

14602 7/100

SBÍRKA PRAMENŮ
KU POZNÁNÍ LITERÁRNÍHO ŽIVOTA V ČECHÁCH,
NA MORAVĚ A V SLEZSKU.

SKUPINA I.

ŘADA II.

ČÍSLO 4.

JANA HASIŠTEJNSKÉHO Z LOBKOVIC

PUTOVÁNÍ K SVATÉMU HROBU.

DLE RUKOPISU PRAŽSKÉ C. K. UNIVERSITNÍ KNIHOVNY.

VYDAL

ÚVODEM, UKAZATELEM MÍST A SLOVNÍKEM

OPATŘIL

FERDINAND STREJČEK,

SKUTEČNÝ UČITEL STÁTNÍ REÁLKY MLADOBOLSLAVSKÉ.

V PRAZE.

NÁKLADEM ČESKÉ AKADEMIE CÍSAŘE FRANTIŠKA JOSEFA
PRO VĚDY, SLOVESNOST A UMĚNÍ.

1902.

PUBLIKACE

III. TRÍDY ČESKÉ AKADEMIE POSUD VYDANÉ.

ROZPRÁVY.

ROČNÍK I.

- Čís. 1. Dr. *Fan Kvičala*. Nové kritické a exegetické příspěvky k Vergiliově Aeneidě. . . . . Cena 3 K — h
2. *Adolf Patera*. Jana Amosa Komenského korrespondence. . . . . Cena 3 » 60 »
3. *Š. Truhlář*. Počátky humanismu v Čechách. . . . . Cena — » 80 »
4. *Robert Novák*, Grammatická, lexikální a kritická pozorování u Velleja Paterkula. . . . . Cena 1 » 80 »
5. Dr. *Štěpán Polívka*. Kronika o Bruncvíkovi v ruské literatuře. . . . . Cena 2 » 80 »

ROČNÍK II.

1. Dr. *V. Mourek*. Syntaxis složených vět v gotštině. Cena 6 » 40 »

ROČNÍK III.

1. Dr. *Fan Kvičala*. Bádání v oboru skladby jazykův indo-evropských Část I. . . . . Cena 4 » 80 »
2. *Robert Novák*. Mluvnicko-kritická studia k Liviovi. Cena 4 » — »
3. *Vavřinec Josef Dušek*. Hláskosloví nářečí jihočeských. I. Část: Consonantismus. . . . . Cena 1 » — »
4. *Josef Truhlář*. Humanismus a humanisté v Čechách za krále Vladislava II. . . . . Cena 3 » 20 »

ROČNÍK IV.

1. *Ferdinand Menčík*. Příspěvky k dějinám českého divadla. . . . . Cena 2 » 60 »

ROČNÍK V.

1. Dr. *Fan Kvičala*. Kritické a exegetické příspěvky k Platonovým rozmluvám. I. Faidros, Gorgias. . . . . Cena 7 » — »

ROČNÍK VI.

1. *Josef Zahradník*. O skladbě veršů v Iliadě a Odyssei. Cena 2 » 80 »
2. *Vavřinec Josef Dušek*. Hláskosloví nářečí jihočeských. II. Část: Vokalismus. . . . . Cena 1 » — »
3. Dr. *Fan Kvičala*. Kritické a exegetické příspěvky k Platonovým rozmluvám. II Protagoras. Symposion. . . . . Cena 6 » 40 »
4. *Ignác Hošek*. O poměru jazyka písní národních k místnímu nářečí. . . . . Cena — » 40 »

ROČNÍK VII.

1. *Fan Loriš*. Rozbor podřečí Hornostravského ve Slezsku. . . . . Cena 1 » 50 »

ROČNÍK VIII.

1. *Ignác Hošek*. Nářečí českomoravské. Díl I. Podřečí polenské. . . . . Cena 2 » 60 »

C 67-1/2/4

1879

SBÍRKA PRAMENŮV

KU POZNÁNÍ LITERÁRNÍHO ŽIVOTA
V ČECHÁCH, NA MORAVĚ A V SLEZSKU.

VYDÁVÁ

III. TŘÍDA ČESKÉ AKADEMIE CÍSAŘE FRANTIŠKA JOSEFA
PRO VĚDY, SLOVESNOST A UMĚNÍ V PRAZE.

SKUPINA PRVNÍ. ŘADA II.

PAMÁTKY ŘEČI A LITERATURY ČESKÉ.

ČÍSLO 4.

JANA HASIŠTEINSKÉHO Z LOBKOVIC
PUTOVÁNÍ K SVATÉMU HROBU.

V PRAZE.

NÁKLADEM ČESKÉ AKADEMIE CÍSAŘE FRANTIŠKA JOSEFA
PRO VĚDY, SLOVESNOST A UMĚNÍ.

1902

JANA HASIŠTEINSKÉHO Z LOBKOVIC

PUTOVÁNÍ K SVATÉMU HROBU.

DLE RUKOPISU PRAŽSKÉ C. K. UNIVERSITNÍ KNIHOVNY

VYDAL,

ÚVODEM, UKAZATELEM MÍST A SLOVNÍKEM

OPATŘIL

FERDINAND STREJČEK,

SKUTEČNÝ UČITEL STÁTNÍ REÁLKY MLADOBĚSLAVSKÉ.

V PRAZE.

NÁKLADEM ČESKÉ AKADEMIE CÍSAŘE FRANTIŠKA JOSEFA
PRO VĚDY, SLOVESNOST A UMĚNÍ.

1902.

R 1219.36

Přijato k vydání ve schůzi dne 22. února 1901.

Kommission pro vydávání »Památek řeči a literatury české«.

*V. E. Mourek.
Adolf Patera.
Ant. Truhlář.*

PŘEDMLUVA.

Čtyři sta let je tomu, co pan Jan Hasišteinský z Lobkovic »se starorytífskou věrností prostě pouť svou popsal«, a bezmála devadesát let uplynulo od té doby, kdy zaznamenal Dobrovský ve svých dějinách české řeči a starší literatury (v Praze 1818, str. 277): »Diese Reise hätte vor vielen anderen den Druck längst verdient«, a teprve nyní obětovností slavné třetí třídy České Akademie umožněno vydání tak zajímavého a cenného díla jazykem originálu.

Cestopis podává se v původní formě, nikoli v transkripci, poněvadž jest jeho pravopis, zvláště co se týče šetření rozdílu mezi *i* a *y* (hlavně po sykavkách), neobyčejně zajímavý.

Milou povinností mi jest projevití uctivé, vroucí díky p. dvor. radovi Dru. J. Gebauerovi, jenž vůbec byl příčinou, že práce tato byla podniknuta, p. prof. Dru. V. E. Mourkovi, který s obětovnou pozorností vydání tohoto díla provázel, p. řediteli Ant. Truhlářovi, který mi udělil během práce důležité pokyny, p. prof. Bed. Konvalinkovi, jenž mi při zeměpisných udáních cestopisu v mnohém byl radou, a kollegovi Boh. Truhlářovi, který se mnou se podělil o práci s korekturou tisku.

V Mladé Boleslavi 29. června 1902.

Ferdinand Strojček.

ÚVOD.

Jan Hasišteinský z Lobkovic.

Mareš nebo Martin z Újezda okolo r. 1390 držel tvrz a statek Obříství. Zanechal tři syny: Blažeje, Václava a Mikuláše. První z nich zemřel záhy, Václav pak věnoval se stavu duchovnímu. Nejmladší z bratří, Mikuláš Chudý z Újezda, byl podle pověsti také určen pro stav duchovní, avšak získal si přízeň Václava IV., který jej v roce 1401 ustanovil nejvyšším písařem horní urbury na Horách Kutných. Brzy nabyl Mikuláš dosti značného jmění a asi r. 1409 koupil si hrad a statek Lobkovice v bývalém Kouřimsku, odkudž přijal jméno.

Ještě za krále Václava jmenován byl nejvyšším písařem zemským království Českého (1417—1421) a zastaven mu hrad Hasištejn (Hassenstein) s příslušenstvím.

Mikuláš z Lobkovic, jenž s počátku sympatisoval s reformami Husovými, přidal se již za posledních let života krále Václava IV. k straně katolické a bojoval po smrti Václavově udatně proti Husitům ve vojště krále Zikmunda, od něhož také nabyl mnohého zboží zápisného. Po své korunovaci v Praze 28. července 1420 pasoval Zikmund Mikuláše z Lobkovic mečem sv. Václava na rytíře.

Po smrti Mikulášově († 1435) zůstávali synové Mikuláš (II.) a Jan, příjmím Popel, delší čas v nedílnosti, rozmnožující zboží po otci zděděné novými koupěmi.

Teprve r. 1445 rozdělili se o společné dosud statky, při čemž Mikuláš (II.) obdržel zejména hrad Hasištejn, Údlici a Obříství, Jan Popel pak hrad Hlubokou s příslušenstvím a Lobkovice.¹⁾

Oba bratři povýšení jsou již r. 1459 od císaře Friedricha III. listem daným v Brně 3. srpna 1459 do stavu svobodných pánů říšských, načež

¹⁾ Archiv český. Díl IV. Str. 400.

Mikuláš (II.) založil linii Hasišteinskou z Lobkovic, Jan linii pánů Popelů z Lobkovic.

Mikuláš, který, ač katolík, držel se od r. 1451 stále strany Jiřího Poděbradského, zemřel 22. července 1462 a zanechal z manželství svého s paní Ofkou z Žerotína, dcerou posledního (českého) Žerotína Jaroslava, syny Jana, Mikuláše (III.), Jaroslava a potomního slavného učence, humanistu a básníka Bohuslava.

Tito čtyři bratři zůstali v nedílnosti oteckých statkův, které spravoval nejstarší Jan s počátku asi za poručnictví svého strýce Jana Popela²⁾.

Jan Hasišteinský z Lobkovic (nar. r. 1450) jest zakladatelem starší hlavní linie svobodných pánů Hasišteinských z Lobkovic, kteří dosud žijí v Němcích. Z jeho útlého věku nezachovalo se zpráv. Janovi bylo teprve 12 let, když mu zemřel otec Mikuláš, zanechav po sobě některé spory, které bylo věsti nejstaršímu synovi.

Již z následujícího roku 1463 zaznamenán jest spor Jana z Lobkovic, jež zastával nějaký commissarius, s Přechem z Zahrádky před soudem zemským o vsi Hřměnín a Vačice, které koupil tento od Janova otce. Přechem dostal v tomto sporu za právo.³⁾ R. 1464 vykonal Jan z Lobkovic poslední vůli svého předka Mikuláše, který, vyvoliv si za poslední svůj útulek kostel přísečnický, ustanovil, aby tam byl zřízen oltář sv. Doroty, a aby proň byl placen ze zvláštního nadání kaplan. Jan určil k témuž účelu roční důchod 12 kop grošů na dvoře Pokratickém v Litoměřicku, rozkázal nad to, aby farář přísečnický tamějšímu kantoru vyplácel ročně 30 grošův, aby žáky v kázni a mravech lépe a pilněji vychovával.⁴⁾

R. 1465 měl Jan při s Bořivojem z Lochovic o dluh, který učinil Bořivoj u jeho otce Mikuláše. V této při Jan vyhrál, a Bořivoj musil mu vydati náhradou Obříství.⁵⁾

Jako otec Mikuláš, byl i Jan, ač horlivý katolík, hned od počátku přívržencem krále Jiříka. Mimo jiné měl v zástavě též město Kadaň, kdežto tamní hrad byl v zástavě Friedricha ze Schönburku. Když papež Pavel II. dal krále Jiřího do klatby »jako zatvrzelého kacíře a ochránce kacířů, křivopřísežníka a svatokrádce«, vyhrožoval papežský legát Rudolf z Lavantu mladičkému panu Janovi Hasišteinskému z Lobkovic (již 5. dubna 1466 z Vratislavě) rovněž klatbou, neodpadne-li od krále Jiříka, a když to nevedlo k cíli, vybízel administrator pražského arcibiskupství Hilarius papežsky smýšlející Kadaňské k odpadnutí od jejich právního pána. Mezitím však, co Kadaňští úzkostlivě kolísali mezi svou duchovní a světskou vrchností, přepadl princ Hynek Poděbradský město a vzal z překvapených otců města dosti velikou po-

²⁾ Friedrich Bernau: Hassenstein. Ein Beitrag zur Geschichte des Erzgebirges. B. Leipa 1893. Str. 95.

³⁾ Archiv č. III. 345.

⁴⁾ Libri erectionum ad 1464 (v rukopise) [Bernau].

⁵⁾ Archiv č. III. 360.

kutu. Královští žoldnéři obsadili město a hrad, který byl zásobami opatřen a k hájení upraven, rovněž byla prolomena brána z hradu přímo do polí, aby bylo umožněno spojení hradní posádky se sousedstvem neodvisle od občanů kadaňských. Na udání měšťana Zikmunda Leimera, jenž byl pak za to učiněn purkmistrem královským, byl potom 31. srpna 1467 konán soud, několik občanů z velezrády obviněno, s manželkami a dětmi vypo- věděno, jmění pak jejich ve prospěch koruny zabaveno.⁶⁾

Brzy na to byl Jan znova znepokojován pro svůj přátelský poměr ku králi Jiřímu. Roku 1468. uvedli totiž do Čech Konopištský a Dobrohošt proti Jiřímu a jeho přívržencům německé křižáky, kteří »na šatech svých kříže červené z sukna vyšité sú nosili, aby je po tom znali«. Jan z Lobkovic sám vyprávěl o tomto vpádu jednomu letopisci, »že v ty časy jeho kaplan ušed od něho i stovaryšil se s těmi křižovníky a zradil (jeho) jedno dobré městečko Přísečnici, ležící blíž od pomezí Míšenského na horách, těm křižovníkuom, a oni vpadli do toho městečka. Ale však lidé toho městečka byli ušli na kostel, neb jest dobrý k brani, a leželi tu. To pan Jan zvěděv, sebravše se na ně s panem Waitminarem⁷⁾ a s Žateckými i táhli na ně mimo Kadani, a to jest bylo v neděli k večerému; i položili se za Kadani blízko odtud, kde jest nyní klášter Bosácký. A že jest pan Waitminar nechtěl předse na ně táhnúti v noci, než nazajtří; křižovníci to zvěděvše, (neb toliko od Kadaně dvě míli Přísečnice leží), ihned pryč utiekali, mnozí zbroje své tu v městečku zapomínajíce a krav asa na dvě kopě z toho městečka s sebú zajali. Takž tepruv nazajtříe po nich pan Jan táhna slíbil, což by jich koli těch křižovníkuov tu zastihl a zjímál, že by je kázal všecky spáliti. I přijevše do městečka nepostihli sú než jediného špatného Němečka pachole; nad tím se nechtěl mstítí. Než toliko strhše jemu ten kříž červený s suknicie i kázali mu jej sniští. A to jest v pravdě bylo tak.«⁸⁾

20. ledna 1469 povýšil král Jiří na žádost Jana Hasišteinského vesnici Přísečnici na městce. Na sněmě r. 1470. vyvoleni byli Jan z Lobkovic a Beneš z Weitmühle, aby popisovali branné mužstvo v žateckém kraji; na obranu království musil žatecký a rakovnický kraj mítí pohotově 900 mužů pěších, 10 jízdních, 12 kopinníkův a 50 vozů.⁹⁾

Když 22. března r. 1471 král Jiří po krátké nemoci zemřel, ucházel se o trůn český Vladislav, prvorozený syn polského krále Kazimíra, a Matyáš Uherský. Na sněmě v Kutné Hoře v květnu rozhodli se stavové čeští, mezi nimi i Jan Hasišteinský, pamětliví jsouce slibu daného králi Jiřímu, pro Vladislava. Obávajíce se však pro tuto volbu nepřátelství Matyášova, požádali Albrechta, knížete saského, aby jim přispěl ku pomoci. Mezi rukojmími za náhradu, kterou měl dátí Vladislav knížeti saskému

⁶⁾ Mittheilungen für Geschichte der Deutschen in Böhmen. XIII. Str. 126. [Bernau].

⁷⁾ Beneš z Weitmühle.

⁸⁾ Staří letopisové. Str. 192.

⁹⁾ Fr. Bernau: Hassenstein. Str. 98.

za pomoc, jmenován také Jan z Lobkovic.¹⁰⁾ Byl tedy Jan rozhodně proti Matyáši Uherskému, kterého zřejmě vinil, »že penězi v Čechách nadělal zrádcův.« Naproti tomu byl již tehdy důvěrníkem krále Vladislava, jak se dovídáme z jeho dopisu z r. 1473 panu Beneši Liebšteinskému z Kolovrat, v kterém dává tomuto plnou moc ve věci o nějaký dluh sirotčí panu Bavůrkovi a prohlašuje, že pro nějaké pilné potřeby s králem do Opavy nepojede.¹¹⁾

Mimo to je tento dopis také tím důležitý, že v něm ku konci Lobkovic jako jiných 23letý praví: »Mát jest k tomu dobrá vuole, abychme jedno vyvazeni byli, aby nám tak šeredně neláli, neb sem se toho, jakž sem živ, varoval, že mi pro mé neláli, než teď pro jiné;« neboť touto zásadou se později asi nespravoval maje časté spory s poddanými.

12. března 1473 obdrželi bratři Jan a Jaroslav od krále Vladislava II. potvrzení svobod horních, které byly kdysi uděleny otci jejich Mikuláši.

Od delší doby žil Jan v nepřátelství s Friedrichem z Schönburku (= Šumburkem), který měl v zástavě hrad kadaňský, o čemž vyskytují se narážky již z r. 1470.¹²⁾

V roce 1475 jednalo se mezi oběma o nějaké vsi, clo, dědiny, louky, jezero a rybník kněze opata z Grynainu.¹³⁾

Týž Friedrich měl již v letech 1473—1476 rozepře s Kadaňskými o minci, v níž mu poplatky měly býti odváděny, a potom s opatem grünhainským; v této záležitosti bylo komorním soudem 8. ledna 1479 rozhodnuto, že klášterní poddaní u Kadaně mají Friedrichovi ze Schönburku odváděti do hradu kadaňského 30 vozů dříví a nic více.¹⁴⁾

Král Vladislav použil služeb Jana z Lobkovic k různým poselstvím v záležitostech osobních i královských. Svou zvláštní přízeň dal mu na jevo roku 1477, kdy jej vypravil s panem Benešem Liebšteinským z Kolovrat do Lucemburka, aby se ucházeli pro něho o ruku jediné dcery a dědičky Marie po Karlu, knížeti burgundském. Jeli patrně přes Norimberk a Trevir [67^a]. O jejich pořízení nezachovalo se zpráv.¹⁵⁾

V roce 1479 (28. září) byl Jan se svými bratřími přijat do stavu panského v království Českém.

3. září 1480 udělili Jan a Mikuláš z Lobkovic o sobě a jejich bratři Jaroslav a Bohuslav svým poddaným v Březně potvrzení svobod a výsad. Mezi svědky jmenuje se též Mikuláš Chlup, purkrabí na Hasištejně.¹⁶⁾

¹⁰⁾ Palacký: Dějiny národu českého. V. 1. 22.

¹¹⁾ Archiv č. IV. 233 a V. 349.

¹²⁾ Bernau: Hassenstein. Str. 98.

¹³⁾ Archiv č. IV. 299.

¹⁴⁾ Bernau: Hassenstein. Str. 99.

¹⁵⁾ Palacký. V. 1. 137. Tomek: Dějepis m. Prahy. VII. 380.

¹⁶⁾ Bernau: Hassenstein. Str. 99.

Poměr Janův k sousedním knížatům saským nebyl, jak se zdá, obzvlášť přátelský, na čemž hlavní spoluvinu měly asi časté spory jeho a občanů kadaňských s Friedrichem ze Schönburku, poddaným oněch knížat.¹⁷⁾

10. září 1471 psal Jan z Lobkovic kurfürstu Arnoštovi a vévodovi Albrechtu Saskému stěžuje si, že vrchní v Scharfensteině zdráhá se mu vyhověti v některých jeho požadavcích, a 14. října poslal k nim v téže záležitosti Siticha Zedtwitze jako svého vyslance.

V roce 1472 (18. srpna) obrátili se oni Kadanští, kteří byli před pěti lety ze svého rodného města vypovědění, k saským vévodům s prosbou, aby se u Jana z Lobkovic za ně přimluvili, aby jim vzhledem k míru uzavřenému v Německém Brodě dal za právo, při čemž popírali, že na výpravě křížové proti němu neměli účasti a jemu škody nečinili. Zda-li saští vévodové vyhnancům vyhověli, a potkalo-li se jejich zakročení s výsledkem, není známo.¹⁸⁾

V roce 1474 byly nové rozmíšky se Sasy. Jakýsi Hegewald, který měl rozepři se saským šlechticem Götzem z Wolfersdorfu, dal se pod ochranu pana z Lobkovic a činil z Kadaně výpady na svého protivníka; brzy byli tím oba pohraniční sousedé do sporu zapleteni. Lze se též dočísti o poddaných Jana z Lobkovic, kteří byli r. 1475 v Ehrenfriedersdorfě zajati, ale rukojemstvím se osvobodili, a rovněž o kamenických měšťanech, kteří se octli v zajetí Lobkovicově. 8. června t. r. upomíná Jan Hasišteinský Friedricha Planka, vrchního a horního soudce v Scharfensteině, o dluh přejatý ručením. 6. července psala saská knížata ze Schellenberku králi českému, že chtějí obeslati ustanovený rok ve sporu mezi nimi a Janem Hasišteinským, při čemž též pře mezní o lesy a vodstvo u panství Wolkensteina porovnány býti měly. Avšak vyjednávání, bylo-li vůbec jaké, minulo bez výsledku, a 24. listopadu 1475 stěžoval si Jan z Lobkovic znova do opětovaných jemu a jeho bratru od Sasů škod a do odpírání smírné porady, v níž by tyto spory byly urovnány.

Asi bezprostředně na to následovalo zjevné vypuknutí rozbroje Janova se saskými knížaty, jimž se nabídl 6. prosince Beneš z Weitmühle v Chomútově za prostředníka. Avšak teprve z listu krále Vladislava II. saským knížatům ze dne 10. března 1476 dovídáme se, že mezi stranami zjednáno bylo příměří, a že si jim Jan z Lobkovic stěžuje do zajetí svého úředníka občany gayerskými.

¹⁷⁾ Všecky zprávy, týkající se knížat saských, jakož i většina zpráv o Friedrichu ze Schönburka, čerpány jsou z uvedeného již častěji spisu Friedricha Bernaua »Hassenstein«. Bernau měl totiž v úmyslu vydati veliké dílo o českých hradech a zámcích, zejména z německého území v Čechách, a za tím účelem konal pilná studia, zvláště též v hlavním státním archivu drážďanském (Haupt-Staats-Archiv Dresden). S celého podniku sešlo však pro nedostatek podpory se strany obecnosti. Přes to vydal Bernau některé monografie, z nichž jest i řečená o hradu Hassensteinu. Obsahuje zejména důležité, dosud neznámé zprávy o poměru pánů z Lobkovic ke knížatům saským. Str. 99 a násl.

¹⁸⁾ Bernau: Hassenstein. Str. 100.

Jak z pozdější odpovědi (18. listopadu) knížat vysvítá, vyjednávalo se o těchto záležitostech častěji v Praze; v jiném dopise (12. ledna 1477) zmiňují se o stížnostech Janových týkajících se oloupení jeho poddaných poddanými saskými.

Opětné řízení, k němuž král chtěl své vyslance poslati, bylo prý na obzoru, ale nový vpád z území Janova do Sas, při čemž obzvláště poddaní kláštera Grünhainského v Königswaldě byli poškozeni, zmařil, jak se zdá, dorozumění mezi stranami opět na nějaký čas.

Kurfürst Arnošt a vévoda Albrecht stěžovali si u krále Vladislava dopisem ze dne 27. února 1477 a uváděli, že původcové vpádu bydleli v Egerbergu u syna pana Buška z Vitzthuma a tu že měli svou spíži a také kořist uschovánu. Král obeslal na to pány z Vitzthuma k zodpovědnosti, a tito líčili příběh takto: V noci ze dne 9. na 10. únor okolo půlnoci přišlo jich prý pět koňmo a několik pěšky do krčmy u Egerberku bez jejich (Vitzthumů) vědomí a svolení, a jakmile se oni ještě v noci na hradě o tom dozvěděli, ihned dali rozkaz, aby příchozí byli zapuzeni a nikoli přechováváni. Na to prý oni hned v noci odtáhli až na pět, kteří byli tak zmrzlí, že nemohli jíti ani krok. Tito byli teprve následujícího dne na saních odvezeni. Poddaný, jenž bez vůle pánů tyto lidi přijal, byl ihned prý vsazen do věže a při výslechu se zapřísahal, že cizince nechtěl dlouho vpustiti a teprve úpěnlivým prosbám spoutaných zajatců povolil, aby se mohli ohřáti a svoje rány obvázáti. Toto vylíčení oznámil na to král 10. března 1477 saským knížatům.

Vévoda Albrecht navrhl konečně porovnání sporů prostřednictvím císařovým nebo jiné spolehlivé instance, kdežto král Vladislav byl opět jen pro komisionální přelíčení v Mostě nebo Litoměřicích (6. listopadu 1477).

Když však ani to nevedlo k cíli, rozhodla se saská knížata a napsala energicky 12. prosince 1477 Martinu Römerovi, svému jednateli v záležitostech s Janem z Lobkovic, s nímž nový rozbroj hrozil vypuknouti, že chopí se sami, nezjedná-li král jim práva, jiných ráznějších prostředkův.

Avšak zdá se, že byl celý spor konečně přece smírně urovnán. Dle mocného listu vévody Albrechta z r. 1478 byly prý spory mezi ním a mnohými českými pány — též s Janem Hasišteinským z Lobkovic — předloženy rozhodčímu výroku falckrabat Ludvíka a Jiřího.¹⁹⁾

Mimo řečené již poselství Janovo byli Lobkovicové králi Vladislavovi i jinak nápomocni, zapůjčivše mu též nějakou summu peněz, začež jim král v roce 1481 listem daným v Praze 17. ledna připsal panství nad františkánským klášteřem v Kadani. Jan rozšířil v r. 1483 tento klášter, jež zřídili Kadanští v roce 1473, a byl od té doby považován za jeho zakladatele.²⁰⁾

¹⁹⁾ Bernau: Hassenstein. Str. 103. (Pozn. 1.)

²⁰⁾ Bernau: Hassenstein. Str. 103.

V rok 1483 spadá jmenování Bohuslava z Lobkovic, který právě tehdy meškal v Itálii za svým vzděláním, proboštem vyšehradským. Bratři jeho chtěli pro něj vyplatiti některé statky probošství vyšehradského a žádali k tomu povolení od krále, aby se to smělo státi bez jejich škody, když by Bohuslav dříve zemřel než oni; avšak způsobem neznámým s toho sešlo.²¹⁾

S Friedrichem ze Schönburku, který měl v zástavě hrad kadaňský, a jemuž král Vladislav 13. září 1474 prodloužil trvání smlouvy do života jeho syna, měl Jan z Lobkovic, držitel zástavy města Kadaně, mnohé rozepře, které zaměstnávaly v letech 1482—1489 častěji královský komorní soud pražský. Friedrich z Schönburka si stěžoval, že se pan Hasišteinský protiví jeho cestnému a jak svým lidem, tak Kadaňským brání, aby je zapravovali; mimo to obviňoval Kadaňské, že mu jednu baštu u hradu zbořili, základní zdi podkopali a jemu také žádných poplatků nechtí odváděti. Naproti tomu požadovali měšťané, aby též pan z Schönburka zapravoval šosovné z pozemků náležejících městu.

Při jiném sporu (17. srpna 1482) mezi panem z Schönburka s jedné a Janem z Lobkovic a Kadaňskými s druhé strany jednalo se zase hlavně o meze a potvrzení, která měl vydati Schönburk za zapravené poplatky.

Syt jsa patrně těchto ustavičných svárů, prodal Friedrich z Schönburka v roce 1483 onen roční důchod 50 kop č. gr. na městě Kadani, který měl v deskách zemských po bratřích Friedrichu a Janovi ze Schönburka, Jindřichovi z Plavna, a ten prodal týž důchod v r. 1489 za 1000 kop č. gr. Janovi z Lobkovic, zaručiv se zároveň svým hradem a panstvím Bečovem za správnost tohoto prodeje.²²⁾

Friedrich z Schönburku, který se již r. 1484 uvádí jako hejtman panství trutnovského, 1492 pak jako hejtman kraje královéhradeckého, vzdal se následkem toho ode dávna jemu náležející zástavy hradu kadaňského, které se ovšem opět dostalo Janovi z Lobkovic.

Z rozmíšek, které měl pan Hasišteinský v této době se svými saskými sousedy, jest asi nejzajímavější rozepře s rytířem z Plavnic na Wiesenburku. Příslušníci tohoto saského šlechtice byli totiž na území pana z Lobkovic zajati a zavlečeni na hrad Engelsburg, aby byli donuceni k nějakému výkupnému. V odvetu zajal Plavnic tři kadaňské měšťany a vsadil je do vězení na Wiesenburku žádaje od nich rovněž výkupného. Jan Hasišteinský ujal se svých poddaných a chystal se k pomstě, až se 20. listopadu 1485 saská knížata Arnošt a Albrecht této záležitosti ujali a pana Hasišteinského vyzvali, aby vězně z Engelsburku ihned propustil, začež slíbili, že bezodkladně nařídí osvobození zajatých Kadaňských. Výsledek tohoto jednání není znám.²³⁾

²¹⁾ Tomek. IX. 81.

²²⁾ Desky lenní. VI. 18. 147. [Bernau.]

²³⁾ Bernau: Hassenstein. Str. 106.

Okolo 18. června r. 1487 vykonal Jan z Lobkovic opět cestu v záležitostech králových přes Benátky do Říma, kamž byl vyslán s panem Půtou Švihovským z Risenberka, aby složili papeži Innocentiovi VIII. obvyklý slib poslušnosti krále Vladislava jakožto křesťanského panovníka, začež mu papež přiznal dlouho žádaný titul krále českého.²⁴⁾

O této cestě zmiňuje se Lobkovic dvakrát ve svém Putování. Nejprve (48^a) vyprávěje o klenotech, které dostali Benátčané od císaře cařihradského: »A já je vidal sem již podvakrát« (totiž r. 1487 a 1493) a podruhé (96^a) mluvě o roušce, kterou podala sv. Veronika Kristovi: »... kterážto se v Římě ukazuje podnes, kterůž sa v Římě viděl sem.«

Jan z Lobkovic byl přes svůj přátelský poměr ku králi Jiřímu jako jeho předkové horlivý katolík, jemuž vzrůst novot u věcech víry uvnitř jeho území nijak nebyl vhod. Vymohl si tudíž tehdy zároveň na papeži Innocentiovi VIII. breve, jímž mu na jeho stížnosti uděleno právo (14. července 1487), aby zakročil na svém území proti vzrůstajícímu se počtu schismaticův a haeretikův.

29. pak téhož měsíce udělil papež také odpustky 10 let a 10 týdnů těm, kdož by v určitých dobách přišli konat pobožnost do františkánského kostela u města Kadaně, ježž, jak shora řečeno, znova zřídil Jan Hasišteinský.²⁵⁾

Zatím vznikl mezi ním a bratry jeho Mikulášem a Bohuslavem (Jaroslav byl již před rokem 1490 bez dědiců zemřel) spor, »což se dotýče hajtmanství Kadaňského a také některých užitkuov k tomu, kteréž jsou témuž panu Janovi od krále Jiřího zapsáni v tisíci zlatých«. Král rozhodl v této při takto: »Když by Pán Buoh pana Jana smrti neuchoval, aby dědici a budoucí jeho povinni byli s panem Mikulášem a panem Bohuslavem nebo dědici jejich budoucími o ten tisíc zlatých, kterýž na ty užitky mají do vyplacení toho majestátu, o to se rozdělit, a dokavadž by těch tisíc zlatých jim dáno nebylo, aby také ty užitky mezi sebou rozdělili.«²⁶⁾

Zástava kadaňská a mimo ni též dědičný hrad Hasištejn zůstaly jméním všech Lobkoviců společným, kdežto o ostatní statky zděděné rozdělili se bratři hned následujícího roku 1490 (22. června).

Zachována cedule dílčí, dle níž »Jan za díl svojoj otcovský, bratrský a dědičný míti má dědiny dole psané: totiž Obříství, tvrz duvor popl., ves, dvory kmecí s platem; v Klech, v Libiši, v Huoherce, v Velikevsi, v Březanech, v Střezové, v Ulhošticích, vsi, dvory km. s pl., což tu měli; v Třebčicích Rozlezlých dvory km. s pl., což sau tu spolu měli; v Blahnově, v Hochtani vsi, dvory km. s pl.; v Radičevsi dvory km. s pl., což sú tu měli, s podacím kostelním; v Okúnově duvor km. s pl., na kterémž sedí Hechs, se všemi lesy tu, se všemi platy holými i komorními, kte-

²⁴⁾ Palacký. V. 1. 272. Tomek X. 112 a 113.

²⁵⁾ Bernau: Hassenstein. Str. 109.

²⁶⁾ Archiv č. IX. 498.

rýmžkolivěk právo mají, s dědinami, lukami, lesy, potčky, řekami, rybníky, horami, doly, kurmi, vajci, robotami, s podacím kostelním, s panstvím v Tajnci a což k tomu přísluší a s podacím kostelním u oltáře sv. Urbana na zámku Pražském; manství v Brusech; it. rybník hořejší nad Kralupy; it. rybník řečený Kruptajch; it. lauku pod Arndorfem i s tím hájkem; it. Pušov i s lukami Pušovskými; it. lauka řečená Santvis; it. les řečený Pušov a Okúnovské lesy i se vši zvolí, což k tomu přísluší, s plným panstvím, tak totiž, kteréžkoli dědiny svrchu jmenované jsou manské nebo manské věci, ty před soud býti nemají, a také že nadepsaný Jan a j(eho) d(ědici) všecky platy komorní platiti má osobám, kterýmžkolivěk zapsány jsou, bez škody dole jmenovaných bratří a jich dědicuov.«

Mikuláš obdržel panství Údlici a Přísečnici, Bohuslav Březno a Kralupy.²⁷⁾

15. dubna 1493 podnikl Jan Hasišteinský řídit se jednak zářivým příkladem bratra svého Bohuslava, proslulého cestovatele a humanisty, jednak vyhovuje své nábožné touze spatřiti místa života a mučnické smrti Spasitelovy, (dovídáme se tak nepřímou z jeho cestopisu samého na místě, kde vypravuje o mohamedánech »pohanech«, zmiňuje se o Mekce: »A Turci a pohané tam jezdí a chodí na paut k Machometovi a jeho hrobu, též jako my křesťané putujem do Jeruzalema k božimu hrobu« [171^a]) cestu do Svaté Země z Kadaně, odkudž nejprve jel do Chýš pro pana Jetřicha z Gutšteina.²⁸⁾

Z Čech dali se koňmo přes Bavorsko (2^a, 2^b), Tyroly (3^a, 3^b) a panství benátské (4^a) do Benátek, kdež pobýli od 5. května (4. hod. odp.) do 30. května (4^b—22^b).

Patronovi galeje zaplatil každý poutník 50 dukátů za plavbu do Svaté Země a zpět, za celé zaopatření a hlavní poplatky na této cestě. 1. června, v sobotu před sv. Trojicí, vyjeli poutníci (mezi nimi mimo Lobkovic a pana Gutšteina ještě šest Čechův [162^a]) z přístavu benátského. Lobkovic navštívil cestou Zadar (Jadro, vlašsky Zara,) 7.—8. června (24^b—27^b), ostrov Lesinu 9.—10. června (29^b—30^a), Dubrovník (vlašsky Ragusa) 12.—13. června (31^b—35^a), město Korfu na ostrově téhož jména 15. až 16. června (39^b—40^a), město Modon na jihu poloostrova Moree 21. až 22. června (41^b—42^b), ostrov Candii 25.—27. června (44^b—49^a), ostrov Rhodos 28.—30. června (53^a—65^b) a ostrov Cypr 3.—5. července (67^b—73^a).

²⁷⁾ Archiv č. V. 542.

²⁸⁾ Jetřich pocházel ze staropanského rodu z Gutšteina nebo Gutenšteina, který vzal původ svůj z rodu Hroznotovcův a jméno má po bývalém hradě Gutšteinu u Bezdružic na Plzeňsku. Jetřich byl jedním z pěti synů Buriana Bohatého z Gutšteina, kteří v Čechách, v Bavorsku a Sasku nechvalně prosluli svou bujností a násilnými skutky. Mimo jiné svářil se Jetřich se Šliky pro hrad Kynšperk, později pak r. 1510 ztratil Tachov a Kynšvart pro své přečiny proti právu a platným řádům. Pokoření svého dlouho nepřezil zemřev r. 1513.

V sobotu 7. července přistáli poutníci u Svaté Země proti městu Jaffě (74^a), v úterý pak 23. července před polednem dorazili po různých nesnázích do Jerusalema (84^a).

V Jerusalemě meškal Lobkovic od 23. července do 1. srpna a navštěvoval v této době sanctuaria a památná místa tamní i vůkolní podnikaje s ostatními poutníky časté vycházky do okolí.

Na cestu zpáteční vyplula galej s poutníky od města Jaffy 7. srpna (140^a) a kotvila opět na Cypru u města Misso 11.—13. srpna (140^b—141^a), na Rhodu 22.—26. srpna (142^a—143^a), na Candii 28.—31. srpna (143^a—143^b). V přístavě u města Modonu byli poutníci 7. září (145^b), u města Korfu 16. září (146^a), u městečka Lesiny 20. září (147^a), u ostrova Solty 21. září (147^b), u města Zadru 23. září (150^a), u města Poreče (vlašsky Parenzo) 28. září (155^b). V městě Poreči objednal patron Lobkovicovi a některým jeho soudruhům barku (156^b), aby je dříve dovezla do Benátek. Zaplativše každý 6 dukátů vsedli na loďku a přijeli 29. září k městu Nova Civitas (156^b). Po šťastně přestálém nebezpečí připulili poutníci 30. září do přístavu benátského. Pobývše 1., 2. a 3. října v Benátkách, odpluli na barce do městečka Mastris (= Mestre) (158^b), kde měli koně, odtud pak vrátili se téměř stejnou cestou, jakou jeli do Benátek, do svých domovův. Jan z Lobkovic přijel do Kadaně ve středu 30. října okolo osmé hodiny večerní (159^a).

Ve Svaté Zemi vyměřil, kolik krokův učinil Kristus od domu Pilátova k místu, kde byl ukřižován, a po svém návratu shledal prý stejnou vzdálenost od kadaňské radnice k františkánskému kostelu před městem.²⁹⁾

Brzy též po návratu z pouti Lobkovicovy do Svaté Země ozval se opět hlomoz zbraní v okolí hradu. Jakub Oleschauer, měšťan lipský, byl, jak se zdá, na území Jana Hasišteinského oloupen nebo poškozen a přikročil, poněvadž ihned nedostal náhrady, k oblíbenému ještě tehdy všeobecně prostředku svépomoci. »Jhan von Hassenstein« i město Kadaň dostali od něho list odpovědný, který měl místo data charakteristická slova:

»Gegeben im walde, Hütt euch alsbalde.«

Po hrozbě následoval brzy i skutek; na blízku Lipska přepadl Oleschauer několik kadaňských měšťanů, patrně cestujících kupců, a oloupil je. Tu vzhopil se Hasišteinský a jeho četní a mocní přívrženci, aby vynutili na vévodovi saském náhradu, a z toho důvodu vypověděl Jan z Lobkovic již 13. listopadu r. 1494 vévodovi Jiřímu Saskému boj.³⁰⁾ V následujících dnech došlo dvora vévody saského neméně než 38 přípisů českých pánův a rytířův, kteří žádali, aby vévoda byl nápomocen k zjednání náhrady za uloupené zboží, poněvadž prý pisatelé listů s Hasišteinským jsou tak spojeni a svorní, že by mu nemohli odepřítí pomoci a přispění.³¹⁾ Vzhledem

²⁹⁾ Bernau: Hassenstein. Str. 109.

³⁰⁾ Bernau: Hassenstein. Str. 110.

³¹⁾ Bernau: Hassenstein. Str. 111.

k tomu prohlásil Jan, vévoda saský, 15. června 1495, že spory mezi vévodou Jiřím a Janem, pánem na Hasištejně a Kadani, mají býti prostřednictvím jeho a jeho bratra kurfürsta Friedricha co nejdříve urovnány.³²⁾

Zajímavá jest ještě podrobnost z tohoto rozbroje, že také s české strany vypověděl jakýsi »Jhan Schtibor« za Jana z Lobkovic nepřátelství vévodovi Jiřímu Saskému 1496 ve středu před sv. Jakubem. Také jeho list měl zvláštní datum:

»Geben im ffeld, im schtrauch, im wald;
eß wierth, ob got will, peßer pald.«³³⁾

V roce 1497 měl Jan z Lobkovic dva spory: první s poddaným kadaňským Jakubem Pehmem o list výhostní. Tento vinil totiž pana Hasišteinského, že mu list výhostní strhal dokládaje se svědectví Žateckých, že mu bratr Janův Mikuláš list výhostní vydal. Král rozhodl ve prospěch Pehmův.³⁴⁾

Druhou při měl s Kuncem Probstem, který jej pohnal před krále. Lobkovic poslal na místě svém Jiříka Gfeléře, soudruha z pouti do Svaté země, s mocí. »Ježto Kunc Probst puovod k svému právu jest nestál, z té příčiny JMt ráčil dáti panu Janovi Hasišteinskému pohnanému za právo ustané.«³⁵⁾

R. 1499 připsány životy na městě Kadani Bohuslavovi z Lobkovic a Janovi, bratru jeho, a sirotkům nebožtíka Mikuláše, bratra jich,³⁶⁾ a r. 1500. prodlouženo trvání smlouvy, dle které drželi Lobkovicové Kadaň za peníze, půjčené králi, na dalších 25 let,³⁷⁾ a ujednáno, »aby s Kadaně, města i zámku, splacování nebyli leč od krále samého.«³⁸⁾

S počátku měli se Jan a Bohuslav ke svým novým poddaným na Kadani laskavě: na jejich přímluvu bylo jim (Kadaňským) 15. února 1501 králem Vladislavem II. obnoveno právo na mlíi okolo města proti sedlákům některým, kteří tu zakládali vinice a vína šenkovali;³⁹⁾ avšak nedlouho na to, v době obecného téměř rozhořčení proti pánům a rytířstvu, dal se i Jan z Lobkovic strhnouti proudem doby, dav podnět Kadaňským k různým nespokojenostem. Král rozkázal Kadaňským, aby se synu Jana Hasišteinského Jaroslavovi zavázali slibem věrnosti. Kadaňští však tomuto rozkazu nepřikládali váhy, a proto hleděl Jan na podzim r. 1504 prostřednictvím svého bratra Bohuslava na králi vymoci, aby byli Kadaňští k splnění jeho vůle donuceni. Zároveň měl Bohuslav ještě jinou záležitost u krále vyříditi. Jan začal si totiž hrad důkladněji opevňovati, dostav k tomu účelu od krále

³²⁾ Bernau: Hassenstein. Str. 111.

³³⁾ Bernau: Hassenstein. Str. 111. (Pozn. 2.)

³⁴⁾ Archiv č. X. 477.

³⁵⁾ Archiv č. X. 486.

³⁶⁾ Archiv č. VI. 576.

³⁷⁾ Archiv č. VI. 584.

³⁸⁾ Archiv č. VI. 587.

600 kop. Ačkoli již napřed tušil, že by si Kadaňští mohli jeho počínání ve zlé vykládati, a proto zároveň krále žádal, aby jej zvláštním mandátem k opevňování přímo vybídl a rovněž Kadaňským na jevo dal, že mají také oni své město lépe ohraditi za příčinou zbrojení sousedních knížat saských, pohlíželi naň Kadaňští přes to přese vše s velikou nedůvěrou, obávajíce se podobného útisku, jaký se nedávno stal sousedům jich Loketským od Šlikův. Proto žádosti Janově stran slibu věrnosti synu jeho Jaroslavovi nebylo ještě ani následujícího roku 1505 Kadaňskými vyhověno, ačkoli z královského listu ze dne 4. srpna 1505 vysvítá, že král žádost Lobkovicovu příznivě vyřídil. Ještě v roce 1506 dovolávali se páni z Lobkovic prostřednictvím králova v této své záležitosti.

Za to s velikým úsilím chopili se Kadaňští králova vyzvání stran opevňování města a ohrazovali se proti hradu tak, že vzbudili obavu hradního pána; Jan stěžoval si proto u krále, a Bohuslav podporoval 14. listopadu 1506 znova svou přímluvou bratrovu prosbu, poukazuje na to, jak jest nebezpečno kadaňský hrad královský městskými baštami tak dáti obehnati, aby byl spíše v moci měšťanů než krále samého.

Vzájemné třenice trvaly od té doby dále; v jednom listě s počátku r. 1507 nazývá Bohuslav Kadaňské »odbojníky« (rebelly), kteří jsou proti Lobkovicům nepřátelského smýšlení a již prý je (Lobkovice) u krále očernili, jako by zamýšleli podobně jako Šlikové od koruny české se odtrhnouti a Sasům dáti se pod ochranu. Proto žádal 15. června t. r. svého přítele Augustina z Olomouce a 31. července také »ve jménu celého domu Lobkoviců« Jana Filipce z Vražic, požívajícího značného vlivu u dvora, bývalého to biskupa varaždínského, v tu dobu pak bosáckého mnicha, který byl svého času slavným diplomatem, aby se ujali jejich rodu u krále.

Pro tyto neshody vypověděli Kadaňští svou ochranu Milžanským i jiným, kteří náleželi pod moc Krištofa Hupfaufa z Milžan, poddaného pánů z Lobkovic, začež také on zbavil je v r. 1508 všech závazků vůči Kadaňským. Spor mezi Kadaňskými a Hupfaufem, který měl v Neudorfu, Burgstadtlu a Čachovicích statky, byl sice 29. ledna 1509 Janem z Lobkovic urovnán, avšak roztržka mezi majitelem zástavy kadaňské a měšťany stala se brzy nesmířitelnou, takže král, aby učinil konec ustavičným vzájemným žalobám a stížnostem, dal konečně 1511 z Pešti Kadaňským písemně na jevo, za jakých podmínek mohli by hrad, náležející Janovi Hasišteinskému z Lobkovic, sami ve svou správu převzítí.⁴⁰⁾

Ale ještě o vánocích téhož roku 1511 měl Jan novou prudkou roztržku s Kadaňskými. »Toho léta« totiž »v auterý před božím narozením (23. pros.) pan Hasišteinský poslal raddy sadit Kadaňským a tu vzav jim

³⁹⁾ Archiv č. VI. 587.

⁴⁰⁾ Bernau: Hassenstein. Str. 112 a násl. Karel Vinařický: Pana Bohuslava Hasišteinského z Lobkovic věk a spisy vybrané. R. 1836. Str. LV.

pečet i klíče podal jim nějakých artikuluov nepřijemných i nechtěl jim jich zase vrátiti.«

Kadaňští odvolali se k regentům, kteří ujavše se této záležitosti, sadili Kadaňským novou radu a položili oběma stranám stání o suchých dnech postních. »I vyhráli Kadaňští proti pánu svému.«⁴¹⁾

Ještě rok před svou smrtí měl Jan spor s panenským klášteřem Týneckým r. 1516. Osobovalť si fundátorství nad tímto klášteřem, které prý mu po dědu Jaroslavovi Plichtě z Žerotína náleží, a proto poslal do městečka Týnce služebníka svého Linharta Štampacha a syna svého Jaroslava s rozkazem jakožto pána dědičného, aby Týnečtí synovi jeho slíbili človecenství. Abatyše klášteřa Týneckého zákona sv. Kláry, Anna z Kolovrat, i vešken konvent téhož klášteřa pohnaly z toho Jana z Lobkovic uvádějíce, že si panství nad Týncem pokládají za pět tisíc kop č. gr. a »že jsou těch lidí v držení a užívání byli; a na to ukázali svědomí.« »Páni JMt. a vладыky na plném soudu zemském slyševše puohon a žalobu a svědomí,« rozhodli ve prospěch klášteřa.⁴²⁾

Časté spory Lobkovicovy s městskými jeho poddanými dají se vysvětliti obyčejem té doby, dle něhož páni vůbec rádi ubírali práv a svobod stavu měšťanskému. Jan z Lobkovic byl jenom synem svého věku a, ocitli-li se v souvěké písni satirické (z r. 1512) mezi pány, již, jak píseň allegoricky praví, rádi hrají »flusa«, máme proň omluvu, že jméno jeho uvádí se mezi mnohými z tehdejší šlechty na místě nikterak význačném.⁴³⁾

Úřadu zemského Jan nikdy nezastával, za to však nevyhýbal se povinnosti zasedati mezi pány a vладыkami na sněmě a na komorním soudě

⁴¹⁾ Staří letopisové. Str. 331.

⁴²⁾ Dr. Emler: Pozůstatky desk zemských. I. 240.

⁴³⁾ Léta božího 1512 začali v Čechách flusa hráti,
a král na to neráčí nic dbáti,
by k tomu kteří radili,
aby se hráči nesvadili,
jako se v Čechách zhusta děje,
každý sobě, druhému nic nepřeje.

Pan Kostka s panem Slavatau
dost činiti mají s tau hrau;
páni z Gutšteina chtějí také flusa hráti
a staré karty bezděk dráti;
páni Šternberci, z Waldšteina,
Švihovští a z Hasišteina,
Waitminari a Šlikové,
též jiní panští rodové,
kteří nejsau zemští správce,
také by hráli flusa krátce,
by nešanovali práva,
hned by v šanc sadili, kdo rád hrává atd.

----- St. let. Str. 519.

královském, kdež se připomíná r. 1475 v rozepři mezi Rackem Kocovským a Budějovskými⁴⁴⁾ a 7. března r. 1488.⁴⁵⁾

Zdržoval se nejčastěji a zajisté nejraději na hradě Kadaňském, kde žil mimo své spory a delší cesty idyllický život, zasvěcený hlavně hospodářství svému, jež hleděl co možná nejvíce rozšířit a upevnit pro syna svého Jaroslava.⁴⁶⁾

Spojen byl v prvním manželství s Kunhutou z Ronova (která již 1472 zemřela), vdovou po Janu Caltovi z Kamenné Hory na Chomútově, v druhém pak s Magdalenou z Thörringu, dcerou Jiřího a Anežky z Hohenrechbergu. Z tohoto druhého manželství pocházel syn jeho Jaroslav, mimo nějž měl ještě nemanželského syna Wolfganga s jakousi Annou Regensbergerovou z Bayreuthu.

O Wolfgangovo vychování pečoval bratr Janův Bohuslav, který sám jsa bezdětný, rád se zabýval vzděláváním nadaných jinochův.

Jan Hasišteinský z Lobkovic zemřel 21. ledna 1517 a byl pohřben v Kadani v klášteře bosáckém.

Na kamenné jeho hrobce vytesán jest nápis:

Anno 1517 die Agnetis obiit Generosus D. D. Jón de Lobkowitz in Hassenstein, primus fundator hujus monasterii, hic sepultus. Orate pro eo.⁴⁷⁾

Jeho umělecký, mramorový sarkofag, zhotovený Oldřichem Kreuzem, lze podnes spatřiti, třeba poněkud poškozený, v presbyterii řečeného klášterního chrámu.⁴⁸⁾

Kromě svému hospodářství věnoval Jan z Lobkovic svoje vynikající vlohy také spisovatelství.

Pro svého syna Jaroslava napsal r. 1504 didaktický spis s tímto titulem: Zpráva o naučení synu Jaroslavovi o tom, co činiti a co nechati. (Rkp. z téhož roku v Roudnici. Tiskem vydáno 1796 v Praze s titulem »Pravdivý český mentor«, pak dle rkp. roudnického r. 1851 od Květa.) Spis tento byl za starších dob častěji od otců synům opisován.

Druhým spisem Lobkovicovým jest vypsání jeho pouti do Svaté Země. Titul tohoto spisu, jenž připsán jest v době pozdější (asi v 17. st.), jak tomu nasvědčuje jiné písmo, novější pravopis a pozdější jazyk, zní:

»Od vysoce urozeného pána pana Jana z Lobkovic a na Hasištajně s tovaryšem svým vysoce urozeným pánem panem Jetřichem z Guttenstejna do Jeruzalema k svatému hrobu Pána Ježíše Krista, Spasitele našeho, léta 1493 začatý a šťastně vykonaný putování.«

⁴⁴⁾ Archiv č. XV. 77.

⁴⁵⁾ Archiv č. V. 158. a XI. 420.

⁴⁶⁾ Kadaňská zástava byla však po smrti jeho komorou královskou vyplacena, a hrad dán pod ochranu královského hejtmana Jaroslava Sekerky ze Sedčic. [Bernau].

⁴⁷⁾ Jiré čtení má: die octava Augusti, podle kterého byl by 8. srpen dnem jeho úmrtí.

⁴⁸⁾ Stöcklów: Der Bezirk Kaaden. Str. 371.

Celý spis tento dá se rozdělit ve čtyři části:

Část I. obsahuje vlastní popis cesty z Kadaně do Jerusalema a zpět (2^a—159^a).

Část II. obsahuje: a) udání vzdáleností jednotlivých hlavních míst na cestě do Jerusalema (159^b) a summu všech vzdáleností (159^b), b) popis galeje (160^b), c) výčet účastníků pouti do Svaté Země na galeji, s kterou jel Lobkovic, a jich počet (161^a), d) výčet poutníků na jiné galeji téhož roku (166^a).

Část III. obsahuje poučení čtenáři o Svaté Zemi, Egyptě, mohamedánech a t. p. (168^a).

Část IV. zabírá zprávy týkající se Benátek z r. 1509 (179^b).

První tři části psány jsou najednou brzy po roce 1504, kterýžto letopočet se vyskytuje v III. části na konci (178^b). (Účastníci pouti, kníže Krištof Bavorský (16^b) a Čech Jan Mládě (146^b), byli již tehdy nebožtíky.)

Lobkovic píše svoje Putování měl určitý rozvrh, jak tomu nasvědčuje časté jeho odkazování »jakož o tom doleji povím« a pod. Tímto způsobem dovidáme se též při popise Jerusalema (126^a), že následovati bude ještě stať »o moci krále žoldána« ze slov: »neb týž král žoldán, pán jich, jest mocný pán a množství lidí má pod sebou, jakož o tom naposledy se poví« (126^a).

Byly tedy tři první části cestopisu, poněvadž rok 1504 jest tu poslední, napsány asi v roce 1505, kdežto část IV. jest přídatek pozdější, asi z roku 1509, kterýžto rok jest v ní udán, a k jejímu připsání zavdaly příčinu události toho roku: odnětí rozsáhlých území na pevnině Benáčanům a sčítání lidu v Benátkách. Že je tato část přídatek pozdější, to zřejmě vysvětluje z toho, že Lobkovic mluví o III. části jako o poslední dle slov »jakož o tom naposledy se poví«, skutečně na konci této části napsal »finis«,⁴⁹⁾ a dále také z toho, že, kdyby byl měl tuto stať v rozvrhu při spisování vlastního cestopisu, byl by na ni zajisté odkázal při popisu Benátek, jakž to měl ve zvyku a jak to učinil na př. při popisu Jerusalema; poněvadž však takové zmínky v celém cestopise není, můžeme souditi, že Lobkovic této IV. části v rozvrhu svém původním neměl.

Vlastní cestu popsál Lobkovic na základě svého denníku, který si na své pouti psal, jak bezpečně můžeme tvrditi dle přesných udání, co kterého dne podniknuto, jaký byl kdy vítr ku plavbě a p., což by za jiných okolností po deseti letech nebylo možno, a vůbec z celé formy cestopisu, již si z denníku zachoval.

Příčiny, proč cestopis svůj napsal, nedává nám spisovatel poznati. Ale dá se souditi, že i při tomto díle měl na mysli hlavně poučení svých potomkův a nad to také utvrzení jich a posilu u víře katolické, jak tomu

⁴⁹⁾ Rok sepsání (1505) nahradil opisovač, jak to bývalo zvykem, rokem opisu (1515).

nasvědčuje nábožný, v pravdě křesťanský duch, jakým celý spis prodchnut. Zejména v části cestopisu pojednávající o Svaté Zemi, jejích sanktuariích a odpustcích při každém tom místě zdá se mi pro její zevrubnost, že měla býti jakýmsi doplňkem topografickým písma svatého pro dobu současnou.

Denník Lobkovicův ani původní jeho spis se nezachovaly. Za to existují dva opisy. První, starší, z r. 1515 (vročení na konci III. části) uchován jest v universitní knihovně pod značkou XVII A 13, kamž se dostal bezpochyby zároveň s jinými knihami a rukopisy z kláštera sv. Václava řádu Augustiniánského (conventus S. Wenceslai ordinis fratrum Eremitarum discalceatorum sancti patris Augustini) na Novém Městě Pražském.

Před tím byl vlastnictvím Karla Plateyse z Plattensteinu. (Obého dovidáme se z titulního listu rukopisu, kamž to připsáno r. 1741.)

Rukopis kvartového formátu obsahuje 180 listův (360 stránek). Nadpisy in margine nebo v textu psány jsou písmem červeným, začáteční slova jednotlivých odstavců, jakož i taková, na něž má býti čtenář zvláště upozorněn, jsou červeně podtržena.⁵⁰⁾ Titulní list pochází, jak již řečeno, z doby pozdější.

O tom, že rukopis universitní jest opis a nikoli dílo původní samo, svědčí mimo vročení 1515 na konci spisu, které se nesrovnává s oněmi dvěma roky 1505 a 1509, v nichž, jak jest pravdě podobno, dílo vzniklo, také některá nedopatření v textu, z nichž o některých můžeme tvrditi, že nevznikla při spisování díla samého, nýbrž při mechanickém opisování. Jsou to hlavně tato místa:

15^b ... provodil kníže tůž markrabinau do její hospody. Zde položen instrumentál za náležitý akkusativ »markrabinu« vlivem předcházejícího zájmena *tůž*, kterýžto tvar jest i pro akkusativ i pro instrumentál.

59^a. A okna velmi veliká, kudy by střeleti měli, kudyby nepřátelé lodí přistaviti měli k té věži. Místo druhého *kudyby* má býti patrně *kdyby*; *kudyby* vzniklo vlivem předcházejícího náležitého, které opisovateli tanulo na mysli.

60^b. Vypravuje se o císaři tureckém, že dobyl dvanáctera království. Mezi nimi jmenuje se království *Paflagonia*, v kterémžto slově psáno jest zřetelně *f*, ač tu má býti *g*, které zajisté v originále bylo, neboť země tato může býti pouze »Paflagonia«. Že opisovatel mohl čísti *f* místo *g*, dá se z podobnosti obou písmen snadno vysvětliti.

67^a. Také mi jest praveno jest takových hřebuov mělo VI býti. Místo druhého *jesť* bylo zajisté v díle původním *že*.

Méně důležitá nedopatření vyskytují se ještě na jiných místech. Také nalézáme ve spisech místa, opravená písařem samým, která rovněž z většího dílu svědčí o mechanickém opisování; na př. 52^b, 92^b, 118^b, 124^a, 137^b, 147^b, 148^b, 168^a, 178^a, 179^b, 179^b.

⁵⁰⁾ Obé vytištěno v tomto vydání kursivou.

Rukopis knihovny universitní jest nejstarší zachovaný opis cestopisu Lobkovicova. Dle něho pořizen v době Dobrovského druhý opis (Dobrovský: *Die ganz neue Copie*), který byl pořizen pro knihovnu knížat z Lobkovic v Praze.

Tiskem vydáno Putování Fr. Ladislavem Čelakovským v »České Včele« r. 1834 v novočeské úpravě, a část od začátku až 22^b (Benátky) ve Výboru II. (str. 1100) K. J. Erbenem.

Úplný otisk v původním znění podle rukopisu universitního předkládá se širší veřejnosti tímto vydáním poprvé.

Jan Hasišteinský z Lobkovic ve svém spise.

Jan Hasišteinský z Lobkovic byl především horlivý katolík, jak již dokazuje účel jeho cesty a celý duch, v jakém spis jeho psán. Písmo starého i nového zákona znal nazpaměť. Obyčejně, cituje-li nějaké místo z písma, uvádí začátek jeho v doslovném znění, přerušuje pak citát a přičiňuje poznámku: »jakož o tom ve čtení psáno« (86^b, 87^a, 95^b, 99^a, 104^b, 112^b, 113^b, 117^a, 123^b a j. č.) Někdy uvádí též, odkud ono místo jest, zda z pašijí (93^b, 102^a, 119^a a j.), či ze skutkův apoštolských (102^a). Mimo písmo svaté znal též některé písně latinské jako Tedeum (74^b), Salve (97^b, 110^a), Benedictus (113^a) a Magnificat (113^b).

Za svoji svatou povinnost pokládal při každé příležitosti, kdy mu možno bylo, účastniti se mše, (23^a, 30^a, 34^a, 39^b, 46^a, 53^a, 65^a, 81^b, 112^a a j. č.), po případě i vyzpovídati se za čas (22^b).

K Bohu obracel se na významnějších místech upřímnou modlitbou (74^b, 84^a, 97^b, 154^a a j.), byl-li v nebezpečí, vroucí prosbou (30^a), ano i slibem, že putovati bude do Loretty anebo pošle tam svoji obět (158^a). Když pak přání jeho se vyplnilo, a nastal příznivý obrat, tu vždy ze spisu jeho jest zřejmo, jak pevně věřil v účinek své modlitby (30^a, 158^a).

Tato jeho pevná důvěra v Boha brání mu pochybovati o zázračné moci relikvií: obrazu Panny Marie v klášteře Joba a Bernardína v Benátkách (16^b); roušky, kterou Panna Marie Krista ovinula, když jej v chrámě obětovala (34^a); lampy před obrazem Panny Marie na ostrově Korfu (38^b); mosazného kříže z měděnice, z níž Kristus myl apoštolům nohy (65^a); kříže dobrého lotra (69^b); trnu z koruny Kristovy (142^b); ba naopak, ona připouští i zázraky v historii (50^a, 66^b a j.) Věrou v pravého Boha vysvětluje si též Lobkovic šťastné obraty ve prospěch křesťanů v nerozhodných bojích a při nadálých útocích (61^b, 62^b, 63^a).

Charakteristické jest, že v jednom případě, kdy jedná se o zázrak mimo víru křesťanskou, pochybuje Lobkovic o jeho možnosti (23^b).

Také ve sporných otázkách, nebo když vlastní zkušenost vzbudí v něm pochybnost o pravosti nějaké relikvie (22^b, 67^a), ponechává Bohu samému rozhodnutí.

Se zvláštní horlivostí navštěvuje Lobkovic na své cestě chrámy křesťanské, prohlíží si vnitřní jejich zařízení, dává se poučovati o jejich historii a původu, věnuje vytrvalou pozornost svatým ostatkům, které až na dvě výjimky, totiž kosti sv. Prokopa a hřeby Kristovy, s prostinkou důvěřivostí vypočítává (6^b, 7^a, 8^a, 16^b, 17^a, 34^a, 49^a, 65^a, 142^b a j. č.). Jak snažně toužil poznati vnitřní úpravu chrámův anebo z písma svatého známých budov, nasvědčuje také to, že aspoň otvorem nějakým snažil se dovnitř nahlédnouti, když mu přístup nebyl možným (94^b, 119^b), a že za týmž účelem i peníze obětoval (119^b, 124^a).

Když takto pozorujeme sílu jeho náboženského přesvědčení, chápeme jeho rozhořčení, s jakým provází znesvěcení jednoho chrámu (114^b).

Mimo chrámy zajímal se Lobkovic též o cizí řády mnišské (27^b, 146^a a j.) znaje dobře řády české (17^a, 56^a a j.).

Velikou váhu klade také na odpustky (jsou psány červenými písmeny jako nadpisy), které při každém sanctuariu ve Svaté Zemi zaznamenává a v něž pevně věří.

Pokládaje svou víru za jediné pravou, nazývá »zlými křesťany« (80^b, 106^a, 115^a), »bludnými křesťany« (107^a, 127^a), »rotou, jenž také křesťané býti chtějí« (80^b, 97^a, 107^a) ty křesťany, jichž víra od jeho víry něčím se liší.

Než proto víry jejich nezavrhuje, nýbrž všímaje si horlivě jejich obřadů (9^a, 106^a) a vpytává se na odchylné články jejich víry (42^a, 129^a, 136^a), uznává dobré její stránky (10^b, 34^b, 137^a).

O jeho náboženské snášenlivosti svědčí dále to, že i o vyznavačích víry mohamedánské, již důsledně nazývá pohanskou, mluví zcela nestranně, pokud se k jeho souvěrcům, kde se s nimi stýkají, chovají laskavě (127^b, 136^a, 176^a). Za to však odsuzuje jejich krvelačnost, s jakou hubí křesťany (150^b), jejich věrolomnost, zrádnost a vyděračnost, s jakou od hejtmana ramského až po nejnižší chátru, která zvláště při odjezdu poutníků ze Svaté Země nepřátelsky k nim se zachovala, co nejvíce z poutníků hledí těžiti, či, jak Lobkovic praví, »jich požití«.

O obyvatelích některých míst konečně připomíná, jaké jsou víry (39^a, 42^a, 82^b).

Jsa tedy tak horlivým katolíkem vzpomíná Lobkovic s trpkostí ne-svornosti svých krajanův u víře, když se mu objevil analogický případ s jeho vlastí (37^b).

Ba zdá se mi, že uváděje svornost jakožto zvláštní charakteristickou vlastnost Benátčanův (20^b), naráží nepřímou na nedostatek této ctnosti u svých krajanův.

Než přes svoje náboženské stanovisko není Lobkovic pozorovatelem nijak jednostranným.

Bylť zámožným českým pánem, členem váženého českého rodu a jako takový měl přístup ke dvoru královskému, kde poznal jeho mravy, řády a nádheru, zasedal na soudě královském, život český veřejný, ačkoli

žádného úřadu nezastával, zajisté se zájmem sledoval, dohlížel ke svým statkům a dvorům, což mělo za následek, že rozuměl hospodářství, byl válečníkem, zajisté též lovcem a jsa konečně zvyklý na silnou, dobrou stravu a nápoje, dovedl posouditi jejich jakost.

Dle toho také budilo v cizích zemích pozornost jeho vše to, co mu v Čechách bylo blízkým a povědomým.

Pozorovati zařízení a řády dvorské měl Lobkovic příležitost v Benátkách, kde pro vlídnost Benátčanů k cizincům mohl býti přítomen uvítáním kněžny mantevské (10^b) a ferrarské (18^a), kde sledoval závody na loďkách (20^a), kde laskavostí knížete benátského prohlédl si hrad knížecí a jeho nádheru (5^b, 21^a) a později tamtéž navštívil také dům knížete saského (15^b).

Ku mravům dvorským náležela ovšem také služba paním, a ani tu nezapře Lobkovic vkusu pravého středověkého šlechtice: když se mu naskytne příležitost, neopomine vzdáti kráse žen neobmezené chvály (14^a, 14^b, 14^b), anebo zastati se jí, kde se jí děje křivda. Tak vypravuje se zvláštní účastí a dojetím příběh o násilnickém skutku cyperského krále na neti krále anglického (70^a) nazýváje ji stále »ta dobrá ctná panna«. Také šperky, podstatná část nádhery dvorské, těšily se jeho pozornosti, ať již vyloženy byly v krámech kupeckých (14^a, 16^a), nebo oslňovaly zraky jeho jako ozdoba paní (14^b, 75^b).

O zkušenostech jeho právnických, které si získal zasedaje často na soudě královském a maje sám spory, vydává svědectví jeho dokonalá znalost terminů technických při soudnictví a podrobnost, s jakou líčí soud o dluhy na zpáteční cestě ze Svaté Země (148^a). Se stejnou odbornou znalostí vypisuje také poměry ústavní a politické jednotlivých zemí nebo měst (21^a, 32^a, 47^a).

Zabýváje se v Čechách se zálibou hospodářstvím, všiml si pilně, kde jest půda úrodná a kde chudá, kde sejí obilí a kde pěstují zahrady, víno a ovoce (31^a, 32^a, 35^b, 37^a, 38^a, 41^b, 45^a, 54^a, 58^a, 68^a a j. č.), neopomíná též zaznamenávat, jaká kde jest cesta (3^b, 4^a, 160^a a j.) nebo krajina (30^a, 43^a, 79^a), kde rostou stromy a jakého jsou druhu (29^b, 45^b, 83^b, 126^b). Jako dobrý hospodář rozumí také domácím zvířatům (78^a), koním a mezkům (78^a).

Staraje se o svou domácnost, rozuměl Lobkovic nejen ceně zboží cizozemského (77^b, 177^a), ale všiml si též, z kterých zemí se do Čech dováží (21^b, 77^b, 170^b, 177^a).

Jsa sám v Čechách majitelem dosti rozsáhlého panství, vyptává se pilně, komu který ostrov neb město jest poddáno (23^a, 29^b, 30^a, 35^b, 51^a a j.), a kdo je spravuje (47^a a j.). Pro tutéž příčinu zajímá se také o poplatky a cla (18^a, 22^a, 33^b, 48^b, 72^b).

Své zkušenosti válečnické dokazuje Lobkovic nejen znalostí zbraní (6^a, 153^b) a porozuměním pro opevnění měst (32^b, 46^b a j.), ale též podrobností, s jakou líčí postupy bitev, o kterých v cestopise vypravuje

(60^a, 150^b), narážkou na černé vojsko Matyáše Uherského (175^a) a konečně úvahou, že by se města Jerusalema dalo sice křesťanům snadno dobýti, ale nesnadno je udržeti (126^a).

Jako šlechtic nevyhýbal se Lobkovic zajisté honům, v čemž nás utvrzuje jeho zvyk všimati si hlavně fauny lesní (45^a, 52^b, 56^a, 69^a a j.), jeho zájem, s jakým sleduje lov křepelek (144^b), a konečně jedno srovnání, jež vzal ze života loveckého (175^b).

Probravše takto hlavní případy, jimiž se Lobkovic charakterisuje jako šlechtic, všimněme si ještě jedné stránky, kterou jsem výše naposled uvedl, jak totiž jej uspokojila strava a nápoje na cestách.

Důkazem, že také Lobkovic sám se touto otázkou obíral, jest jméno Blažka, kuchaře pana Hasišteinského, jež uvádí v seznamu Čechův, kteří se pouti účastnili (161^a). Bylať zajisté již tehdy česká krmě pověsti světové, jak vysvítá ze slov Lobkovicových: »a měl (pan z Gazaru) XII neb XIII krmí čistě připravených kořením, by pak v Čechách bylo« (78^a).

Maje s sebou kuchaře, nebyl by si měl cestou do stravy co stěžovati, kdyby nebyl býval pozván k hostině knížete raguzského, kde se sklamal, jak neváhá doznati (35^a). Jinak se mu na cestě zle nevedlo; hůře však bylo ve Svaté Zemi, kde dostávali poutníci jen málo nejvšednějších krmí ku koupi. Ký div, že si tu Lobkovic jednou stěžuje (115^a). Také jiných všiml si, čím se živí (126^b, 169^b), a tu opět nedovedl zatajiti ne-libosti, měl-li se kdo v jídle »zhovadile« (175^b).

Cizí nápoje asi Lobkovic již spíše uspokojily, ač i tu dával českému vínu přednost (68^b).

Jako svůj šlechtický, tak prozrazuje Lobkovic také svůj český původ. Především, když vypravuje o své a svých soudruhů návštěvě u knížete v Dubrovniku, zvláštní na to klade důraz, jak vlídně a uctivě byli přijati samým knížetem, když mu ohlásili »že jsme Čechové a poddaní krále našeho, jenž jest uherský a český král« (34^b).

Na tomto místě můžeme znova uvést jeho stesk do náboženské nesvornosti v Čechách (str. XXV) a zmínku o české krmí.*

Jako u cestovatelů vůbec bylo zvykem, tak i Lobkovic se zálibou srovnává různé zjevy ciziny s podobnými vlasti své. Jsou to opět hlavně případy týkající se víry křesťanské (17^a, 21^b, 34^b, 56^a, 146^a), pak srovnání cizích měst s českými (20^b, 28^a, 126^a) i jiná (24^b, 32^a, 98^a, 160^b, 169^a).

Také českého jazyka užil Lobkovic jedenkrát k dorozumění s cizincem daleko vlasti své. Byl to patron navy, který vezl Lobkovic s několika soudruhy z Poreče do Benátek: »Mluvili sme k patronovi, neb uměl dobře slovansky, že nám rozuměl« (157^b).

O značném na tehdejší dobu vzdělání Lobkovicově nelze pochybovati. Znalť latinsky a německy, jak zřejmě vysvítá z několika míst v jeho cestopise Latinsky se na své cestě obyčejně domlouval (9^b, 25^b). Mimo to podává ve svém cestopise obsah latinských kázání (81^b, 97^b, 100^b).

O jeho znalosti jazyka německého svědčí dvě místa (102^b, 142^b).

K rozšíření jeho vzdělanosti zajisté přispěly dvě jeho delší cesty před poutí do Svaté Země, totiž cesta do Lucemburka (str. X) a druhá do Říma (str. XIV), zejména uvážíme-li jeho snahu, s jakou všude hleděl se poučovati.

O jeho vědomostech dějepisných můžeme usuzovati pouze z jediné narážky: »jakož o tom někteří kronikáři píší« (60^a), která nám může být dokladem, že četl v kronikách. Ze zmínky jeho o odpadnutí Švýcarův od knížat rakouských nedovídáme se nic, poněvadž se stalo za jeho života r. 1499 za císaře Maximiliana, tedy již po návratu Lobkovicově z poutí do Svaté Země.

Jinak vyskytuje se sice v cestopise dosti míst líčících nám nějaký příběh neb historickou událost, ty však si dával Lobkovic teprve na cestě vypravovati při různých příležitostech a proto vkládá častěji do jejich reprodukce parenthesi »jakož sem zpraven« a pod. Všimneme-li si blíže těchto jeho odboček, můžeme je zařaditi ve dvě skupiny: jedny, které mají vskutku ráz historický, a druhé, které mají ráz pouhých pověstí a bájí.

Do první skupiny náležejí tyto zprávy: O hejtmanu benátském Gattamuje (17^b); O knížeti mediolánském Galeaciově (18^b); Kterak připadlo Jadro Benátčanům (25^b); O útoku krále neapolského na ostrov Kurčulu (30^b); O jalových útocích císaře tureckého na město Škuteru (35^b); O porážce císaře tureckého Albánci (37^a); O jalových útocích císaře tureckého na město Butniro (39^a); Kterak dostal se ostrov Korfon v moc Benátčanův (39^b); »Kterak páni Benátčané k té insuli Candii přišli« (47^b); O potlačení vzpoury na ostrově Candii Benátčany (48^a); O infirmáři v Rodýzu (53^a); »Císař turecký přitáhl k Rodýzu« (60^a); Kterak Benátčané znova získali ostrov Cyprský (67^b); O příčině pádu města Misso (70^a); O řádu karmelitském (73^a); O založení a pádu města Cezaree (73^b); O pádu města Jaffy (74^b); O založení špitálu v Ramě (79^b); O pádu města Ramy (81^a); O pádu města Lidie (82^b); O příčině, proč nepouštějí bosáci poutníků k samému božímu hrobu (105^a); O odnětí kaple hory Kalvarie Arménům (135^a); »O porážce Charvatuov« (150^b); Benátčanům odňata většina panství na pevnině (179^b); O sčítání lidu v Benátkách (179^b).

Do druhé skupiny (pověstí a bájí) možno zařaditi články: O paláci v městě Pole (23^b); O zázračných zříceninách téhož paláce (23^b); O těle a hrobu sv. Simeona v městě Jadru (25^b); O původu kostelíka sv. Jana Malvazí (28^b); O poustevníku v horách bosenských (31^b); O sani u městečka Kazopo (38^a); Paris unesl Helenu z ostrova Cerigo (43^b); O kostelíku sv. Pavla na Candii (44^b); O vpádu císaře tureckého na ostrov Patmos (50^a); O hřebích božích (66^b); O roušce sv. Veroniky (96^a); Kterak sv. Helena poznala pravý kříž Kristův (98^b); »Betlem chtěli bořiti« (112^a).

Jsa tedy mužem vzdělaným, který nabyl svými cestami rozsáhlých zkušeností, napsal Lobkovic cestopis svůj jednak pro poučení potomkův, jednak k utvrzení jich ve víře katolické.

Pozorujme ještě, jakým způsobem dostal prvnímu svému úkolu. Lobkovic představoval si čtenáře nezkušeného, který nebyl jinde než v Čechách. Proto, chtěje mu nějaký zjev cizí znázorniti, užívá srovnání se známým v Čechách. Popisuje cestu svou, udává Lobkovic zevrubně vše, čeho se cestou dověděl, dává se sám poučovati a, jak doznává, na to neb ono se vyptává (9^b, 10^b, 124^a, 135^b a j.), anebo co sám zažil a viděl. Při tom zachovává obyčejně tento pořádek: o místech, která pouze minul neprohlédnuv si jich, zmiňuje se jen krátce; jmenovav obyčejně jen jméno, pouze někdy — dosti zřídka — vypravuje příběh, jehož se dověděl od patrona nebo některého společníka, anebo stručně zaznamenává, čeho se doslechl o témž místě pamětihodného. Za to o místech, která sám navštívil, rozepisuje se šíře. Tu především uvádí chrámy s jejich relikviemi, po případě i jiné znamenitější budovy s jejich zvláštnostmi, líčí opevnění, krajinu, udává velikost toho místa, někdy i vzdálenost jeho od jiného, národnost a vyznání jeho obyvatelův, čím se živí, obchodem-li či průmyslem, jejich ústavu a vládu, popisuje jejich zvyky, způsob života a p., buď pokud je sám pozoroval, nebo jak opět o nich se doslechl. Toto zejména platí o větších městech a ostrovech, jako jsou Benátky, Raguz, Candie, Rodýz, Cypr a j. Největší část jeho cestopisu zabírá ovšem líčení Jerusalema a okolí s jejich sanctuariemi.

Mimo to zaznamenává Lobkovic ve svém cestopise též zvláštní zjevy v přírodě a průmyslu a tu, chtě čtenáře s nimi seznámiti, buď opět srovnává je s podobnými známými (52^b, 57^b), nebo je hledí co možná nejdůkladněji vylíčiti: (navy 10^a, 12^b, 19^a; delfíny 24^b; výrobu soli 42^b, 69^a; cukr 68^b; daktylle = datle 81^a).

Někdy vkládá Lobkovic delší odbočky k poučení čtenáře, jak zřejmě vysvítá z podobné stati o osmi sektách křesťanských (127^a), kterou začíná slovy: »Také sluší věděti —«. K témuž účelu připojena jest celá část III. (viz str. XXI), která začíná stejnými slovy.

Aby si čtenář mohl učiniti představu o velikosti nebo objemu jednotlivých měst, zemí, nebo ostrovův, o vzdálenosti některých míst od sebe, o rozlehlosti budov, kaplí a p., udává Lobkovic ve svém cestopise míry, kterých se buď — obyčejně při větších rozměrech — dopátral, v mílich českých (2^b, 3^a, 3^b, 4^a a j.) nebo vlašských (19^a, 24^a, 29^a, 30^b), po případě v honech (86^b, 87^b, 118^b, 123^a, 125^a, 125^a a j.), anebo jak si sám vyměřil na kroky (85^b, 87^a, 103^b, a j.), na lokte (100^a, 104^b, 106^a), na sáhy (104^a, 107^a, 118^b, 160^b), na pídě (103^a, 104^b, 109^a a j.), na pěstí (104^a), anebo konečně odhaduje, kolik by se vešlo do nějakého prostoru lidí (104^b, 105^a a j.). Ku konci spisu (159^b) připojen v témž smyslu přehledný výčet hlavních míst pouti do Svaté Země s jich vzdálenostmi od sebe.

Dovědév se obyčejně udání na míle vlašské, dává spisovatel čtenáři poznati, jak možno míle vlašské redukovati na české (158^b, 160^a).

Také odhaduje cenu některých předmětů chtě naznačiti buď jejich vzácnost (11^b, 16^a, 77^b, 139^a, 142^a) nebo chatrnost (139^a).

K těmto jeho číselným udáním možno připojiti ještě počet obyvatelů některých míst (18^b, 39^b, 45^a), počet mnichů některého kláštera (17^a, 18^a, 49^b, 56^a, 85^a), nebo počet jeptišek (18^a), které na některých místech udává.

Chtě býti všude srozumitelným a jasným, připojuje Lobkovic k některým slovům cizím, někdy i vlastním jménům, český jich překlad (11^b, 17^b, 18^b, 23^a, 43^b, 57^a, 65^b, 66^b, 74^a, 74^b, 77^a, 78^b, 80^b, 87^b, 144^a, 155^a, 158^b).

Na některých místech v cestopise připojen jest subjektivní úsudek spisovatelův, kterým rozhoduje buď nějakou spornou otázkou (18^a, 160^a) anebo zjevuje čtenáři svoje mínění (23^b, 47^a, 58^b, 85^a, 117^a, 126^a).

Naproti tomu nedovoluje si vlastního posudku v otázkách týkajících se ostatků nebo sanctuarií, ponechávaje rozhodnutí Bohu: o ostatcích sv. Prokopa (22^b), o hřebích Kristových (67^a), o Galilei (91^a), o roušce sv. Veroniky (96^b).

Posléze budiž připomenuto, že varuje Lobkovic také čtenáře, který by podobnou cestu podniknouti hodlal, aby nechodil na ostrově Cypru bos po západu slunce a nepřenocoval tamtéž pod širým nebem (69^b), aby nepil ze studnic mezi Jaffou a Ramou (79^a) a aby neplul na malé barce z Poreče do Benátek, jako to učinil on sám (158^b).

Sloh Lobkovicův.

O slohu Lobkovicově praví Dobrovský ve své literatuře (str. 277) a po něm též Šafařík (str. 326), že je »kunstlos« zcela právem, čímž ovšem se nemíní, že je spis Lobkovicův psán snad suše a jednotvárně, nýbrž jen slovy prostými a nehledanými. Jinak panuje v slohu Lobkovicově stejně pestrá rozmanitost jako v obsahu. Ano, sledujeme-li jednotlivá, obsahem si podobná místa, shledáváme, že i slohem svým se sobě přibližují. Nejvíce podobnosti ovšem mají místa nejčastěji se opakující, v nichž Lobkovic konstatuje, jaký byl kterého dne vítr, kdy a kde zakotvili a opět na další cestu se vydali a pod. Takováto ustálenost formy vyskytá se zejména v druhé polovině cestopisu — popise svatých míst, kde každý takový popis zakončen jest udáním, komu místo to náleží, kolik jest tu odpustkův a pod. S větším již zájmem sledujeme popis různých míst s jejich znamenitostmi, ačkoli i tu shledáváme se často s prostými výčty zejména ostatků bez jakéhokoli osvětlení.

Nejpoutavější však jsou bez odporu vložky dějepisné. V nich není suchopárného, prostým dějem se spokojujícího vypravování, nýbrž živé, (což ovšem nelze říci o všech statích bez rozdílu), procítěné líčení sdílného člověka. Jakási vroucnost, sympatie s trpícími a nesouhlas s křivdícím, po případě netajená radost z jeho pokoření, vyznívá z některých těchto míst. Dlužno tu především uvésti stať »císař turecký přitáhl k Rodýzu« (60^a), pak »o příčině pádu města Misso«, kde se vypravuje, jak důvěřivá neř krále anglického byla králem cyperským oklamána a znectěna (70^a), a hlavně »o porážce Charvatuov« (150^b).

Stejně vroucně a živě reprodukováno jest kázání bosákovo v kapli hory Kalvarie (100^b).

Na těchto dvou posledně jmenovaných místech, jakož i jiných (79^a, 143^a, 157^a a j.) dává spisovatel na jevo také svou nábožnou mysl.

Mimo tato vážná, účinná vypravování nalézáme v cestopise místa, při kterých někdy pro jejich naivnost, jindy pro jich stylisaci a umístění neubráníme se úsměvu. Takovým bezděčným humorem působí spis zejména na těchto místech: 51^b, 74^a, 81^a, 83^a, 139^a, 140^a.

Ve vypravování snaží se Lobkovic býti co nejvíce srozumitelným a jasným. Proto při méně známých zjevech připojuje výklady, někdy i k témuž předmětu se vrací, neznámé významy překládá, odkazuje do předešlého nebo následujícího vypravování, že o témž předmětu již mluvil anebo ještě poví. K jménům měst, osob a pod. připojuje dle okolností buď »svrchupsaný« nebo »dolepsaný«.

Na jednom místě, kde se obával, že by mohl nedosti jasně vylíčiti, co si představuje, připojil primitivní nákres kříže (8^b).

Ve své snaze vše co nejjasněji vylíčiti užívá Lobkovic často srovnání s něčím známým, aby neznámý zjev čtenáři znázornil. Za příklad možno uvést srovnání, jimiž chtěl znázorniti různé tvary kamenův: kámen veliký, okrúhlý jako mlynný, ale větčí (99^a); tam jest kámen okrúhlý jako sloup (100^a); (hrob) přikryt kamenem, jako by puolkulí přikryl (108^b); A jest na tom místě uděláno z bílého mramoru, pulerovaného hladce, jako by truhlice byla (111^a); kámen okrúhlý jako pecen (123^a).

Některé anakoluty a divoké vazby participií, jichž se Lobkovic dopouští, jsou u tehdejších spisovatelů zjevy zcela obvyklé.

Jan Hasišteinský vypravuje většinou objektivně; i o událostech, jež zažil na cestě, psává nejčastěji v první osobě plurálu jako všem účastníkům společných. Svou osobou vystupuje do popředí obyčejně pouze parenthesí »jakož sem zpraven«, »jakož o tom dolejší povím«, anebo několika málo vlastními posudky, které prozrazují, oč živějším ještě mohlo býti vypravování, kdyby byl vetkal reflexí více.

Celkem čte se Lobkovicův spis velice pěkně připoutávaje čtenáře svou pestrostí, mnohostranností a četnými přednostmi vypravovatelskými, o nichž jsem se zmínil.

Význam Lobkovicův spočívá též v tom, že první takovýmto způsobem hodnověrně svoji cestu česky popsal.

Od Wyfocze Vrozeneho Pana Pana Jana z Lobkowicz a na
Hafyftaynie s Towaryffem Swym Wyfocze Vrozenym
Panem Panem Getřzichem z Guttenftegna do
Yeruzalema k Swatymu Hrobu Pana Yežiffe
Kryfta SPafytele Naffeho Leta 1493
Začzaty a Sftiaftnie Wykonany
Putowanj.

Est conventus S. Wenceslai, Ord. Fratrum Eremit: Discalc: S. P. Augustini Neo-Pragae
A. 1741.

Ex haereditate Peritissimi D. Caroli Platisij de Plattenstein.

Leta narozenije bozijeho Tifyczyho Cztырzisteho Devadefateho trzejtjeho, ten pondielij po prowadnij nedielij, Ia Ian z lobkowicz a na hafystaynie wygel fem z kadanie na Czeftu k bozijemu hrobu a gel fem ten den do Chyfs Cztырzi mile. a tu fem fe shledal fe panem Getrzychem z Guthftayna, thowaryffem fwym. *A nazaytrzie* w utery geli sme spolu do plznie VI mil. *W strzedu* z plznie geli sme na Welharticze VI mil. *We cztwrtok* z wilharticz geli sme do miesteczka *Czwizle* V mil przes hory a welmi zlu czeftu. *A teez miesteczko gest* pana z degenbergku. *W patek* z tehoz miesteczka geli sme do miesteczka *Tekendorffu* piet mil. *A teez miesteczko gest* knieze Albrechta mnichowfkeho. *W Sobotu* z tegendorfu geli sme do Ekenfeldu, miesteczka, Sfeft mil. *A teez miesteczko gest* knieze girzijeho Baworfkeho. *W nedielij* przed Swatym Girzim z Ekenfeldu geli sme do Etinku, miasta, trzi mile. *A gest* [2^b] Miesto newelike, Ale w niem domy pieknee wstawene. *A gest* take knieze Girzieho fwrchu pfaneho. *A od tehoz miasta Ethinku* [*Ethink*] Cztwrth mile, flowe w Starem Ethynku, *gest* klafster *A tu* przed tujem klafsterem *gest* kapliczka matky bozije, k nijez welika pauth *gest*, *A welikee* mnozftwije lidij z okolnijch zemij tam na paut chodije, *Neb* fe weliczy diwowe tu diegij. *A praweno* mi w giftocie, ze o Swatczych welikonocznych, tehdaaz przed tujem minulych, na Trzidczeti Tifycz lidij putnikuow tu bylo. *W pondielij* przed Swatym Girzim z Ethynku geli sme na Sftan trzi mile odtud. *A gest* hrad panuow Thoryngaruow. a woftali sme tu na Sftanu nazaytrzije w utery czely den. *W strzedu* potom geli sme s Sftanu do Roznhaymu Cztырzi mile. *A gest* teez miesteczko knieze Girzieho Baworfkeho. *We cztwrtok* na Swateho marka z Roznhaymu geli sme do miesteczka Wirkgle Sfeft mil. *A teez miesteczko gest* take fwrchu pfaneho kniezete. *W patek* potom z wirkgle vgewffe odtud trzi mile, przigeli sme k mostu, kteryz [3^a] gde przes rzeku neweliku. *A tu* v toho mostu fe kona Panftwije knieze Girzijeho baworfkeho. *A hned* s druhe frany mostu poczina fe zemie krale Rzimfkeho, gijez rziekagi Intal niemeczky, Iakoby czeftky rzekl Infke vdole, [vdolee 30

Inſke] Neb tudy tujem vdolim tecze rzeka, gijez rziekagij*In. A po te rzecze a wodie ma ta czela kragina gmeno *Injke vdolee*. A ma taaz kragina s obu ſtran nad febu welmi wyfoke a mijeſty welmi przikre hory. A tim vdolim nahoru czifta mieſteczka a wfy, a w nich bohatij lidee. A kragina 5 czifta mezy tiemi horami: diediny a lauky druhde Cztwrt mile z Sfirzij mezy tiemi horami a druhde wijecz a druhde take men. A od toho moſtu ſwrchu pſaneho gedna mile geſt mieſteczko dobrane welikee krale rzymſkeho, gmenem *Sfwacz*. A tu w tychz horach nad tim mieſteczkem mnoho rudy Strziebrne ſe dobywa. A mnoho hutij v tehoz mieſteczku, geſto Strziebro 10 ſſmelczugij. A geſt w temz mieſteczku niekoľiko drahnje Seth hawerzuow, cziftych pacholkuow. A tu ſme w temz Mieſteczku ſniedali. A poſniedawſſe geli ſme dale przedcze III mile [3^b] odtud do Inſſpurku, Mieſta krale rzymſkeho. A tu ſme zuoſtali przeſ nocz. *W ſobotu* nazaytrzie po obiedie z Inſſpurku geli ſme do Matronu, Mieſteczka, czterzi mile welikymi horami. 15 Ale proto nebyla zla czesta. A to ſlowe giz w Eczke zemi. A taaz zemie geſt take krale rzymſkeho. *W niedieli* potom po mſſi geli ſme z matronu do Mieſteczka Sſterczinku czterzi mile. A geſt mieſteczko piekne a lezij podluhowatie. A ma pieknie wſtawene domy. *W pondielij* przed Swatym Iakubem a ſſilipem geli ſme z Sſterczynku do mieſta prawneku Sedm mil. 20 a geſt hrad nad nim; a hrad y mieſto geſt welmi pieknie obe dve wſtaweno. A tyz hrad y mieſto geſt biſkupa bryxenſkeho. A tyz biſkup geſt poddany krale rzymſkeho. *W utery* v wigilij Swateho Iakuba a ſſilipa geli ſme po wobiedie z prawneku do Niderdorfu, mieſteczka trzi mile. A teez Mieſteczko geſt hrabie z Gurcze. *W Strzedu* na den Swateho 25 Iakuba a ſſilipa Geli z Niderdorffu afa puol mile dobru czefu. A potom geli ſme na prawu ruku do dolu mezy welmi welike hory. A kdzy ſme vgeli puoltrzetije mile [4^a] od tehoz mieſteczka, tu geſt krczma. A przed tau krczmau geſt meze mezy hrabij z Gurcze a panſtwim benadczkym. A tu ſe teez benadczke panſtwije poczina. A mieli ſme tyz den 30 welmi zlu czefu a kamenitu. A geli ſme od te krczmy geſtie trzi mile ten den az do wfy, genz ſlowe monet. *We cztwrtku* na den Swateho Zygmunda geli ſme z Monetu do wfy, rzeczene Gaudepont, VI mil. a byla welmi zla czesta, kamenita a welikymi horami. A deſt prſſel na nas ten czely den bez przeſtanie. *W piatek* na den Swateho krzize geli ſme z Gaudepontu do Mieſta, rzeczeneho Kunigſlan, (*sic!*) VI mil opiet welmi welikymi 35 horami a naramnie zlu czefu kamenitu. A czely den opiet na nas deſt prſſel bez przeſtanie. *W ſobotu* po Swatem krzizi geli ſme z kunigſlanu do mieſta terwizu trzi mile rownu czefu, Ale opiet czely den s deſtiem. a tu ſme lezeli. A tyz terwiz geſt mieſto dobrane welike A ma mnoho mlynuow. A geſt Benadczkych panuow. A tu w Terwizu ſe temerz naywicz 40 wſſeczko mele do benatek, k Chlebu czoz potrzebuge. *Pak w ne*[4^b]*dieli* po mſſi a po obiedie na Swateho ſſloriana geli ſme do Maſtris II mile. A geſt Mieſteczko newelike, a mnoho w niem ziduow. a tu ſme odpoczynuli afa hodinu. A poſtali ſme konie ſwe zaſe zpatkem do *Terwizu* k hoſpodarzi,

aby nam gich dochowal az do naſſeho zaſe wraczenie. A potom w Sedli ſme na lodku, gijez wlaſky rziekagij Barka, y pluli ſme po rzecze doluow k benatkam afa na puol mile. A tu ſme wpluli do morze. A odtud dale opiet aſy dobre puol mile geſt do Benatek. a we XXII hodin przypluli ſme do Benatek. A tu ſme ſſli do hoſpody, genz ſlowe v bijeleho lwa. w pondielij po Swatem ſſlorianu prziffel k nam do hoſpody naſſije Auguſtyn Cantoryn, Patruon [*Patron*] Galege Pautniczije. A tu ſme ſ nim vczynili ſmlauwu, ze nas ma wezti do Swate zemie a Gleythy opatrziti przed pohany tam, Abychme bezpecznie hrob bozij a gina Swata mijeſta ohledati mohli, A zaſe bezpecznie az do benatek nas przywezti A ſem y tam gijedlem 10 y pitim opatrziti; A za to z nas kazdy Aby mu dal padeſate ducatuow. A tee ſmluwy mezy nami [5^a] vdielali ſme Czedule wyrzezane mezy febu. A on wzal tyz patron gednu a my druhu. *Tyz den k weczernu* geli ſme ſe progijezdiet na Barcze puol mile od Benatek do mieſteczka, rzeczeneho meron [*mieſteczko meron*], genz lezij w morzi na oſtrowie newelikem. A w temz 15 Mieſteczku geſt tuſſim k Sedmdefati hoſpodarzuow anebo wijecz, a wſſeczko Sklenarzi. A tak tu naramnie cziftee wieczy dielagij od Skla: paterze koffliky a Sklenicze pozlaczenee, geſto k wijerze nepodobno. A tiech wieczy rozlicznych wzdyczky welikee mnozſtwije hotowych geſt, ktoz przigeda chce czo toho kupovati. *W utery* przed Swatym Staniflawem rano ſſli 20 ſme k kniezeti Benadckemu [*knijese Benatſke*], gmenem Auguſtin Barbadicus A ſmluwu ſepſanu, kteruz ſme ſ patronem vczynili, gemu okazali A przy tom profyli, aby raczil patronowi rozkazati, aby ſe k nam tak miel a zachowal wedle ſmluwy tee, A ze my teez chceme vcziniti. A tu hned knieze w naſſije przitomnoſti to vczynil A patronowi to przifnie przikazal. 25 A tuuz ſmluwu take hned kazal kancelerzi ſwemu w [5^b] Regiftra ſwe Canczelarzij wepſati. A potom knieze kazal nas wſſudy woditi po wſſem tom dworze ſwem do pokoguow, kteriz naramnie cziftie vdielanij. A cziftee Syenie a pokoge, dwerze a okna czifta, welikaa, wſſeczko z Alabaſtru, A cziftym tefanim nazchwale tefani, geſto yako rzkucz nemuoz czifſtie byti. 30 A puody ſwrchu wſſe nazchwale cziftu rzezbu zdielany. A to wſſe pozlaczono cziftym zlattem Dukatowym. *W ſtrzedu* na Swateho Staniflawu ohledowal ſem duom, gemuz rzijekagij *Marſyonal* [*Duom marſyonal*], geſto pani Benatczanee w niem magij ſwa Diela a zbroge rozliczne a Strzelby. a zamyka ſe ten duom, ze ne kazdeho tam pauſtiegij bez wuole wrzednikuow, 35 kteriz w temz domu od kniezete a panuow wſazeni gſau. A geſt tyz duom welmi weliky w uohradie. A w temz domu geſt Sſeſt komor dobrane dluhych druhe komory na Sſedefat neb na Sedmdefat kroczegij wzdelij a Dwadzeci kroczegij anebo wijecz z Sfirzi. Tu geſt w tiech we wſſech komorach mnozſt^e rozlicznych zbrogij: Samoſtrieluow woczeliwych [6^a] y Tifowych, Meczuoow 40 a Sſarſſaunuow, kopijczek, zbroge plechowe: lebek, helmikuow, mordhakuow, Sſipuow, kolowratnich Samoſtrieluow, hakownic, Rucznicz y wſſije ginee zbroge mnozſtwije welikee, Czoby yako rzijekagicz pomylſiti mohl. Diela take welika, teez takee Srubnicze, hauffnicze y Tarafnicze w temz domu

fau. *W temz domu* take fau dwa welika placzy [*dwa placzy welika*], kazdy na Cztyrzi hrany. A w tiech placzych woda hluboka, genz fe z Morze tam wylila. A wffudy okolo toho placzu fu domowe weliczy yako ftage, kazdy ten duom afa Trzidczyti kroczejij na ffirz anebo wijecz a wofmdefati nebo 5 dewadefati zdelij. A ti domowe wfficzki fu czyhlu krytij. A w kazdem tom domu fu Galege a Nawy, totizto welikee lodij, niektere giz hotowe a niektere fe dodielawagij. A w temz domu gefť mnozftwije dielniouow na kazdy den krom Swatkuow. A praweno mi za giftee, ze kazdy den wijecz nez Tisycz dielniouow w tom domu miewagij ty, kterziz takowe 10 Galeje a Nawy dielagij: Tefarzuo, [6^b] kowarzuow, gefťto kopiczka, Sfkzripcze dielagij A ledayakes gine wieczy. A bylo tu tehdez dobrze na Sto bab a zen, gefťto ffily plachty wietrne, gimz oni wlaffi rziekagij wela, gefťto gich ke wffem Galegim a Nawam y ginym menffim lodem potrebugij. Trzetij placz takowy k teez potrebie dielali; Ale tehdez gefťtie nebyl hotow. 15 ten bude mnohem wietczij nez tito oba dwa na ffirz y na del. A to wffeczko gefť w gedne ohradie. A brana od morze welika do tehoz domu. A wrata czifta a welmi okowana. A kdez potreba yaka, tehdy ty Galege Anebo nawy hotowe hned na walczych wyftreczij z tychz domuow na wodu na ten placz A tu branu gedu wen na morze, kdez gim potrebiije gefť 20 [klaffter S^o Girzij].

W patek po Swatem Staniflawu byl fem w klaffterze Swateho Girzije. A tu nam okazowali fwatoft: hlauu Swateho Girzij A gehu ruku lewu fe wffemi prfty s maffem na poly k lokti. Take fem tu widiel Swate panny luczye ruku lewu, teez wffeczky prfty s maffem, [7^a] Swateho Iakuba menffijeho, Apofftola, leb przednij f nofem, Swateho Eustachya hlauu. A lezij 25 w temz klaffterze Swaty Eustachyus czely a Swaty kofma a Damianus. [Klaffter S^o Anthonina.]

W fobotu przed bozim wftupenim gel fem na Barcze do klafftera Swateho Anthonina. tu nam okazali fwatoft zegmena: trn gedem z koruny 30 trnowee, gijz pan kryftus korunowan, Swateho Iana Almuznika hlauu a fycz gine drahnje fwatofti. *A w temz klaffterze* gefť ofm Obrazuow [Obrazy miffternee] z krzidy wdzielanych a wypalonych a tak miffternie wdzielanych, ze na trzi kroczege od nich ftoge, zdadije fe kazdemu prawij ziwij byti. A zadny tomu ziwij neuwierzi, ktoz toho newidij, by tak przemi- 35 fterne dijelo ruka czlowieczij wdielati mohla. y fam bych tomu newierzil, bych toho newidiel. [kterzij fau gmeny.]

A gfu tito obrazowee: Nayprw gefť obraz pana kryfta yako f krzize fniat, an lezi yakoby miel prawu poduffku pod hlauu; A druhy [7^b] obraz Matky bozije, ana mu prawu ruku fwu pod hlauu podlozila. A tak tyz 40 obraz zaloftiwie wdielan a s placztiwyma oczima, czoby ziwij byl a yakoby omdlewal, a omdlewagiczij k zemi padala. Trzetij obraz gefť Swatee marzie Salomee, ana Maticzku bo-ij drzij mezy fwyma rukama, aby k zemi nedopadla. Czwrty obraz gefť fwate marzije Iakobowy, ana ftogij a placze. Paty obraz gefť fwatee marzije magdaleny, ana ftogij placziczij a lomiecz

rukama, a flzy gegije na gegij twarzy rownie, czoby hledial na flzy ziweho czlowieka, kdez placze: tak fe gije rownie podobnie k tomu na twarzy lfkn. Sfefty obraz gefť fwateho Iana, an take placze. A tak gefť tiech Sfeft obrazuow miffternie wdzielanych a barwami zmalowani, ze fe zdadije 5 kazdemu, iakoby ziwij byli wffij fwu poftawu; Neb tyz obraz matky bozije ma wfficzku tu poftawu czlowieka, kdez omdlewa, a Swateho Iana a trzij 5 marygij teez poftawy, yakoby plakali ziwij lidee. Sedmy obraz gefť Nykodema w ffatech wlafl [8^a]kych, a poklekl na koleno. a ma na hlauie brunatny biret otrzely, yakoby stary byl, A rauffku bilau pod tymz biretem, iakoz wlaflky obyczey gefť choditi. A ruchu fe opafal. A mage za tuuz ruchu 10 zaftreczene klefftie a kladiwo A w lewe rucze drzij trzi hrzeby. A ty wieczy wffeczky: ffaty, rauchy, kladiwo, klefftie, hrzeby, kazde fwu barwu ma A poftawu, yakz famo w fobie gefť. Sfaty gich fwau barwu, klefftie, kladiwa, hrzeby fwau barwu a poftawu zelemnau, toporzifftie v kladiwa yakoby z dubowego drzewa wdielano bylo, Sluge rownie v tehoz toporzifftie, yako ge 15 dubowe drzewo, ma. Ofmy obraz gefť Iozeffa z Arymatye. ten take welmi zaloftiwau poftawu ma. Sukni po wlaflkem obyczegi a krogij na fobie ma z modreho ffamlatu, opiet rownie wfficzku praweho ffamlatu poftawu ma a fluge, yako ge ffamlat, ma. a gefť opafan pafem f tobolkau. A to opiet gefť yako prawy pas. A tobolka, rucha, gefťto w nij obinut obraz pana 20 kryfta, A fllo [8^b]gijerzi v tiech trzij marygij otrzepenije, yakoby prawe bylo. A ti wffickni obrazowe: gich twarzy, rucze, prfty, nehty y zily y wffeczky wraflky na rukach y na prftech, wnitrz w rucze y zewnitrz, w niczemz ne- nije obmefskano a zapomenuto, nez wffeczko, pokudz ziwij czlowiek ma a gefť. A mnich gedem, gefťto mi to okazowal, prawil mi, ze dano tomu 25 mifftru, gefťto to dielal, od diela Sfeft Seth dukatuow. [Klaffter S^o Eleny.]

W nedielu przed bozim wftupenim gel fem na barcze do klafftera Swate Eleny. A tu gducz do koftela, na lewe rucze gefť kapla, a w tee kaple lezij fwrchupfana Swata Elena. A tu fem gegije fwatee tielo widiel. A lezij gije na prfech krzizek od krzize panie kryftowa a gefť czerny 30 a obly, yako малы prft z flufftij, tijemto obyczegem —|—|—|—|. A ten krzizek Swata Elena wzduczky za fwe ziwnofti dnem i noczy przy fobie mijewala. a gefť z delij tyz krzizek yako pata czeft lokte. A fycz przy gegijem tiela gefť mnoho gine fwatofti. A tyz klaffter lezij na Infuli przed mifftem. A odtud po mffi geli sme [9^a] zafe k mifftu. A tu sme sfedli 35 do koftela Swateho Blazege [Koftel S^o Blazege]. A w tom koftele fu fluzili mffi dwogi kniezij: gedem wedle obyczeye rzymfkeho koftela, A druhy wedle obyczeye rzeczkeho. A ten kniez wedle obycze rzymfkeho flauzil czenau mffi, A rzeczky zpijewanau mffi. A zaczy teez rzeczky wffeczko zpijewali kyrieleyfon kryfteleyfon a Amen teez yako naffi. A kniez teez rzeczky 40 Epifftolu a czenije zpijewal. Nez nepozdwihowal tiela a krwe bozije A take nepowieczowal tiela bozijeho w uoplatku, iako naffi kniezije czinije. Nez wzaw kwaffeny chleb, z tehoz chleba wyrzezaw kus na cztyrzi hrany yako dwu prftu z Sfirzij A polozil gey na patenu, kteraz byla malo wietczij

nez naffi kniezije mijewagij, Ale byla hlubffije, Ale kalich byl rownie takowy, iako naffi mijewagij. A potom, rownie teez jako kniezije czinij, Dal fobie naliti do kalicha wino a wodu A nad patenau a nad kalichem zehnal. A potom teez kufy chleba Anebo tiela bozijeho zlamal na cztwero. A gednoho toho kufu nechal na korporale [9^b] A wostatnije kufy wlozil do kalicha. A potom wzaw korporal s tielem bozim w prawu ruku a kalich w lewu, obratil se proti lidu a rzekal nieyaka flowa rzeczky, przikryw fobie czelo korporalem, Ale ze proto mohla se gemu twarz widieti pod korporalem. A obratiw se zafe k oltarzi, wzaw w prawu ruku ten kaufek, kteryz lezal na patenie, y prziyal gey z ruku. *Take tehdaaz* przy te miffi stal geden rzek [Mffe rzeczkeho knieze] za famym kniezem a dobrze na puol hodiny porzad wzdy krzize na fobie dielal, dotkna se ruku zemie a potom czela a potom od gednoho ramena k druhemu ramenu. A potom obratiw se k lidu y rzekl trzikrat porzad rzeczky: »Sychoryte me tua martalon«. — Y otazal fem se gednoho wlacha latinie, ktery tu take przy tom tehdaaz byl, czo tu tyz rzek rzekl. Y powiediel mi, ze gest rzekl: »odpuſte mnie hrzieffnemu!« A potom se tyz rzek zafe k uoltarzi obratil. A tu mu potom kniez, wzaw lczku ſtrzebrnu z kalicha, tielo a krew bozij podal. A [10^a] wobratiw se tyz kniez zafe k uoltarzi y prziyal wostattek, czoz bylo w kalichu zuoftalo. A potom, rownie teez jako naffi kniezije czinij, dal fobie wina naliti na prfty a wdielal abluczy. A potom zak, ktery mu pomahal mffe sluziti, wzaw na drzewienau mifku ofiatek toho chleba, z ktereoz byl kniez ten kaufek wyrzezal k tielu boziem, kteryzto chleb byl jako dobra welika zemle zwijeczy, y przines to gednomu ſtaremu rzeku, kteryzto wzaw nuoz zrzezal a zkrigel tyz chleb w male kaufky na tu mifu. A potom tyz zak tu mifku s tymz chlebem wzaw y poſtawil gi na druhem oltarzi, kteryz byl blisko v tehoz oltarze, gestto kniez na niem miffi ſlauzil. A ſ tim kniez ten odſtaupil od fweho oltarze k tomuto, kdez mifka ſ tjem chlebem na niem byla, A rzekal nad nim nietczo rzeczky zehnage a krzize dielage. A dokonaw to y ſfel zafe k ſwemu prwnijemu Oltarzi. A porzijekaw czos malo y obratil se k lidem y wdielal pozehnaniye krzizem, teez jako naffi kniezije czinije. A po[10^b]tom wzaw mifku tu s tjem chlebem y dawal to wſſem tiem rzekom y ginym lidem, kto chtiel, gestto tu byli, muzom y zenam. y tu fem se opiet tazal toho prwnijeho wlacha, czo to zname- 35 nawa. Y powiediel mi, ze rzekowe magij ten a takowy obyczey tak Swatu minu poſwieczowati kazdu nedieli a lidu obecznemu tak dawati. A take rzekowe magij se welmi naboznie a ſ weliku pocziwoſtij przy ſwate miffi, mnoho poklonienije czinicze proti oltarzi A wdy geden krziz po druhem dielagicze, ruku czela a zemie se dotykagicz A od gednoho ramena 40 przef prfy k druhemu, jako ſwrchu pfano [*Wygez d kniezeczy proti markrabinie etc.*]

W utery przed bozim wſtupem po obiedie knieze benadſke se pany ſwymy a radami gel na galegi Suptyle proti markrabinie mantewſke. A to taaz Galej byla welika a dobrze dluha a ſfiroka, ſkuoro k padefati kro-

czegij anebo wijecze z delij a Dwanaczi kroczegij afa na ſfirz anebo wijecz. A byla taaz Galege cziffie prziprawena, ſwrchu wſſeczka jako na woze ſſperloch Czerwenym Atlasem przikryta. A fycz okolo rzezby [11^a] cziffie a pozlaczenee. A fycz mieſty cziffym Atlasem A mijefty cziffymi tkanymi czalauny a koberczy obleczena. A nazad w Galegi w konczy byli przipraweny dwie ſtolicze, przikryte cziffym zlatohlawem: Gedna, gestto knieze benadczka ſam na nije miel fedieti, a na druhe markrabina ſwrchupfana. A nad tiemi obiema ſtoliczemi opiet cziffy zlatohlaw prziprawen a przibit byl. A taaz Galege potom byla przywezena k ſamemu kniezezeczemu palaczu. A byla prziprawena lawka, ze knieze z fweho palaczu feyda, hned po nije mohl fuchu nohu az do Galege giti. A w teez Galegi na del byli poſtaweny cztweronafob Dluhe ſtolicze, opiet wſſe cziffymi koberczy a czalauny przikrytee, kdez na nich panije ty Sedieti mieli, ktereoz ſ kniezetem proti markrabinee geti mieli. A potom panije ty, ktereoz k tomu byly zrziezony, tu se ſgijezdieli na barkach a wſedali na tuuz Galegi kniezezeczy 15 ſwrchupfanau, ktereozto panije byli welmi ozdobeny ſſaty cziffymi od zlatohlawuow, od cziffych akfamituow a klenoty [11^b] od draheho kamenije. Take mieli na fobie cziffych zapon a perel welikych a prſtenuow s drahy m kamenim. A bylo tiech panij na puoldruheho Sta a nebo wijecze. A mieli na fobie klenotuow [*Klenoty, ktereoz mieli na ſobije panije benadczke*] za 20 niekolikokrat drahnie Sto tifycz zlatych, Neb druha miela toho na fobie za piet tifycz, druha za Sfeſt, druha za X, druha za XV A druha za XX tifycz zlatych. A o gedne mi za gifto praweno, ze miela za XL tifycz zlatych na fobie klenotuow. A taaz Galege ſwrchupfana miela dwie puodie: Gedna ſwrchnij, gestto knieze a pani rada gehu, gimz oni rzijekagij Czentulanowe, 25 A panije ſwrchupfanee a gich ſluzebniczy byli, A druha puoda zpodnije, w ktereozto byli plawczy ſweſly, gestto oni gim rzijekagij Galeoti. A tiech byla na kazde ſtranie trzidczeti a ofm. A ti tuuz Galegi wezli a zprawowali weſly. A przed tuuz galegij ſſla gina lodij, a na nije na dwadzczeti Galeotuow s weſly, kterazto lodij byla przywazana hrubym rowazem. A ti 30 take ſwymy weſly pomohli kniezezecziye Galege tahnuti. A k te lodij bylo [12^a] opiet na kazde ſtranie Ofm lodek malych rowazy przywazano, rzadem gedna wdy za druhu. A na kazde tee lodcze bylo pacholkuow ofm neb defet. A ti wſſiczki kniezezeczy tee Galege pomohli tahnuti. A tak potom knieze ſſel s ſwe° palaczu na tuuz Galegi mage na fobie wedle 35 wlaſkeho gich obyczeye Sukni z Cziffieho zlatohlawu, gestto do naffich zemij tak cziffij zlatohlawowe neprzychazegij. A przed nim trubaczi s Strziebrynymi trubami a piſſczy; Ale trubaczi prostij a doſti malo wmieli, gedno proſtee: tra ra ra. *Potom* za kniezetem przef tu lawku, gestto byla prziprawena, Do Galege ſfel geden pan, kteryz tehdaaz byl w poſelſtwije od 40 krale napulſkeho v kniezete. Za tjem panem ſfel opiet geden pan, kteryz take byl w poſelſtwije tehdaaz poſlan od kniezete medulanſkeho. A za nimi ſſli ſu pani Czentulanowe, rady kniezezeczye, A za nimi gich ſluzebniczy na tuuz Galegi. A teez take niekterzij z naffeho thowaryſtwa take

tam fflí, neb toho zadnemu [12^b] nebranili, nebrz niekterým geftie fami ti pani, vřzewffe ge, kazali tam giti; Neb oni pani Benadcžane ten obyczey magij a zachowawagij czyzozeinczuom Czeft cziniti a okazowati A zwlafttie znamenitým a vrozeným lidem. Tu potom, kdyz knijeze w Galej wffel, 5 Sfel na fwe mijefto, kterež mu bylo pripraveno, w konczy teez Galege Stolicze cziřta. A ffel prawým prořřzedkem mezy tiemi panijmi řwřchupřany, kterež fu na lawiczych, gefto gim byli pripraveny, Cztyřmi rzady fedieli. A kazda z tiech panij proti kniježeti wřtawřři, welmi z nijkza fe poklonila, kdyz mimo nie ffel. Potom tiech řwřchupřanych Sedmnaczte 10 lodij Pocžali fu tahnuti Galegi tu weliku, kniježeczy, na dwe fe rozdieliwffe. A tiech LXXVI pacholkuow řwřchupřanych, kteriz byli na kniježeczy lodij na zpodnije puodie pod kniježetem, take řwymi wefly tu tahlí vliczy po welikem kanalu doluow. Take bylo Sycz ginych Sfeft lodij welmi cziřtie pripraveny, gefto kazda ta lodij miela take dwe puodie. A w tee 15 kazde zpodnije puodie bylo XII [13^a] neb XIII pacholkuow, gefto tu lodij take wefly tahlí. A na řwřchnije puodie byla kazda ta lodij wnitrz y zewnitrz cziřtie ozdobena cziřtými čžalauny a koberczy, A dijel y Akřamity y damaffky y Atlařy, ze zadneho drzewa nemohlo fe widieti. A na 20 kazde tee lodij bylo VIII aneb X praporczuow, Druhe pozłacžene A niekteree prořřtee. A na řwřchupřane puodie na kazde na tee lodij bylo gich XX anebo XXX lidij pieknie pripraveny. A na kazde lodij piřřce, trubacze a bubenniky. A na kazde tee lodij fe niekolik gich bylo pripravilo w larwach, A fedieli napřřed na lodij, ze ge kazdy widieti mohl, kto 25 fe tomu diwal, rozlicznými křřtalty a krogmi řřaty na fobie magicze: Onino yako mniffij, onino yako Turczy, onino yako pohanee, onino yako zidee, onino yako rzekowe, kazdy fe wedle řweho obyczege pripraviw, onino yako baby řtaree, tak naramnie řřkaredee, ze nicz potwornieyřřijeho a řřkaredieyřřijeho byti nemuoz. A bylo přři tom na ten den niekoliko [13^b] 30 drahníe tifycz malych lodek, gimz oni Barky rziekagij, ze na niekteree trzije a na niekteree cztyřzije, na niekteree piet fedielo, teez opiet w larwach fe pripraviwffe druzy z nich, kteryčžto dijel přřed kniježeczy lodij, a dijel za kniježeczy lodij gelo. A welmi huřtie wedle febe geli na tychz barkach. A przigew knijeze k klařřteru bozijeho tiela, s Sedl geft fwe Galege fe pany tiemi a radami řwymi a ffel geft do tehoz klařřtera. Ale panije 35 ty wřřeczky na Galeji zuořtaly A kniježete tu czekali. A řkuoro po dwau hodinau markrabina przigela geft na welmi cziřtee, pripravenee a ozdobenee lodij, iakoz řwřchu o nich řřano, kteruzto knijeze proti nije byl wyřřal A niektere pany rady fwe na Cztyři mile wlařřke od mijefta. A za tuuz lodij geli ginee dwe lodij gegije, gefto czeled gegije a řřaty na nich 40 wezli. A tu, kdyz przigeli k brzehu k temuz klařřteru, kdez gije knijeze czekal, řředla geft s lodij řwymi hrabijenkami a pannami, kteryčžto bylo wřřech ke trzidczyti Anebo wijecz. A takee [14^a] s Sedli wedle nije niekteriz hrabie a pani gegij, cziřtie a w cziřtee řřaty fe pripraviwffe A cziřtych rzetiezuow welikych mnoho na fobie magicze. A byla geft taaz

markrabina krafna panij A welmi piekna, ze fe nam tak zdalo, kteriz fme tu tehdaz byli, ze gije pan buoh w niczemz nezapomenul Ani w lepocie ani krafe. A tu řřla geft k temuz klařřteru, a knijeze ř nij potkal we dwerzech klařřternijch. A tu gi welmi ochotnie prziwitaw, poyawffe fe za 5 rucze y řřli řpolu na kniježeczy Galegi. A ř tije řpolu geli zafe k hořřpodie, kteraz teez Markrabine pripravena byla, duom welmi cziřtay. A przigewffe k tomu domu, kniezna s Sedla s řwymi, A knijeze pozehnaw gije take s řwymi gel na řwuoy dwuor. [*Křamy kupeckze*]

W řřřředu přřed božim wřřupením po obiedie řřli fme fe tulat, abyčžme fe podiwali mezy křamy, čžo prodawagij, neb toho. čžafu yarmark byl. 10 A tak gduče z hořřpody, nez fme placzu řwateho Marka dořřli, widieli fme mnoho cziřtych wieczy prodawati od zapon cziřtych, přřřtenuow, draheho kamenije, perel A rozliczných ginych [14^b] wieczy od złatta a od řřřřiebra a toho welikee mnozřwije. A take fme widieli tu tehdaz mnoho krafnych panij A welmi pripravnych, gefto tu ty wieczy ohledowaly od gednoho 15 křamu k druhemu chodijecz. A w tom zwonili fu k neřřporu v řwateho Marka. y řřli fme tam. A tu bylo opiet mnozřwije panen a panij krafnych a nazchwale pripraveny, kazda wždy gedna nad druhu cziřtee klenoty přřřeny a zapyony na fobie magicze, neb gim tak bylo rozkazano fe pripraviti pro řwřchu řřanu Markrabinu, kteraz tu na neřřpor przigiti miela, 20 yakoz pak potom s kniježetem prziffła geft. A tehdaz take pani benadcžanee wřřeczky fwe klenoty w temz kořřtele řwateho marka na welikem woltarzi byli dali wyřřawieti, ze ge kazdy widieti mohl. [*Waygezd kniežeczy*]

We cztwřřtek na bozije wřřupenije rano teez knieze benadcžke s řwřchupřanu Markrabinu a s gegijemi hrabijenkami a pannami a panimi a s ge- 25 gijmi pany a dworzany, kteriz ř nij byli, A take s řwymi radami gel geft na fwe Galegi vliczy od řweho dworu po welikem ka[15^a]nalu nahoru přřtí řřunczy. A řa na trzi mile wlařřke vgeřřffe, przigeli fme mezy dwa hrady, gefto geden a řa hony nebo puol druhych od druhého geft, na kteryčžto hradijech pani benadcžane mnoho diel welikych y malych magij a gich 30 pilnie chowagij, neb fu yako brana k benatkam. Neb wřřeczka kupecztwije na Galegijch y na nawach, ktere fe wezu do benatek z pohan, z Turek, z řřlowanřkych, z řřarwatřkych zemij, teez z řřczyřřkeho křalowřtwije y odginud od wyčžodu řřluncze, Wřřiczkni mezy ty dwa hrady do Benatek geti muřřye. A tu opiet ten den mnozřwije na niektery drahníe Tifycz barek 35 a lidij na nich. A potom, kdyz fme tak wen vygeli na morze dwoge neb troge hony wen z tiech hraduow řwřchupřanych, tu przigel geft patřřarcha benadcžky na řwee Galegi s mnohem kniežřtwia k kniježeczy Galegi. A tu s fwe Galege wřředl k kniježeti na geho Galegi. a neřřli přřed nim křřiz pozłacženy. A tu potom *řwrietil geft morze* [*patřřarcha benatřřky řwrietil* 40 *morze*] rzijekage modlidby a zehnage, yakoz tak od řřaradawana obyczey [15^b] ten tak cziniti magij na den bozijeho wřřupenije. A potom knijeze benadcžke opiet wedle řřareho obyczege, kteryz fe tak wźřyczky na tyz den czinij a zachowawa, wřřal přřten a pauffřiel gey na řřnorze wřřazanay trzokrat

do morze, kteryzto prften prawij byti, ze by byl Swateho Marka. A potom mijefto toho prftena fwrchupfaneho giny prften wrhl do morze. A tu potom byl hned weliky krzik od lidij a trubeniye a piřkanije a bubnowaniye. A wobratili fe za fe k mieřtu. A minuwfse ty hrady fwrchupfane, niekolikery 5 hony nedaleko na lewe rucze geft fwateho Mikulaffe. tu knijeze f markrabinau s Sedli fu do tehoz klařtera a tu v mřse byli fu. A po mřsi wfedawfse na Galege za fe, y prowadil knijeze tuuz markrabinau do gegije hořpody, kde gije gijedlo bylo pripraveno, a vrzedniczy byli k tomu zrzijezenij, Aby w niczemz w gidle ani w pitij zadneho nedořtatu nebylo. [*Kniesz 10 ffrydrych, Saske Knijeze.*]

Tyz den byl fem v knieze ffrydrycha Safkeho, gehu milofiti, w gehu domu, kteryz mu knijeze Benadczke, dokudz tu byl, dal pripraviti, aby tu fwe obydle miel. A tyz duom lezal wen z [16^a] Mieřta proti morzi. A byl naramnie cziftie vřtaweny, A w niem zahrady cziftee, A w nich cziftaa 15 wonna a rozliczna korzeniye. A w teemz domu byla Syen dobrze dluha, Ale newelmi ffiroka, wfeczka cziftymi czalauny a koberczy obita. A na obu ftranu te fienie byli na kazde ftranie IIII komory, zie z Sienie do kazde komory giti mohl. A tez komory wfeczky byli opiet cziftie czaluny a koberczy obity. A w kazde te komorze lozie cziftie vřlane, Zrczadlo czifte, 20 welike, okolo pozlaczene, Ze kazde to Zrczadlo niekolik naczť zlatych mnoho řtalo. A w kazde komorze komin cziftie vdielany, ze kazdy, ktoz toho newi, ze by fe domniewal, ze fu z bileho mramoru dielani, czifte obrazy a zwierzata a leczyakes potwory, dořti toho, by to zlatnik dielal; tak przemifternie dielo geft. A by bylo mramorowe, ze by ho giftie toho 25 gednoho kominu nemnoho pode Sto zlattych neudielal. A fycz ten gedon komin kaupij za Sfeft aneb za Sedm zlattych; Neb geft toliko z krzidy to dijelo dielano a vpeczeno v wohnie. [*o kramijech kupeczkych*]

W patek potom opiet fme fe taulali mezy kramy s neboztikem kniezem Kryřtoffem, knijezetem Ba [16^b] worskym, gedno fami dwa. A tu fme opiet 30 ten den mnoho cziftych klenotuow a drahych wieczy widieli. A zdalo fe nam obiema, knijezeti a mnie, toho wfseho wijecze bayti nezli prve. [*Klařter Swate luczye*]

W nedielij potom byli fme v mřse w klařterze v Swate panny luczye. A po mřsi nam vkazali tielo gegije czelee. A lezij w kaple w temz klařterze na 35 prawe rucze, gducze do klařtera. A odtud fme opiet dale geli na Barcze do gineho klařtera k Swatemu Jobu a k Swatemu bernardinu. A tyz klařter geft bořaczky. A tu nam vkazali czele tielo Swateho Lukaffe, Euwangelifty, a lezij w zakrziftij. w temz klařterze geft kapla, w kterež geft matky bozij obraz, o kterež mi kardian tehoz klařtera prawil, ze we- 40 likee diwy czinij. A magij w temz klařterze cziftu zahradu, wınem odrowanu, A mnoho rozlicznych cziftych owoczy. [*Klařter Swateho fřrantiřka*]

W pondielij, wutery, w Strzedu, we Czwrttek a w patek strogili fme fe ty wfeczky dni k naffije Czeftie, potreby ſobie wfeliyake gednagıcze.

W Sobotu przed Swatym duchem byli fme v mřse w klařterze bořaczkem, genz flowe v fwa[17^a]teho fřrantiřka v winniczy*) v winniczy. A geft klařter welmi cziftie vřtaweny. A teez take ma cziftee zahrady a w nich rozliczna owocze. odtud opiet dale geli fme do gineho klařtera, 5 ze gmena k Swatemu Krziftofforu. A geft w temz klařteru na Sedmdefate mnichuow. A magij wodiew, totizto kapie y kaplerze, wfeczko modre. A tu nam tijz mnifřije w fwe zakrziftie vkazali Swatořti: totizto trn od koruny pana Kryřta, zub Swateho krziftoffora A czely hnat od gehu nohy, hlauw Swate panny Barbory, kterežto czelee tielo lezij w temz klařterze. Ale nenije ta Swata panna barbora, o kterež my zde w naffich zemijch 10 wijeme, nez geft gina. A fycz nam ginych Swatořtij mnoho okazali. [*Giny klařter Swateho fřrantiřka*]

Odtud dale na Barcze geli fme do gineho klařtera, geřto flowe v Swateho fřrantiřka. A tu fu mnifřije yako w praze v Swateho Jakuba. A prawili mi fami mnifřije, ze gich geft na dwie Stie w tom klařterze. A geft czifty 15 weliky kořtel. A fu wniem w kuoru Stolicze, w kterychz hodiny zpijewagij na kazde ftranie trognafob. A geft dijelo naramnie cziftee, řtukwerkem zdielanee. A w tom [17^b] řtukwerkowij zdielanee lautny, harřfy, ptaky w kleczech a Sycz leczyakes gine wieczy A to wfeczko hladko a cziftie ofazowano a ſpogeno, a kazda wiecz fwu barwu ma a podobenřtwije. A 20 kazdy ten ptak fweho perzie barwu A podobenřtwije ma, czoby ziwyy byl. A zadneho temierz ſpogenije neznati, nez yakoby gedno drzewo bylo. A geft v toho klařtera wieze welmi wyřoka, ze wfeczky benatky muoz f nije fhlednuti. A w te wiezi geft řfnek řklenuty a prořtranny a welmi powlowny, ze by gim mohl na tu wiezi na koni nahoru wgeti. A w temz 25 klařterze geft mnoho cziftych hrobuow czifteho tefanije z kamene. A druzy fu cziftie pozlaczeni. A w niekterych w tychz hrobijech lezij knijezata benadczka, a w niekterzijch pani Czentulanowe. A tu w gednom hrobie lezij take gedon haytman Benadczky, gmenem Gattamuge, yakoby rzekl Czefky Sucha koczka, o kterežto oni prawij a welmi heroltugij, kterak geft byl 30 welmi rozomny a Stateczny k walkam. A ten gifty dobyl geft panom Benadczkym a podmanil mieřto *Padew*, kterežto [*Padew*] mieřto geft wietczij nez Benatky, iakoz tak o tom wficzkni prawije, [18^a] a mnie fe ſamemu take tak byti zda. A yakoz mi praweno za gifto, ze pani Benadczanee tehoz mieřta Padwy czly a daniemi, kterež tu magij, Sto a trzidczeti Tifycz 35 dukatuow wziewagij. Take ten ohledal fem klařter matky bozij, gemuz rzijekagij Wlařky Ad mariam deferui. A geft czifty klařter a w niem na řdefate mnichuow. [*Kořtel Swateho Saluatora*]

W nedielij na den Swateho ducha byli fme v mřse v Swateho Saluatora. A ten den fme nikam dale z hořpody nechodili, neb deřť prřfel czelu 40 nocz przed tijem az do poledne.

*) První v winniczy je přeřřeno a podeřkováno.

W pondielij po Swatem duffe geli sme do klafftera Swateho zachariaffe. A tu lezij Swaty Zachariafs tielefnie. A gefť w temz klaffterze na Sto geptiffek, yakoz mi rozpraweno. [*Swateho ondrzege*]

Odtud geli sme dale k Swatemu Ondrzezi. A tyz klaffter fe nowie 5 tehdaaz ftawiel a welmi cziffie. a gfau w niem mniffije zakona karthaufkeho. A tu nam take okazowali mnoho fwatofci.

A tyz den take gelo opiet knijeze benadcze obyczegem fwrchupfanym proti knieznie fferarske a knieznie Medulanfke, dczerzi teez kniezny fferarske [*wygezď knizeczy proti knieznie ferarske*], kterazto kniezna mlada ma 10 knieze lud[18^b]wika Medulanfkeho, wlaftnijeho bratra toho kniejete medulanfkeho, gemuz rzijekali Galeacius marie, kteryzto w medulanie przed niekolikonafci lety w koftele od fwych poddanych zabit. A zdalo mi fe y ginym taaz Galege knizeczy, na kterež proti tymz knieznam gel, gefťtie cziffie 15 y teez take ginee lodij, o kterychz take prwe pfano, byli cziffie pripravwenee. A take bylo wijecze lidij tehdaaz na lodech a na Barkach nezli prwe. A tak sme hadali: druzy, ze na trzikrat Sto Tifycz, a druzy hadali na Cztirzikrat Sto Tifycz lidij na lodech a na Barkach toliko byti kromie 20 tiech, kterzij fe w uliczech a z domuow diwali, kterychz mi fe y ginym zdalo gefťtie daleko wijecze byti; Neb przede wfsemi domy w tee vliczy, gefťto Slowe weliky kanal, wfudy plno a hufto lidij bylo, A w kazdem domu z uoken huftie wfudy wyhledali treenafob, Cztwernafob druhde. A knijeze byl tehdaaz wyflal proti tiem knieznam pany Czentulany, rady fwe 25 ktereē na gednee welikee lodij, gijez rziekali wlařky fubtili Galea, kteraz byla welmi pripravwena cziffie a ozdobena Atlafy a cziffymi Czalauny. [19^a] A ti pani geli proti tiem knieznam na piet mil wlařkych od benatek do mieřteczka, gefťto flowe wlařky malamoko, kterežto mieřteczko lezij na newelikem woftrowie w morzi. A knijeze fam wofťal na puol czeftie od Benatek s ginymi w klaffterze Swateho klimenta. A tu tychz kniezeē czekal. 30 A pani rady gehu fwrchupfaneē, ti wyflanj proti knieznam, take gich czekali w tom mieřteczku fwrchupfanem malamoko. A kdyz fe ten przigezd tiech kniezen prodlil, geli sme na nafije Barce^e odtud wijecz nez wlařku mili ke dwiema *nawam* [*Nawy welikee*], kterež fťaly w morzi na kotwach, abychme ge wohledali. Neb tak welikych we wfzech benatkach nebylo, 35 a pro fwu welikořť do portu k benatkam nemohli przywezeny byti. A tu sme fľli ia s fwym Thowaryřtwem na tu wietczij a ohledali sme gi. A byla gefť taaz nawa mych LXXX kroczejij wzdelij, coz fem naydel wykrocziť mohl, A Gedenmezczyťma kroczejij z Sfirzij. A miela Cztirzi podlahy. A tu nam pravili ti Galeoti, kterzij na tee nawie byli, ze na ty zpodnije 40 dwie podlahy muoz wloziť dwa tifyczne Suduow wina, kterež oni tam Sudy magij, gefťto mi fe zdaā, ze do kazdeho toho Sudu wayde trzi anebo III a puol wiertele prazfkeho. A pra[19^b]weno nam wijecz, ze ty nawy mufyli obtieziti pijefkem, a ze Sedm loket v wodie z hlaubij giti mufy, kdyz f nij gedau. A odtud geli sme zafe k fwrchupfanemu mieřteczku malamoko. A

rownie Tehdaaz treffilo fe, ze kniezny fwrchupfaneē take przigely A prze- wfedaly na lodij, kteruz knijeze proti nim wyflal. A f tim geli przedcze k kla- 5 fťteru Swateho klimenta. A tu kdyz przigely, knijeze proti nim wyffel a S nimi fe welmi wochotnie przywital a na fwau Galegi ge vvedl s gich hrabijenkami a pannami, kterychz k padefati aneb wijecz bylo. A teez take 5 hrabie a pani a rytijerzřtwu, czoz znamenitiejřijich, ti teez s knieznami na kniejeczy Galegi wfedli. a tu bylo welikee trubeniē, bubnowaniē a piřka- niē. A tu geli k hořpodie do domu kniejete ferarřkeho, kdez gim bylo cziffie pripravweno, a Vrzedniczy k tomu zřiezenij, Aby gim wfeczky po- 10 trzeby od gijedla a pitije gednali, Aby w tom zadneho nedofťatku nemieli. 10 A tu knijeze przigew przed tyz duom, rozzeħnal fe f knieznami y gel na fwuoy dwuor. A bylo tu tak cziffie z[20^a]rřiezeno a rozkazano, ze wfudy we wfech domijech po wfsem mieřtie temierz w kazdem woknie wfudy koberczy wywieřfeni byli. czoz wokolo dwerzij a wrat domowych, A wokna, 15 kteraz przy zeni (*sic!*) fu, wfeczko cziffymi czalauny a koberczy ozdobeno 15 a obito bylo. Neb tehdaaz tu yarmark byl, a kniezny fwrchupfaneē tu niekoľiko dnij byli a po mieřtie fe tulali ohledugicze kramy, czo fe w nich prodawalo. [*Kniezny zwany k uobiedu*]

W utery potom knijeze zwal teez kniezny k obiedu wfeczky trzi fwrchupfaneē. A po obiedie mieli tanecz. A pauřťieli tam, czoz bylo czy- 20 zozemczuow, kto fe diwati chtieli. [*řawody na lodkach*]

W Strzedu potom pauřťieli w zawod XI malych lodek na Cztirzi mile wlařke a mufyli biezeti řkrze mieřto gednu prořtrannu vliczy, gijez rziekagij*) A na kazde tee lodcze byli cztirzi zeny, kterež fu ty lodije wefly zpra- 25 wowali. A ktera rota na tee ktereē lodcze nayprw przibieħla k czyli polo- 25 zenemu, tee dano XXV zlatt, A ktera druha, tee dano XV zlatt, A trzetije X zlatt. a Cztwrtee VIII zlatt. A ginym ofťatnim wfsem kazde po Cztirzech zlattych. A hned opiet [20^b] pauřťieli giny zawod, opiet XI takowych ma- lych lodek. A na te kazde lodcze byli fu Cztirzije pacholczy, kterzij ge wefly zprawowali. A tu nayprwniejřij rotie, kteraz nayprw k czyli poloze- 30 nemv przibieħla, tee dan řfarlat, A ktera druha po nije, tee dano řřtuk damařřku, A trzetije dano XXV zlatt, A ginym wfsem pořlednim a ofťatnim nedano nic. [*o Swornofťi benatckee*]

A to řlawne mieřto Benatky řkrze fwu fwornofť a gednotu mezy febu k řřrokemu a welikemu panřtwij przifflo, mnohe Infule welikee a zname- 35 nitee y Sycz po brzeħu mořřkem zamky a mieřta pod febu welika a pewna magicze. Y teez take w Wlařke zemi mnoho mieřť welikych pod fe pod- maniwřfe, ge drzije, gefťto druha mieřta z tiech fu wietczije nez famy Be- natky, A fycz mnoho ginych mieřteczek menřijich, gimz oni kařťely rziekagij. A teez mieřto benatky gefť dobrze wietczij nez praha, Staree y nowe mieřto. 40 A kdyz knijeze gich vmrze, kohoz fobie zwolee z panuow Czentulanuow z Starych roduow, to knijeze a pan gich. A tomu wficzkni wfeczku po-

*) Jmėno ulice nevyřsāno.

cztiwoſt czinije yako panu ſwemu. Ale pro[21^a]to nicz bez raddy panuow Czentulanuow, kterzij k radie gemu przidanij gfu, vcziniti nefmije. A dawa mu ſe od obcze, yakoz mie toho zprawili, Cztyrzi Tifycze zlatt. do roka, A kdyz od kterych kraluow anebo kniezat iake tam ſe pofelſtwije treffij, 5 knieze ge k fobie k uobiedu zowe, yakoz toho pak teez knieze mocz ma, to vczinij ne na ſwuoy naklad nez na nakklad obecniij. [*radda benatczka*]

W radie kdyz czo pilneho cziniti magij, ſegdu ſe na knizeczy dwuor na weliku Sijen. a gfu w nije Stolicze, yako w koſtele bywagij. A tu ſe radij, a kazdy ſwe zdanije prawij. A bude gich na niekolik Set w radie. A tak 10 ſem zprawen, ze, kdyz ſe ocz radijecz nemohu frownati, k czemu koli wietczije ſtrana ſwolij, by gedno gednau ofobau wijece bylo na tee ſtranie nez na druhe, Tehdy wietczij ſtrana obdrzij, A na gich vmyſle przeſtano. A teez mieſto Benatky ma welmi czifta ſtawenije. A naprzed knizeczy dwuor geſt welmi czifte vſtawen: Cziftee welikee Synie — a tiech niekolik — 15 A cziftee Sycz pokoge menſſije; a ſwrchky w nich wſſeczko cziftu rzezbu zdielano a pozlaczeno [21^b] wſſe czifnym zlattem; okna a werzege v dwerzij wſſe z bijeleho mramoru wytetano a czifnym dijelem zdielano, doſti toho, by to zlatnik dielal. Swateho marka koſtel v fameho knizeczyho dworu wnitř doſti pieknie vdielan, Ale po ſtarudawnu geſt tmawy. A w temz 20 mieſtie fu domowe weliczy a czifte vſtawenij, a geſt w niem mnoho cziftych koſteluow a klaſſteruow y teez okolo mieſta onde y onde na oſtrowiech. A tak mi ſe zda, ze w Benatkach a na tiech okolnijch oſtrowiech, blizko przilezicznych, totizto we cztwrti mili a w polaumilij, czoz tu kniezij a mnichuow geſt, ze gich geſt wijece nez we wſſech Czechach mnichuow 25 y wſſech kniezij obogije ſtrany. A tak ſem toho giſtie zprawen, ze geſt w benatkach klaſſteruow famych Sedmefate a ſſeſt, A ginych koſteluow kromie klaſſteruow geſt gich ſſedefate Sedm. A obywatelee tehoz mieſta wſſeczko ſe kupecztwim ziwije a obchodije. A gezdije do pohan, do Turek po kupecztwije. A wſſeczka korzenije, teez malwazy y gina mnoha ku- 30 pecztwije, toho wſſeho tu ſklad w benatkach. A odtud ſem do naſſich [22^a] zemij dodawagij: do Czech, do polſky y do wſſech ginych okolnijch niemeczkych zemij y teez takee do vher a do rakus. A tijz pani Benatczanee z toho welikee czlo magij, czoz kdo v nich w benatkach kaupij a precz to wezti chce. A takowa czla we wſſech mieſtech a mieſteczkach 35 ſwych magij, kdez gim poddani gfu, tak zpuofobeno, ze kazdy, ktoz czo przyweze aneb przineſe k mieſtu na trh A to prodati chce, ze ode wſſeho od naymenſſijeho az do naywietczijeho czlo dati muſy. A v kazdeho mieſta a mieſteczka w gich panſtwij vrzedniczy k wybijeraniij tychz czel na to vſtawenij a zrzizenije ſu, aby ge wybijerali. A ſem toho zprawen w giſtotie, 40 ze takowym zpuofobem panſtwije ſwego, kterez magij a drzije, ze vziwagij ho na kazdy rok na dwadczetokrat Sto tiſycz dukatuow. A nemagicze zadne walky tehda, kdyz ſem ya tam byl, proto wzdy na morzi na Galegijech a na nawach na niekoliko drahnje Tiſycz lidij zoldnerzuow mieli a wzdy czky y podnes magij pro lupezniky morſke, Aby Sylnicz hagili, Aby kupczy gich

po kupecztwije do pohan a do turek [22^b] gezdijecze bezpezeni byli. [*Klaſſter Swateho mikulaſſe.*]

We czwtortek po Swatem duſſe po obiedie wygeli ſme z Benatek na Barkach chtijecze wfedati na Galegi A na naſſi czeſtu k bozijemu hrobu przedcze geti, kterazto Galege na Cztyrzi mile wlaſke od hoſpody naſſije 5 byla geſt. A tu geducze ſſedli ſme do klaſſtera Swateho mikulaſſe, kteryzto klaſſter byl nam na te czeſtie, kudy ſme z portu mezy ty dwa hrady, o kterychz ſwrchu zmijenka geſt, na Galegi geti mieli. A tu ſme ſe zp- wijedali, a tu nam ti mnijſſije tehoz klaſſtera vkazowali ſwatoſti ſwe, mezy 10 kteruzto ſwatoſtij nam take vkazali dwa hnaty prawijecze, ze by byli Swa- teho prokopa. A kterak fu ſe tam doſtali z Czech tak daleko a fu-li prawij, to pan buoh wiez! A tu potom wfedawſſe na naſſe Barky y geli ſme ſ panem bohem na naſſi Galegi, kteraz geſſtie mili byla od tehoz kla- 15 ſſtera Swateho mikulaſſe. a przigeli ſme na ni rownie o neſſporzijech.

W patek potom ſtali ſme na tom mijeſtie na kotwach ten czely den 15 czekagicze Patrona na[23^a]ſſeho, kteryzto k famemu weczeru przigel. a tak ſme tu ſtali az do puolnoczy. A ſ puolnoczy, kdyz mieſycz wyſſel, zdwiſſe platna wietrna, gimz oni wlaſky rziekagij wela, y pluli ſme przedcze ſ bohem. *W Sobotu* przed Swatu trogiczy pluli ſme czely den a k tomu puol druhe 20 hodiny na nocz. a oſtali ſme na morzi vwrhſſe kotwe do morze. *W niedielu* na Swatu trogiczy przigeli ſme rano afa dwie hodinie na den k mieſteczku, rzeczenemu parenza [*o mieſtu Parenzu*], kterezto mieſteczko nenije welikee. A geſt panuow Benatczkych. A lezij przy brzehu morſkem Sto wlaſkych mil od Benatek. A tu nechawſſe Galege mili wlaſku od mieſteczka, geli 25 ſme tam na Barkach. A tu proti temuz mieſteczku niekolikery hony geſt Infule mala, a na nije na wrſſku klaſſter Swateho mikulaſſe, a w niem bylo niekolik mnichuow. a tu ſme byli v mſſe. a po mſſi geli ſme do mieſteczka a tu ſme gedli a woſtali ten den az do weczera. A w ſamy weczer geli ſme na Galegi. A tu wokolo tehoz parenzu geſt dobra kragina a hoyna 30 od wina, [23^b] od obilee y ginych wieczy. A geſt panuow Benatczkych. a ſlowe taaz kragina Iſtria a byla przed czafy poddana rzekom. [*o polu, mieſtu zborzenem*].

W pondielij potom afa dwie hodinie na den geli ſme az dwie hodinie 5 ſ poledne. a vgewſſe XXIII mil wlaſkych od parenzu, magijecze wijetr proti fobie, muſyli ſme kotwy vwrczy a tu zuoſtati. W utery po Swate 35 trogiczy, kdyz poczalo ſwitati, geli ſme a nechali ſme gednoho mieſta zborzenego na lewe rucze ſnad trzi neb cztyrzi mile wlaſke, kteremuzto mieſtu rziekagij pola. a geſt take panuow benatczkych. A bylo niekdy przed lety welikee mieſto, a geſſtie fu lidee w niem, Ale nemnoho. A geſt w niem palacz welmi weliky a wyſoky, kteryzto dobrze widieti bylo z Galege, 40 o kteremz prawije, ze geſt gey ſtawiel Alexander weliky, a ze ma ten palacz tak mnoho woken w fobie yako geſt dnij do roka. A lezij teez mieſto XXX mil wlaſkych od parenzu. A praweno mi o tom palaczu od nie- kterych za giſto, acz geſt welmi k klamu podobno, ze ſe o to mnohokrat

pokauffeli a lamali to kamenije a brali precz, chtijecze gim fobie ginde ftawieti, yakoz pak tyz palacz w[24^a]ffeczken z Tesaneho kamene zdielan gef. a czozkoli yako dnes toho kamenije wylamali a ge precz wezli, ze fe w noczy wzdycky to kamenije wffeczko ztratilo a zafe fe na fwem 5 mijestie nazaytrze rano nalezlo teez wapnem zadielanee iako prwe. A by toho nebylo, ze by gey byli dawno pani Benadczanee rozborzili A tijem kamenim nieczto gineho w Benatkach postawili. A ten den geli fme przes Golff, gemuz wlawky rziekagij Golffa Quenero. A gef. przel niey geti na LX mil wlawkich aneb wijecz. A potom fme przegewiffe tyz Golff, przigeli 10 fme k Infuli, gijez rziekagij zanfago. A nechali fme gije po prawe rucze. A na lewe rucze nechali fme ginee Infule, gijez rziekagij ofero. a fu obie dwie panuow benatczkych, Ale negfu ofazeny a to proto, ze fu kamenitee. A tu wvrhfie kotwy, mezy tymiz Infulemi oftali fme. [*Insula Sewa*].

W *Strzedu* potom rano geli fme k gednee Infuli, gijez rziekagij fewa. 15 A nechali fme gije po prawe rucze A flowenfke zemie po lewe rucze. A ten czely den byl weliky wijetr s defftiem a wlny welikee, ze fu Galegij fem y tam metal, ze fme u welikem ftrachu byli. A druzi, czo fniekli, to zafe wraczowali. A tu fme opiet musyli kotwy metati do morze [24^b] a tu zuoftati prz. te fwrchupfane Infuli, Sewa rzeczenee.

20 *We czwrttek* na bozije tielo byl weliky defft przed Swietem a przestal f. nad dwie godzinie na den. A tu fme przedcze pluli a plowucze widieli fme mnoho delfnuow, kterzij fe v fame Galege przemijetali. A ti delffi- nowe fu ryby morfke A przemitagij fe, rownie yakoby kozelcze przemije- tali przel hlawy. A tak plowucze nechali fme po prawe rucze afa dwie 25 mil wlawke Infule, ktere rziekagij melada. A potom geli fme dale. afa dwie godzinie na noc przigeli fme k miestu, gemuz wlawky rziekagij zara a Slo- wensky Jadro. Afa dvoje hony od tehoz miasta wvrhli fme kotwy. A tu fme zuoftali przel nocz. [*O miestu yadru*].

W *patek* potom rano geli fme na Barkach do tehoz miasta Jadra 30 a byli fme v mffe. A teez miesto gef. dobrze welikee fkuoro yako dwie zatczy anebo wietczije. A gef. take panuow benadfkych. A mluwije w niem rzeczky a wlawky, Ale wietczije dijel flowenfky. A wokolo tehoz miasta we wfch lidee fu wffeczko flowaczy. A lezij na Infuli nedaleko od brzehu morfkeho. A mezy tymz miestem a zemij flowensku ze fe morze oblilo 35 [25^a] wffudy wuokol dobrze tak ffirokau zatokau, yako gef. wltawa v prahy. A w tom miestie gef. arczybifkup. A gef. w niem mnoho kosteluow a mnoho kniezij. A geden kostel flowe v Swateho Symeona. A w tom ko- ftele na lewe rucze welikeho oltarze gef. kapla, w ktere zto lezij tyz Swaty Symeon. a gef. to ten Swaty Symeon, kteryz Syna bozijeho w Chramie 40 obrzezowal. a lezij w truhle zeleznee, wokowane, Sfesti neb Sedmi weli- kymi zamky zamczenay. A vkazowali nam wffem, kterzij fme tu byli, tielo gehu. A kdz truhlu tu otewrau, lezij hlawau fwau na prawau ruku. A hlawa gehu a twarz a nos czele gef. nez twarz gehu fwrafkalaa a fefchla. A nofu malo naprzed nema. nohy, rucze, prfty, wffeczko czelee, nez toliko.

koze fefchlaa a fwrafkalaa. Zubuow fwrchnijch zadnych nema, nez zpodnije wffeczky a welmi huftee. Na prawe rucze ma prftenuow niekolik z drahym kamenim. A w luonie gehu lezij gemv ta czepicze, Yakoz obyczey tehda 5 byl wedlee zakona zidowskeho, kteruz miel na hlawie, kdz pana boha obrzezowal. wedle gehu noh lezije dwie ftrzijebrnee rucze, w nichzto roz- 5 licznee fwa[25^b]tofti fu. A wokolo gehu hlawy lezij obrazuow niekolik Strzijebrnych, a niekterzij pozlacenij a druzi pijedi z wyffij a druzi menffij a druzi wietczij. A nad nim wify weliky rzetiez zlatty, tak hadam wo trzech Stech zlattych vherfkych. Take wify w tee truhle na ffnorach mnoho czifftych prftenuo zlattych s drahym kamenim y bez kamenije, ktere z fe tu fwatemu 10 Symeonu ke czti dawagij. A ta gista truhla, w ktere z lezij w tee kaple fwrchupfanee, gef. za woltarzem w tee kaple. A nad tijem oltarzem gef. cziffy hrob Strzijebrny, pozlaczony, welmi cziffteho dijela, trzije loket zdelij a II a puol lokte zwyffij a Sedmi Czwrtij lokte z Sfirzij. A mam za to, ze niekoliko drahnie Tifyczy ledwa zpuofoben a vdielan gef. A kniez, který 15 nam to okazowal, prawil mi latynie o tom hrobu, ze gef. gey gedna kra- lowa vherfka dala vdielati, A ze toteez miesto Yadro k kralowftwije Vher- fkemu przifluffije, A ze gef. ge Czyfarz Zygmund panom Benadfkym w nie- yake Summie znamenitee zafstawil. A tyz kniez prawil mi o tom Swatem tielu, kterak gef. fe tam doftalo: ze gef. fe ftalo przed Pieti Sty lety Anebo 20 gef. tie wijecz, kdz fu[26^a]krali krzeftianffij niekterzij f ginymi kniezaty krzeftianfkymi poslali mnoho lidij do Swatee zemie, chtie zce hrobu bozijeho dobyti, mezy kterymizto kral Vherfky, kteryz toho czafu kralowal, take fwa znamenita dwa pany s lidmi fwymi z Vher w tuuz gijezdu wyflal gef. A kdz fu hrobu bozijeho krzeftianee dobyli, tu fu w Geruzalemie, w bet- 25 lemie, Sycz wokolo w tee kraginie mnoho fwatych tiel wzali, ktoz czeho dofahl. A tu ti dwa pani Vherfka wzali fu take tehdaaz dwie Swatee tielu, totizto Swateho Symeona a Swateho Ezechyele proroka, ktere hozto Swa- teho Ezechyele hlawu nam take tehdaaz okazowali. A tak potom, kdz ti pani Vherffij zaffe domuow tahli, Stalo fe gef. ze geden z dopufftienije 30 bozijeho na czestie vmrzal gef. prwe, nez fu do tehoz miasta zary przigeli. A ten druchy pan, který ziw zuoftal, przigew do tehoz miasta, nechal gef. tiech obau dwau tiel fwatych w zarze, miestie, k wiernee rucze v tychz miestian. A proto gich negmenowal, by to Swata tiela byla, nez ze fu 35 dwie po[26^b]hanska tiela. A f tim odtud gel precz domuow do Vher. A nez 35 gef. domuow dogel, fkrze dopufftienije bozije ze gef. take vmrzal. A na Smrtedlne posteli tepruwa to zgewil, ze to Swataa tiela gfu, A gmeny gich ge gmenowal A ge wokazal tymz miestianom w zarze, aby ge fobie fcho- wali. *Potom kralowa Vherska* [*Kralowa vherska*] fwrchu dotczena zwie- 40 diewffij o tom tielu fwateho Symeona, dala ten hrob Strzijebrny, pozlaczony, a fwrchu dotczony vdielati. A gela fama ofobnie do tehoz miasta zary s tymz hrobem, wmyflu fuczy to Swate tielo do nieho wloziti a do vher wezti. A tak kdz fu to fwrchupfanee Swatee tielo do hrobu toho Strzijebrneho wlozili a f nim przedcze geli, na prwnim noczlehu w noczy to teez fwatee tielo

ztratilo fe gefť z toho hrobu a na fwem prwnieyffim mijeftie w zarze zafe fe gefť nalezlo. A kdyz giz kralowna fwrchupsanaa ten diw vzrzela, ze to fwate tielo z toho hrobu fe gefť ztratilo, A vflyřala, ze gefť zafe w zarze na fwem prwnieyffim mijeftie, pořlala gefť ten Strzierny hrob zafe do 5 zary, aby ke czti fwatemu Symeonowi nad geho hrobem wifal. A lezij to mie[27^a]fto w cziftem kragi, ze wokolo nieho w naffich dwu milech wffudy, czifty krag gefť. A tu magij wobile, wina, mandluow, ffikuow y ginych rozlicznych weczy dofti. A ten krag tu okolo flowe flowanřko. *A za tije* kragem fu hory [*hory Charwatřke*] welike a flowu hory Charwatřke. A ze 10 odtud od zary muoz w pieti dnech w turczych byti. A turczy tu w Charwatijech welikee řřkody czařto czinije. A take tu czařem porazeni bywagij; Neb tu w Charwatijech welmi cziftij a řtatecznij lidee fu. Take proti tomu mieřtu zara na prawe rucze Gefť Infule w morzi řnad trzi anebo Cztyrzi mile wlařke od mieřta, gijež rziiekagij Infule Sancte michael. A gefť nie- 15 kolika mil wz delij y z řřirzij a řkuoro proti zarze, mieřtu. w teež Infuli lezij klařter na wyřokem wrchu a Slow[e] v Swateho michala. a gefť klařter bořaczky. Take proti tomu mieřtu zara přeř tu zatoku, kteraz okolo mieřta gde, lezij při brzehu niekolik kořtelikuow neweliky. A ten den ohledawřfe ty weczy w zarze, geli fme přeřdce naffij czeřtu. a wgewřfe 20 řnad piet mil wlařky, magijcze zly wijetr proti fobie y [27^b] wmetawřfi kotwy do morze, zuořtali fme tu mezy tuuz Infulij Swateho michala a mezy zemij Slowanřku. A prawili mi, ze taaz Infule Swateho michala ma na dwa neb na puoldruheho Tifycze wřy w fobie, A ze fu w nije lidee welmi bořatij. A taaz Infule gefť take panuow benatczan. [*Kořtelik řo klimenta.*]

25 *W řobotu* po Bozijem tiele plauli fme rano. A deřft ten den niekolikrat prřfal. A mieli fme wijetr zly proti fobie. A ten czely den nevpulili fme nez piet mil. a muřyli fme kotwy wmetati A tu zuořtati proti kořteliku Swateho klimenta, kteryz od nas byl na lewe rucze afa hony ředmery anebo ořmery. [*o mieřtu řadru.*]

30 *W nedieli* potom, kdyz řwitalo, plauli fme odtud. A ten den na czeřtie plowucz widieli fme druhy klařter czifty Swateho kozma a damiana. a byl nam po prawe rucze w teež Infuli Swateho michala. A byl czifty, yakoby hrad byl na wyřokem wrchu řam wo fobie. A fu w niem czernij mniffije. A proti temuz klařteru na druhe řtranie při brzehu, nam po lewe rucze, 35 lezij mieřteczko [28^a] zborzenee, gemuz rziiekagij Staree Jadro. a bylo mieřto dobre welikee. A niektery kral vherřky přeřd czařy dobyw ho y zborzil ge. A řtaree Jadro lezij od mieřta nowe yadry XVIII mil wlařky. A pluli fme ten den wedle welikych hor, kteryhz fme nechali po lewe rucze. a Slowu ty hory bořenřke hory. A ze odtud, yakoz řem zprawen, muoz 40 w pieti dnech bayti w Jayczy, kterezto Mieřto yaycze a při niem hrad drzij ge kral vherřky. A gefť hlawnije mieřto w kralowřtwije bořenřkem, yakoby. byla paha w Czechach. A to kralowřtwije bořenřke od řaradawna řluffije k kralowřtwije Vherřkemu, Ale giz fu ge turczy pod fe podmanili, ze gefťtie nieczo malo kral Vherřky tam zamkuow ma. řycz wřfeczko

Turczy drzije. Take fme widieli ten den po lewe rucze při brzehu morřkem hrad na wrchu A mieřto pod nim panuow benatczky, gemuz rziiekagij Sybenygo. A pluli fme od nieho IX neb X mil wlařky. A bylo nam ten den mnoho Infulij po lewe rucze y po prawee, mimo kterežto fme geli. 5 A za tiemi Infulemi [28^b] lezije opiet dwie pewna mieřta panuow benatczan; gednomu rziiekagij řřpalato A druhemu Trau. Ale tiech fme pro Infule widieti nemohli. Dale wřfe ten den geli fme mimo Infuli A nechali fme gije řnad pateraych honuow po lewe rucze, Na kterežto Infuli lezij kořtelik dobre weliky, ze do nieho muoz afa na dwie Stie aneb na trzi řta lidij wgiti, pokudz mi fe zdaa. řlove ten kořtelik *Swateho řana* malwazy. 10 [*Kořtelik řo řana malwazye.*] A ma to gmeno proto, ze, kdyz fu tyz kořtelik řtawieli, ze fu to wapno wřfeczko malwazym rozdelawali. A to fe řtalo tijeřto obyczeřem: ze gedem Bořaty kupecz z Benatek plul na welike nawie z kandij ř malwazym, niekolik řet řuduow ho nakaupiř, Neb tu w kandij malwazy rořte. A plowa k benatkom, na czeřtie na den Swateho řana přeřřlo nan 15 welikee powieřtie a wietř. A moczy naw řnal k brzehu morřkemu, při kteremžto brzehu morřkem gefť řkala podluhowata a hrzebenita trzij aneb cztyř loket nad wodu zwyřřij. A kdyz nawa k tee řkale moczy fe ř nimi řnala, tehdy ten kupecz modřil fe řanu bohu a řwatemu řanu [29^a] křztiteli bozijemu přeřřekl kořtelik tu vřtawieti A wapno wřfeczko, czoz k tomu 20 potrebijie, malwazym rozdelati. A tak ten naw ř tijeř malwazym welikym wietřem a wlnami řa řnan přeř tu řkalu přeřřkocřil rownie yako kuon přeř řlot beze wřřije řřkody, gefťto ge řycz nepodobne k wijeřze, by přeř řakowu řkalu řakowy weliky naw bez řřkody přeřřkocřiti mohł; nez ze gefť fe to wřfeczko bořim zgednanim řtalo. A tyz kupecz řned, odtud 25 neodgiježdiege, wapno řazol wořyti z ginych Infulij A tu ten kořtelik pořtawil wedle řlibu řweho. Take ten den na lewe rucze na ořm mil wlařky byla nam infule panuow Benatczky, gijež rziiekagij zolta. A gefť ta Infule z wijeřzy wuokol XXX^{ti} mil wlařky. A gefť lidmi ořazena a gefť welmi hornataa a kamenita. Take tyz den teež po lewe rucze pluli fme proti 30 Infuli, w kterežto lezij kořtelik maly, genz řlowe v *Swateho řarchandiela*. [*Kořtelik v řo řarchandiela.*] A gefť w niem pauřtednik. Dale odtud pluli fme mimo Infuli, A na te Infuli gefť řkpla, flowe v Swateho řeregrina. A byla nam [29^b] po lewe rucze afa řřeřtery hony. A k řamemu wecřeru přeřřpluli fme k Infuli, gefťto flowe řezyna, k mieřteczku, gemuz take po te 35 Infuli gmeno gefť *řezyna* [*mieřteczko řezyna*]. A tu w řortu wvrhřfe kotwy na dwoge hony od mieřteczka, weszli fme fe na barkach do mieřteczka a ohledawali gřme ge. A gefť nad tijeř mieřteczkem hrad na wrchu, kteryžto pani benatczanee tehdaž welmi pilnie dieřlali na pewnořt, neb turczy odtud nedaleko řfu. A yakoz zprawen řem, piet aneb řřeřt wlařky 40 mil od teež Infule do řurek gefť přeř řmorze. A taaz Infule gefť panuow Benatczky. A gefť, yakoz mie zprawili, z wijeřzy LXXX^{ti} mil wlařky. nad tijeř hradem řezynřky gefť wrch naramnie wyřoky a přeřřy nahoru giti. A gefť řapliczka řwrchu na tom wrchu, gefťto flowe v Swateho ři-

kulaffe. A gefť na tom wrchu mnoho rozlicznego drziwije a korzenije won-
neho. Take v tehoz Miesteczka, kdyz gede do portu, na prawe rucze afa
troge hony od miesteczka lezij *klafťer bofaczky* a flowe matky bozij
[*Klafťer m. bozije*], kteryzto Almuznami Pautnikuow a Kupczuow, kterziz
5 do turek a do pohan po kupecztwije gezdije, wstawen gefť. [30^a] A taaz
Infule nenije welmi dobra, nez hornataa a kamenitaa, nez ze fe tu w nije
lidee kupecztwim ziwije. A proti temuz miesteczku gefť mnoho malych
Infulij, teez kamenitych. [*Nefťieftij*.]

W pondielij przed Swatym Witem plauli fme rano z portu od lezyny.
10 A byl ten czely den welmi weliky wijetr a rownie proti nam. A tu wy-
gewffe na morze, nagezdiwffe fe czely ten den po morzi, mufyli fme fe pro
wijetr zafe wratiti do tehoz portu k lezynie, a w famy weczter, kdyz Sluncze
zachazelo, wmetawffe kotwy, tu fme zuoftali w portu lezynfkiem. [*Infula*
kurczula].

15 *W utery* przed Swatym witem welmi rano pluli fme na barkach z Galege
do tehoz klafťera bofaczkeho fwrchupfaneho A tu fme byli v mffe. a dijel
bofakuow z nafije Galege take tu v*) mffe flauzili profecz pana boha, aby
nam raczil dobry wijetr dati. A potom po mffi pluli fme zafe na Galegi.
A odtud plowucz przedcze mieli fme welmi naramnie dobry wijetr. a pluli
20 fme mimo gednu Infuli, gijez rziekagij kurczula. A gefť take Panuow Be-
nadfkych a lidmi o[30^b]fazena. A gefť Sfedefati mil Wlafkych wuokol taaz
Infule zwijeczy. A nechali fme gije blisko po prawe rucze. A pluli fme
wedlee nije mimo klafťer Swateho mikulaffe, kteryz lezij v fameho brzehu.
Potom dale afa trzi mile wlafke lezij gedno male miesteczko, gemuz gmeno
25 gefť take po tee Infuli *kurczula*. [*kurczula miesteczko*] a gefť welmi pewnee
miejteczko. a gefť okolo nieho zatoka morfka, ze wfeczko w morzi lezij.
A prawili mi, ze kral napulfky k niemu fťurmował przed Defyti lety a ze
miel przed nim na XXIII Galegij a na XVIII naw A na nich dobrze na
XII Tifycz lidij. A ze w ten czas mnoho muzuow z toho miesteczka doma
30 nebylo. A ze fu zeny ten Sturm obranily. A ze krali napulfkemu tehdaz
mnoho lidij zbili, a f welikou hanbau a fťkodau odtud gefť vgeti mufyl.
A na prawe rucze byli nam tehdaz welikee hory a kamenitee. A za tijem
miejteczkem fwrchupfanym kurczulij fnad cztyrzy mile wlafke od tehoz
miejteczka lezij na wyfokem wrchu klafťer Matky bozije. [*Klafťer m. b.*]
35 A proti temuz miesteczku lezij mala kapliczka matky bozije. A tu fe poczina
panftwije *miefta Raguzu*. [*Raguz*.] A odtud gefťtie poczitagij LXXV mil
wlafkych [31^a] do raguzu. A ty hory, kterez nam lezali po lewee rucze,
gfu panuow raguzfkych. A pod tiemi horami przy morzi fu winnicze a fleky
obilee, kterez tehdaz bylo, Ale proto newelikee ffeleky, Neb fu hory na-
40 ramnie kamenitee. A ten krag neboli to podhorzije flowe Sambuczella. A ty
hory wfeczky a ten krag, pocznucz od fwrchupfaneho miefta, gemuz pola
rziekagij, az do raguzu, wffe Slowe dalmacia. A tak ten den pluli fme

*) v přeřkrtnuto.

a nechali fme *Infule* gednee, gijez rziekagij *melida* [*melida*], po prawe rucze.
A gefť taaz Infule panuow raguzfkych. A gefť narannie kamenita. A nerofte
w nije wino ani wobilee. A na lewe rucze byli nam hory welmi welike,
A rziekagij gim hory bofenfke. A proti tiem horam gefť Infule ta fwrchu-
pfana. A tu fme w nije wvrhfte kotwe przeť nocz oftali.

5 *W Strzedu* przed Swatym witem hodinu przede dnem pluli fme
odtud magicze dobry wijetr. A ten den pluli fme mimo Infuli [*demezo*
Infula], gijez rziekagij demezo. A nechali fme gije po lewe rucze. A gefť
Infule welmi hornata a kamenita a przy famem morzi ma ffeleky newe-
like ond y onde, gefťto ge wykopali. A dijel w nich fu winnicze [31^b] 10
a dijel, ze wobilee fegij. A potom fme wypluli na morze, ze fme po prawe
rucze zadne Infule nemieli, nez po lewe rucze byli nam hory Bofenfke
[*hory bofenfke*]. A przipluli fme k gednomu malemu wrfku skalnatemu
a nechali fme ho na prawe rucze niekoľikery hony. A gefť na niem
kostelik Svateho ondrzege, a fu w niem dwa puftedniczy. A na temz wrfku 15
fwrchugmenowanem, yakoz mi zagifto praweno, ze fe przed niekterymi czafy
A lety dawno ftalo, ze tu byl gedem mnich pauftednikem, kteryzto skrze
gednu ftaru babu A gegije czary, gefťto mu byla fwijeczy vdielala, ze, kdyz
gi koli ofwijetil, tehdy gedna pieknaa panij a znamenitaa z zemie bofenfke,
kterazto zemie proti temuz wrfku gefť, wzdyczky k niemu na ten wrftek 20
prziplula. A gefť ten wrftek dobrze na XII mil wlafkych od brzehu zemie
bofenfke anebo wijecz. az fe potom ftalo, ze bratr teez panije to zwiediew
o fwe feťtrze zednal, ze byla vtopena. A ten den wo poledni przigeli fme
do portu k mieftu, gemuz wlafky rziekagij *raguz* [*miefto raguz*] A Slowanfky
dubrawnik. A tu fme kotwy wvrhli afa dwoge hony od miefta. [32^a] A na 25
Barkach pluli fme do miefta. A lezij teez miefto raguz od lezyny CXX mil
wlafkych. a teez miefto raguz magij fweho arzczybfkupa. A gefť w temz
mieftie mnoho cziftych koťteluow a klafťeruow. A gefť klafťer bofaczky
Swateho ffrantiffka czifteie vdielany. A ma cziftee zahrady, w nichzto fu
rozliczna owocze y pomoranczij y wino. Take tez miefto magij fwe knijeze, 30
gemuz poczeftnoť wfeczko vkazugij yakozto panu fwemu. Nez gehu
kniezetftwije netrwa nez Cztyrzy nediele yako zde w Czechach purg-
miťtrztwije. A kdyz Cztyrzy nediele wygdu, tehdy wole fobie gine knijeze.
Awťfak to knijeze nefmije nicz vcziniti bez raddy panuow Czentulanuow,
kterziz mu k radie przidani gfu. Take magij w temz mieftie *rathus* [*rathus*] 35
czifty a w niem cziftee pokoge. A tu ten kazdy, ktoz kniejzetem gefť, mufy
tu w tom rathuze byti we dne y w noczy, Az ten czas wayde, ty cztyrzy
nediele, Aby gehu kazdy tu nalezl, kdoy by gehu potrzebował. A tu mu fe
dawa gijeťti a pijti na wobecnij Naklad, dokudz kniejzetem gefť. A teez
miefto Raguz gefť welmi pewne A hluboke prziekopy [32^b] od zemie 40
dwenafob ma okolo febe, wyzdienee teťfanym kamenim. A gefť miefto dobrze
welike a dobrze zdielanee. A lezij na dobrze wyfokee ťkale ťkuoro temierz
wfeczko w morzi. a fu w niem domy wyfoke, ťklenutee. A kdyz k mieftu
do portu plowu, gefť na lewe rucze *baťťa* [*Baťťa*], a okolo nije prziekopy

Sfirokee a hlubokee, tefanym kamenem wyzdienee. A gest basfta welika yako hradek. A wofazugij tu basftu pani raguzftij welmi pilnie, a gest gim toho potrzebije; Neb Tureczka zemie takmierz wsfudy okolo nich gest. A takowym zpuofobem ofazugij tu basftu, ze wzdycky geden z tiech panuow, 5 gimz oni Czentulanowe rziekagij, mufy na ni giti a tam przef nocz na nije lezeti a potom nazaytrzie na nije byti az do zapadu Sluncze ten czely den. A nikda na nije dwau noczy porzad geden nenije a nelezij. A zadny take ten newije gifteho dne, kdy na nije lezeti ma; Nez w samey weczery pani ti Czentulanowee segducze fe k knizezety k tomu, kterez magij, tu, kteremu: 10 knizeze rozkaze, ten beze wfeho wymluwanije przedcze giti mufy hned odtud od knizezety, aniz mu odtud dadije fe w geho domie sta[33^a]stawiti, Aby czo prwe rozkazal. A ten gifty gda na tu basftu s zadnym mluwiti ani fe zaftawiti fmije, neb fe welmi turkuow bogije, aby od niekoho ta basfta zrazena nebyla. A ten kazdy, kteryz tee basfty hledaa, nesmije odtud 15 doluow, lecz knizeze na geho mijesto gineho possle: tehdy tepruw doluow gde. A ten kazdy ma gijefi a pijti dofti w ten czas, dokudz gest nahorze. A fycz okolo miefta od zemie gfu wsfudy basfty pewnee, z tefaneho kamene dielanee. A przikopy okolo nich hluboke a sfiroke, iakoz naprzede o tom powiedijeno gest. A hned za famymi przikopy nad mieftem gest hora 20 podluhowata a welmi wyfoka a przikra, a tecze z nije woda, pramen weliky, a na tom prameni w tee horze fu mlyni, wdy geden po druhem, a wdycky ten pramen wody w zlabijech s gednoho mlynu na druhy tecze. A dijel tiech mlynuow gest w mieftie. A teez miefto raguz gest welmi pewne A nedobytee, dokudz gijefi a piti czo ma, a dokudz fe brani chti gij. a vzkof 25 gest mezy tu horu nad mieftem a prziekopy mieftfkymi, ze v nieho f woyskem zadneho polozenje nenije. gedno dwie czestie dau k niemu pobocznije z [33^b] Tureczke zemie. Take mi gifte praweno, ze Czyfarz Tureczky toho miefta welmi poziwaa; Neb mu naprzede dawagij XV Tifycz zlattych danie A to proto, ze fu wsfudy bezpechni po geho panfwij wsficzni kupczy z tehoz 30 miefta, kdez po fwych kupecztwiyh gezdije. A Sedlaczy turecztyj temierz kazdy den tu bywagij w raguzu s obilim, na trh ge tu na ofleech nofycze. A tu zafe kupugij, czoz gim trzeba gest. Take wiecze Czyfarz Tureczky tehoz miefta poziwa; neb przed mieftem gest domczek, A tu raguzftij magij sweho vrzednika, kteryz od turkuow, czoz koli tu w mieftie kaupije, 35 z toho czlo wybijera. A przy tom vrzedniku gfta dwa pifarzi przifezna, geden gich panuow raguzfkych A druhy Czyfarzuow, ze wsfeczko popifugij, czo zegmena kazdy den od koho czla wezmu. A potom fe o to dielee. A praweno mi za gifto, ze se doftawa kazdemu z nich na geho dijel na XIIIIF tifycz zlattych a druhy wijecz. A ohledawffe tak miefto y geli sme zafe na nafsi 40 Galegi. [Swatofci widieli.]

We czwartek przed Swatym witem rano wezli sme fe na Barkach kemffii. A byli sme v mffe v [34^a] matky bozije. A poslali sme odtud k knizezety a geho dali profyti, Aby nam kazal swatofci okazati, kterez w temz koftele tu byli w kape. A tu sme czekali w temz koftele odpowiedzi. A tu knizeze

rozkazal gest a poslal niekteree z rad fwych k nam, aby nam ge okazali. A tu nam kniezije tehoz koftele ukazowali tuuz swatofci: A naprzede nam bylo vkazano kus weliky krzize pana kryfta yako na puol lokte z delij a na I a puol prftu z Sfirzije a dobrze prftu z tlufftij, w Strzibrze pozlaczony. A potom nam vkazali Truhliczy krzifftalowu, f nad lokte z delij a puol lokte 5 na wyfs. A w tee truhliczy bylo rucha bijela a hruba, yakoby czwilink po bijelem Groffi byl. A prawili nam, ze gest to ta rucha, yako panna maria pana kryfta byla w nij obwinula, kdyz gey obietowala do Chramu wedlee obyczege zakona Stareho. a tu nam przy tom take prawili za gifto duchownij y fwietfftij, kterzij tu tehdaaz f nami przy tom byli, ze taaz rucha w teez 10 truhliczy fama fe czafem fwym rozwigije ruozno A fama fe zafe w hromadu fwine. Wiecze nam vkazali hlawu [34^b] Swateho blazege y geho hnaty, wffe w Strzibrze wokowano y pozlaczono. a Swateho blazege tielo lezij tu czelee w temz mieftie. A Swaty blazege gest gich raguzfkych patron a diedicz yako Swaty waczlaw nas Czechuow. A w tee truhle, kdez ty 15 swatofci fu, gest mnoho ginych swatofcij okowanych w Strzibrze. A kdyz sme to ohledali, doftalo nam fe zafe gducze k hospodie a mogli thowaryffij thowaryffij*) giti mimo famee knizeze, An fedij f niekterymi radami fwymi przed tijem fwym dworem, kdez swe obyde miel. A tu prziftupi wffe przed nieho, 20 prziwital nas welmi pieknie a ochotnie. A tu sme gemu od nas wfech dali 20 podiekowanije wlasfky, ze nam dal ty swatofci ohledati. A tu potom kazal fe nas ptati, z kterege zemie sme. A tu sme gemu dali powiedieti, ze sme *Czechowe* a poddanij krale pana nafseho, Genz gest vherfky a Czesfky kral. A tu poyaw nas do sweho dworu, fflili sme f nim do gednoho pokoge. A tu sme f nim fedieli. A tu se ledaczos kazal na mnie ptati gednomu wlachu 25 z raddy swe, kteryz latinie vmiel, o krali, panu nafsem. y o czem mi bylo wiadomo, to fem gemu prawil. potom sme f tymz knizezetem [35^a] fflili do gineho pokoge. A tu nam uczinil kolaczy wedle obyczege wlaskeho. a Acz byl pieknie przikryt ftuol, gestto fem fe nadal hoynieyffijemu gijedlu, wffak 30 proto przy temz gijedle nebylo nicz gineho Nez konffecty a yakes pegaczky 30 yako preczliky a malwazy. A potom pozehnali sme tehoz knizezety. A on dwa pany z rad fwych poslali gest f nami fkrze miefto. A ti nas prowadili az k morzi. A tu byl nam knizeze dal prziprawiti fam fwu barku s koberczy. A tu za nami poslali nam niekolik fflaffek welikych, sklennych, opletenych, f malwazym A k tomu konffectuow niekoliko krabicz a fwiecz ofkowanych, 35 bijelaych A leczyakes ginee wieczy. A tu prziffedffe k morzi, pozehnali sme tychz panuow f nami wyflanych, pluli sme na tee barcze na nafsi Galegi. A tu hned potom pluli sme przedcze z portu od raguzu. A nechali sme na prawe rucze v fameho raguzu snad wlasfku mili Infule, gijez rziekagij *koczka* [Infule *koczka*]. A gest na nije klaffter. A mieli sme wyborny 40 wijetr. A byli nam na lewe rucze hory welikee. A to gesttie wffe flowe dalmaczya. A to kralowftwije [35^b] Dalmacia [kralowftwije *Dalmacia*]

*) Druhé thowaryffij přeškrtnuto.

z prawa przifluffije k kralowftwije Vherfkemu, A wietczij dijel ho Tureczky Czyfarz drzij, czoz na zemi gefť, A czoz przy morzi, to pani Benatczanee. A ma ta kragina w tom podhorzij winnicze y obilee. A tak pluli fme magicze dobry wijetr ten czely den a czelu tu nocz. A to podhorzije od 5 raguzu az fnađ Sfedefate neb Sedmdefate mil wlařkych gefť geřťtie wřfe panuow raguzřkych. A potom fe tu hneđ poczina zemie, gijeż rziękagij Albania. A tu zemi drzij Czyfarz tureczky, czoz w zemi gefť, A niektera take mieřta przy brzeħu morřkem. A Benatczanee drzije tu take niektera mieřta przy temż brzeħu morřkem zegmena: Kathero, Budna, Antyberi, 10 Dulczyngo a Duraczo. A to mieřto Duraczo gefť welike mieřto. A lezij gedno XVIII mil wlařkych od Sřkutery. A to řřkutera gefť hrad a mieřto welmi pieknee a pewnee a lezij na Infuli. a Czyfarz tureczky Stary, toħoto nynieyřřijeho otecz, dluhy czas, jako fem zprawen, geho dobywal A niekolikrat k niemu Sřturmowati dal. A nikoli geho dobyti nemohl. Neb 15 prawije diwy, czo řu w niem Statecznij li[36^a]dee byli a mnoho Tiřycz Turkuow ze řu zbili w řřturmu, kdyż k nim Sřturmowali, ze Czyfarz s hanbau od nich muřyl odtrħnuti. Az potom po niekterem czařu Smluwu tee wřřije Infule a teħoz zamku, mieřta a hradu temuz Czyfarzi pořtupili řu na ten zpuofob, aby kupczy panuow benatczan po wřřech zemiech do 20 wrzczenego czařu A do gmenowitych leħ obchody řwe w kupecztwije bezpecznie weřti mohli. A kdyż pani Benatczane teħoz zamku řwrchupřanego Czyfarzi pořtupowali wedle řmluwy, kteruz řu ř tymż Czyfarzem gmieli, Mohli řu ti wřřiczni teħoz mieřta Sřkutery obywatele tu przy řwych Statczych zuořtati, A Czyfarz gich miel przy gich wierze nechati. Ale 25 nechtiel zadny z nich tu zuořtati, Ale wřřiczni tahli do benatek wřřech Statkuow řwych krom, czo s řebu neřti mohli, ře odwaziwřře pro wijeru krzeřtiansřku. A tu pani Benatczanee pro takowu gich řtalořť v wijerze a pro gich Statecznořť, ze ře Turkom tak Statecznie branili w uobleżenje, dali gim ziwnořť ginu w Benatkach, ze řu opatrzeni każdy z nich wedle 30 řtawu řweħo, Onomu wijecz dawřře, onomu men. [hrad a mieřto walona] [36^b] *W patek* przed Swatym Witem mieli řme dobry wijetr. A pluli řme a nechali řme po lewe rucze zemie, gijeż rziękagij Albania. A byli řme od nije ařa Cztырzidczeti mil wlařkych. A tu lezij przy brzeħu morřkem geden hrad na wrchu a pod nim mieřto dobrze welikee. A rziękagij temuż 35 mieřtu a hradu walona. A gefť tyż zamek Czyfarze Tureczkeħo. A tyż Czyfarz ma tu przy tom zamku mnoho lodij, gimż rziękagij Subtile Galege a řfuřty. A jakoż mie zprawili, ze gich wzdyczky wijecz dawa przidielawati. Tehdaaz řme take nechali na lewe rucze Infule, gijeż rziękagij Sazemo. A byla rownie mezy nami a řwrchupřanym zamkem Walonu. A tuuz Infuli 40 take drzij Turczy. A nezda mi ře, by byla ofażena lidmi, pokud fem wiđieti mohl. Take tyż den po prawe rucze newidieli řme nez wřře morze A pluli řme tu czelu nocz przedcze magicze dobry wijetr. [kralowřtwije napulřke].

W sobotu na Swateħo wita byl maliczky wietřzik, ze řme welmi leħutky geli. A po prawe rucze ařa wokolo Sfedefati mil wlařkych od nas

widieli řme hory. dobrze welikee. A to bylo gefť kralowřtwije Napulřke. A po lewe rucze nam ařa X aneb XI mil wlařkych tyż den byli [37^a] nam hory welike, gimż rziękagij Czimera. A teez hory Czimera negřu Infule, nez Czela zemie welmi hornata a kamenita, pokud řme widieli. A przilezij k Czyfarze Tureczkeħo zemi. A taaz kragina Czimera gefť Sto mil wlařkych 5 wuokol a LX mil z řřirzij. A lidee w tee kraginie řgu řami řwogi pani A nechtije byti zadnemu poddani, A rziękagij tymż lidem po te zemi Albania Albanazorowe. A magij w teez kraginie mnoho wřřy, mnoho dobyřka, wobilee y wina. A jakoż zprawen řem, ze nemuoz k nim zadny do gich krage nez welmi vřkymi czeřtami řkrze welikee řřtalee. A kdyż ře 10 czeħo obawagij, teħdy ty czeřty a klauzy ofařugij a branije gich, ze zadny k nim nemuoz. Tijeż lidee a obywatelee tee kraginy, komuz mohu czo wzyeti, wřřem naporzad beru: krzeřtianom, pohanom y Turkom a naywijecze Czyfarzi Tureczkemu a geho poddanym przekazegij berucze gim, czoz mohu, neb mu przifedije a ř nim mezugij, ze k niemu řuchu noħu 15 do geho zemie mohu. Praweno mi za giřte, ze ten rok przede mnu, nez řem ya tam byl, ze pro gich takowee kradeze a lupeze ze Czyfarz Tureczky byl ře na nie welmi [37^b] řylnie řebral cħtie ge pod ře podmaniti. A kdyż na nie tahl cħtie do gich kragin tiemi vřkymi czeřtami, A oni zwiediewřře. byli ge ofadili a prořtie moczy ře gemu obranili, ze k nim nemohl, A nie- 20 ktery Tiřycz draħnie lidij gemu zbili, A ze prořtie ř weliku řřkodu a hanbu odtrħnuti muřyl od nich. A w temż kragi Czimera tento obyczeħy a zpuofob ti obywatelee zachowawagij, Jakoż w czeħach pohrzeħu take ten obyczeħy gefť, ze wierzij, kto chce, yak chce, y teez ti Albanazarowe mnoho rozliczných wier mezy řebu magij. Take, ktoż koli bud w krzeřtianeħ, w Tur- 25 czych neb w pohaneħ, yakaz koli naywietczij neřřleħetnořť muoz byti, a gi vđiela, ten ře k nim tam vtecze, ten tu ma bezpeřny Gleyt, dokud ge ziw, beze wřřije wypowiedi. Take magij plnu řwobodu wřřem okolnim řwym řufedom brati, lupiti, krařti, mordowati, A proto ře zadny netreřce. Take diełagij mezy řebu řfaleřnee zlattee y teez ginu minczy na rozlicznee 30 razy a řgu toħo řwrchowanij miřtrzi nad ginee.

Tyż den byli nam po prawe rucze tyto Infule dole přanee, gijeż gedne rziękagij řřanno A [38^a] naywietczije Merlera, Druħa řnađ dwie mili wlařke od nas. A dale za nimi byli druħee ginee dwie Infule, zegmena gedna menřřije merlera. A byla ta ařa od nas VI mil wlařkych. A druħee 35 Infuli rziękagij naymenřřije merlera. ta byla od nas ařa X neb XI mil wlařkych. [Infula krařřon].

Potom dale ten den plowucze byla nam po prawe rucze ařa I a puol mile wlařke Infule gedna, gijeż rziękagij korřon. A ta giřta Infule gefť take panuow benatczkych. A gefť wuokol zwieřzy trzi Sta mil wlařkych. a gefť 40 Infule welmi dobra, vrodna wod wobilee, wod wina, řřikuow, mandluow, od drzewienneħo olege; toħo wřřeħo dořti ma. a gefť dobrze ofażena lidmi a ma mnoho wřřy a kařřtelu, a řgu w nije w teez Infuli boħatij lidee.

A płowucze při morzi w teez Infuli widieli fme při brzehu morfkem koftelik maly Swatee katherziny [*koftelik S. katersziny*] afa gednu mili wlašku od nas. A potom dale pluli fme nedaleko mimo miesteczko puftee a zbo-rzenee, gemuz rziekagij kazopo. A tu mi praweno za gifto, ze teez miesteczko 5 opuſtlo geft tijem, ze geft proti temuz miesteczku [38^b] nedaleko Skala w morzi. A tuuz Skalu fem widiel. a geft do nije dijera welikaa, a w tee ſkalcze ze San fwe obydle miela A chodila k temuz miesteczku a lidi brala a gedla, a tijem biehem zpuſtlo to miesteczko. A ſ druhe ſtrany przeſ morze pod horami tiemi Czimero, yakoz o nich napřed powiedijeno, geft 10 druhe mieſto, kterež take z daleką widiel fem, gemuz rziekagij Suppato. a geft dobrze welikee. A takeež mi praweno, ze ſkrze tuuz San take zpuſtlo A podnes puftee geft. A ſtawenije a zdi geftie welike maa. V ſwrchupfanchu miesteczka kazopo na teez Infuli korffonſke lezij nedaleko 15 rzekowee. A tu w temz klaſterze geft obraz matky bozije, o niemz prawije, ze welikee diwy czinij A toto zwlaſttie tento diw gedem, ze lampa, kteraz horzij przed tymz obrazem, acz geft newelika, nez teez yako ginee obecnee lampy bywagij, ze, kdyz gi naprawije olegem a knotem, ze czely rok ne-trzeba na nije nicz opravowati ani czo olege przilewati, Nez ze tak wdy 20 horzij beze wſſeho opravowanije. A to mi prawil za gifto naſs Patron Auguſtyn Cantorin. A prawil mi [39^a] wijecze o teez lampie, ze to flyffel negednau za gifto prawiti, ze przed czafy za ſtaradawna taaz lampa, kdyz gi tak naprawili, ze beze wſſeho dalſſijeho opravowanije ze geft horziewala Sedm leth porzad, Ale ze lidee nynije horſſij fu w ſwietie, nez tehdaž byli, 25 y protoz tak dluho nechcze horzeti yako prwe horziewala. [*o mieſtu Czimera.*]

Dale płowucze widieli fme pod tiemi horami Czimera Mieſto, gemuz rziekagij butniro. A geft mieſto dobrze welike A welmi, czož mi o niem prawili, pewnee. A oblilo ſe zatoku morſku wuokol. A fu w niem wſſeczko rzekowee. A teez mieſto geft panuow benatczan. A czyfarz Tureczky ſe 30 czaſto o nie pokuſſel chtie ho rad dobyti a niekolikrat k niemu ſturmo-wati dal. Ale nicz proſpieti nemohl, nez weliku ſfkodu wzdyczy wzał, a mnoho mu lidij zbito. A tyz den na S^o Wita afa dwie godzinie na nocz przipluli fme k mieſtu korffonu [*mieſto korffon*] do portu, kterežto mieſto korffon po Infuli take to gmeno maa. A geft hlawnije mieſto w tee Infuli. 35 A tu wvrhſſe kotwy, woſtali fme w portu tu na Galegi.

[39^b] W niedieli po Swatem Witie pluli fme rano na Barkach do tehoz mieſta korffonu. A tu fme byli w koſtele v Swate vrſſily v mſſe. A to mieſto korffon ſamo w ſobie nenije welikee, nez ze ma welika przedmieſtij. A prawil mi Patron naſs, ze z tehoz mieſta w godzinie, kdyz potrzeba, muoz 40 wygiti XX tiſycz lidu branneho. A w temz mieſtie gfu dwa hrady, oba dwa na dobrze wyſokych ſkalach, gedem hrad proſtrzed mieſta a druhy hrad w rohu nad morzem. A ty oba hrady y mieſto lezije w morzi, ze ſotwa Czwtwrti dijel yako ſſige k mieſtu. A ta ſſige ſe pilnie za mne przedielawala Baſſtami a przykopy hlubokymi, wyzdienymi. A to dijelo bylo wſſeczko

dielano tefanym kamenem. A tu w mieſtie y przed mieſtem geft mnoho koſteluow, dijel gich wedle rziſmkeho koſtela a dijel wedle obyczege rzeckeho. A mluwije w temz mieſtie naywijecz rzecky a take wlaſky, Ale ne tak obyczeynie yako rzecky. A taaz Infule geft dobra a hoyna od obilee, wod wiſa, wod ſſikuow, mandluow. A geft ſta czela Infule panuow Be- 5 natczkych. A byla przed czafy nieyakeho pana znameniteho rzeck[40^a]keho, kteryž, kdyz vmrzal, nechal po ſobie dwu Synuow a zeny. A taaz zena miela wieno na temz panſtwij. A kdyz Synowe ti oba zemrzeli z do-puſttienije bozijeho, Tehdy taaz panij prodala to panſtwij panom Benatczanom za Sto tiſycz zlattych vherſkych aneb dukatuow. A to mi prawil patron naſs 10 naſſije Galege. Ale opiet od ginych lidij fem ginak flyſſal. A to takto, ze fu byli dwa bratrzie pani toho a ze ſe ſpolu wdy wadili. A benatczanee gednomu z nich proti druhemu pomahali, ze odtud wyhnan A wytiffien geft. A potom toho druhého takee, poczetſſe ſobie na niey welikee dluhy, czo fu na to nalozili a při tom vtracili gemu pomahagicz, ze ſe ſ nimi, yakoz 15 zprawen fem, o to bezdieky muſyl Smluwiti, A ze mu za to panſtwije a gehu ſprawednoſt dali fami, czo ſu chtieli, A czož mie zprawili, ſotwa trzetinu zacz ſtogij. [*O zemi, gijež rziekagij Arabia.*]

Tyz den dwie godzinie ſ poledne pluli fme od tehoz mieſta korffonu z portu naſſij czeſtau wedlee teez Infule korffonike, nechawſſe gije po prawe 20 rucze. A tyz den byli nam [40^b] hory welikee po lewe rucze. A ty hory a ta zemie flowe Arbania. A geft taaz zemie Czyfarze Tureczkeho. A w tee zemi geft mnoho rzekuow. A Czyfarz tureczky ge při gich wijerze zachowawa. A při tychz horach nad morzem na horze geft koſtelik Swateho mikulaſſe. A pluli fme tu czelu nocz magicze dobry wijetr k czeſtie naſſije. 25 [*Welikee morze.*]

W pondielij po Swatem witie przipluli fme na welike morze, ze fme newidieli na prawe rucze nicz gineho nez wodu a nebe. A na lewe rucze byli nam dwie Infule: gednee rziekagij pakafu a druhee malaa pakafu. A ty obie Infule Su panuow karffonſkych. Potom dale tyz den pluli fme 30 A nechali fme na lewee rucze gednee welikee Infule, gijež rziekagij Sancta maria, A druhe Infule, gijež rziekagij Czeffronia. tee fme nechali po prawe rucze. A ta Infula Czeffronia ma wuokol Sto mil wlaſkych. A ty obie Infule fu Czyfarze Tureczkeho. A plulij fme tu czelu nocz, Ale newelmi, neb byl welmi maliczky wijetr. [*Hory Tureczke.*] 35

W utery potom byli nam po lewe rucze hory tu[41^a]reczke. A ne-mieli fme dobreho wietru. afa dwie godzinie na nocz przipluli fme k Infuli, gijež rziekagij Zancto, kterežto nechawſſe po prawe rucze, nedaleko kotwy wvrhſſe, zuoſtali fme tu przeſ nocz.

W Strzedu potom pluli fme podlee teez Infule ſwrchupfanee Zancto, 40 kterazto Infule geft ſſedefati mil wlaſkych z delij A geft panuow Be-natczkych. A na lewe rucze tyz den byla nam zemie gedna Czyfarze Tureczkeho, gmenem romania. A widiali fme ten den při morzi dwa hrady Czyfarze Tureczkeho, gednomu rziekali kaſtello turnezo. A geft hrad

a miesto a lezij na wrchu obee: hrad y miesto. A pluli fme od nieho na ofm mil wlaſkych. Druhy hrad flowe belwidere, ten take lezij na wrchu nad morzem. a pluli fme od nieho na XVI mil wlaſkych. A tyz hrad beluidere lezij LX mil wlaſkych od miesta modonu, O kterem miestu take 5 fe pfati bude dolegije. [*Zemie Czyfarze Tureczkeho.*]

We czwartek przed Swatym Janem krztitelem pluli fme a nechali fme po lewe rucze gednee Infule Benatczkych, gijez rziekagij prodano. A po teez lewe rucze byla nam zemie gedna [41^b] Czyfarze tureczkeho, gijez rziekagij morea, W kterezto zemi moree magij pani Benatczanee zamek, gemuz 10 rziekagij Zumiko. A zda fe byti pewny, neb lezij na dobrze wyfoke wrchu. A lezij tyz hrad XII mil od madonu. A gefť okolo nieho dobra a hoyna kragina od obile, od wina. A gefť baſta pod tymz hradem afa dwoge hony neb I a puol, welmi pewna, iakoz mie zprawili. A ze na tyz hrad nemuoz nikoli nez Skrze tu baſtu. A tudy geducz widieli fme przy brzehu morſkem 15 koſtelik Swateho mikulaffe. A tyz den afa dwie godzinie na nocz przipluli fme do portu k miestu madonu. A tu fme vvrhſſe kotwe oſtali tu nocz w portu na Galegi. [*Miesto modon y ginee wieczy.*]

W patek potom rano pluli fme do tehoz miesta madonu ke mſſi A byli fme tu v mſſe w klaſterze v Swateho ffrantiffka. a teez miesto gefť pewnee. 20 A lezij fe trzij ſtran w morzi. A czwrtka ſtrana od zemie gefť welmi przedielanaa, neb treenaſob przykopy wyzdienee a welmi hlubokee gfu. A w kazdem przykopu czifftee welike a dobrze wyfoke baſty fu f wokny pobocznimi. A mnoho diel w kazdee baſtie. A przykopy ty [42^a] wſſeczky y Baſty gfu wſſeczko zdielani z tefaneho kamene. A gefť welmi pewne miesto. 25 A magij w niem mnoho czifftych diel welikych y malych mezy branami A na branach y wſſfudy, kdez potrzebije gefť. A w temz mieſtie wietczije dijel fu wſſe rzekowee. A tijz rzekowe tu magij ſweho arzczybifkupa wedlee ſwee wijery. A gefť y druhy bifkup take tu wedle wijery naſſije rziſmſkee. A teez miesto madon gefť panuow benatczkych. A magij w niem ſwe hayt- 30 many, gefťto fu rozenij benatczanee, gimiz fe muſie zprawowati we wſſem. Aczkoli tu w mieſtie wietczije diel gefť rzekuow, wſſak proto wlaſſi nawijecz wladnau. Take teez miesto gefť kryto czyhlau. Ale magij nizke Strzechy. A w temz mieſtie gefť mnoho ziduow, Arbanafuow, Czyganuow. [*Zidee y ginij rozlicznij lidee.*] A magij przed mieſtem domky male, welmi ſſpatnee. A ti 35 wſſiczni ziwije fe kupecztwim anebo rzemeflem, iakz kdo fecz muoz byti. A tijz Arbanafowe magij wijeru, ze negfu ani prawij krzeſtiannee ani prawij zidee ani prawij turczy, Nez kazdee tee wijery niekteree kufy, czo fe gim zda, drzije, [42^b] Totiz krzeſtiansky, zidowſky, Tureczky. A gefť tu okolo dobra, hoyna kragina od wina, od obilee, ſſfiky, mandly, limauny, pomoranczije 40 y rozliczna owotcze. Ale wino, kterez tu roſte, gefť naramnie; Sylne, yakoby ge ochmelil, a protivne pijti, ktoz mu neprziwykl, ze fme muſyli k niemu polowiczny wody przilewati. A v tehoz miesta dielagij Suol a to tijemto obyczegem, ze vdielano miſteſto czifftee, rownee iako po ſtole. A tu zdielani u przykopi neweliczy, kterymiz fe puſtije woda morſka na teez miſteſto

przyprawenee. A taaz woda, kdyz tam bude tak napuſtiena, Skrze horkoſt Sluncznu Suol fe z nije vdiela, ze gij netrzeba warziti. A od tehoz miesta modonu gefť gefťtie trzi Sta mil wlaſkych do Candij. [*Koſtelik S^o Bernardina.*]

W ſobotu przed Swatym Janem krztitelem bozim dwie godzinie na 5 den pluli fme z portu od modonu magijcze dobry wijetr. A wlaſku mili od modonu po lewe rucze lezij Skala w morzi, a na nije gefť maly koſtelik Swateho bernardina. A po prawe rucze byla nam Infule welmi kamenita, gijez rziekagij Sapiencia. A [43^a] taaz Infule gefť modonſkych. A pokud fem gi widial, nezda mi fe, by czo vziteczna byla, by czo na nije roſtlo. 10 A przy teez Infuli lezij koſtelik maly matky bozije. A po lewe rucze ſnad mili od madonu lezij kragina dobra ſnad dwu wlaſkych [mil] z delij A tolikez na ſſjrz, gijez rziekagij Ingryzu. A gefť welmi dobra kragina, Vrodna wod wina, obilee, pomoranczij welmi dobre w nije roſtau. A potom plowucz dale, byla nam po prawe rucze Infule, gijez rziekagij kawerero. A pluli 15 fme od nije ſotwa hony. A gefť afa dwu mil wlaſkych z delij. a gefť panuow benatczan. A gefť welmi hornata a Skalnata. [*Zemie morea.*]

Potom tyz den nechali fme po lewee rucze zemie, gijez rziekagij morea, A gefť tee zemie Cziefarze Tureczkeho wietczij dijel. Nez benatczanee magij na brzehu morſkem w tee zemi miesto na wrchu, gemuz rziekagij 20 korona [*miesto korona*]. A pluli fme od tehoz miesta afa dwadzeci mil wlaſkych. A praweno mi diwy, czo gefť welmi przedielanee a pewnee dobrymi baſtami a przykopy. A gefť gim toho potrzebije pro Suſedy turky, [43^b] kteriz hned tu tu blisko okolo miesta. A kazdy den tam temierz na trh chodije, kdyz ſtanieje Czyefarz Tureczky s benatczany ma. Take 25 przy temz morzi lezij zborzeny hrad, gemuz rziekagij bracedemagine, kteryzto hrad byl benatczan, a oni gey ſmluwu dali Czyefarzi tureczkemu, A on gey dal zborziti. Potom dale lezij po teez rucze welika Skalnata a hornata zemie, gijez rziekagij Gaumatepan. A tu wedlee tychz hor welika fe wylila zatoka z morze, gijez oni rziekagij Golff. Dale plowucz po teez 30 rucze lewe nechali fme Infule, gijez rziekagij Czerigo. A pluli fme od nije Cztirzi aneb piet mil wlaſkych. A gefť taaz Infule, pokudz mi fe zdalo, Afa VI mil wlaſkych z delij. A tu mi prawili, ze gefť to ta Infule, iako paris krasnu helenu z nije vneſl [*Paris Helena*]. A za tu Inſulij przy morzi lezij hory welikee, gimz rziekagij Gaumalio, mezy kterymizto horami Gau- 35 malio a horami Gaumatepan gefť taaz zatoka Golff, w kterezto zatocze, yakoz fem zprawen, Turczy, lupeznicy morſtjij ſwa ſtanowiffie magij a odtud ſſkodu czinije. Potom dale przipluli fme k gednomu wrſſku malemu, [44^a] ſklnatemu, gemuz rziekagij owo. A ten wrſſek byl mezy nami a ſwrchupſanu Inſulij Czerygo. A tu, aczkoli magicze dobry a wyborny wijetr, ne- 40 mohli fme od toho wrſſku. afa we dwu hodinu wzdyczky fme fe okolo nieho toczili s galegij, ze fme fe tomu wſſiczni diwili. A tu mi powiediel patron naſs, ze giz gedenmezczytmakrat plul f putniky do Swatee zemie, A ze mu fe to wzdyczky przyhazelo, by miel naylepſſij wijetr. Potom dale

nechali sme na prave rucze Infule, gijez rziekagij Czaczeryno. a gest welmi fkalnata a hornata. a pluli sme ten czely den az do puol noczy magijcze wyborny wijetr. A po puol noczy se vtiffilo, ze sme tu stali. [*Candia Infule.*]

5 *W nedielu* potom mieli sme wyborny wijetr a przipluli sme k Infuli Candia. A tu sme podle teez Infule pluli naffij Czeftu, nechawffe gije po prave rucze afa na LX mil wlaſkych od mieſta Candia. A tu se nam wijetr proti nam wobratil v wecz, Awffak sme proto pluli czelu nocz fem y tam wedlee teez Infule po morzi.

10 [44^b] *W pondielu*, den Swateho Jana krzтитеle bozijeho, byl wijetr zly proti nam, ze sme se opiet toczili s Galegij na morzi a przedcze naffij czeftu nemohli. [*Koſtelik S^o pawla.*]

15 *W utery potom* rano plowucze widieli sme w teez Infuli Candia wrch welmi wyfoky a przikry A na niem fwrchu koſtelik maly, a flowe v Swateho pawla. A gest tyz koſtelik na piet anebo na ſfeft mil wlaſkych od mieſta Candia. A tak mi praweno, ze Swaty pawel, kdyz kazal wieru krzeftianku w temz mieſcie Candia, gemuz tehdaaz za wieku Swateho pawla rziekali Greta, ze gey rzekowe chtieli zabiti, A ze gest tam na ten wrch vtekl. [*Welikoſt Infule Candia.*]

20 *Taaz Infule* Candia, iakoz fem zprawen, ze ma wuokol febe a z wijeczy gest Sedm Seth mil wlaſkych, aczkoli ma w ſobie welikee wrchy a hory, Ale wffak proto gest wyborna zemie a naramnie vrodna. A gest naramnie tepla Infule, a welika horka w nije ſu, Awffak proto widieli sme tehoz czafu w nije na horach wyfokych, an na nich fnijeh lezij. [*Mieſta w Infuli*

25 *Candij.*]

[45^a] *W teez* Infuli Candia, Jakoz zprawen fem od naffeho patrona, gfu cztyrzi mieſta. hlawnije mieſto, w kteremz fem byl, tomu rziekagij teez Candia po Infuli. A druhemu mieſtu rziekagij retino, Trzetijemu kania a Cztwrtemu Sytya. Ale Candia, czoz flyſſim, gest z tiech naywietczij. Take zprawen fem, ze w teez Infuli gest na Sto kaſtluow a na XIII Tifycz mieſteczek a wſy, w kterychzto druhych po pieti, po Sfefti Stech hoſpodarzuow gest, A w druhych po oſmi, po dewieti Stech hoſpodarzuow gest. A magij wfficzni naramnie mnoho dobytku, ze mnoho Syra a maſla die-lagij, A to laczyno gest. [*Zwierz rozliczna.*]

35 *Take w teez* Infuli fwrchupſanee gest zwierzi rozliczne doſti iakozto gelenuow, Srn, diwokych ſwinij, korytanſkych kozluow, Gemfykuow, zagijeczuow; A teez rozliczna ptactwa. A kuroptwy, kterež tam ſu, kterež fem widiel y gedl, ſu wietczije nietczo malo nez zdayſſije, Ale nezdadije mi ſe bayti tak chutnee yako zdayſſije. A magij pyſky Czerwenee y nohy.

40 [*O malwazye.*]

Taaz Infule gest welmi hoyna a vrodna [45^b]. od obilee, od wina, genz malwazye gest, kterež se fem do wſſech zemij okolnijch weze a do-dawa. A gineho wina w tee zemi nemagij, nez malwazye by tu roſtlo. [*Czucker a rozliczna owocze.*]

Take w teez Infuli roſte Czukur a rozliczna dobra owocze: pomoranczije, limauny a welmi wyborne, dobre a ſladke. Take w teez Infuli gfu welikee lefy drzewije Czyprziffoweho, ze obywateree teez Infule temierz wſſeczka Stawenije z nieho dielagij a ſlawegij. A gest tak hoyna taaz Infule Candya, ze mi patron prawil zagifto, ze gest w nije kragina gedna afa XXX mil 5 wlaſkych wuokol, A ze by se w teez kraginie obilee dwakrat do roka rodilo, a ze ſu toho pokuffeli; Ale ze pani benatczanee nechtije gije dati ofaditi z tee przicziny, ze gest taaz kragina wſſudy wuokol welikymi horami a fkalami iako zdmi obdielana, ze do nije nikudy nemuoz krom niekterymi mijeſty mezy fkalim, vzkymi Czeftami, ze to opraviecz a zadielagicz, ze by 10 k nim zadny nemohl, A ze by zbohatiegicz, czelu Infuli ſobie podmanili A gim benatczanom, panom ſwym, se zprotiwili iako Sſwayczarzi knije-zatom rakufkym. Take mi zagifto [46^a] praweno, ze w teez czelee Infuli nenije zadnee ſſkodnee zwijerze, totizto ani wlk ani liſſka ani rys ani nedwied ani zadna gina ſſkodna zwierz, A takee, ze w nije nenije zadnych 15 haduow ani ſſtjruow ani zadnych gedowatych wieczy. Take mi praweno, ze w tee Infuli bylo Sedm kralowſtwij a Sedm kraluow korunowaných. A tehdaaz taaz Infule miela gmeno kreta a nynije Candia. A tyz den afa trzi hodiny na den przipluli sme k mieſtu, gemuz rziekagij po Infuli Candia. A pluli sme do portu mezy dwie wiezi, od kterychzto wiezij od obu zed 20 wyfoka przizdiena az k ſamemu mieſtu. A tu w portu kotwy vvrhli sme A gest vzko mezy tiemi wiezemi. A kdyz se obawagij neprzatel, tehdy od gedne wieze k druhe przetahnú rzetiez, ze zadny do tehoz portu s zadnu lodij nemuoz, Aby gim yaku ſſkodu mohl vcziniti. A tu potom geli sme na barkach do mieſta a ſſli sme do koſtela Swateho Marka. A potom sme 25 ſſli odtud k Swatemu ſſrantiffku do klaſſtera boſaczkeho. A tu sme v mſſe byli A po mſſi ſſli do hoſpody. *To mieſto Candya* nema zadneho Rynku, [46^b] Nez lezij auliczny od gednee brany k druhee. a gest dobrze dluhee. A od morze wygda, gest wſſeczko k wrchu giti az k druhee branie. A gest mieſto dobrze welikee A ma welika przedmieſtije. a zidee na przedmieſtije, 30 iakoz zprawen fem, magij domuow na trzi Sta. A zadny tyz zid nefmije lichwiti, nez ziwij se kupecztwim a ginymi rzemefly. Take teez mieſto ma niekteree domy cziffie zdielanee a niekteree proſtee domky. A ti wfficzni domowee nemagij zadnych Strzech a krowuow, rownie yakoby wyhorzali byli, nez magij puody ſwrchu na domijech z tranuow a z prken A na to 35 puody ſwrchu litee z wapna, ze to naramnie se ſpeklo, ze zadny deſt nemuoz fkrze to. A pripraveno, ze gest zbiezito, kdyz deſt prſſij, A zlaby, ze woda deſtiowa wſſeczka precz gde. [*Vlicze w m. Candij.*]

W temz mieſcie kandia krom ta gedna vlicze gest proſtranna, ginee wſſeczky fau auzke a welmi se necziffie w niem magij. a nenije dlazenee. 40 Teez mieſto Candia lezij ſkuoro polowiczny w morzi, A czoz od tehoz mieſta lezij proti zemi, to dielali welmi pilnie welikymi baſtami z teſaneho ka[47^a]mene a tuſtymi zdmi. A priekopi hluboczy przed tymiz zdmi. Ale za mne geſtffie nebyli priekopi ani zdi dokonany. A nalezli sme tehdaaz

wina zraleho w hroznich dofti. W temz mieftie proti koftelu fwrchupfanemu Swateho Marka gefť na prawe rucze, gda od morze, czifty duom kniežete z kandi, kterežto kniežeze fwrchupfanee w niem radu mijewa. A tyz kniežeze gefť prawy benatczan a vfazeny od kniežete a panuov benatczkych. A tehoz
 5 kniežete z Candij kniežetftwije a panowanije netrwa dele nez Cztrmezczytma miefyczuow. A potom knije[ze] benatczke a pani Benatczanee poftlij gineho na to mijefťo, kohoz fe gim zda. Takee temuz kniežeti przidani fu k radie haytman a Sycz Cztyrzie Czentulanowee. A tiech wfſech piet Su rozenij z benatek, bez kterychto rady a wiadomije kniežeze nicz vcziniti ani gednati nefmije.
 10 A Sycz teez kniežeze ma ginee mieftiany tu vfedlee, gemu take k radie przidanee. A w temz mieftie Candya gefť koftel hlawnij Swateho tyta. A w niem gefť arzczybifkup a mnoho kanownikuow, Ale nezda mi fe, pokud fem [47^b] porozomiel, by arzczybifkup a kanowniczy bohaci byli. Take w teez Infuli gefť ofm Bifkupuow ginych, pod tehoz arzczybifkupa
 15 fluffegicznych, ale wfſeczko fu chudij. A w temz mieftie Candya mluwije wlaſky, A wietczije dijel mluwije rzeczkę. A fedlaczy w teez Infuli y ginij obyuatelee wfſeczko rzekowee fu. [*Kterak pani benatczane k te infuli Candi przifſli.*]

Patron nafs fwrchupfany zprawil mie o tom, kterak taaz Infuli Candia
 20 k panftwij benatfkemu doftala fe gefť: tak ze fe przihodilo, ze Czyefarz Constantinopolitanſky, kterežto Infuli Candia diediczna byla, byl gefť wyhnan od fwyh poddanych Constantinopolitanſkych A ginych gich pomocznikuow. A tu gefť w tom zadal krale ffrankſkeho za pomocz a panuow benatczan, kterizto febrawffe se Sylnie f mnozftwim Galegij a lodij gemu
 25 temuz Czyefarzi na pomocz tahlil fu A tehoz Czyfarze moczy w geho panftwij fwrchupfanee zaſſe vwedli. A tak potom tyz Czyefarz krale ffrankſkeho a pany Benatczany za gich pracze a naklady obdarzil gefť. A dal gefť krali ffrankſkemu mnoho cziftych klenotuow od zlatta, [48^a] od perel a od draheho kamenije. A gim panom Benatczanom dal gefť tuuz
 30 Infuli Candia a tak gi drzije az podnes. Ale kral ffrankſky nemage peniez, czim platiti zoldnerzom, y prodal gefť teez klenoty gemu od Czyfarze dane panom Benatczanom za trzi Sta tifycz dukatuow, kterežto klenoty pani Benatczanee y podnes magij. A ya ge widial fem giz po dwakrath. Potom, kdyz pani Benatczanee tuuz Infuli Candia mieli, po niekoľiko letech przihodilo fe, ze taaz Infuli czela chtiel fe zprotiwiti gim panom Benatczanom.
 35 Ale oni zwiediwffe to przed czafem, przitahlil f weliku moczy A to opatrzili, ze fe to nefťalo. A ty niekteree, kterzij tu wiecz gednali A baurzili proti nim, ſtinati dali. A potom tiz pani benatczanee s fwym kniežetem fe vradiwffe, na tom zuoftali, ze fu Sedmdefate panuow Czentulanuow tu
 40 w Benatkach wfedlych a rozenych wyflali do Candy. Ale wfſak zadny z tiech ze gefť nebyl przitel przirozeny druheho. A kniežeze Benatczke a pani Benatczanee wyflali fu z febe f nimi, kterizto wfſeczky hrady, twrze, [48^b] miefteczka y wfy mezy tiech Sedmdefate Czentulanuow rozdzielili, pokud kazdy z nich czo drzeti a vziwati by miel. A taaz zbozije

tymz Czentulanom a gich diediczom a buduczym fe wfſim panftwim diedicznie gim to dali, ze nicz z toho nedawagij ani platije panom Benatczanom, nez toliko kazdemu gefť vfazeno poczet giježdnych aneb pieffijch, czo kazdy z nich mijeti ma, f tiemi aby byl hotow, kdyz koli potrzeba gefť, a gemu rozkazano bude. A kdyzkoli ktery z nich vmrze, tehdy Syn
 5 geho a diedicz mufy hned do benatek przigeti a od kniežete a panuow leno przigijeti a Slibiti a przifahu vcziniti a wiernoſť a poddanofť proti nim we wfſem yakzto panom fwym fe zachowati. A tak tijem zpuofobem pani Benatczanee nemagij nicz, zadneho zbozije, w tee czelee Infuli kromie ta Cztyrzi miefta fwrchupfanaa, w kteremzto kazdem mieftie magij vrzedniki
 10 ſwe, gefťto czlo wybijeragij ode wfſeho, czoz fe koli na trh przinefe. A toho czla vziwagij, yakoz zprawen fem, mnoho drahnije tifycz dukatuow.

[49^a] *W ſtrzedu* po Swatem Janu krztiteli byli ſme w klafterze bofackem v Swateho ffrantiffka. A gefť welmi czifty, weliky a cziftie vftaweny klafter. A tu nam vkazowali fwatoſť, zegmena kus krzize pana kryfta, Swateho
 15 wawrzincze hnat, Swateho ffrantiffka zub, Swateho Sftiepana leb, Swateho bernardina pas z prowazu, iako bofaczy fe paſſij, S^o Sſimoniffe Judy hnat z ruky. A to ohledawffe, pluli ſme zaſe na Galegi. [*Insula Standia*].

We czwtwrtek potom, kdyz poczalo ſwitati, pluli ſme z portu od Candij. A kdyz ſme odpluli afa ofm mil wlaſkych wedlee teez Infuli fwrchupfane
 20 Candia byla nam na lewe rucze gina Infuli, gijež rziekagij Standia. A gefť welmi hornata a kamenita Infuli. A nenije na nije nicz, ani czo vztieczneho rofte, ani wobilee ani wino. A yakoz zprawen fem, ze gefť Sto mil wlaſkych wzdelij A z Sfirzi afa padefate nebo Sfedefate mil wlaſkych. A koniecz tee Infuli na teez lewe rucze pluli ſme niekoľikery hony nedaleko mimo ſkalku
 25 na kterežto ſkalcze gefť koftelik Swateho remigia. A w temz kofteliku bydlij geden pauſtennik, [49^b] Rzek, a zprawen fem, ze gefť tu na padefate leth a ze nikda wen newygiježdziel, Nez ginij rzekowe mieftianee z Candij, z mieſta, ze mu poſtelagij potreby od giježdla a od pitije. [*Skalka ffalkonera*].

Potom pluli ſme dale. A po teez rucze lewee byla nam ſkalka mala
 30 afa gedny hony, gijež rziekagij ffalkonera. A minuwffe tu Skalku, nebylo nicz widieti nez wodu a nebe. Az potom k famemu wczeru plowucze widieli ſme po lewe rucze Infuli, gijež rziekagij Santurin, a zdala mi fe byti newelika. Tuuz nocz magicze wybornie dobry wijetr nechali ſme po lewe rucze Infulij dolepfanych, zegmena Sftampalia, Biffkopia, Nefferia,
 35 Geli longia, Patmos. Ale nemohli ſme gich widieti, neb nocz byla, nez we dne bychom ge byli widieli. A na teez Infuli Patmos gefť klafter, w niemz gefť, yakoz fem zprawen, na Sfedefate mnichuow rzekuow. A wod toho klaftera na puol mile wlaſke gefť dijera do Skaly neb Gefkynie, kdezto Swaty Jan Euwangelifta ſpifoval w tom mijefťie kniejęhy, gimz rziekagij
 40 zgewenije Swateho Jana. A gefť w [50^a] Skale jako Stolicze, na kterež Sediel a ſpifowal. a tuuz nocz byli nam Infuli po prawe rucze dolepfanee: Capiana, Sſkroffa a trzi malee Infuli, gimz rziekagij porczylete. Take mi praweno za gifto od hodnowiernych lidij mnoho o tee Infuli Patmos, ze fe ſtalo

za gich pamieti, ze Czyfarz Tureczky, gmenem otman vli, ten, kteryz Constanti-
 nopole dobyl, ze przitah s drahnje lidmi na tuuz Infuli Patmos a pobral,
 czo na nije nalezl, y ty mnichy w temz klaffterze fwrchupfanem y wffeczko,
 czoz fu mieli. A kdyz gefst chtiel precz zafe domuow odtud tahnuti, ftrhl
 5 fe gefst weliky wijetr, ze gefst nefmiel fe o to ohrozyti ani pokufyti, boge
 fe, aby fe wfficzni neztopili. A takowy wijetr trwal tak dluho porzad, ze
 fe temuz Czyfarzi giz Sfpize nedoftawalo y fe wffemi gehu poddanymi,
 kterziz tu f nim byli, ze, by fe bylo prodlilo, byli by hladem mrzeli. Tehdy
 Czyfarz zawolaw k fobie mnichuow tiech z klafftera tehoz fwrchupfanego
 10 a gnych wiezniuw, ktere byl zgimal w teez Infuli, mluvil k nim, Aby
 profyli boha fweho, [50^b] aby mu dal dobry wijetr, aby fe zaffe we zdrawij
 domuow wratiti mohl, ze ge chce wffeczky propuftiti. A tijz mnichowe
 a wiezniowee mluwili fu k Cziefarzi, aby gim to przirzekl a Slibil, ze to
 chce vczyniti a ge profy vczyniti, ze pana boha chtije profyti. A kdyz
 15 gim Czyfarz tyz to przirzek tak vczyniti, tehdy ti wiezniowee wfficzni
 fwrchupfanij klekffe na fwa kolena s weliku fnaznoftij a pilnoftij pana
 boha fu profyli, aby pan buoh raczil dati Czyfarzi dobry wijetr dati, Aby
 oni mohl skrze to prazdni byti. A ze ge fe hned ftalo, ze tyz weliky
 nefmijerny vtiffil fe a v wijetr dobry a powlowny temuz Czyfarzi k gehu
 20 domu wraczenij fe obratil. A ty Czyfarz wida to ze gefst ge hned wffeczky
 propuftil z wiezenije, A czoz gim byl pobral, to gim wffeczko wratiti
 kazal. A od tee doby ze gim nedopuftil wijecze zadnemu fwemu przeka-
 zeti, nez ze tymz mnichom w tom klaffterze welike pomoczy a Almuzny
 kazdy rok dawal az do fwe Smrti. [*Gmena Infulij mnohych.*]

25 [51^a] *W patek v wigilije Swateho petra a pawla, Apofstoluow, plo-
 wucze, byli nam tyto Infule dolepfanee po lewe rucze: lero, Calnymo,
 Cristiana, Symea. A po prawe rucze byla nam Infule gmenem Sfkarpata.
 A taaz Infule gefst panuow benatczkych. A dale plowucze, teez po prawe
 rucze byli nam tyto dolepfanee trzi Infule zegmena: Caffo, naffara, karky.
 30 A ty wffeczky trzi Infule fu Miftra Rodyzfkeho. A w tee Infuli karky
 gefst hrad a kostelik [*hrad a kostelik miftra rodyzfkeho*] przy niem Swateho
 mikulaffe, kteryzto hrad Mistr Rodyzfky ofazen ma. A opiet mi za gifto
 praweno od patrona naffeho y od mnohych gnych hodnowiernych lidij,
 ze obywateree teez Infule karky, iakoz drahnje w nij wfy gefst, ze czoz
 35 koliwiek magij zbroge w nije od zeleza, gefsto fe gije diela, totizto radlicze,
 czertadla, motyky, kratcze, ze to trwawe gefst a ze toho nikda nevybwa,
 Aniz potrzebije gefst toho czo opraviti Aneb kowarzi woftrziti, nez tak
 przedcze trwa beze wffeho opravowanije, yakz gefst fprwu vdielano, A ze
 Sedlaczy a obywateree tee Infule magij takowu zbrogi, gefsto gich prapra-
 40 dieduow [51^b] byla. Take w tee Infuli, ktoz czo vkradne, nemuoz toho
 precz vnefti. Take, ktoz kaupij ktery dobytek, neda fe hnati, dokudz ho
 nezaplacj. Tyz den o poledni byl nam po lewe rucze hrad miftra rodyz-
 fkeho, zegmena Swateho petra hrad. Ale nemohli fme ho widieti pro
 ginee Infule. A yakoz fem zprawen od gednoho dobrego vrozenego Czlo-*

wieka, kteryz zakonu toho byl, jako miftr rodyzfky gefst, a na tom zamku
 bywal, y teez rownie od gnych hodnowiernych lidij praweno mi, ze gefst
 to gifte tak, ze v tehoz hradu Swateho petra magij pfy welikee, kterzizto
 pfy jako ponocznij w noczy przy zamku biehgij w polumilij anebo
 dale. A yakoz tyz hrad na brzehu Tureczkem lezij, ze ti pfy tak fu 5
 woftrazitij w noczy, Kterehoz Turka w noczy naydu aneb ze by na gehu
 stopu prziffli, tehdy honije po tee ftopie yakoby woharzi po gelenu honili.
 A dohonijecze fe gehu, ze gey hned roztrhagij, ze fe gim wobraniti ne-
 muoz. A rano, kdyz den, przibiehnucz k temuz hradu zafe czekagij przed
 hradem, ze fe gim da kazdemu hufcze chleba, aby gedli. A [52^a] kterehoz 10
 koli krzeftiana wieznie, gefsto do turek byl yat a vtekl, w noczy nagdu
 tijz pfy, tomu zadnemu nicz neudielagij, nez radugij se k niemu, yakoby
 gich znamy byl, A dau przed nim a vkazij mu czestu k temuz hradu.
 Tyz hrad lezij Sto mil wlfkych od rodyzu przy morzi na brzehu przy
 zemi Tureczke. A nema zadneho przifluffenftwije, nez miftr rodyzfky ten 15
 gey fpihuce A fwymi lidmi, czoz muoz naylepffimi, ofazuge. [*O InSulech.*]

Tyz den o poledni pluli fme wedle Infule rodyzfke. A byla nam
 po prawe rucze Sfeft neb Sedm mil wlfkych. A po lewe rucze teez
 Sedm mil wlfkych byli nam hory Tureczke. A teez zemi Tureczke tu
 rziekagij karia. Ale negfu tak wyfoke hory yako tam prwe naprzed, Nez 20
 fu welmi kamenite a fkalnatee. A nezda mi fe, by fe czo na nich rodilo
 [*o InSuli rodyzfke*].

Rodyzfka Infule gefst welmi kamenita a hornata a nenije welmi hoyna
 ani wod wina ani od obilee. Yakoz fem zprawen, ze wffeczko obilee
 a wino, czoz fe w nije vrodij, ze by nefcaczilo za dwa miesycze obywa- 25
 telom teez Infule. Nez ze z Infule [52^b] Candij wobile y ginee potrzeby
 na lodijch plawije a tu kupugij. Taaz Infule, iakoz fem zprawen, gefst zwijeczy
 wuokol I $\frac{1}{2}$ C mil wlfkych. A fu w nije zwierzata, gimz rziekagij Da-
 nielikowe, malo wietczij nezli Srna a k frnie podobne, nez ze magij obffirne
 oczafy. A take fu tu korytanfftij kozlowe. Take gefst tu dofti zagijeczuow 30
 a kuroptwij, Ale fu wietczij nezli zdeyffij naffe A magij Czerwenee pyfky
 a nohy. Take fem tu widiel ptaky welikee iako tetrzew, Ale magij ma-
 liczku hlawiczku iako rzerzabek, A kdez rzerzabek ma za vffima Czerwenee
 mijefsto, tu oni magij bijelee. A magij perzije potzedobne*) k tetrzewiczcy,
 Ale temnieyffije fferofti nez tetrzewicze. A na prfech magij ffeczky bijelee, 35
 teez yako geftrwab na prfech mijewa. A tu tehaz Sfeft nebo Sedm mil
 wlfkych, nez fme do miasta rodyzu przigeli, widieli fme na rodyzfke
 Infuli na welikem wrchu kostel, a Slowe tyz kostel v panny marie De
 falerno. A gefst welika paut k temuz kostelu. A gefst w temz kostele niekolik
 kniezij, krzizownikuow zakona rodyzfkeho. A tyz den afa dwie ho[53^a]dinie 40
 przed wecerem przipluli fme do portu k miestu rodizu. y wvrhffe kotwy

*) Slabika *trze* přeškrtuta.

pluli sme na barkach niekterzij z nas do tehoz mieſta. [*A tu przipluli do Rodyzu.*]

W Sobotu, na den Swateho petra a pawla, rano byli sme v mſſe v ffary v matky bozije. A po mſſi Sſli sme do koſtela Swateho Jana 5 krzтитеle bozieho, kteryzto koſtel lezij v fameho hradu, kdez geft dwuor miſtra rodizfkeho. A ohledawſſe koſtel, gdaucze k hoſpodie, na lewe rucze nedaleko od tehoz koſtela fwrchupfaneho geft cziftie vſtaweny duom a weliky. A rziekagij mu wlaſky Infirmaria. A tyz duom znova aſa przed defyti lety z Gruntu vſtawiel geft miſtr rodyzſky, gmenem pan Petr z Dau- 10 boſon z ffrankraychu, rodem czifty pan a waleczny proti Turkom. A s hradu gda, do nieho ſau wrata welikaa. A po niekoľiko ſtupnijch kamennych k niemu giti. A fycz ma druhe wrata, geſto gdau do te vlicze, kteraz od hradu gde do mieſta. A geft dobrze dluha vlicze. A s obu ſtran przi domijech taaz vlicze geft dlazena wſſeczka tefanym kamenem a kwadratim. 15 A w proſtrzedku geft dlazena [53^b] drobnym kamenem. [*Ketraky geft zpuoſob domu, gens ſlowe infirmaria*]

Tyz duom Infirmaria geft ſtawen wſſeczken z tefaneho kamene a wnitrz geft rownie iako na cztyrzi hrany. A zezpod geft w niem 20 Ambijt wuokol z tefaneho kamene ſklenut a kamenny ſchod nahoru. na tyz Ambijt wegda, geft wopiet cziftie zdielan, ze yako w Ambijtie wuokol giti muoz. A wokna welikaa a fſirokaa wſſudy wuokol, ze malo zdi mezy tymiz wokny, Nez wokno wedlee wokna, gimiz ſe muoz do domu wnitrz hledieti. A to geft wſſeczko cziftie zmalowano. A wſſudy wuokol komora wedle komory, a w kazdee komorze loze nebo dwie 25 vſtlanee, w kterychto komorach pautniczy, kterzij k bozijemu hrobu na pauth plowu, noczleh tu magij, ktoz chce; neb hoſpod dobrych tu nenije. A takee geft mezy tymiz komorami kapla cziftaa. A tyz fwrchnij Ambijt nenije kamenem ſklenut, nez hrubee tramy a fwrchu prkny, A puoda z wapna na to litaa, a vdielano, ze geft zbiezita, ze woda deſſtiowa 30 wſſeczka precz zbiehne. Take geft w temz domu czifta ſtudnicze a welmi dobra [54^a] woda pijti. A geft przipraweno, ze y do zpodnijeho y do fwrchnijeho Ambijtu wody ſobie z tee Studnicze nawaziti muoz. A z toho Ambijtu fwrchnijeho gde ſe do cziftee zahrady, kteraz cziftie prziprawena a wodrowanaa w nije winnym rewim, ze yako pod Sklepy chodifs. a w tee 35 zahradie ſu rozliczna owocze, totizto pomaganata, pomo ranczije, ſſiky y gina owotcze. A w tee zahradie geft prziprawena cziftaa kaſſina z tefaneho kamene wedlee Studnicze, z kterezo ſe ſtudnicze wazij woda do tee kaſſny. A dale ſe tauz wodau podpauſſtij wſſeczka ta owotcze, kteraz w zahradie ſau, Neb w tee kraginie welmi rziedko deſſt prſſij, a welika horka ſau; 40 by ſe tak nepodpauſſtielo wodau, wſſeczko by vſchlo. Take w temz domu miſtr Rodyzſky nadal, ze kazdy czlowiek a krzeſtian, ktereozkoli rzadu bud nizkeho neb welikeho, kteryz tam przide, ze kdez nemoczen geft a toho pro buoh zada, ze hned geft prziyat. A tu lekarzſtwim naprzed a ginymi potrzebami, totizto gijedlem a pitim [54^b] a loznimi ſſaty geft

opatzen. Geſtli kto znamenity, tehdy pokoy zwlaſſtnij dan mu geft; Pakli Sycz kto lehczeyſſij, tehdy geft cziftaa Syen dluha dobrze, A w nije loze vſtlanee dwognaſob, a na nich na niekterych lezij nemocznij. A taaz loze ſau dobrze vſtlanaa cziftymi bijelymi proſtieradly. A na kazdem lozi Czerwena koltra z Sukna, neb tam nenije tak zyma yako zde. A v kazdeho 5 toho loze dwerzcze wen na pawlaczku, ze nemoczny ten kazdy muoz wen wygiti na powietrze, kdez mu ſe zda, na tuuz pawlaczku. A tu hned take zachod ma. Take w temz domu geft kuchynie welikaa, a w nije kucharzuow niekoľik, geſto tymz nemocznym gijeſti dielagij. Take geft zrziezeno, ze kazdy ten nemoczny ma pacholka, geſto ho hleda a gemu poſluhuge, 10 czoz mu potrzebije. Take ſu zrziezeni k tomu dwa doktorzi, lekarzi prziſezna, kterziz k nemocznym dwakrat przihledagij przed den: rano gednau a na wecz druhe. a tu tijz doktorzi rano wohledagicz wodu, geſtli mu czo potrzebije z Apateky k geho nemoczy, tu na czeduli hned [55^a] napiffij, czo potrzebuge. tu hned geft Apateka nadanaa od tehoz miſtra. 15 Vrzedniczy k tomu zrziezeni hned to w Appatecze wezmu, by za to mieli niekoľiko zlattyh dati. A za to lekarzſtwije nemocznemu netrzeba nicz dati. dale tijz doktorzi napiffij czeduli, czo, pokud A yaka krmie dati mu ſe ma. A tu Vrzedniczy ti na to vſazenij muſye to tak zrzediti, pokud ti doktorowe piſſij a vkazij. A ty wieczy ſu poruczeny trzem: Gednomu 20 krzizowniku a dwiema piſarzoma, kterziz k tomu wſſiczkni prziſezni ſu. A kazdy den rano wſſiczkni ti trzie w tom ſe domu ſegdu a tu od tychz doktoruow zprawy wezmucze, czo kazdy nemoczny potrzebuge, ſpiſſij, bud ktereho lekarzſtwije nebo gijeda neb pitije ktery nemoczny potrzebuge: to ſe gim hned zgednati muſy bez vmenſſenije wedle ſpifu doktoruow. 25 Take ſem tehdaaz widial, kdez nemocznym gijeſti dawali na Strziebrnych miſkach. a teez pigij z Strziebrnych Sſaluow a Strziebrnymi lizczmi gedli. Take, ktery nemoczny tam geft a da ſchovati penijeze A czoz ma, a kdez ſe zhogije, dadije [55^b] dadije mu ge wſſeczky zaſe. A netrzeba mu nicz dati od toho, pokudz tam byl, zadnemu, lecz chce-li z dobree wuole tomu 30 pacholku czo dati, ktery ho hledal. Pakli czo mage hotoweho, wodkaze kteremu przieteli ſwemu, w kterezkoli zemi bud, tehdy to ti vrzedniczy dadije ſepſati wſſeczko a przi tom gmeno geho, z ktere zemie byl. A kdez pautniczy przigedau na druhy rok, tehdy ſe ptagij, geſtli kto z tee zemie, a gim oznamije, aby domuow przigeducz oznamili tu wiecz przatelom 35 geho, ze geft vmrzal a ze gim toto a toto odkazal, aby po to poſlali. A tu, kdez poſſlij, bude gim wſſeczko dano.

Rodyz mieſto za Swateho pawla ſlulo Colofes, [*Colofes*], iako Swaty pawel pſal k koloczenſkym Epiffoly. [*hrad w rodyzu*].

Hrad w rodyzu proti mieſtu nenije nicz pewny ani ma kterych przi- 40 kopuow a lezij w rohu mieſta. Ale proti zemi ma hluboke a ſſiroke przi- kopy druhde dve naſob a druhde tree naſob, a w nich mnoho kralikuow. a gijeda ge tyz miſtr za wybornu zwierzinu. A wſſe wyz[56^a]diene tefanym kamenem. Wieze y zdi tehoz hradu wſſeczko tluſtee. Tu tyz wyfoky miſtr

gest dworem, kteryz naywyffij nad tijm wffim zakonom s bijelym krzizem, yako pan Strakoniczky tehoz zakonu take gest. A tehdez, kdyz fem ya tam byl, yakoz mie zprawili, ze gest miel na fwem dworze na Cztyrzi Sta dobrych wrozenych lidij, kterziz teez ten krziz nefli yako on. A negfu 5 kniezij, nez toliko ze ten zakon magij a krziz nefu. A gfu mezi nimi lidiee rozliczneho yazyku yakozto ffranczaury, yspari, wlaffi, kateloni y z tiechto okolnich zemij niemeczkych, mezy kterymizto niekterzij z nich fau rada tehoz wyfokeho miftra, A niekterzij fu dworzanee a fluzij temuz wyfokemu miftru. A kdyz niekolik let fluzij, tehdy fobie wyfluzij, ze tyz wyfoky miftr 10 da mu Vrzad a Comendorfwije w teez gehu zemi, odkud který z nich rodem gest, geffto ten kazdy fwu ziwnoft, dokud ge ziw, dofti mijeti bude. A tyz miftr dawa wfsem gijefsti a pijti, Ale czoz mie zprawili, dofti fspatnie. A naywijecz kozye maffo na gehu dworze gijedagij. Takee tijz dworzanee magij konie a mezky, na kterychz gezdije na progijezdku, na lowy a na 15 myfliwofti [56b] s geftrzaby, neb magij dofti zagijeczuow A tiech zwijerzat, geffto gim danyelikowe rziekagij. Tyz Miftr Rodyzfsky ma fwe Galege a nawy a ffufy. kdyz s Turky ftanije nema Anebo f krale m zoldanem, tehdy rozkaze fwym dworzanom Sto, dwie, trzi, yakz potrzeba kaze, przidada gim nietczo ginych lidij, kterzij wSednauce na ty Galege a nawy, plowu 20 k tureczkym horam, ktere z fu XII neb XIII mil od rodyzu A tu naleznau-li na czefstie plowucz kteru tu tureczku lodij, mohu-li f ni byti, ze fe gije dohonije, tehdy gi wezmu y s turky; pak-li nenagdu na morzi nicz, Tehdy wyfednucze na zemi wfy Tureczke tu przilezitee wyberu a naberucz wiezniuw a dobytkuow y czoz gineho nagdu, f tijem wfedagicz na lodije 25 zafe domuow tahnau. A miftru z toho dawagij gehu dijel wiezniuw a fwu polowiczny wiezniuw prodadije. A ti mufye dielati yako woflowe, czoz gim kazij, tiem, ktoz ge kaupij. A czoz ge welikych pacholkuow a fylnych mezy nimi, ty vkugij na lodech fwrchupfanych na pautech a na rzetiezych za nohy, ze kdyz potrzeba, wefly lodije wezti a zprawowati mufye tak dlauho, 30 az [57a] przatelee gich, ginij Turczy, ge wyplatij niekterau Summau dukatuow. A druhy niekolik let tam zuoftane, nez o niem zwiedije, v welikee bijedie a pfotie, ze ani ffatuow ani gijefsti ani pijti czo dobreho ma nez Suchy chleb, gemuz oni rziekagij bifkolt, A ten twrdy, ze gey wodau rozmaczeti mufy. A toho gefftie do wole nedadije a k tomu wodu piti. a widiel fem 35 gich na tee gednee nawie na Sto tiech vkowanych, ale byli wfte krzeftianee A to mezy nimi druzy kupenij a druzy wyproffenij od kola, od Sfibenicze, geffto Smrti zafluzili, ti tu mufy byti tak vkowani, dokud fau ziw. A chowagij gich yako ginych howad. S turky, dokud fem ya tam byl, miftr rodyzfsky miel ftanije na zemi, Nez, kdez fe spolu na morzi fetkali Rodyzfstij 40 s turky, kto f koho mohl byti, ten toho wzal. S krale m zoldanem, kteryz Geruzalem drzij, kdez bozij hrob gest, ftanije nemagij, nez teez prziplowucze k gehu zemi, wen z lodij fwych wyfeducz, czoz blisko v morze wefnicz, ty wytepu a poberau wieznie y dobytek a zafe domuow gedau. Ale magij k te zemi gehu podal, f nad na VII^c [57b] mil wlafskych dobrze. Take przed

tijem hradem miftrwym gest koftel Swateho Jana, krztitele bozijeho, kteryz toho zakona f krzizem diedicz gest. Tielo tehoz koftela nenije klenuto, nez kuor gest fklenut. A gest w niem krzizownikuow drahnje tehoz zakona, kterzizto w niem w temz koftele wfeczky hodiny zpijewagij. [Kapla 5 w kuoru.]

W kuoru tehoz koftela na prawe rucze gest nowa, czifta kapla wdieleanaa, kteruz wnowie tyz miftr dal vdielati A tu czafem fwym v mffe bywa. Na lewe rucze v welikeho woltarze gest druha kapla, zakrziffta. A tu fe kniezij oblaczegij, kdyz magij mffe fluziti, a fwatofli chowagij. Pod tijem hradem ma miftr tyz w priekopijech geleny, lanije a danyeje, dale przed 10 tiemi priekopy ma wohradu, obezdienu zdij, w ktere zto ma Pfrofy a rozliczna ptaczta, geffto gich zde nemagij w nafsich zemiech, Slepicz z Indij, tiech fem widiel tu niekolik, a fau yako tetrzewizce zwijeczy a malu hlawiczku ma a fwrchu korunku yako paw. A perzije magij ani ffere ani modre, nez Sycz welmi cziftee barwy. 15

[58a] Troje hony aneb dwoge od tehoz hradu proti zapadu Sluncze przy morzi na brzehu lezij koftelik neweliky Swateho Anthonina, wnowie zdielany od tehoz miftra rodyzfskeho. A tu v tehoz koftela lezij zahrada czifta, w ktere zto zahradie byl fem. A gest w nije rewij, geffto na niem 20 wino rofte. A widiel fem, ze w tee zahradie druhe wino bylo zrilee na mijefto, a druhe bylo nezrale, wietczije nez hrach, Trzetije tepruw kwetlo. y z toho gest podobne, ze gest tak, czo mi praweno za gifto, ze trzikrat wino dozrawa tu w tee zahradie: Gednu o Swatee marketie, Druhe o Swatem Bartolomiegi, Trzetije k Swatemu waczlawu. Take gest w tee zahradie Sycz mnoho gineho owotcze — Pomoranczij, Pomaganata — A ftudnicze, 25 z ktere zto wodu wazij a podpaufftiegije owotcze y wino dwakrat przef den, rana (*sic!*) a weczter etc., neb welike horko tu gest. [Pewnost miefta rodyzu.]

Miefto rodyz gest naramnie pewne, Ale gefftie nebylo dokonano do koncze, Neb miftr rodyzfsky welmi ge pewnie diela, ze kazdy den na 30 Cztyrzi Sta dielnikuow tehdaaz dielalo, kdyz fem ya tam byl, gedni na priekopijech, gedni zdili, gedni kamen te[58b]fali. A newierzim, kdyz fe dodiela, by pewnieyffije miefto mohlo byti. Teez miefto rodyz lezij ho fkuoro polowiczny w morzi Aneb wijecz a ma cziftee, ffirokee porty. mezy tymiz porty fu yako hraze z Skalee famoroftee, Awffak opravowane 35 kamenim welikym, ktere z na to nawezli a wyrownawali, a kazda ta hraze z Sfurzij dobrze na dwadzeti kroczegij. Take gest gefftie gina hraze, gdaucze z miefta na lewe rucze, kteraz gde od zdij mieftfskych do morze, teez take fkalnataa a wyrownana yako ginee. A gest asa za Cztwery hony zdelij od miefta. A gest taaz hraze wfeczka w morzi. A fu na nije trzi 40 wijezky okruhle, a na nich wietrne mlayny na kazde. A za tiemi wiezemi na teez hrazy gest koftelik maly Swateho mikulaffe, wfeczken z tefaneho kamene y fklenuty, kteryz tyz miftr rodyzfsky dal wnowie vdielati rok nebo

dwie letie przed tijem, nez sem tam byl. A od tehoz kostelika afa hony dale do morze gest Skalka okruhla, newyfoka, rownie na konczy tee hraze, na kterezto Skalcze gest vdielana wieze okruhla a wffeczka z tefaneho kamene zdielana. A okolo nije parkan teez z tefaneho kamene wffudy [59^a]

5 okolo wieze dobrze tluftau zdij zdielan, w kteremz sem tam wnitrz byl a wohledawal, ale na wiezi sem nebyl. A w temz parkanie lezali diela, Cztырzi Cztwrtnicze A tarafnicze welmi dluha. A wokna welmi welika, kudy by strzeleti mieli, kudyby (*sic!*) neprzatelee lodij prziftawiti mieli k te wiezi. a mezy tuuz wiezij Swateho mikulaffe A kostelikem Swateho Antonina naprzed

10 pfanym gest take port zwlafftnij, gestto f lodimi prziftawagij. A morze se wylilo yako czypem k miestu afa puol druhaych honuow aneb dwogich z sfirzij. A na druhe ftranie, plowucze k miestu do portu, po lewe rucze gest opiet gina hraz takowymz obyczegem yako prwnije, gestto gde do morze od miestu afa za troge hony z delij. A na konczy tee hraze w morzi

15 gest wieze dobrze wyfokaa s tluftu zdij. A ma opiet okolo febe parkan, opiet tluftu zdij zdielany. A mezy tu wiezij a miestem gest trzinaczt wijeze okruhlych, newyfokych, na kterychzto gest trzinaczt wietrnych mlynuow, neb tan zadnych wod nenije tekutych. A mezy tiema dwiema hrazemi, totizto tau, kdez ti mlaynowe na nije fau, A druhu hrazy, kdez

20 Swateho mikulaffe wieze, gest gesttie [59^b] gedna hraz takowa kratka, od miestu do morze afa za hony wz delij. A na koncze te hraze gest opiet czista wieze wyfoka, cztwerohranata, z tefaneho kamene vdielana. A fwrchu na nije na kazdem rohu gest alkerz z tefaneho kamene. A mezy tau wiezij a miestem gest zed wyfoka, po tee wffije hrazy az k miestu przidielanaa.

25 A tu gest ten wnitrznij port, kdez f lodimi prziftawagij, v fame brany tehoz miestu. Miestu Rodyz ma zed okolo febe wffeczko z tefaneho kamene a dobrze wyfokau a XVI noh mych z tlaufstij. A ma wiezi niekterau a XL^{ti} opiet dobrze wyfokych z tefaneho kamene. A fau ty wieze wnitrz klenutee A nemagij zadne strzechy na fobie, nez kazda ta wieze fwrchu ma okolo

30 febe okolek na krakfftaynijech kamennych iako podfebitije, ze na wiezi ftoge mezy tijem okolkiem, w potrebu kamenim doluow biti a hazeti muoz. A gest ta wieze od druhe afa puol honuow. A mezy tymiz wiezemi na tee wffije miestfke zdi nenije zadneho podfebitije ani strzechy, nez proste ftieny. [*Prziekopi okolo rodyzu.*]

35 Okolo tehoz miestu rodizu fu priekopi hluboczy, niekde byli giz do-dielani a niekde se dielali, a hluboczy, niekde dve nafob aneb trenafob wyz[60^a]dienee a wffeczko tefanym kamenem zdielanee a dobrze ffireke. A mezy tiemi priekopy fau waly opiet dobrze wyfoke a tlufte, z tee prfti z priekopuow nawezenee, Na kterychzto walech fu zdielana wokna, gestto

40 z welikych diel borzicznych w potrebu strzeleti muoz y z menffijch. A ty waly fu obezdieny wffeczky take tefanym kamenem. A z miestu fkrze ty wffeczky waly a priekopy gest pod zemi sklenuto, a okna wffudy w kazdem priekopie w tom, gestto se gimi pobocznie z diel menffijch a z hakownicz a z rucznicz strzeleti muoz a ffirmu brani, kdyby do tychz priekopuow

neprzatele wpadli. A to nazchwale gest cziftie pripraveno. [*Czyfars tureczky przitahl k rodyzu.*]

Stalo se leth bozijeho narozenije Tifycz cztырzifteho ofindefateho leta, miesycze mage den trzimezczytmy, ze Czyfars Tureczky stary, otecz Czyfarze nynieffijeho, gehoz gmeno bylo Otman vli, kteryzto welmi waleczny pan 5 byl A mnoho krzeftianftwa za fweho wieku pod se podmanil, iakoz o tom niekterzi kronykarzi piffij, A w prawdie od hodnowiernych lidij plowa k bozijemu hrobu na czeftie zprawen sem, gestto toho dijel wietczij swiedomi byli, yak [60^b] fu se ty wieczy wffeczky od nieho dali, ze gest za fweho wieku dobyl dwogijeho Czyfarsftwije: gedno gmenem trapezunda A druhe 10 konftantinopolitanske, A dwanaczero kralowftwije dobrze znamenite, zegmena: pontum, bitiniam, kapadoczyam, Paflogoniam, Ciliciam, Pamfiliam, liciam, Cariam lidyam, ffrygiam, moream, Bulgariam, Achariam, Achraniam A wietczij dijel macedanij a Epirum A miest welikych znamenitych dwie Stie a nietczo wijecz. [*Kulij mnozftwij pripravwil.*]

15 Tyz Czyfars fwrchupfany gesttie neyfa nafyczen lakomftwije a chtie fobie gesttie wijecze krzeftianftwa podroboti, od mnoha leth, yakoz zprawen sem, k tomu fwemu przedse wzetij nakladnie se ftrogil, diela welika a mnozftwij kulij k nim ftrogiti a dielati welmi z twrdeho kamene dal gest, vmyfl mage rodyz miestu A tuuz czelu Infuli pod se podmaniti. Na den Swrchu- 20 pfany przitahl gest f weliku moczy lodij, Galegij a naw, mage afa na Cztырzidczeti Tifycz lidu wybraneho A f nimi sam ofobnie, mage na tychz Galegijch s febu Cztrnaczte welikych borzicznych Puffek a kulij k nim mnozftwije. A miest Rodyz [61^a] na dve obleh: po fuffe A teez na morzi. A tu diela fwa fwrchupfana ftozil gest na tre, zegmena v kostelika Swateho 25 Anthonina, yakoz naprzed o niem pfano gest, cztырzi puffky Aneb diela welika polozil, z kterychzto dal biti przel zatoku morfku k wiezi fwrchupfanee S^o mikulaffe. A odtud od morze k wrchu afa dwoge hony tu gest opiet miel trzi puffky a welika diela proti hradu, z kterychzto k hradu bil. A na trzetijem mistie proti wychodu Sluncze miel gest Sedm puffek 30 aneb diel welikych, z kterychzto strzielel gest a bil k miestfke zdi. Awffak f naywietczij pilnostij dal strzeleti k te wiezi Swateho mikulaffe w tu nadziegi, kdyby gije dobyl, ze by tudy k miestu po tee hrazy, kteraz o[*d*] tee wieze Swateho mikulaffe k miestu gde, lepfifij prziftup by miel. Neb to miestu w tom mijeftie od morze zadnych priekopuow nema. A kdyz gest tu wiezi 35 Swateho mikulaffe zbil fwrchu afa gednoho ponebije z wayffij, kdez fwrchnije bran na nije naylepfifije byla, vmyflil gest fobie k nije Sfturmowati. poslal gest niektere Sto lidij fwych wokolo dwau Tifycz anebo wijecze, yakoz toho mne tam zprawili, czoz miel naylepfifijch na welikee Galegi, Aby prziplowucze k te wiezi S^o [61^b] mikulaffe Sfturmowali. A byl pripravwil z drzewije 40 most, kteryzto na teez Galegi s febu wezli, aby prziplowucze k teez wiezi tijem lepfij prziftup k Sfturmu mieli, neb Skalee niekolik kroczej wffudy gest wuokol, ze k fame prziftupu zadneho nenije s zadnu lodij. A kdyz fu turczy s tuuz Galegij przipluli afa hony od Swrchupfanee wieze twateho

mikulaffe, Tu zpuofobem pana boha wfemohuczyho, kteryz wiernych fwych w nuzy neopufftije, taaz Galege fe fe wfsemi, ktoz fu na nije byli, potopila fe gefť fe wfim, czoz na nije bylo, ze zadneho naymenffijeho znamenije z nije nenije widieno. A to patronowi naffemu w mee przitomnofťi prawili

5 Dwa mieffťianee znamenitij, tu w rodyzu wfedlij. A tak tyz Czyfarz tureczky, kdyz fe to po gehu wuoli neftalo, wida to, tujem pilniegije kazal gefť k mieftu z diel biti na tom mijeffťie, kdez tiech Sedm diel bylo, iakoz naprzed pfano. A prawil mi to fam puffkarz miftra rodyzſkeho, kteryz w uoblezenije w tom byl, ze gefť z tychz diel niekoľik a wofmdefatkrat za

10 den vderzil. a miefto tehdaaz nemielo tak mnoho przie[62^a]kopuow okolo febe yako nynije, Nez byla gedina zed a gediny priekop a newelmi hluboky. A tak kdyz taaz zed zbita z diel afa za hony neb za puol druhych, Miftra rodyzſkeho czeled a mieffťianee w tom czafu borzili fu domy w mieffťie a dielali wnitrz ginu a nowu zed, newelmi wyfoku, afa trzij czlowiekuow

15 anebo malo wijecz z wyffij a przed nij maly priekopecz, o kteremzto dijelu Turczy newiedieli. A byla zed taaz y priekopi ti dobrze ffpatnij, neb gim ta chwile, aby dobrze vdielali, od turkuow dana nebyla. A tak na den Swateho Pantaleona rano na ufwtie f welikymi krziky, trubenim a bubnowanim Sfturm opufftien gefť. Nez pan buoh wfemohuczy boyowal

20 gefť za nie, Neb hrad a miefto welika ohrada gefť, A malo lidij bylo, aby Sfturmu wffudy branili. A tak miftr Rodyzſky byl prve zrziedil, ze kazdy wiediel, budau-li Sfturmowati, mijeffťo fwe, kde ma nalezen byti a Sfturmu braniti. A kdez byla zed mieffťka naywijecz az na Grunt zbita, [62^b] tu Miftr fam fe Trzidczyti a s ffefťi dworzany fwymi, ktere z naylepffije byl

25 fobie wybral a w nich naywietczije nadziegi miel, fam ofobnie Sfturmu branil f tiemi fwrchupfanymi trzem Tifyczom Turkom anebo wijecz, yakoz fem zprawen, A ze ti wficzekni krom miftra fameho a ffefťi ginych na zdech zbiti gfu, rytijerzſky Sfturmu branieczy, Ale mnozſtwije takowemu Turkuow odeprziti nemohucz. A w tom geden maurzenin Turek Miftra Rodyzſkeho

30 kopiczem vhodil A gehu w hrdlo ranil, ze fe zdi doluow vpapl do miefta. A w tom giny maurzenin krzeftian, Miftra rodyzſkeho Sluzebnik, wida, czo fo panu gehu ftalo, pilnoft miel pana fweho pomftiti, welmi czelil na tehoz maurzenina Turka, az gey kopim probodl a zabil. A w tom, kdyz fe giz krzeftianom zle poczalo wefti A turkuow na zed lezucze wdy przibywalo,

35 pan buoh wfemohuczy raczil gefť fwuoy diw zrzetedlnie okazati A ftrach na turky dati A to tjemto zpuofobem, ze panny a panije w tymz mieffťie obywgiczy f dietmi, Wzawffe koruhew, [63^a] na nijezto bylo bozije Vmuczenije malowano, a nefucze s febu wino a Chleb tiem, genz Sfturmu Turkom branili, aby fe pofylili — neb tyz Sfturm niekoľik hodin trwal,

40 A krzeftianom giz welmi tiezko bylo A turkuow wdy dale wijecz na zed przibywalo — A tak, kdyz ty panny a panije fwrchupfanee wliczy ffli rownie proti tomu mijeffťu, kdez Turczy Sfturmowali A giz na zdech v tiech zbitych byli, Tu turczy wzrzewffe ty panny a panije, Skrze bozij zpuofob ftrach nanie weliky prziffel gefť, ze fu mnieli ty panny a panije wodienecze

byti. A tak ftrachem welikym, wledawffe ge, zpatkem mezy fwe fe zdi padali a wtijekali porazegicze fwe, kteriz za nimi byli. A ti zadnij, widucze fwe ty przednije wtiekati, Take wtiekati nemeffkali wficzekni yako omamenij, A oflepenij gfucze. praweno mi gifťie gefťtie tehdaaz, ze ti turczy, kterzij

5 prziti tom Sfturmu tehdaaz tu byli, ze podnes ginacz newierzije, nez ze wfeczko odiencyz byli, A ze fe f toho fwefti nikoli ginak [63^b] fwefti nedadije. Po tom Sfturmu Czyfarz Tureczky wida fwu wfeczku praczy a naklad nadarmo byti, kteruz nalozil mnoho let fe k tomu ftroge f welikymi naklady A giz trzi miefycze leze a f pilnoftij dobywage, Awffak zadneho profpiechu ani wzitku w tom nemage ani znage, nez wfeczku ffkodu fwu,

10 nedal gefť potud wijecz z diel biti. A tak po tom Sfturmu lezal gefť tu v wogffťie fwem dle fwe czti Az do pateho dne, Aby niekdo nerzekl, kdy by byl pofpieffnie hned po tom Sfturmu precz tahl, ze by hanebnie wtijekal. A tak po wygitij tiech pieti dni wfedaw f wofatkem lidmi fwymi na Galege a na nawy, plul gefť do zemie fwe domuow. A yakoz gifťotnie zprawen

15 fem, ze gefť nechal odchodneho, czoz mu zbito, y Sycz dokud tu lezal, a czoz fe gich ztopilo v wieze Swateho mikulaffe, iakoz naprzed pfano, ze gefť gich poczet na patnaczte Tifycz aneb wijecz w tiech trzech miefyczych, dokud tu lezal, wedle zprawy, yako mi praweno, ze gefť vderzeno a ftrzeleno z puffek welikych VI Tifyczkrat a piet [64^a] a Sfedefatkrat,

20 iakoz podnes ty kaule diel, ktoz tam przigede, widieti muoz: naprzed, kdyz z portu gdefz do miefta, w branie k mieftu dwiema rzady, ani lezije dobrze dlauze, A v hradu mezy priekopy, kdyz chczefs giti k tomu kofteliku S^o Anthonina, A teez w mieffťie wonde y wonde, ani lezije, a druhde w mieffťke zdi wſtrzelenee wiezye, a dijel take w morzi. Take ty kaulc

25 naramnie fu z twrdeho kamene dielany. Po tom czafu, kdyz Tureczky Czyfarz precz odtahl, Miftr rodyzſky dal fliti diela welika k tiem kulem, ktere z tam wſtrzelili, aby fe treffili, ktere z dwie lezije we dworze tu na hradie, gedna gefť trzidczeti a ffefťi piedij malych wz delij A druha dwadczyti ofmi A fycz gine dwie kratffije, ktere z fem widiel. Potom po niekterem

30 czafu Tyz Czyfarz Tureczky mage fwe pofelſtwije v miftra rodyzſkeho o niekteru fwu potrebu ginu, fkrze teez pofelſtwije zadal gefť mezy ginym na miftru [64^b] Rodyzſkem, aby ty kaule gemu zafe prodal, ktere z gefť tam przed rodyzem leze wſtrzielel, a ze mu chcze za kazdau, bud mala neb welikaa, defet zlattyh dukatuow dati. Miftr Rozdyzſky (sic) na to zafe mu

35 wzkazal, aby gefťtie gednau przitahl k rodyzu, ze mu ge chcze darmo zafe poſlati w takowem pofelſtwije, iakoz gefť on gemu ge poſtal. Tyz miftr rodyzſky na tom mijeffťie, kdez vpapl doluow s mieffťke zdi, kdyz Sfturmowali, fa ranien od toho maurzenina, iako naprzed pfano, Na tom mijeffťie wftawiel klafter neweliky, Ale pieknie zdielany, we gmeno Swateho

40 Pantaleona a dal fobie w niem vdielati hrob, gefťto chcze tu lezeti po fmrti. A tyz miftr rodyzſky dal z kamene cziffie wytefati nad dwerzmi tehoz klaftera czelu kronyku tu, yak mu fe dalo prziti temz Sfturmu, a kterak ranien gefť. A gefť w temz klafterze defet bofakuow. Ten hrad, rodyz

mieſto, wſſeczky zdi a domy, wſſeczko z tefaneho kamene cziſtie dielano.

[65^a] W nedielu po Swatem Petru a pawlu byli ſme v [m]iſſe v Swateho Jana w koſtele przed hradem. A tu po mſſi vkaſowali nam ſwatoſti tyto dolepfanee: Naprzed kus krzize pana kryſta na pijed wz delij anebo wijecz
5 A dwa kauſky przeſ ten wietczij kus afa prſtu z Sfirzij maleho. Potom nam vkaſali penizez ten gedem, za kteryz pan kryſtus prodan zidom. Potom vkaſali nam ruku prawu Swateho Jana po loket, v ktereſto ruky palecz a dwa naymenſſije prſty wedle palcze. A tiech woſtatnich dwu prſtu nenije. A nevmieli mi powiedieti zadny, kam ſu ſe dieli. Potom Swateho wawrzincze
10 ruku, Potom Swateho Blazege ruku, Potom hnac ruky Swateho Sſtiepana. A tu take lezel krziz moſazny, genz prawili mi byti gey z tee medenicze, iako pan buoh z nije nohy myl Apofftolom po ſwe poſlednije weczeri. A prawil mi gedem krzizownik tehdaaz to zagifto, ktoz ma zymniczy a ſ nieho ſe napije, ze gije hned zbude. Take nam [65^b] mnoho ginych
15 ſwatoſtij w Strzibrze okowanych vkaſali, Take nam wokazali roh wod gednoroczne dobrze dlauhy. [*Konecz Inſule rodyzſke*].

A tak ohledawſſe ty ſwatoſti, geli ſme na Barkach zaſe na Galegi. A potom o poledni wygeli ſme z portu od Rodyzu magicze wyborny wijetr k naſſije czeſtie afa na Cztyrzidczeti mil wlaſkych. A tu geſt konecz tee
20 Inſule rodyzike. A po lewe rucze byli nam hory tureczke, gimz rziekagij natalia. A na tiech horach lezij mieſto zborzenee przy morzi, Patera gmenem, w kteremz ſe rodil ſwaty Mikulaſ. [*Hory Tureczke*].

Dale płowucze ten den na prawe rucze newideli ſme nez morze A na lewe rucze hory Tureczke, gimz rziekagij wlaſky Septekagij, yakoby
25 czeſky rzekl Septekagij, Sedm hlau. A przy tiech horach lezij Inſule newelika, na ktereſ lezij hrad krale napulſkeho, gemuz rziekagij kaſtelloruzo, przy kteremzto hradie kral Napulſky ma wzdy nietczo Galegij a naw. A muſy gey pilnie ofazowati pro Turky, [66^a] neb ſ nimi w bliſkem Saufedſtwije geſt. A ten ſem hrad płowucze take widial dobrze podal. dale
30 odtud wylila ſe zatoka mezy ty hory tureczke. A na konczy tee zatoky lezij mieſto zborzenee, o kteremz prawije, ze geſt bylo welikee mieſto VIII mil wlaſkych z delij A tolikeez z Sfirzij, a rziekali mu kakabus. A widieti geſſtie v wodie zdi z tefaneho kamene, wokna A to mieſto, prawije, ze ſe propadlo. [*Mieſto mirra*].

Dale przy tiech horach lezij mieſto puſtee a zborzenee, gemuz rziekagij
35 mirra, w kteremz Swaty mikulaſ byl biſkupem. [*Mieſto ſſinika*].

Dale opiet lezij mieſto puſtee a zborzenee, gemuz rziekagij ſſinika, a geſſtie widieti mnoho zdij. [*Hory a morze*].

W pondielij po Swatem Petru a Pawlu płowucze, byli nam po lewe
40 rucze hory, gimz wlaſky rziekagij kaptchylidonie. A kdz ſme ty hory minuli, newideli ſme potom dale s obu ſtranu nicz nez morze. [*Golff Swate Eleny*].

[66^b] W utery przed Swatym prokopem magicze wijetr dobry a neweliky, pluli ſme przez golff. A ten Golff geſt zatoka morſka, do zemie

Czyfarze Tureczkeho gduczy. A tu tehdaaz newideli ſme nicz s obu ſtran nez nebe a wodu. A temuz Golffu rziekagij wlaſky Golffofantalie, yakoby rzekl Golff Swate Eleny. A take mi praweno, ze ſe mnoho lodij topilo y s lidmi na temz Golffu, kdz tudy pluli, niekdy za dawnich let az do
5 toho czaſu, ze Czyfarz Conſtantinus po Vmuczenije pana kryſta, kdz dobył Geruzalemu a tiech okolnijch zemij, a Swata Elena, matie tehoz Czyefarze Conſtantyna, przyplynuwwſſi k bozijemu hrobu, zidy geſt k tomu przinutila w Geruzalemie, ze ſau gije muſyli vkaſati krziz, kopije y ty hrzeby, iakoz
10 gimmi pan kryſtus na krzizi przibit byl. a tu potom ty wieczy, kdz ge nalezla a wezla s ſebau domuow, A tudy płowuczy przeſ ten Golff ſwrchu- pfany, Slyſſeczky o tom, ze ſe tu mnoho lidij topij s lodijmi, Prawije, ze by
15 gedem ten hrzeb tu do morze do tehoz [67^a] Golffu wvrhla, A ze od toho czaſu takowe ſſkody a lidij topenije ſe tu nediege. Take mi praweno, ze taaz ſwata Elena dala z gednoho toho hrzebu vdielati vdidlo Synu ſwemu Conſtantinowi, w ktereſto vdidlo tyz Czyfarz, kdz koli miel mijeti bog a ſe biti
20 ſ neprzately ſwymi, wzdyczy ten kuon, na kteremz ſam miel fedieti, dal ten kuon pogijeti w to vdidlo: A ze wzdyczy proti ſwym neprzatelom ſwtiezyl a ge porazel. a to vdidlo y podnes wify w hlawnijem koſtele w medyolanie. A lampa przed nim horzi dnem y noczy. A to mi prawili, geſto ſu ge widieli. [*O hrzebijech bozijech*].

Take mi praweno za gifto od niekterych znamenitych panuow z frankraychu, geſto ſ nami tu na Galegi byli, ze take ten gedem hrzeb magij. Pak ya ſem take widiel gedem ten hrzeb w tyru w hlawnijem koſtele Arzczybiſkupſkem. Widial ſem take kus takoweho hrzebu na karſſtayne
25 zde w Czechach. A take ſem widiel kus takoweho hrzebu w normbercze. Take mi geſt praweno, geſt *) takowych hrzebuow mielo VI byti. A to [67^b] takto: kdz ſu pana kryſta na krzizi trzmi przibili hrzeby, ze ſe gim zdal[ſ] byti ſlabij, a ze ſu ge zaſe wytahli A ginymi hrubſſimi hrzeby przibili. geſtli to tak, pan buoh wije, ya toho negiftim. [*Czyprſke kralowſtwije*].

W Strzedu przed ſwatym prokopem o poledni przypluli ſme k Inſuli
30 Czyprſke, ktereſto Inſule geſt kralowſtwije a geſt zwijeczy wuokol VII^c mil wlaſkych. A pluli ſme wedle nije, nechawſſe gije po lewe rucze na dwie mili wlaſke. a taaz Inſule przed tujem czaſem, kdz ſem ya tu byl, Niekoliko leth nemnoho przed tujem mieli ſu ſweho krale, kteremuzto pani Benatczanee gednu mieſtiku pannu, przyawſſe gi yako za dczeru, temuz krali dali za
35 manzelku A dali po nije dwakrat Sto tifycz zlattyh dukatuow, kteryſto kral zplodil ſ tu kralownu gedineho Syna. A potom na gedem den tyz kral y s tymz Synem ſwym vmrzeli ſu a w gednom hrobu pochowani ſu. A pani Benatczanee, zwiediewſſe ſmrt tehoz krale, nemeſkali ſu poſlati Galege a nawy ſwee a na nich na XL^{ti} Tifycz lidij anebo wijecz. A przy-
40 pluwſſe tam, zmocznili ſe mieſta hlawnijeho, [68^a] gemuz gmeno Nykazya, A potom wſſeho kralowſtwije. a wzawſſe kralowu s ſebu do benatek przy-

*) Druhé geſt patrně nedopatřením místo ze.

wezni. A tu knijeze a pani Benatczanee f nije fmluwu vdielali, ze gije sftaupili gednoho zamku na zemi do gegijeho ziwota. A ten zamek, kdz fem gel zafe domuow z benatek, widiel fem. A praweno mi, ze ma dobre duochoody a poplatky od peniez y od gineho. A przidawagij gije k tomu 5 kazdy rok X tifycz zlattyh dukatuow. A take fem fam widial tuuz kralownu, Ana na woknie ftogije w [d]omu fwem w miesteczku w meronie, dwie mili lezij wlafke od benatek na woftrowie. a fu w niem wffe fklenarzi. [*Miefto baffa.*]

A tyz den podle tee Infule Czyprfke na prawe rucze nebylo nicz 10 widieti nez morze. A na lewe rucze w tee Infuli przy morzi lezij miefto, gemuz rziekagij Baffa. A bylo przed lety dawnimi welikee miefto. A nynije geft wietczij dijel zborzen. Taaz Infule ma w fobie wrchy, ale newelikee ani welmi wyfoke, proti poledni, ze geft hoyna od wina, od obilee y ginyh [68^b] wfeliyakych owatczy. A wino w hroznijech w nije welmi fladke 15 A welmi wyborne. wino, ktereze fe pije, Tu w czypru domatczye geft welmi Sylnee a protivnee pijti, ktoz mu neprziwykne, neb wfeczko na smole ge kladau, ze naramnie smolau fmrdiv. [*Czucker rofte.*]

Take w tee Infuli rofte Czukur a rofte w zahradach a podobnie jako 20 trztiny rybnicznee. A fadije gey miefycze mage czo czefnek kaufky z tehoz trztije, a to fe vgme a rofte. A miefycze rzigna tu ge poznau. A w tiech trztinach wnitrz w trubkach geft Czukur jako we bzu w trubczkach A potom zrzcizce ty trubczky w male kaufky, dawije a prefugij czo wino. A potom tu fftiawu, kteraz wytecze, geft fprwu czerna a kalna, A tu warzie w panwech a Sfumugij doluow, kdz wrze, to ffkaredee. A tak bude z toho Czukur, 25 ten prwnij Czerny. A potom gey przewarzie niekolikrath. czim gey wijecz przewarzugij, tijem bieleyffij a lepffij, Ale drazffij, neb ho vbude.

W tee Infuli Czyprfke za dawnich let, yakoz [69^a] mi praweno, bylo 30 Patnaczte mieft [mieft XV] welikych. a giz nynije negfu nez cztyrzi miefta: Prwnije miefto flowe Nykazya, gefto kralowe Czyprffij dworem tu bywali. A tu w temz mieftie magij Arzczybiskupa. Druhee miefto flowe ffama gufta, Trzetije flowe Czernus, Czwrtee Baffa. a w tiech trzech mieftech geft w kazdem Bifkup. Take w tee Infuli geft dofti zwierz: gelenuow, diwokych fwini, danyeluow, Srn, genfykuow, diwokych kozluow, zagijeczuow. A hadowe fu w nije naramnie gedowatij a mnoho gich. Take maffo w tee 35 Infuli wfeliyake welmi nezdrawee, ze hned fe f nieho, ktoz ge gije, rada zymnicze ftrhne. Slepiczne, tyt fau dofti dobre a naramnie tluftee. Take geft w tee Infuli naramnie welikee horko, a wody w nije negfu welmi dobre. W tee Infuli Vrodila fe Swata katherzina w mieftie rzeczenem Conftanczya. Ale teez miefto geft giz zborzeno a pufto. [*Suol Dielagij.*]

40 W tee Infuli dielagij Suol cziftu, bijelu, ze gije netrzeba warziti; nez vdielano geft mije[69^b]fto w rowni przy famem morzi rownee jako ftuol. A tu przipraweno, ze morfke wody napuftije na to mijefto, pokud fe gim zda, Ale nehlobocze. A tak ta woda morfka welikym horkem ze fchne, a fuol fe z nije vdiela. Taaz Infule wfeczka, acz hoyna geft od

mnoho wieczy, Ale wffak ma nedofatky a gedno zlee w fobie, ze kazdy rok aneb koniecznie we dwu lethech ze w nije wzdyckzy welike zemie 5 trzefenije bywa, ze fe w nije kofteli y domowee borzije w mieftech. druhy nedofatek: zadny bos nechod po zapadu fluncze, neb hned zymniczy maf. Take neleziif-li pod ftrzechau, Tehdy rofa prziprchneli na tie, yakoby tie 5 horkym warem zkropil. Pak-li leziif po[d] ftrzechau, tehdy ftienicze a wffii welikee, gimz oni rziekagij »wffi ffaraonowy«, tak tie opatrze, ze pryfkayrzi na tobie nafkoczije. Nedaleko odtud, kdez tu Suol fwrchupfanau dielagij, lezije na wrchu klaffter, w niemz fau mniffij rzekowe. A praweno mi, ze w temz klaffterze wifel w powietrze, negfa k niczemuz przywazan, ten 10 krziz toho [70^a] dobreho lotra, kteryz wifel wedle pana kryfta na prawicy, Ale, yakoz fem zprawen toho czaftu, kdz fem tam byl, przede trzmi lety przed tijem Skrze zemie trzefenije wietczije dijel fe ho oborzil geft. Tyz den afa Cztyrzi hodiny na nocz przipluli fme k zborzenemu mieftu, gemuz rziekagij miffo. A tu afa Cztywery hony od miefta vwrhli fme kotwe do 15 morze a tu oftali przef nocz. To mijefto miffo bylo niekdy welikee miefto, ale geft zborzenee od niektereho krale Engliczkeho przed niekolika Sty lety A to z tee przycziny, ze fe bylo przihodilo, ze tehoz krale Engliczkeho bratra dczera plula na paut k bozijemu hrobu, magiczy s febau czeled 20 fwau: panny a panije a niekteree raddy a znamenitee lidi. Tu przipluwffi k temuz mieftu miffo, nakaupiwffe fobie potrzeb, czoz gim trzeba bylo k gijedlu a k pitij, pluli przedcze fwu czefu. Tu kral Czyprfky, kteryz toho czaftu byl mladenecz nemage zeny, vflyffew po [70^b] gegijem odgezdu o teez pannie, o gegije welikee krafe, poruczil geft f pilnoftij tu w miffo, kdyby koli zafe prziplula, aby mu to dali znati bez meffkanije dnem 25 y noczy, iakoz fe tak ftalo, ze taaz panna plowuczy zafe sfedla, chtieczy fobie potrzeb nakupiti dati. A w tom, kdz ta wiecz dana byla znati od tiech, komuz tyz kral byl poruczil, hned fe geft nemefkal, z Nykazy, toho miefta, kdez dworem byl, poftpieffnie do toho miefta miffo przigel geft A tuuz pannu, prziffew k nije do gegije hofpody, gij naprzied wochotnie 30 a przatelfky prziwital, gije poczeftnoft weliku vczinil gijedlem a pitim, czoz naylepe mohl, ten wecz. Nazaytrze, kdz ta dobra panna chtieła precz fwau czeftau k domu a pluti do fwe wlafti, Tu tyz kral weliku, fnaznu profbu vczinil profe gije, aby mu w tom k wuoli byla A f nim do Nykazy, kdez dworem byl, gela, ktereztto miefto Nykazya niekoliko mil wlafskich 35 od tehoz miefta miffo bylo. Tu taaz dobra, cztnaa panna, dluho fe toho branieczy, proti wffije [71^a] fwe myfli — neb gij to frdcze fnad czilo, czo gi potkati maa, poradiwffi fe f tiemi pany a radami fwymi, kterzij gije k radie od otcze gegijeho na tuuz czefu wydani a f nij poftlani byli gfu — k tomu fwolila geft a f tijem kralom do tehoz miefta Nykazya gela fe wffij fwu 40 czeledij. A kdz tam przigela, teprow tyz kral mnohem a daleko wijecze cztil gijedlem y pitijem nez prwe. A tak potom tyz kral wida gegije weliku krafu nad ginee weliku miloftij a nefmijernu gfa k nije zapalen, Sedie f nij w takowem kwafu zadal geft na nije, Aby mu manzelfky ftaw Slibila.

ta dobra panna yakozto mudra rzeczij gehu mudru odbyła odpowied gemu dawffi, ze fe gij toho vcziniti nehodij bez wuole pana otcze fweho zadnym obyczegem. A tyz kral, aczkoli mage od nije tuuz odpowied, wffak proto neprzestal wedle prwnijeho fweho vmyfflu wzdy na fwem przedfzewzetij 5 ftati. A napofledy wida, ze w tom zadneho prospiechu, czo przed fe wzal, nema, vmyfflil fobie [71^b] ginu nefflechetnoft a to takowu: Kdyz ta dobra cztna panna spat ffla a fama na fwem lozi, kteree gije famee vftlano bylo, lezala, A panny gegije w druhe komorze wedlee, Tu tyz kral wzrzew fwu chwili, w noczy, kdyz mu fe toho czas zdaal, mage klicze od teez komory, 10 kdez ta panna lezala, otewrzew tuuz komoru, k te cztnee pannie wffel a k nije do loze fe polozil, kterazto spala a nadiegczy fe, ze gest bezpeczna przede wffim. A tu potom f nij skutek vczinil gest a snad przef gegij wuoli. A vcziniw to tyz kral, zafe od nije precz ffel gest. Nazaytrzie taaz giffaa giz gfuczy panij iako maudra toho, czoz fe gije ftalo, zadnemu 15 nepowiediela gest, ani pannam ani panijem, kterez tu f nij byly, przihody fwe. Nez dobrze fmutna a zaloftiwa gfuczy, fotwa fe placze zdrzela. odtud zafe do miffa gela A tu wfedffi na lodij fwu przedcze zafe k domowu plula. A tak potom, kdyz gije pan buoh wffemohuczy zafe domuow do gegije wlafti pomohl, [72^a] Tee nefflechetnofti, kteraz fe gije ftala od tehoz 20 krale Czyprfkeho, f weliku zaloftij a placzem otczy fwemu zalowala, kteryzto otecz gegij zalobu wflyffaw, welmi s zaloftij weliku w fwe frdcze wzal gest. A hned nemeffkage k krali Engliczkemu, bratru fwemu, gel gest, teez f weliku zaloftij gemu zaluge tee nefflechetnee przihody, kteraz fe gehu dczerzi ftala. A tu tyz otecz gegij s Bratrem fwym, kralom Engliczkym, 25 fe vradiwffe, taynie fpolu na tom zuoftali, wffem fwym poddanym fe ftrogiti kazali. A zpuofobiwffe fobie na dwie Stie Galegij a naw a na nich na XL^{ti} Anebo na padefate tifycz lidij wybranych, ffpize y ginych potrzeb s febu nabrawffe z kralowftwije fweho, na ty lodij wfedawffe, tahl fu k czypru. A magicze wzdyczky dobry a k fwe czestie winffowany wijetr, 30 beze wffeho protiwenftwije morfkeho snad fkrze bozij zpuofob w kratkem czafu proti obyczegi tak daleku czestu k czyprkemu [72^b] kralowftwij przipluli fu, Nez fe gich kto nadal. A tyz kral Czyprfky zadne pecze na to nemiel. A tu, kdyz kral Engliczky sfedaw s fwymi s fwych lodij, tahl do kralowftwije Czyprfkeho k tomu miestu Nykazya, kdez tyz kral dworem 35 byl, A tam tahna, czoz mu miest na tee czestie bylo, tiech dobywal a wffeczky borziti kazal. A potom przitahl k nykazy, takee gije dobyl a wffeczky naporzad biti kazal. a tu mezy nimi tyz nefflechetny kral za fwe cziny odplatek wzal A zabit gest, a pomfta fe ftala nad nim. a teez miest take zborziti kazal. A aczkoli tiech miest dijel zafe zdielany byli, 40 Ale ne wffeczka a take ne tak welikee gfu zdielany, yako fu prwe byli. A potom tato leta nynieyffije Skrze zemie trzefenije welmi fe borzije a dokoncze puftnau. [Haytmane w kralowftwije Czyprfkem.]

We czwartek na Swateho prokopa fkupowali fme fobie potrzeby w miffu, czoz nam bylo trzeba. A w temz kralowftwije Czyprfkem knijeze

benatfke A pani Benatczanee magij na pietmezczytma haytmanuow, kterzizto gich poplatky [73^a] a czla gim wybijeragij po wffije tee zemi.

We czwartek po Swatem prokopie rano pluli fme od Miffa a mieli fme dobry wijetr k naffije czestie. a przipluli fme na morze, ze fme ne- 5 widieli nicz gineho nez nebe a wodu. az afy trzi hodiny przed wecerem wzrzeli fme fwatau zemi. A nedaleko od morze na wrchu widieli fme klafter yako hrad, zbijeleny, yakoby byl znova zdielan. A praweno mi o temz klafterze, ze gest ftawen ke czti pannie marygi, Ale gest puft. A pluli fme od nieho na XXX mil wlafkych. [klafter cziffy.]

A prawil mi nafs Patron o temz klafterze, ze gest tyz klafter za- 10 kona mniffkeho, gimz rziekagij karmelite, ze fe tu zakon gich poczal, A ze kral zoldan ani gehu przedkowe tehoz klaftera nikda zborziti nedali, nebrz ze ftrzechy na niem wzdy opravugij, aby fe zdi neborzili. A tak plowucze, nechali fme fwatee zemie po lewe rucze. A w temz mijestie zda mi fe, ze gest dobra zemie. A nebyli hory welike. A tu przy 15 morzi widieli fme na brzehu Miesto, gemuz [73^b] rziekagij Czezarea. A zda fe miest dobrze welike, a vftawiel ge Czyfarz rzimfky geden, gemuz rziekali Czesar, A nazwal mu gmeno po fobie Czezarea. A potom teez miest po vmuczenije pana kryfta Czyfarz Constantinus ho dobyw y zborzil. A aczkoli gest zafe zdielano, Ale nenije tak dooree, yako prwe bylo, ani tak welike. 20 Potom plowucze dale, afy dwie hodinie na nocz bylo, widieli fme wohniuow drahnje przy brzehu na Swatee zemi; Neb pohanee tu ten obyczey magij, kdyz yake Galege neb lodije na morzi wzrzje, ze fobie nawiefftije tiemi wohni dawagij. A hned wfficzni z toho wokolee gezdeczky, pieffky k brzehu morfkemu tahnau, aby zwiedieli, kto gest; neb czafem Rodyzfftij aneb katellani 25 a ginij laupeznicy morfftij czastokrat gim ffkody czinije, zkradaucze ge w noczy: s fwymi lodimi prziplowucze, wyseducz na zemi, wfy okolnije wyberu a lidi w nich zgimagij, precz zafe tahnau. kdyz takowij prziplynau, A oni pohanee o nich zwiedije, tehdy gim toho [74^a] branije, pokudz mohau, aby fe gim ffkoda neftala. Pakli fau lodije pautniczije anebo ku- 30 peczke, gestto do pohana po kupecztwije gedau, Tehdy pofflij na barcze niekolik gich k brzehu, a ti Gleytu zadagij tiem lodem. A tu ti pohanee dale dadije tu wiecz znati tomu panu haytmanu, kteremu w tom wokolij poruczeno. A tentyz haytman da od krale zoldana y od febe Gleyth, Ale drzije druhdy ty fwe Gleyty, yakz chtije. [tuto Giz przipluli k Swatee zemi]. 35

W Sobotu po Swatem prokopie afy dwie hodinie na den przipluli fme k Swatee zemi proti miestu Jaffa, gestto niekdy bylo welikee a znamenitee miest. Ale giz nenije gednoho domu, krom dwie wiezi na brzehu na Strani ftogije, kazda afa defyti later z wyffij. a v Sameho brzehu fu weliczy fklepi dwa, gestto pautniczij w nich lehagij tu czekagicze wofluow, 40 gestto na nich do Geruzalema geti magij. A tu fme vvrhli kotwy aneb Angory Afa mili wlaflu od tiech dwau wiezij fwrchupfanych, neb nikdijez ginde putniczij [74^b] s fwymi lodimi nez tu v Jafy, a tudy nayvprziemegije do Geruzalema. A w tom widieli fme hned na Brzehu na konijch biehati

pohany a take druhe pieffky okolo tiech dwu wiezij. A ty dwie wiezi fau wdy ofazeny. A kral zoldan ma na nich Vrzednika f niekoľko pieffimi, kterizto yako straznij wdy tu gfu na tychz wiezech. yakz ktore lodije na morzi vhledagij, hned dawagij nawiefftiye, z hakownicz ftrzielegij, Aby fe 5 zbiehli tu k tymz wiezem. Teez miesto Jaffa Czyfarz Constantinus dobyw zborzil po wftupenije pana kryfta na nebe. A od toho czaftu gefť pufto az do dneffka. A tu potom wedle obyczege ftarodawnijeho Stogijecze na Angorziech na Galegi zacali zpiewati Te deum laudamus, [*Zpiewali Te deum laudamus.*] ktoz vmiel. A patron poflal gefť hned na Barcze fweho pifarze 10 a Tlumacze, gemuz pohanee fwu rzeczij rziekagij Tuczmon, kterehoz s febu patron z Rodyzu proto nazchwale wzal, neb vmiel Wlafky, rzeczkzy a pohanky. A tu ti dwa przy[75^a]pluwffe opowiedieli patrona A zadali od nieho nam wfsem pauthnikom za Gleyth, aby dali.

Ale ti, kterzij tu byli, pohanee nemieli moczy nas gleytowati. Nez ti 15 naffi dwa fwrchupfanij nayawffe fobie dwa konie, geli do miasta ramy XII mil wlafkych od morze. A odtud gim opiet dale vkazano do Gazaru k tomu panu, kteryz tu wlad (sic!) od krale A mocz na mijefcie krale ma pautniky Gleytowati. A to mijefto Gazara gefť to miesto, yako famfon podtrhl na fe flup s fwymi neprzately. A tak fme tu na morzi gfucz gich wraczenie 20 a Gleytu czekati muſeli. [*Czekali Gleytu.*]

W nedieli, w pondielij a w utery potom pohane przinaffeli na welbludijech a na woflech nam tu k morzi na brzeh ffpize a prodawali tu chleb, Slepice, hruffky, meluny, wino w hroznijech, Poma Granata. A tu fme pofyelali na barkach tam, ze nam kupowali ty wieczy, czoz kazdy 25 chtiel, k fwe potrebie. Ale zadny z nas znamenitiefyfijch putnikuow nefmie tam k nim na ten brzeh bez Gleytu. [*Skalka Swateho petra.*]

[75^b] *W ſtrzedu po Swatem* kylianu nas afa na dwadzeci wfedawffe na Barku z Galege, pluli fme proti poledni wedle brzehu, afa Czwtery aneb 30 pateru hony od brzehu, k gedne Skalcze, kteraz byla w morzi a Cztyrzy mile wlafke od Galege. a Slowe ta Skalka Swateho petra, na kterez Swaty petr czafto odpocziwal ryby lowie w morzi, neb gefť byl bytem tu w temz mieffcie Jaffie prwe, nez byl vczedlnikiem pana kryfta, A tu wfedly rybarz. A vkazowali nam duom geho, kde bydle, zborzenee zdi. [*Gleyth dan.*]

Potom we czwrtkek, w patek, w Sobotu, den Swatee panny markety, 35 A potom w nedieli, w pondielij, w utery przipowiedieli nam ti pohanee Gleyth, Aby tam gezdili kupowat, kto chce — neb tiech potrzeb od gijedla dofti bylo — A take ginee kaupie leczyakes, totizto od perel, od draheho kamenije, rubiny, zaffiry, Turkufy. Take nemocznij pautniczy mieli Gleyth. A ti dali fe tam przywezti na Barkach A byli tu w tiech Sklepijeh pod 40 tiemi wiezemi az do nas [76^a] wftech tam przigezdu. [*Przigezi pani pohanfſtij.*]

W ſtrzedu po Swate marketie dwie hodinie na den pan z Gazaru a pan z Ramy a Abraham, krale zoldanuow pifarz A, yakoz zprawen fem, weliky miloftnik, przigeli magicze na puoldruheho Sta konij a wfeczko w bijelych

hazukach, A kazdy mage na fobie klobuk Czerweny, Czerwczem nawlaczo- wany. A mieli s febu nietczo a Sfedefate welbluduow, kteriz gim ffpize, ftany a gine potreby nefli. A tu rozbiwffe ftany, kterychz niekoľik a dwa- 5 dczeti bylo, tu fe okolo tiech dwu wiezij polozili. A ftanowe gegich byli wfeczko bijelij. A w tom hned opiet przigel z Geruzalema Starffij z kla- 5 fftera bofaczkeho tu w Geruzalemie, gemuz oni wikarz rziekagij, mage s febu druheho bofaka a przinefl s febau na Galegi patronowi Gleyth od pana z Gazaru. A tu f patronem tyz wikarz radu miewffe, potom oba fpolu wfedli na Barku — Niekteree Sluzebniky a trubacze fwe patron s febu wzal — a pluli k brzehu [76^b] k tiem panom pohankym Trubijecze. [*Przi- 10 pluli k Jaffie miestu.*]

We czwrtkek przed Swatu marzij magdalenau rano, kdyz Sluncze bylo wyfflo, Patron poflal po nas fweho komornika na Galegi z^aJaffy, Abychme wficzni pluli k yaffie, ze Gleyt bezpieczny mame. A tak wfedawffe na 15 Barky pluli fme tam. A tu hned na brzehu, kdyz fme sfedali, czekali nas wikarz fwrchupfany a pifarz patronuow. A tu fme wficzni muſyli giti za tiemi dwiema v wrch nahoru afa hony, a tu nas przywedli k Stanu fwrchupfaneho pana z Gazaru. a tu fme ftali wficzni przed nim wnie przed Stanem, Ale ftan byl otwurzien, ze fme tam wficzni fwobodnie hledieti mohli. A tu tyz pan z Gazaru wed[1]e obyczege pohan- 20 fkeho fediel na koberczy na zemi fam. A za nim byla ftolicze koltrau hedwabnau przikryta, ze na nije hrzbetem zpolehnauti mohl. A na prawe rucze afa na dwa kroczege od nieho tu Sedieli teez na zemi na koberczych pan Z ramy, gemuz gmeno Abraham kraffo, A wedle [77^a] nieho Abraham, 25 pifarz krale zoldana. A na lewe rucze dobrze dale nez tito dwa Sedielo 25 ginych pohanuow Sedm, podobnych muzuw oftaroznich. A to byli rady pana z Gazaru. A ti wficzni teez take fedieli na zemi na koberczych, A patron nafs ftal take w temz ftanu. A potom kazali wikarzi A pifarzi patronowu take do ftanu wgit. A tu potom kazdy Sedl na zemi na ko- 30 berczy, teez y patronowi kazali Syeffti, a w ftanu y okolo Stanu ftali Sluzeb- 30 niczy gich, gimz oni rziekagij mamelikowe, podobnij a zmuzilij pacholczy druzy. A potom wikarz tazal fe pautnikuow kazdeho z nas, ze mu muſel powiedieti gmeno otcze fweho a materze fwe a gmeno fwe. A wikarz to dale powiediel nad hlas. [*popifowali Gmena.*]

A fwrchupfany pan z ramy a Abraham, pifarz kralowfky, obadwa, 35 kazdy fwu ruku, ty gmena naffe popifowali fwymi rukami obadwa. A naffeho patrona teez pifarz ty gmena naffe napsal. A potom fme fflil zafe doluow k morzi do dwau Sklepuow. A tu kaz[77^b]dy fobie mijefto oblibij, kdez przef nocz lezeti ma, neb tu naymenie dwa neb tri dni byti muſye wficzni pautniczy. Potom Patron nafs poflal panu z Ga- 40 zaru dary, zegmena cziftee koffliky Sklennee a Sklenicze, yakoz ge fem do czech z benatek take wozye, gimz niekterzij zde rziekagij A mnigij ge byti krzifftalowe, ale negfu, nez Sklennee. Take mu poflal miediennee Swije- czniky, mify hliniinee, polewanee, neb oni pohanee to welmi oblibugij

A takowych wieczy w fwe zemi dielati neumiegij. Take mu poslal niekolik geftrabuow, Neb, yakoz fem zprawen, ze w tee gich zemi zadny geftrab tam se nehnijezdije, aniz fu, lecz ktery tam z Slowan anebo z Charwat se przinefe na Galegijech a na nawach, na kterychz pautniczy do Swate 5 zemie nebo kupczy tam plowu. A geftrabi tam fu v nich w pohanech welmi drazy, ze za druhy geftrab dadije dwadzeti dukatuow, XXIII a, ktery weliky a piekny, dadije zan Trzidczeti Dukatuow zlattych. Potom na [78^a] weczter fflifme fe tulat mezy gich pohanuow Stany a ohledowali fme gich konie, kterezy druhe mezy nimi byli pieknee, A druhe take yakz 10 takz. A take mieli s febu drahnje welbluduow, na kterychz od gijedla a od ginych potrzeb: hufy, kaury, s febu nefli. A przihnali s febu take kozy k gijedlu, teez rownie yako zdayffije fu, nez toliko ze magij wffilikee, geffto gim doluow wify yako oharzom. Teez take przihnali s febu owcze a berany, geffto mieli oczafy ffirekee, na puoldruhe neb na dwie 15 Dlani z ffrizij, yako bobrowy oczas. Tu fme fe diwali tomu panu z Gazaru, geffto gedl fedie na zemi na koberczy a miel XII neb XIII krmij cziffie prziprawenych korzenim, by pak w Czechach bylo, A wrchowate mify, a wffeczko Czukrem polypano bylo. [*Smlawwa f panem z Gazaru.*]

W patek przed Swatu marzij Magdalenu tepruwa w famy weczter 20 patron nafs fmluwil fe geft f panem z Gazaru a s Abrahamem, krale zoldana pifarzem, czo od kazdeho z nas paut[78^b]nikuow dati ma za Gleyth. A mufyl geft za kazdeho z nas pautnikuow dati XII dukatuo zlattych, benatfkych. A tu fmluwiwffe to spolu, pan z Gazaru o puol noczy gel geft precz. A nechal geft tu s fwrchupfanym Abrahamem nietczo konij, afa 25 Cztyrzidczyti konij fwych Dworzan, gimz mameliczy pohanee rziekagij, Aby nas do Geruzalema wyprowadili. [*wofly nam prziwedli.*]

W sobotu potom dwie godzinie afy przed polednem prziwedli fu nam 30 wofly tu k Jaffie, na kterychz fme my pautniczy dale k Geruzalemu geti mieli, A kazali nam na nie wfedati. A tu fme fflifwiczkni, czoz nas bylo, afa dwoge hony od tiech Sklepuow fwrchupfanym, kdez fme my byli, wedle morze tu, kdez nas tijz oflowe czekali. A nietczo mezy nimi tu bylo take kobyl a nietczo mezkow a mezkyn, awffak wietczij dijel wofluow. mnie fe byl dostal mezek dobry a tuhy na nohy A yako rzkucz bez klesky. A pan Getrich z Guthfftayna gel na kobyle. A ginij wfficzki naffi z meho 35 Thowaryftwa [79^a] geli na woflech. A tak fme f milym panem bohem geli przedcze k miestu, gemuz rziekagij rama. A to miesto rama lezij dwanacz mil wlasfkych od morze, od Jaffy. A tu mezy morzem a miestem ramau geft cziffay a dobray krag, Awffak geft mnoho vlehlj nezdzielanych a nezuoranych diedin. A tu mezy Ramau a Jaffau, komuz by fe vdalo tam geti, 40 ma fe kazdy warowati tiech Studnicz a wod tu z nich pijti, neb fu naramnie nezdrawe. A ze dwadzyci geden nenije, ktoz ge koli pige, ze mufye od nich welmi nemoczen byti A, yakoz mi Patron nafs o tom prawil, ze fe gich malo zhogij a ze zemrau. A bylo welmi welike horko ten den czely. A tu potom afa cztyrzy hodiny przed weczterem przigeli fme k tomu

miestu Rama. [*Miesto Ramus*]. A tu nam nedali miesta dogeti wijecz nez hony, ze fme mufeli wfedati f wofluow doluow a pieffky giti do miesta; Neb pohane ten obyczey magij, ze krzeftianom do fwych miest geti nedadije a zwlafftie we dne, [79^b] neb hned na nie kamenim hazegij. A kdyz fme do 5 miesta prziffli, nedaleko od brany miestfke na prawe rucze geft wdzielany Sfpital, wyfoku zdij obezdieny wuokol, kteryz dobree a flawnee pamieti ofwijeczene knijeze a pan pan ffilip, knijeze Burgundfke, na fwuoy naklad f powolenim krale zoldana, kterehoz tyz kniez ffilip fwrchupfany fwe zwlafftnije poselstwije k temuz krali zoldanowi o to poslal A geho profyti 10 dal, aby mu toho powolil, aby tyz Sfpital tu na fwuoy naklad wstawiti mohl, aby w niem pautniczy, kierziz do Swatee zemie k bozijemu hrotu putugij a plowu, w niem w temz Sfpitale odpoczinitije a noczleh mijeti mohli. Neb fu prwe, yakoz zprawen fem, wfficzki pautniczy, kdyz fau do Ramy przigeli, welikau wzkoft tu mieli, A ze na wliczy wietczij dijel gich lehati mufel, A wodu wod pohan k pitij y k warzenij welmi draze kupo- 15 wati mufyli. A tu prziffedffe ke dwerzom tehoz Sfpitala, Wikarz z Geruzalema z zakonu [80^a] Bofaczkeho przede dwerzmi ftoge gednoho po druhem czta nas puffedel do tehoz Sfpitala. A ten fwrchupfany pan z Ramy, gemuz tu od krale zoldana poruczono, a Abraham, pifarz krale zoldana fwrchupfaneho, wnitrz tam w ffpitalu ftali a nas kazdeho cztti, czo geft 20 nas, aby od kazde ofoby wedlee namluwy dwanaczte zlattych dano bylo. A tu potom, kdyz nas tak wffeczky zeCztli, fflifli oba precz wen z Sfpitalu. A patron nafs fweho wratneho v wrat miel, ze zadneho nepaufftiel k nam, nez kohoz kazal. a tu ya s fwu rotu fflifme do Sklepu w temz Sfpitalu, kteryz byl na lewe rucze. A przed nim geft cziffterna, ze z nije wfficzki 25 pautniczy wody k fwe potrzebie dofti magij, geffto by gi Sycz dofti draze platiti mufeli. A w temz Sfpitalu napred geft placz na cztyrzy hrany a wffudy wuokol Sklepowe, w kterych pautniczy lehagij. A opiet dale od wrat geft druhy placz a wopiet Sklepy. A bylo nafs wijeczze nez na dwie Stie pautnikuow, Awffak fme wfficz[80^b]kni w tiech Sklepijeh dofti pro- 30 ftranftwije mieli k lehanij a k fwe potrzebie, kazda rota fpolu. A tyz Sfpital drzije w fwe moczy bratrziye Bofaczy z Geruzalema z hory Syon a Zamykagij gey, ze zadny pohan bez gich wuole tam giti nemuoz. A tu gey w ramie gednomu poruczegij z gedne roty, genz take krzeftianee byti chtiegij, Ale negfu prawij krzeftianee, gimz rziekagij modrzij krzeftianee. 35 ten ma klicz, ze, kdyz pautniczy przigedau, ze ge tam paufftij. A fycz geft przef czely rok zawrzien. Tu potom pohanee a ta rota zlych krzeftianuow fwrchupfanym nofyli nam rozliczne potrzeby k gijedlu: Slepiczne warzenee, peczenee, y koblihy leczyakes A owotcze rozliczna yakozto pomagnata — yabika yadrna — A fycz yabka, hruffky a wyborne meluny a fladke 40 fliwy, Take wina w hroznijeh wyborna a fladka, Czerwenee, bilee, geffto druhe welike yahody mieli yako fliwy, a druhe wino to w hroznijeh mielo yahody zluttee a podluhowatee A [81^a] welmi naramnie Sladke. Take fycz mnoho ginych wieczy kramnych tu prodawali tijz pohanee a pacholata

pohanfka: nam leczyakes trnije a wiencze z nieho nofyli A leczyakes drzewieczko malee A ledaczos, gefsto za nicz neftalo, chtijecze za to penijeze mijeti a draho to czenicze, magijecze nas krzeftiany tak hlupe, ze gim za to dame, czoz oni kazij. Teez miefto ramus bylo przed lety welike 5 miefto za ftaradawna, ale gefst zborzeno od Tyta wefpezyana, ze ho nenije wftaweno defaty dijel, iako bylo. Take nenije nicz pewnee, wffudy muoz do nieho. A gefst wokolo nieho y w mieftie mnoho drzewije toho, gefsto na nich daktyllowe roftau. A tijz daktylle roftau rownie yako hrozen winny, ze gich mnoho w hromadie, yakoby klobuky welike prziwiefyl na Suczij 10 toho drzewa. [*Wikarz z Geruzalema Slauzil mffi.*]

W nedielu, v wigilije Swatee marzije magdaleny, rano dwie godzinie przede dnem wikarz z Geruzalema, Bofak, Sluzil mffi [81^b] w kaple w temz Spitalu. A po mffi kazal latinie dawage pautnikom w tom nauczenije, kterak fe mijeti a zachowati magij. Naprzed, aby kazdy naboznym a po- 15 kornym Srdczem zelege fwych hrziechuow mijefta fwata ta nawfftiwowal, totizto bozij hrob y gina Swata mijefta, A aby kazdy miel o tom Sylnu a dokonalu wijeru beze wffije pochybnofti o wffech odpufzczych, ktere z k tomu kteremu Swatemu mijeftu dany fau, kazdemu zwlafst. A take wedle toho powiediel, abychme wfficzni byli trpieliwi we wffem protiwenftwije 20 bud fkutkem nebo rzeczij, kteremuz by fe czo z nas takoweho od pohanftalo, Abychom to wffe mile pro pana boha trpieli, yakoz pan kryftus teez raczil gefst vcziniti w czas fmrti swe, gfa pokorny, tichy a trpieliwy. A take nam powiediel przy tom, bychme pak chtieli boyowati o to a fe waditi f pohany, ze bychom na tom nicz nezayfkali, Nez ze by fkrze gednoho 25 z nas, ktery by czo takoweho kte[82^a]remu pohanu vczinil, ze by hned pohanee rzekli, ze sme gleyt zruffili, A ze by wfficzni ginij pautniczy vziti mufyli toho gednoho a Skrze to k welike nefnazy przigiti mohli. Take powiediel, ze sme wfficzni w kletbie, kteryzkoli na tu paut gel bez powolenije otcze fwateho, papeze. Ale kdyz przigedem bohda do Geruzalema, 30 ze nam budu vkazani a dani zpowiedniczy, kteriz budu mijeti mocz nas kazdeho od toho rozhrzeffiti. Take prawil, geffli ze by ktery z nas gedem proti druhemu miel yaky hniew anebo zlu wuoli, ten aby kazdy z nas gedem druhemu odpuftil A to wffeczko z Srdcze dokonale wpuftil. Takowe kazanje latinke powiediel teez wlfky giny kniez pro wlfchy. A teez 35 ffranczfsky powiedijeno. A teez potom napolledy niemeczky, Aby kazdy pautnik tomu rozomieti a wiedieti mohl. A w tom fflil sme wfficzni wen z tehoz Spitala przed wrata, a tu nas czekali s [82^b]wofly. A tu wfdawffe na wofly, geli sme k Swatemu Girzije do lidij. a lezij dwie mili wlfke od ramy a gefst wes, ale bylo niekdy miefto. A tu gefst w tee lidya 40 czifty koftel Swateho Girzije — wffeczken z Tefaneho kamene byl wftawen, Ale giz gefst zborzen, gedne kuor gefftie ftogij. A gefst v nieho w domku malem kniez rzek, kteryz w temz koftele wedle obyczege rzeczeko mffe Slauzijewa. A w temz kuoru gefst vdielano z tefaneho kamene yako woltarz. A w temz woltarzi gefst proti welikemu woltarzi dijera, ze gedem kazdy

muoz tam dobrze wleztu. A tu gefst tam kamen cztwerohranaty z bijeleho mramoru, trzij Cztwrtij lokte afa z delij a z Sfirzij. A tak mi praweno, ze gefst ten kamen, na kteremz Swaty Girzij kleczal, kdyz fu mu gehu hlawu ftiali. A fau tu odpuftkowee w temz koftele etc. [*miefto lidya.*]

A taaz lidia bylo niekdy miefto welikee, Ale Skrze Tyta wefpezyana, 5 kdyz ho dobyl, zborzeno gefst. A potom wfdawffe na wofly, ge[83^a]li sme zafe do ramy. [*wikarz mffi Slauzil.*]

*W pondielu, den Swate marzije Magdaleny, dwie godzinie przed swietem wikarz Bofak fwrchupfany Slauzil nam mffi w kaple a po niem ginij dwa bofaczy, gedem po druhem, ze ty wffeczky mffe dokonali dobrze przed 10 flunczem. A to mufye proto rano fluziti, ze pohanee, yakz brzo poczina fwitati, hned przidau nefucze leczyakes potreby od gijedla, yakoz fwrchu pfano, A tu tluku bez przestanje A, yakz by gim brzo neotewrzeli, iakoz mi praweno, ze by gim dwerze wyfekali. A tu wayducze tam do ffpitala, wadije fe, rugij fe a krziczije przy tom, czoby fe wztekli. A ten den opiet 15 czely tu w ramie oftali sme A to z tee przicziny: ten pan A haytman z ramu, kteryz nam miel wedle vrzadu fweho zgednati wofly, abychom na nich geli do Geruzalema, Nechtiel gefst gich zgednati, nez aby mu patron nietczo za gehu pracy dal. y mufyl mu dati III a LX dukatuow. A tepruv gefst po wofly poflal, ktere zto [83^b] w famy weczter prziwedli fu nam. 20 A hned fe nam kazali ftogiti, abychom wfdali. A tu wyffedffe z Spitala, fflil sme przed branu mieftku na yakys wrffek a tu wfdali sme na wofly fkuoro puoldruhe hodiny na nocz A geli sme k geruzalemu. A tu w mieftie pacholata a zeny pohanky hazeli na nas kamenim, ze sme pofpieffnie mufeli geti. A proto niekolik pautnikuow kamenim hazegicz ranili. A tak geli sme 25 a vgeli afa XII mil wlfkych. A w tom wyffel mietycz. A tu sme wgeli w hory, mezy kteryzime sme geli dobrze na X mil wlfkych welmi zlu a kamenitu czestu, gefsto nelze horffije, a welike hory, A potom gefftie dale do geruzalema VIII mil wlfkych teez zlu czestu, yako fwrchu pfano. Awffak na tiech wffech horach a wrffijech tu czelu czestu newidieli sme 30 zadneho drzewije welikeho nez Chraftiny nizke a w dolech onde y onde drzewije oliwowe A drzewije to, yako na niem Swateho Jana chleb rofte. A bylo naramnie ten den horko. A newierzim, z nas ze wffech, czo ge nas bylo [84^a] tu, by ktery zprawiti fmiel przifahau, ze gefst neuftal. A ya mohu rzeczy, ze fem, yak fem ziw, wijecze neuftal; Neb Sedlo, na kterem 35 fem gel, bylo wylozenee flamau A frfti fpolu, ze bylo na kazde ftranie puol lokte ztlufftij, a przef fedlo prowaz a na kazde ftranie mijefto ftrmenuow prkenko na prowazku. a tak fem byl wftal, ze fem nemohl s fweho mezku sSefsti ani nohy zdwihnuti, abych s fedl bez pomocy. tak mie bolelo w rozkroczych. [*Przigeli k Geruzalemu.*]*

W utery po Swatee marzije magdaleny dwie godzinie przed polednem przigewffe tak wfficzni k Geruzalemu, sfedawffe f mezkuow a f wofluow afa dwoge hony od miefta, fflil sme pieffky a welmi pracnie po wftanje do miefta. A prziffewffe przed ten chram, kdez bozij hrob w niem gefst, kte-

ryzto chram byl zawrzien — Awffak we dwerzech tehoz chramu dijery byly dobrze welikee, ze kazdy tam hledieti mohl — A tu kazdy z nas spijel niektery paterz, po[84^b]kudz mu se zdalo. y flli sme wfficzni do ffpitalu, kteryz pro pautniki vdielan gest, aby tu w niem noczleh mieli, ktoz ginde 5 pro nedoftatek hospod mijeti nemohau. A gest tyz Sfpital cziftie vdielany a dobrze dluchy a firoky. A tu kazdemu z nas vkazano mijesto, gedno wedle druheho, kdez kazdy z nas lezeti miel. Afa kazdemu dwu loket mijesto na ffsjerz dano. A na kaz[d]em tom mijestie kazdemu polozena rohoze z wijechowije pletena a na nije fwrchu koberecz a poduffka malaa, kozena. 10 A ty wffeczky wieczy Bofaczy z klafftera hory Syon pautnikom poyczugij, aby mieli na czem odpocziwati. A tu sedffe na zemi, kazdy z nas gedl gest, czoz gest miel a s febu przinefl. A odtud ya s fwau rotau poslali sme, aby niekde nam woptali hospodu. A kdyz nam hospodu woptali nedaleko wod brany na lewe rucze v gednoho pohana, geffto tau branau chodije 15 do klafftera na horu Syon, tu sme tam flli.

W Strzedu v wigilgije Swateho Jakuba, apo[85^a]fftola bozijeho, rano przed Swietem zbudili nas Bofaczy, a flli sme welmi rano, ze sme przed Slunczem byli w klaffterze na horze Syon. A aczkoli se menuge hora Syon, wffak od Geruzalema miasta wygda malo wyfs po niekoliko ftupnijech kamennych, wegda z miasta z brany, gde se rownem wffeczko az k famemu 20 tomu klaffteru. A potom XIII Stupniuow do tehoz klafftera giti. A nenije weliky klaffter. *A gest* w niem wzdycky obecnie na ofmmezcytma mnichuow Bofakuow. A tyz klaffter lezij afa troge hony od miasta, a kamenita czefta giti k niemu. A tu byli sme v mffe. A yakz brzo kniez tielo 25 bozije zdwihl, powolali nas wffech, abychme flli ohledawat mijest swatych, Abychme se nemeffkali, ze welike horko na den bude. A f tijn flli sme z tehoz klafftera doluow po ftupnijech. Tu Gardyan bofak klafftera Bethlema wftupiw na teez ftupnie, vkazowal nam mijesta fwata dolepfanaa. A prawil gest to latinie A potom teez wlafky A prawie [85^b] przy tom, czo 30 kazde to mijesto Swatee odpuftkuow ma. A potom giny Bofak powiediel to teez ffranczauzfskym yazykem, A potom teez giny niemeczky. A naprzed nam vkazal mijesto, kdez panna maria, matka bozije, Cztrnaczte leth po wftupenije pana kryfta na nebe duom fwuoy a obydle miela gest. A to mijesto gest od ftupniuow fwrchupfaneho klafftera afa puol honuow. A tu, 35 kdez ten duom gegij byl, vkazali nam mijesto to, kdez gest matka bozije vmrzela. A na tom mijestie na znamenije lezij kamen weliky, tefany. A fu tu plnee odpuftky. Tu take nam wokazali blizko przy tom mijesto, kdez Swaty Jan przed matkau bozij mffi flauzijewal dwanaczte kroczegij od toho mijesta, kdez matka bozije vmrzela. *A tu faw odpuftky plnee.*

40 *Take w temz domu* Matky bozije po Matcze bozije Smrti Swaty mathieg od Apofftoluow na mijesto gidaffe, Apofftola, zwolen gest. A to nam mijesto take vkazali. A tu gest [86^a] odpuftkuow *Sedm leth a Sedm kareen.*

Tu opiet, kdez ten duom, byl Swaty Jakub, Apofftol, za Biskupa Geruzalemskeho wywolen. A tu gest odpuftkuow *Sedm leth a Sedm kareen.*

A tu na tom mijestie, kde gest ten duom matky bozije byl, Swata Elena byla dala za fweho wieku ke czti pannie marygi czifty klaffter vdielati, ale pohanee gey zborzili z Grunthu. A tu opiet od ftupniuow klafftera fwrchupfaneho gducz do klafftera fwrchupfaneho, na lewe rucze afa cztyrzi kroczege gest mijesto, kde Matka bozije po wftupenije pana kryfta na 5 nebe tam z fweho domu chodila na fwe modlitby. A tu gest odpuftkuow *VII leth a VII kareen.*

Opiet afa defet kroczegij od zdi Clafftera proti miestu gest kamen weliky, kteryz nam bofaczy vkazowali, na kteremz kameni pan kryftus ftawal kaze vczednikom fwym. [86^b] A tu gest odpuftkuow *Sedm leth,* 10 *VII kareen.*

Nedaleko opiet odtud druchy weliky kamen, na kteremz panna maria, matka bozije, kazanije fweho Syna posluchala Sediecz. A tu gest odpuftkuow *Sedm leth,* *VII kareen.*

Opiet odtud afa puol honuow proti miestu Geruzalemu tu, kdez pan 15 kryftus Apofftoly rozeflal, aby kazali czenije po wffem fwietie, Jakoz o tom pfano w zakonie: »gdiete po wffem fwietie kazicz etc.« A tu gest odpuftkuow *Sedm leth,* *VII kareen.*

Wodtud dale flli sme proti wychodu fluncze a proti miestu na puol druhych honuow od klafftera. A tu nam vkazali mijesto to, Ze, kdyz po 20 smrti panny marie Apofftolee gegije fwate tielo k hrobu nefli, A zidec przybiehffe chtieli mary f tielem przrzewratiti, (sic!) A kteryz se z nich mar chytil a dotekl, hned wochnul, A nemohli mar przewratiti. A tu gest odpuftkuow *Sedm leth,* [87^a] *Sedm kareen.*

Odtud zafe flli sme proti zapadu Sluncze pod famy klaffter hory Syon 25 welmi zlu, kamenitu a przikru czeftu. A kdyz sme prziffli na duol, flli sme zafe k wrchu. A tu nam vkazali to pole hrnczijerzfske, kterez kupeno za tiech trzidczeti peniez, za kterez pan kryftus prodan. A to pole lezij przy ftrani A gest welmi kamenitee a gest dobrych XVI kroczegij wz delij A tolikez z Sfirzij. A tu gest odpuftkuow *Sedm leth a Sedm kareen.* 30

Odtud afa puol honuow w teez ftranie gest dijera, w kterez se niekterzij Apofftolee pro ftrach, ziduow bogijecze fe, byli fchowali, kdyz pan kryftus yat byl. A tu gest Odpuftkuow *Sedm leth a Sedm kareen.*

Odtud opiet flli sme proti wychodu fluncze. A prziffli sme do dolu, gemuz rziekagij vdolee Syloe. A w temz vdolee gest drzewo welikee, genz 35 rofte a obdzielano a [87^b] obezdieno kamenim wuokol afa do pasu z wyffij. A to gest to miesto, kdez to drzewo ftogij, geffto Swateho Yzayaffe pilau drzewienau na poly przetrzeli. A tu gest odpuftkuow *Sedm leth a Sedm kareen.*

Odtud tymz dolem Sfli sme dale; a rownie na temz dole mezy kla- 40 fterem fwrchupfanym a miestem gest Studnicze magiczy weliky pramen, kteryz z nije tecze a flowe »Natatoria Syloe« latinie a Czefty »kupadlo Syloe«. A pohanky perau fobie ffatftwije fwe v tehoz kupadla. A to gest to Mijesto, geffto kazal pan kryftus Slepemu od przirozenije, Aby fe tu

zkaupal, a kdyz to vczynil, prozrzal gefst, yakoz o tom we cztenije pfano.
A tu gefst odpustkuow *Sedm leth, Sedm kareen.*

Dale opiet tijem dolem fflilime malo k wrchu afa hony od Swrchupfaneho kupadla Syloe. A tu na prawe rucze gefst Studnicze czifta w Skale.
5 A gefst giti k nije [88^a] doluow ofmnaczte Stupniuow. A gefst czifta, studena woda a dobra piti. A temierz my wficzknipautniczy pili fme z nije. A w teez Studniczy panna Maria, yakoz nam praweno, kdyz pana kryfta, Syna fweho, miela do chramu obietowati, ze tu w tee studniczy plenky prala. A tu gefst odpustkuow *Sedm leth a Sedm kareen.*

10 *Potom wodtud malo* dale wodffedffe y fflilime na prawau ruku przefduol na horu oliwetfku. A tu niekolik kroczeuow nemnoho nad tijem dolem gefst dijera w Skale, kdez fe byl w nije fchowal Swaty Jakub, Apofftol, menffij, pro Strach zidowsky, kdyz pan kryftus yat, A tu byl negedl ani pige, az na weliku nocz pan kryftus z mrtwych wfal a gemu
15 fe zgewil. a tu gefst odpustkuow *Sedm leth, Sedm kareen.*

A tu take blizko przi tom gefst hrob abfolonuow, wokruhly jako wijejzka, z gednoho [88^b] kamene vdielany. [*hora oliwetfka.*]

Odtud dale fflilime na wrch nahoru k horze oliwetfke welmi zlu a kamenitu czeftu. A wedle tee czefty s obu ftran az na wrch gefst zed
20 z Suchehe kamene zdielanaa. a tu na poly tee czefty, nez na wrch fe dogde, gefst kamen, kdez panna maria, Matka bozije, po panie kryftowie wfupenije na nebe obyczey magiczy kazdy den wfeczka ta fwataa mijefta nawfftiewowati, kde pan kryftus yat, kde vkrzizowan, kde na nebe wfupil — A to czinila az do fwe Smrti — A chodieczty tiech mijeft Swatych na-
25 wfstiewowat, na temz kamenu fwrchupfanem czastokrat odpocziwala gefst. A tu gefst odpustkuow *Sedm leth a Sedm kareen.*

Odtud dale fflilime wyffe k wrchu. A tu gefst fkalka a to mijefsto, kdez pan kryftus na tom mijefstie vczedlniky fwe paterzi vczil. a tu gefst odpustkuow *VII let a VII kareen.*

30 *Dale odtud* v wrch nahoru gducze, nedaleko [89^a] gefst opiet gina fkalka. A gefst to mijefsto, kdez pan kryftus ftoze na niem Vczedlnikom fwym prawil o Sudnem dni, ze przide Sudit ziwych y mrtwych na vdolee Jozaffat. A to vdolee Jozaffat gefst rownie mezy mieftem Geruzalemem a horu Oliwetfku. A nenije ffiroke vdolee, abrz mijefsty welmi vzke. A tu
35 gefst odpustkuow *Sedm leth a Sedm kareen.*

Odtud opiet wyfs gducz v wrch, na prawe rucze przelezli fme przef tu zedku, kteraz wedle czefty zdiena. A tu gefst koftel zborzeny, neweliky, Swatemu marku ke czti zalozen. A tu gefst to mijefsto, kdez tyz koftel, kdez fu Apofftolee »wierzim w boha etc« fkladali. A tu gefst odpustkuow
40 *Sedm leth a Sedm kareen.*

A tu malo wyfs gducze prziffli fme na wrch hory Oliwetfke. A fflilime proti Wychodu sluncze czeftu po rowni wrchem. [89^b] A prziffli fme k gednomu malemu kofteliku, kteryz byl nam po prawe rucze wedle czefty, A flowe Swate pelagie, kterazto byla welika hrzieffnicze. A potom fe kala

hrziechuow fwych w Skale w Gefkyni, kteruz fem take w temz koftele wohledal. A tepruw po Smrti Swate pelagie Swata helena koftelik ten nad tau Gefkynij vftawila gefst. A tu gefst odpustkuow *Sedm leth a Sedm kareen.*

A ten koftelik drzije pohanee a fwee modlitby w niem rziekagij. 5 A kdyz mnoho tu pohanuow, tehdy neradi paufftiegij do nieho krzeftianuow. Nez mne fau dwa pohanee tepruwa podruhe puftili tam, wzawffe ode mne kolikos Benatfskych peniez market, yakoz o tom dolegije powiem.

Odtud dale nedaleko gducze przedcze proti wychodu Sluncze prziffli fme opiet k ginemu koftelu teez na prawe rucze, kteryzto koftel Swata 10 helena dala vftawieti. [90^a] A gefst wfeczken z tefaneho kamene vdielany Ale giz wfeczky Sklepy temierz fwrchu fe oborzili. A tu gefst niekolik stupniuow nahoru giti do tehoz koftela. A tu przed tymz koftelem Sediolo niekoliko pohanuow mamelikuow, ktere z k tomu byl wyflal ten Abraham, pifarz krale zoldanuow. y Sflilime do tehoz koftela malymi dwerzczty. 15 A tijz pohanee cztili nas gednoho po druhem. A wfedffe tam, malo niekolik kroczeuow na prawu ruku gefst kapliczka wokruhla wofmihranata A gefst mych ofmnaczte fahuow wuokol zwijeczy a pieknie z tefaneho kamene vdielanaa y teez fwrchu tefanym kamenem Sklenuta. A nema zadneho wokna, nez dwerzcze malee, kudyz tam chodije, kterymiz 20 dwerzczy Swietlo tam gde, kdyz fau otewrzyeny, Ale malo. A w tee kaple horzie niekolik lamp. A take kazdy z nas putnikuow miel fwau fwijeczy, ze bylo twietlo, ze fme dobrze [90^b] widieti mohli. A tu w proftrzedku tee kapliczky gefst mijefsto, kdez pan kryftus w przitomnofti Panny Marie, matky fwe, a Swatych Apofftoluow s toho mijefta na nebe wfupil. A na 25 tom mijefstie gefst kamen z bijeleho mramoru fnad lokte z delij a z Sfirzij, A w niem wytefana gefst Sflapiege prawe nohy. A prfty v teez Sflapiege fu obraczeny proti zapadu Sluncze. A ten koftel a to fwatee mijefsto drzije w fwe moczy gedni zlij krzeftianee, gimz rziekagij Origiani. A tu fau Od-
30 pufcky plnee. [*Odpufcky plnee.*]

Odtud z koftela toho wyffedffe fflilime czeftau rownau proti wychodu sluncze. A tu gducze prziffli fme k rohu zdi, kteraz zed zdielana okolo gedne winnicze. A tu na tom rohu gefst mijefsto to, kdez fe Angel zgewil pannie Marigi, matcze bozije, gednoho czafu, kdyz putowala a nawfftiewowala wedle fweho obyczeye, yakoz miela kazdy den tak to cziniti A ta 35 fwata mijefta nawfftiewowati. [91^a] A tu gije dal Andiel ratoleft oliwowau na tom mijefstie a gije zwiefstowal hodinu czafu Smrti gegije. A tu gefst odpustkuow *Sedm leth a Sedm kareen.*

Przedcze dale proti wychodu Sluncze f toho mijefta fwrchupfaneho — afa dwoge hony odtud — vka zali nam duom weliky, Cztwerohraný. Ale 40 do tehoz domu zadneho krzeftiana nepaufftiegij pohanee. A tomu domu rziekagij Galilea. A niekterzij prawije, ze by to ta Galilee byla, o ktere z Swaty marek Ewangelifta piffe we cztenije welikonocznijem, yako Swataa marzije Nagdalena y f ginymi Marygemihledagicze pana kryfta w hrobie, gefsto

gim Andiel rzekl, aby flli a powiedieli vczedlnikom geha a petrowi, ze ge wftal a prredeyde ge do Galilee etc. A druzi o tom prawije, ze nenije to ta Galilea, o kterežto Swate czenije geft, *Nez ze geft ge pan kryftus* przedffel ne tu, [91^b] Ale w Galileyske kraginie, kteraz kragina, yakoz 5 zprawen fem, geft od Geruzalema afa trzi neb čtyrzy dni pauti. Pak na kterem z tiech dwau mijeft ta wiecz ftala fe, to pan buoh naylepe wije. a Acz sme w tom domu fwrchupfanee Galilei nebyli, wffak nam odpufcky oznamili a nam dali teez, yakobychom tam ofobnie byli. A geft tu odpuftkuow *Sedm leth a Sedm karen.*

10 *Wodtud fflifme* dale na lewu ruku doluow Czeftau zafe proti mieftu Geruzalemu. a wffedffe doluow tauz czeftau afa hony, w profrzedku teez czefty, kterazto czefta gde mezy dwiema zdmi doluow, geft Skalka, na kterež pan kryftus Sediel a plakal nad Geruzalemem A vczedlnikom fwym oznamil zkazenije a zborzenije tehoz miefta. A tu geft odpuftkuow *Sedm* 15 *leth a VII karen.*

Dale doluow gducze w tee fwrchupfanee czeftie, geft opiet gina Skalka rownie na czeftie. A na tee Skalcze Swaty Thomafs [92^a] ftoge widiel matku bozij tielefnie do nebe wftupowati. A tu geft odpuftkuow *Sedm* *leth a Sedm karen.*

20 *Dale doluow* Gducz nedaleko od czefty na lewee rucze geft mala fkalka, przy kterežto Apofftolee Swaty Petr, Swaty Jan a Swaty Jakub fpali, kdyz pan kryftus fe modlil otczy fwemu nebefkemu przed fwau Smrtij. A tu geft odpuftkuow *Sedm leth a VII karen.*

25 *A malo dolegije* afa defet kroczejij od toho mijefta fwrchupfaneho geft mijefto na rohu zedky, kdez Swaty Petr Malchowi vcho vtial. A tu geft odpuftkuow *VII let a VII karen.*

A od toho mijefta na dewiet kroczejij proti zapadu Sluncze geft kaut Suchym kamenem wyzdieny. A tu geft to mijefto, kdez pan kryftus od ziduow fwazan a yat. A tu fau Odpufcky plnee. [*plnee.*]

30 *Potom tauz* fwrchupfanu czeftau gducz doluow, prziffli sme na przeci- cznij czeftu, kteraaz [92^b] gde doluow aneb dolem Jozaffat pod miefto Geruzalem. a tudy gducze czeftau widieli sme nad nami Swatu czeftu*) branu tu, gijež rziekagij zlattaa brana, kteraaz branau pan kryftus w kwietnau ne- dieli gel do Garuzalema do Chramu ffalomunowa. A tu nam powiedijeny 35 od Bofakuow odpufcky, ktoz na tu branu pohledij. a geft zawrzenaa, ze gije nechodij lidee obecniije jako ginymi branami. *A tu fau odpufcky plnee.*

40 *A tauz czeftau,* ktera tymz dolem gde na prawau ruku proti poledni, afa XV kroczequo od czefty, Sfli sme do gefkynie, kteraz geft wytefanaa w Skale, yakoby Sklep byl. A tu wegda do tee Gefkynie, na lewe rucze geft mijefto to, kdez fe pan kryftus modlil otczy fwemu A potil fe krwawym potem, Jakoz o tom we czenij pfano geft. A w tee gefkyni geft wytefanaa fwrchu dijera welikaa Skrze fkalu, gefto tudy tam Swietlo gde. A to mijefto

*) *czeftu* v rukopise přeškrtuto.

dala vdielati Swata helena a wytefati, aby fwietlo tam bylo. A to mijefto fwrchu [93^a] pfanee nenije od toho mijefta daleko, kdez pan kryftus yat geft. A tu geft odpuftkuow *Sedm leth a Sedm karen.*

Odtud fflifme z tee Gefkynie wyffedffe zafe na czeftu proti wychodu Sluncze. A nedaleko odtud na prawe rucze wedle czefty na dole mezy 5 mieftem Geruzalemem a horau oliwetfkau geft matky bozije kapla, kteruz Swata helena po Smrti matky bozije dala vdielati. a geft do tee kaply gducz do zemie XXXVIII Stupniuow kamennych az do koncze doluow. A doluow gda od dwerzij tee kaply XVI stupniuow, geft na prawe rucze tychz Stupniuow hrob Swatee Anny, matky panny marie, A na druhe 10 ftranie na lewe rucze rownie proti tomu geft hrob Swateho Joachyma, otcze Panny marie. A kdyz tam doluow dokoncze na zemi do teez kaply fwrchupfanee waydefs, geft tam welmi tma, Neb zadneho tam wokna nenije, ze sme fwietlo s febau mijeti muferi. A wegda tam, na lewe rucze geft Stud- nicze, [93^b] a welmi dobra woda z nije piti. A na pravu ruku tee Studnicze 15 nizkymi dwerzczy fflifme do tmawe, male kapliczky. A tu geft vdielan oltarz z bijeleho mramoru. A pod tijem oltarzem geft hrob matky bozije, w niemz byla pochowana po fwe fmrti. Ale toho praweho hrobu nemuoz zadny widieti, neb geft oltarz na niem. A tu fau odpufcky plnee. [*plnee.*] A odtud z tee kaply wyffedffe fflifme przez moftek neweliky, kamenny, 20 proti mieftu. A tu na tom mijeftie, kdez ten moftek, geft to drzew[o], z kte- rehoz krziz byl vdielan, mnoho leth lezelo prwe, ze lidee przez nie chodili. A potom pan kryftus na niem vkrzizowan. A tu flowe to mijefto, o kteremz Swaty Jan piffe w fwe paffigi: »wyffel gezifs przez potok czedron.« A tehdaaz za mne bylo Sucho, kdyz fem ya tam byl. A czoz fem zprawen, ze netecze 25 tudy zadna woda, lecz defft spadne s przewalem. A przeffedffe przez ten moftek Sfli sme k mieftu afa puol honuow [94^a] k huorze. A tu geft mijefto to, kdez Swateho Sftiepana vkamenowali. A gducze ftezkau k mieftu na- horu, bylo nam toteez mijefto po lewe rucze. A tu geft odpuftkuow *Sedm* *leth a Sedm karen.* 30

A potom tauz ftezkau fflifme afa hony a prziffli sme k branie miefta. A tee branie rziekagij brana Swateho Sftiepana A to proto, ze Swaty Sftiepan tauz branau wyweden geft na fwe vkamenowanije. A tu geft odpuftkuow *Sedm leth a VII karen.*

A kdys sme prziffli k branie miefta, wffedffe do miefta, na prawe 35 rucze nedaleko od brany geft koftel matky bozije, kteryz fwata helena dala vftawiti ke czti matcze bozije. A tu na tom mijeftie, kde geft koftel, byl duom Swateho Joachyma. A w tom domu a na tom mijeftie fe matka bozije vrodila. A pohanee fe w niem wedle fwee wijery [94^b] modle panu bohu, Ale zadneho krzeftiana tam do nieho nepufcije. Nez byl fem wnie 40 v dwerzij a tam dieru hliediel. Ale nemohl fem widieti nicz w niem, neb bylo tma, pozdie a po flunczy. A tu fau odpufcky plnee. A potom dale prziffli sme gducze tauz vliczy k domu pilatowu. a byl nam na prawe rucze. Ale tehdaž byl zawrzijen, ze sme tam nemohli. A w temz domu

geft pan kryftus obzalowan od ziduow, mrſkan, poſmijewan a na Smrt odfuzen. A tu geft odpuſtkuow *Sedm leth a Sedm karen.*

A tyz pilatuow duom lezij na rohu. A wedlee tehoz domu pilatowa od tee vlicze, kteruz ſme ſſli, gde na prawau ruku gina vlicze k wrchu 5 nahoru. A fau wſſe Stupnie kamennee nahoru giti k domu, w kteremz herodes bydlił, a pan ten Geruzalemiky, haytman krále zoldana, nynije w niem bydlił. widiel ſem gey dobrze, Ale nebył ſem w niem. A tu geft odpuſtkuow *Sedm leth a Sedm karen.*

Dale ſſli ſme tau vliczy, a geft przeſ vliczy [95^a] zdieny Sklep jako 10 pawlaczka. a tu fau dwa kameny wezdiena ſwrchu w Sklepu z bijeleho mramoru mijeſto obradla, kazdy delſſij nezli lokte z delij a teez z ſſirzij, a mohau ſe dobrze widieti. A to fau ti dwa kameni, geſto na gednom z nich pan kryftus ſtaal, kdyz geft na Smrt odfuzen, A na druhem ſtal pilat, kdyz ho odſuzował na Smrt. a Swata helena ſwrchupſana nemohuczy 15 ſe wyptati toho w giſtotie na zadnem, ktery by to kamen prawy był, na kterem pan kryftus ſtal, y dala obadwa w ten Sklep wezditi. A tu geft odpuſtkuow *Sedm leth a Sedm karen.*

Dale odtud gducze tauz vliczy, byl nam na lewe rucze wrſſek afa XV neb XVI loket z wyſſij, zborzeny koſtelik neweliky. A to geft to mijeſto, 20 kdez panna maria, matka bozije, s ginymi panijemi a zenami ſtala, Aby mohla widieti pana kryſta, Syna ſweho, geſto ho tudy k poprawie na Smrt wedli. A tu widuczy ho Trnowu (sic!) korunowaneho a vkrwaweneho, [95^b] zaloſtij padla na zemi a womdlela geft. A tu ſwata helena dala ten koſtelik vdielati. A tu geft odpuſtkuow *Sedm let a VII karen.*

Odtud dale gducz prziffli ſme do przecznije vlicze. A tu hned malo 25 na lewe rucze w teez vliczy geft mijeſto, kdez ſe pan kryſtus neſa krziz na ſobie zaſtawil a wida mnohee, ani placzij, kteriz ſe tomu diwali, obratiw ſe k nim, rzekl: »dczery Geruzalemfke, neplaczte na mie, Ale placzte na ſwe dieti!« yakoz we cztenije o tom pſano. A tu geft odpuſtkuow *Sedm* 30 *leth a Sedm karen.*

A tu take geft hned to mijeſto, kdez fau zidee nutili Sſimona Czyrenſkeho, geſto ze wſy ſſel branau, kteraz nedaleko od nas byla na prawe rucze, aby krzize pomohl neſti panu kryſtu. A tu geft odpuſtkuow *VII let a VII karen.*

Dale odtud ſſli ſme tauz vliczy na lewau ruku. A gducze prziffli ſme 35 przed duom Swatee Weronyky. a byl nam po pra[96^a]we rucze. A hned przed tymz domem tu w ulicy geft to mijeſto, kdez pan kryſtus tudy weden na Smrt, Swataa weronyka wyſſla k niemu a dala mu rauchu, aby ſwau Swatau twarz gij vtrzel. A pan kryſtus vtrzew ſe gij tauz ruchau, dal 40 gije zaſe, w kterezto rauſſe geho Swata twarz a obliczey ſe wytifkl, yaky geft pan kryſtus byl, yakoby gey malerz namalował, kterazto ſe w rzimie vkazuje podnes, kteruz ſa w rzimie widiel ſem. Druzy prawije take, ze by ta prawaa taaz Swataa raucha byla na karelfſteynie, A ze by to Czyefarz karel Slawne pamieti byl zpuoſobil, wyprofyw ſobie na otczy Swatem, Pa-

pezi, kteryz toho czaſu byl, aby mu teez Swate weronyky poyczil tu w Rzimie, dokudz tu byl, Aby ſobie po tee dal namalowati ginu; A potom ze by ſobie tyz Czyefarz tu prawu ſchowal A tu malowanu mijeſto tee prawe papezi dal. A tu [96^b] na Karſſtaynie ſem take widiel. Pan buoh naylepe wije, ktera prawa. A tu geft odpuſtkuow *Sedm leth a Sedm* 5 *karen.*

Dale gducze prziffli ſme prze[d] duom Swatee marzie magdaleny. A byl nam po prawe rucze. A tu nam take vkazali duom toho bohacze, geſto nechtiel lazarowi dati z drobtuow s Stolu ſweho. a geft duom przez vliczy przedieny, ze ſme pod nim vliczy przedce ſſli. A potom ſme prziffli 10 k Sklepom, pod kterymiz ſme ſſli podal. a pod tiemi ſklepy byli kuchynie obecne, geſto ſy w nich wſſech potreb naffel k gijedlu, kdoz czo chtiel. A teez kramſke wieczy A teez Appateky byli pod nimi. A owotcze take mnoho prodawali. A potom ſme ſſli do ſwe hoſpody. dwie hodinie afa przed wecerem patron naſs poſlal k nam, abychom ſe ſtrogili giti do 15 chramu, w kteremz hrob bozij geft. A tu pripraviwſſe ſe, ſſli ſme. A tu prziffedſſe przed tyz chram, geft przed nim placz dobrze [97^a] weliky. A tu ſtalo na niem mnoho pohanuow, zen y muzuw, y take niekterych bludnych krzeſtianuw, geſto take krzeſtianeec bayti chtiegij, Ale mnoho bludnych Artykuluow w ſwe wijerze magij, w nichzto ſe ſ obecnu wieru krzeſtianku 20 nefrownawagij, kterychzto niekolik rot geft, o kterezto rotie kazdee, pokud wierzij ktera, iakoz toho tam zprawen ſem, na konczy tohoto ſepſanije dotknu a o nich powijem. [*popſali nas w Chramu.*]

A kdyz ſme prziffli przed dwerze Chramowe, Tu ten czaſtopſany Abraham, piſarz krále zoldana, na prawe rucze v dwerzij chramowych 25 Sediel geft ſ mameliky niekoliko, A na lewe rucze Sediel geft naſs patron. A dali nas gednoho kazdeho po druhem czifti, kolik nas tam do chramu weſſlo. A kdyz ſme tam weſſli, tehdy patron naſs za nami ſſel geft naypoſlez. A niekterzij pohanee takee, Ale hned gim kazal Abraham wen giti. A zawrzewſſe dwerze, zamkli nas tam. A tu [97^b] potom boſaczy kniezije 30 a mniffij rozlicznych zakonuow, kterzij z tiechto okolnijch zemij ſ nami tam na paut prziplauli, wſſiczigni ſſli ſme przed kapliczku, w ktereec hrob bozij geft. A tu pomodliwſſe ſe panu bohu, Boſaczy a kniezije zacjali fau Salue regina zpiewati. A tak gducze zpijewagijcze, ſſli ſme do kaply matky bozije. a geft taaz kapla blizko od bozijeho hrobu, A piet Stupniuow ka- 35 mennych do nije giti. A wegda do nije, na prawe rucze gſau w nije trzije oltarzi: weliky oltarz w proſtrzedce a na kazdee ſtranie geden oltarz. A tu doſpijewawſſe Salue, Boſak geden vczinil latinie cziftee a naboznee kazanije. A przy tom powiediel geft, ze pan kryſtus po ſwem wzkrzieffenije na tom mijeſtie, kdez geft weliky oltarz, zgewil ſe geft nayprwe pannie 40 marygi, matcze ſwee milee. A take powiediel, ze na tom oltarzi, ktery geft na lewe rucze welikeho oltarze, ze geft kus od krzize pana [98^a] kryſta w Strziebrze okowany a pozlaczenny, kteryz ſme take wſſiczigni ohledawali. A geft przed nim mrzijekza ſtruniena, Ale muoz Skrze tauz mrzijeku gey

dobrze widieti. Dale nam powiediel, ze na prawe rucze welikeho oltarze, na[d] tijem oltařem kteryz geft, ze geft kus toho Slaupu, v ktere hoz pan kryftus biczowan geft. A geft nad oltarzem tijem dijera czwerohranata we zdi jako okno. A przed nim drzewiena mrzize nehufata. A ten Slaup tam 5 za tau mrzezij geft, ze kazdy tam rukau fwobodnie fahnauti muoz A gehu fe dotknauti. A geft tyz flaup mramoru takowe ho jako zde w czechach bywagij narudowaty. Tuffim, ze geft afa pieti czwrtij lokte z wyffij a puol druheho lokte na tlaufft wuokol. Take nam powiediel dale, ze w pro- ftrzedku teez kaply Stalo fe, kdyz Swata helena doptala fe krzizuow tiech 10 trzij wffech — Totizto: na kteremz [98^b] pan kryftus wifel y teez take tiech krzizuow, totizto dobreho a zleho lotra — A nemohucy wiedziet w giftotie, ktery by prawy z nich byl krziz pana kryfta, A tak, kdyz o to ftarala fe, chtieczy zwiedziet rada, ktery geft prawy, A tu fe treffilo a przy- hodilo, ze tudy nefli k hrobu vmrle tielo. A tu fwata helena wzrzewffii to 15 tielo, kazala ge przinefti na to mijefto, kdez ti trzie krzizowe byli. A kazala ge poloziti na geden krziz. nebylo nicz. A potom na druhy. opiet nicz ne- bylo, neb zadny z tiech prawy nebyl. A kdyz na trzetije krziz polozili teez tielo, hned geft ten vmrly wftal a ozil. A tu tepruw Swata helena po- znała geft, ktery geft prawy krziz. a tuuz kaplu m. bozije drzije w fwe 20 moczy bofaczy. A potom kazali kazdemu spijeti otcze nafs a zdrawa maria. A geft tu odpuftkuow *Sedm leth a Sedm karen.*

*Odtud fflii fme wfficzni w proczefy. A wyffedffe przed famu tuuz kaplu po tiech pieti [99^a] Stupnijech doluow, na kroczey od tiech ftupnijuow geft kamen weliky, okruhly jako mlynny, Ale wietczij. A to geft mijefto 25 to, kdez ten kamen, kdez pan kryftus ftal po fwem wzkrzieffenije A fe zgewil Swatee marzije magdalenie rzka gije: »zeno, czo placzefs a koho hledafs?« Jakoz o tom we cztenije pfano. A wod toho kamene na piet kroczeguow bliz k kapliczce bozije ho hrobu geft druhy okruhly kamen. A to geft to mijefto, gefto Swata marzije Magdalena ftala tu a, wzrzewffii 30 pana kryfta, miela ho za zahradnika gehu fe taziczy, won-li ge wzal tielo pana kryfta. A na to gije pan kryftus rzekl: »maria, nerod fe mne do- tykati etc!« A tu nam opiet powiedieli, aby kazdy z nas spijel paterz a zdrawa maria. A tu geft odpuftkuow *Sedm leth a Sedm karen.**

*Odtud dale fflii fme gducze z kaply na lewu ruku k gednee kapliczce, 35 gijez rziekagij zalarz kryftuow. A geft dijera w Skale a woltarz. [99^b] A pod tijem oltarzem geft mijefto to, gefto pan kryftus tu Sediel fwazany, dokudz zidee wrtali dijery w krzizi y teez take dokudz dielali ty dijery w Skale, gefto krzizi w nich ftati mieli. A to mijefto drzije w fwe moczy rzekowe. A geft tu odpuftkuow *Sedm leth a Sedm karen.**

40 *Odtud dale fflii fme do ginee kapliczky blizko od prwnije. A w tee kapliczce geft oltarz na tom mijefstie, kde fau zidee lofowali a hráli o Sukni pana kryfta. A tu geft odpuftkuow *Sedm leth a Sedm karen.**

Odtud nedaleko prziffli fme k kaple Swatee heleny. A tu geft ta kapla, gefto fwata helena w nije za fwe ziwnofti mffi flychawala. A geft do nije

giti XXX Stupniuow kamennych doluow. A fau w nije dwa oltarzi. A wegda do kaply, na prawau ruku geft hlaube XII Stupniuow doluow giti. A tu geft w Skale wyfekana yama. A tu geft to mijefto, gefto [100^a] Swata helena Swaty krziz kryftuow a kopij a hrzeby a trnienau korunu nalezla y teez ginee dwa krzize. A tu kaplu a to mijefto fwatee drzije w fwe 5 moczy Georgiani. A geft tu odpuftkuow: *A fau tu odpufcky plnee.*

*Odtud z teez kaply zafe wyffedffe, na lewee rucze niekolik malo kro- czegij geft opiet gina kapla a w nije oltarz, A pod tijem oltarzem dijera Czwerohrana, afa lokte na wyfs a tolikeez na Sfirz. A przed tau dierau geft 10 mrzize drzewiena, ze kazdy fkrze ni muoz tam fwobodnie rukau fahnauti. 10 A w tee dijerce za mrzezij tam geft kamen okruhly jako flaup, ffere barwy. A geft lokte afa zdelij a puoldruheho wuokol z tlufftij. A geft to ten kamen, jako pan kryftus na niem Sediel, kdyz pofmijewan byl A korunowan trnowau korunau. A to mijefto Swatee drzije v fwe moczy Indiani. *A tu fau odpufcky plnee.**

15 *Odtud dale gducze niekolik kroczeguow prziffli fme k Schodu. A tu geft giti na [100^b] horu afa XVI ftupniuow do kaply, gijez rziekagij hora kaluarie. A to geft to mijefto, kdez pan kryftus geft vkrzizowan. A kdyz fme nahoru prziffli do tee kaply, bofak vczinil geft latinie welmi cziftee a naboznee kazanje o temz Swatem mijefstie welmi ge wychwaluge, ze geft 20 to mijefto nayfwietieyffije mezy wffemi tiemi ginymi mijefsty, tijem toho do- wozuge, ze tu pan kryftus na tom mijefstie ziwy y mrtwy widijen geft A ze tu take wffeczko lidfke pokolenije fwu Swatu krwij raczil geft wykupiti. A tu ze geft za fwe wffeczky neprzately profyl boha otcze fweho — ne- 25 toliko za ty, kterzij gey vkrzizowali a muczili a gemu fe pofmijewali, Ale 25 y za ty neprzately, za nas za wffeczky hrzieffne, genz gey fwymi hrziechy krzizugeme podnes. a tu take na tom mijefstie ze geft fwuoy kffafft poflednij przed fwau fmrtij vczinil, fwuoy [101^a] naywietczij poklad, genz nade wffe ginee geft milowal, fwu milu matku Pannu Marigi a Janowi gi poruczil. A na tom mijefstie ze geft welike diwy vcziniti raczil: longina Slepheho wido- 30 meho vcziniti, lotra kagijeczyho, gefto prwe nikda nicz dobreho neucznil, na miloft przigijeti a hrziechy gehu odpufitati, nebrz y ray gemu zaflibiti, ze f nim w niem ten den bude. A fycz gineho mnoho tak kazal, ze gich bylo z nas malo, by neplakali. A potom powiediel dale, ze, Aczkoli hrob 35 bozij take welike Swatee mijefto geft, awffak tomuto ze fe nemuoz przy- rownati: Neb fe przy hrobie bozijem nicz gineho neflalo nez napzed, ze geft Pan kryftus w niem pochowan po fwe fmrti A ze geft w niem fwu wffemohutnoft okazal a raczil z nieho z mrtwych wftati, Ale na tomto mijefstie fwrchupfanem, horze Caluarie, ty wieczy fwrchupfane, totizto nafse wykupenije nas [101^b] wffech lidfkeho pokolenije. Neb Sycz zadny przed 40 40 tijem, czin zle neb dobrze, fpafen byti nemohl. A na tom mijefstie ze ge fe dal znati prawym bohem a prawym Czlowiekem; prawym bohem dal fe geft znati tijem, ze longina slepeho od przirozenije, kdyz geft gehu Swaty bok kopim otewrzal, A tyz longin tuuz krwij gehu fwatu, kteraz po kopij*

doluow tekla, woczij fwych gij pomazal a hned gefť prohledl. druhe take, ze gefť fe fkalee pukalo tu na tom mijefťie, yakoz o tom dolegije powijem, y teez ginde fe pukalo na ginych mijefťech. A tmy fe ťtali po wfűije zemi. A fluncze fe zatmielo, Takze Dyonyzyus, weliky mudrzecz a hwiezdarz 5 w Atenach, w ten czas, kteryz pana kryťta na krzizi muczili, czetl gefť fwym wczedlnikom o zatmienije Sluncze, ze gefť nemoznee, aby fe zatmieti mohlo, kdy miefycz gefť na plnie, A toho czafu hned pogednau fe zatmielo. A on rzekl: [102^a] »gefť Gifťie: nebot fe wfűeczken fwiet zborzij, A nebot buoh wfűeho przirozenije naSylee trpij.« A kdyz zaffe rozfwietlo, a on 10 widiel, ze gefť fwiet w fwe waze zuoťtal, ze gefť buoh nafyle trpiel. A toho boha ze gefť neznał. Vdielal gefť woltarz w Athenach bohu neznamemu. A potom tyz mudrzecz poznal gefť toho boha byti pana Geziffe kryťta Skrze Swateho pawla, yakoz o tom fe piťťe w Skutczych Apofťtolťkych. A Czenturio a ginij widucze ty diwy, kterež fe przy gehu Swatem vmu- 15 czenije dali, rzekl gefť: »zagifťe tento gefť Synem bozim byl,« yakoz fe o tom piťťe w paťťigi Swateho Mathauffe: zemie fe trzaťla, a opona Chramowa fe roztrhla; Skale fe pukalo a zfedalo, A hrobowe fe odwijerali, A mnoha tiela wťtala z mrtwych etc. Take dal fe gefť znati byti prawym 20 czlowiekiem tijemto, ze tauz wfűeczku boleťt a mauky, czoz gefť koli trpiel na fwem Swatem tiele, ze gefť ho rownie [102^b] teez bolelo yakoz gineho czlowieka. A aczkoli mohl gefť to wcziniti ťkrze fwu wfűemohutnoťt, ze by byl na fwem Swatem tiele yakozto prawy buoh gfa zadne boleťti netrpiel, Ale toho wcziniti neraczil, aby znamo bylo, ze gefť prawym czlowiekiem. a tudy byl prawym bohem, yakoz naprzed pťfano: longinowi od przirozenije 25 Slepemu zrak dal, Skale ze fe pukalo s gehu Swatu Smrtij — wtrpenije magicz to bozťka mocz proti przirozenije lidťkemu — A ze gefť byl prawy czlowiek, boleťt a trapienije na gehu Swatem tiele okazowalo gefť. A tak potom teez kazanije wfűeczko wlaťky powiediel gefť. A teez potom ginij kniezij dwa: geden ťfrancuzťťky a druhy niemeczky, ze ten kniez daleko 30 chybowal, kteryz niemeczky to prawil, ze toho tak wfűefobeno: naprzed wegda nahoru po tiech XVII Stupnijech, na trzi [103^a] kroczege od Stupniuow wegda do teez kaply, na lewe rucze gefť ta dijera, w kterež krziz kryťtuow ťtal. A gefť ťwrchu nad nim položen kamen z bijeleho mramoru, w kterežto kameni teez dijera tak welikaa gefť yakoz w fkale. 35 A taaz dijera gefť okruhla a naprzecz na małau pijed welika a okruhla a wfűeczka w mramoru y w Skale na II $\frac{1}{2}$ pijedi malee z hlubij. Na prawe rucze teez dijery afa na dwa kroczege gefť Slupecz kamenny, okruhly, afa I $\frac{1}{2}$ lokte zwyťťij. A to gefť to mijefťo, kdez ten Slupecz ťlogij, 40 kdez gefť byla ta dijera, gefťto krziz toho dobreho lotra w nije ťtaal. Ale na druhe ťtranie na lewe rucze gefť rownie takowy ťlaupek yakoz y prwnij. A to gefť opiet mijefťo to, kdez gefť ťtaal krziz toho zleho lotra, gefťto fe ruhal panu kryťtu. A mezy dierau krzize pana kryťta, kdez ťtal, A mijefťem krzize toho zleho lotra gefť rozpuklina w Skale, ze by w tee rozpuklinie

czlowiek dobrze [103^b] lezeti mohl. A taaz rozpuklina w Skale gde przedcze do zemie Skrze druhu kaplu, kteraz pod kaplau hory kaluarie gefť, tak przedcze wždy do zemie. A to mijefťo Swate przed niekolikonafťi lety drzeli bofaczy. Ale giz Skrze dary a przimluwu krale Georgianťkeho boťakom 5 odyato gefť a Georgianom, tee rotie, dano, ze gim wladnau. *A na temz mijefťie ťau odpuťťky plnee.*

*A odtud s hory kaluarie ťťedťťe zafe doluow po ťwrchupfanem ťchodie od ťtupniuow ťchodowych afa XVII kroczegeow A od tiech dwerzij, kudy do Chramu chodije, XIII kroczegeow, prziffli ťme k mijefťu tomu, kdez pan kryťtus s krzize ťniat, pannie marygi, matcze ťwe, w luonie lezal. A tu 10 mazan maťtmi a k pohrzebu prziprawen wedle obyczzege, kteryz tehdaž byl. A toteez mijefťo Swatee gefť s zemij za rowno. A nenije na niem ani tu okolo zadneho Oltarze, Nez mijefťo yakoz hrob, czoby czło (sic!) [104^a] by czlowiek lezeti mohl. A to gefť wydłazeno mramorowymi kufy iakoz piest zwijeczy. a to mijefťo Swatee drziz jedna rota zlych krzeťtianoow, gimz 15 rziekagij yakobite. *A ťau tu odpuťťky plnee.**

Odtud dale ťťli ťme k kapliczce bozijeho hrobu. a gefť odtud XXX kroczegeow. A tu prziffedťťe k teez kapliczce, tu ťme wfűiczki klekli a panu bohu fe modlili przed tauz kapliczkau. A tu potom, kdyz giz tauz kapliczku otewrzeli, chodili ťme do nije po dwau, po trzech z nas, po 20 gednom. A tu kazdy z nas ťpiegicz niektery paterz, ťťli ťme wen a ginij tam. A to mijefťo Swate a kapliczka gefť takto wdielana a zpuofobena: naprzed, ze gefť okruhla wuokol mych dwadczyci ťahuow A wfűeczka bijelym mramorem pulerowanym hladcze wfűudy obdielana a Sklenuta a zadneho okna nema. A ma tento zpuofob: przednije dwerze, kdyz do nije gdeťť, 25 ťau welike a Sťiroke, yakoz Sycz obecne [104^b] dwerze bywagij v komor; A dwerze, gimiz fe ty dwerze zawijeragij, gťau drzewiene, hrubym Sťtukwerkem wdielane. A kdyz tiemi przedimi (sic!) dwerzmi tam waydeťť, gefť naprzed ťklepek, w niemz gich afa XI neb XII ťtati muoz newelmi proťtrannie. A tu gťu druhee dwerze kamennee, afa dwau loket zwyťťij A Sedm czwtwrtij 30 lokte na ťťirz. A tu w tom ťwrchupfanem ťklepu przed tiemi dwerzczy, nedochazege gefťtie toho mijefťa, kdez hrob bozij gefť, lezij kamen czwtwerohrany, na puol lokte zťlauťťij A dlahay a ťťirokay afa na dwie pijedi. A to gefť ten kamen, na kterež Andiel ťediel, kdyz maria magdalena ť ginymi Marygemi pana kryťta w temz hrobu hledagicze nenalezli, a Andiel gim 35 rzekl Sedie na temz kamenie: »nenije ho zde, gehoz hledate. wťtal gefť etc.« Jakoz o tom pťfano v welikonoczniejszym cztenije, kterež Swaty Marek popťal. A tu tie [105^a] mi dwerzczy małymi ťwrchupfanymi ťehna fe, kdyz tam waydeťť do te druhe kapliczky, hned na prawe rucze na ťame wedlee tiech dwerzecz gefť oltarz z bijeleho mramoru, hladcze pulerowany. A pod tijem oltarzem 40 gefť tepruw hrob bozij prawy. Ale zadny z nas ze wfűech pautnikuow praweho hrobu toho newidiel gefť. A w temz Sklepu, kdez ten oltarz ťwrchupfany gefť, ledwa muoz w niem Sťest czlowiekuow ťtati. A nad tijem oltarzem horzij XI lamp. A prawili mi Boťaczy klaťtera hory Syon, ze przed nie-

koliko Sty lety drahnje po wstopenije na nebe pana kryfta ze fau pautnikom wffem, kterzij fau tam k bozijemu hrobu putowali, ten prawy hrob bozij okazowali; A ze fau pautniczy, berauce s sebau noze a deky, fobie vlamowali kufy welikee od bozijeho hrobu, czo se kazdemu zdalo. A pro tu przyczinu ze toho kazdemu [105^b] tak neukazugij iako prwe, a, by mieli kazdemu vkażowati, ze by gey giz dawno roznożyli, ze by nicz nezuoftalo. wffak proto Bofaczy, genz tijem wladnau, czafem kdoz to wije a gich za to profy, ze mu to vkażij; ale wffak rziedko, a musy mijeti ftfieftije welikee, komu to vczynije. nez sprawil mi nafs patron, ze przed pieti lety tam byl, a ze ho Gardyan z hory Syon, kteryz tijem wladne a klicze od toho ma, ze gey tam s febu vwedl a puftil, gfa f nim v welike znamofti, w zwlafstnije dobree wuoli. A prawil mi, ze ma tento zpuofob: ze przed tijem oltarzem fwrchupfanym ze gefť dijera kamenem przikryta, kteryz kamen ya take widiel fem, a tu, kdyz ten kamen se wyzdwihne, ze gefť nemnoho po niekoliko ftupnijech giti doluow, A ze gefť mrzieze zelezna, genz se zamyka. A tepruw za tau mrzezij ze gefť hrob prawy bozij. A ze gefť, yakoz mi on prawil, miekka Skala jako opuka, w ktez tyz [106^a] hrob gefť wytefan. A gefť afa puol lokte hluboko wytefan w Skalu a na puoldruheho lokte afa z Sfirzij. A dlauby ze gefť tak jako ten oltarz, kteryz nad nim fwrchu w kaple gefť. A dlauhoft toho oltarze gefť puoltrzetijeho lokte a malo wijece. *A tu fau odpuftky v toho Swateho hrobu plnee.*

A tak to ohledawffe, spali sme druzy, a druzy se tulali a ohledowali Chram wnitrz A mijefta tiech rot zlych krzeftianuow, diwagicze se gim przytom a posluchagicz, kterym obyczegem a rzadem fwe modlitby wedau. A kdyz bylo f puolnoczy, hned poczali Bofaczy kniezije, kterzij pautniczy takee fami przigeli, mife Swatee sluziti, geden po druhem — kdyz geden odftaupil, hned druhy prziftaupil — na tiech Swatych mijeftech, totizto na oltarzi bozijeho hrobu A na huorze kaluarie, na dwau oltarzich, A na trzetijem na tom mijeftie, kdez pan kryftus f krzize gfa fniat, mazan, tu poftawili [106^b] byli ftuol, ze na niem kniezije flauzili. A fycz fem na zadnem ginem mijeftie newidiel mffij Sluziti nez na tiech trzech fwrchupfanym. [*wffeczka Swata mijefta gednijem Chramem obdielana.*]

Swata helena czaftopfana ta Swataa mijefta wffeczka, o kterychz praweno, gednijem tijem Chramem obdielati dala a ohradila, ze wffeczky w gednee ohradie fu tehoz Chramu. A tyz Chram gefť wffeczken z tefaneho kamene zdielan y Sklenut. A gducze do dwerzij tehoz Chramu, gefť na prawe rucze wieze dobrze wyfoka, Cztwerohrana, teez z tefaneho kamene zdielana pieknie, a fwrchu krow na nije wffeczken Tefanym kamenem fklenut. A tyz Chram wffeczken teez Sklenut gefť. A fau w niem cziftij Slaupowe mramorowij, wyfocy, tluftij a pulerowanij, na ktez Chram tyz Sklenut gefť. A nad tauz kapliczkau, kdez w nije hrob bozij, gefť fwrchu nad kapliczkau przipraweno, ze [107^a] niekolik lamp horzij. A rownie nad kapliczkau fwrchu w Sklepie w Chramu gefť dijera welika, okruhla, afa Cztysz fahuow, kterausto dierau Swietlo do Chramu gde, Neb Sycz

oken nema tyz Chram. A w temz Chramie krom Bofakuow, ktez tam Gardian z hory Syon pofyela, gefť Sycz ginych Sedm roth, gefťto take krzeftianee bayti chtije, Ale negfu prawij, nez bludnij krzeftianee, neb mnoho bludnych kufuow drzije, s obecnu se wieru krzeftiansku nefrownawagij. A ti take w temz Chramie ty niektera Swata mijefta drzije, 5 yakoz se o nich potom dolegije powije, pokud kazda rota wierzij, A yake obyczege magij. [*Chram nam otewrzel*]

We czwtetek, den Swateho Jakuba, Apofftola, afa dwie hodinie na den Abraham czaftopfany prziffel, odmekffi y otewrzel chram. A tu sme wyffedffe wen z Chramu fflifwe kazdy z nas pautnikuow do fwe hořpody. 10 tyz den o neffporzijech poflal k nam patron [107^b] nafs, abychme se ftrogili a fflifwe do klafftera hory Syonske, A ze tu puoydem do Betlema. A tu prziftrogiwffe se, fflifwe tam a nalezli sme ofty hotowe, ani nas czekali. a wfedawffe geli sme k Bethlemu. A Betleem od Geruzalema geducz, lezij proti zapadu Sluncze piet mil wlařkych od Geruzalema, A welmi zlaa, kamenita 15 czefta. a na puol czefty afa mezy Geruzalemem a Betlemem, kdyz sme przigeli, vkażali nam to mijefto bofaczy, kdez se ta hwiezda zgewila Swatym trzem kralom zafe, ktez se byla gim ztratila, kdyz k Geruzalemu geli A przed nimi fflifa az do Bethlema, yakoz o tom we cztenije pfano. A tu gefť odpuftkuow *Sedm leth a Sedm karen.* 20

A odtud f toho mijefta vkażali nam wrffeek, kteryz nam byl po lewe rucze. A na tom wrffku obywal a fwe Syedlo miel Otec Swateho Eliaffe proroka, kteryzto Eliafs bořkym zpuofobem na ohniwem [108^a] woze wzat gefť do rage. a na tom mijeftie se rodil tyz Swaty Eliafs prorok. A tu gefť odpuftkuow, kdoz na to mijefto pohledij, *Sedm leth a Sedm karen.* 25

Odtud dale geducz naffij czeftu vkażali nam mijefto to, kdez Andiel wzal Abakuka proroka za wrch a geho neřl do Babilona k Danyelowi proroku, kteryz byl mezy lwy vwrzen, yakoz o tom w Starem zakonie pfano gefť. A bylo nam teez mijefto po prawe rucze nedaleko. A tu gefť odpuftkuow *Sedm leth a Sedm karen.* 30

Dale geducze vkażali nam na prawee rucze wrffeek a zdi zborzenee. A tu gefť byl duom yakoba patryarchy. A tu gefť odpuftkuow *Sedm leth a Sedm karen.*

Dale geducze tuuz czeftu, wedle fame czefty na prawe rucze vkażali nam hrob rachele, zeny fwrchupfaneho yakoba patriarchi. 35

A gefť okruhly jako wijecka a fwrchu [108^b] przikryt kamenem, yakoby puolkulij przikryl. A tu gefť odpuftkuow *Sedm leth a Sedm karen.*

A potom afa hodinu przed wecerem przigeli sme do bethlema. A tu przed Chramem sfedli sme s ofluow a fflifwe k kořtelu. A tu pohanee 40 Glayczmanowe fedieli v dwerzij kořtelnijch a nas gednoho po druhem cztili A tam paufftieli malymi dwerzczy, ze se z nas kazdy fehnauti muřel gda tam. a tu nas potom zamkli.

A tyz kostel a klafster vftawiela gey ke czti pannie marygi Swata helena. A gefť czifty kostel, ze na tee wfije czeftie od benatek poczna w tiech wftech zemijech czifftczijeho fem kostela newidiel. a drzije gey Bofaczy, a gefť gich w niem wzdyczky ofm. A gefť tyz klafster mych 5 LXXVII kroczejij zdelij a XXXVIII kroczejij z Sfirzij. A nenije fklenut, nez nad oltarzem welikym tu gefť fklenut. a na ftranach obau [109^a] wedle oltarze welikeho gefť na kazde ftranie geden oltarz, a gefť nad nimi take fklenuto. a ma tyz kostel padefate flaupuw mramorowaych welmi cziftaych a dobrze wyfokych, afa XV loket kazdy z wayffij a z klaufftij wuokol me 10 puol dewaty pijedi. A ti Slaupowee ftogije w temz klafsterze Cztymzi rzady, totizto w kazdee ftranie dwiema rzady. A gefť tyz kostel wfleczen dlazen bijelym mramorem, A to hladcze pulerowano, ze fe ftkne jako zrczadlo. A gefť dlazen welikymi kufy, trzij loket a cztymz druhay kamen zffirzij a tolikez zdelij. A w kuoru okolo welikeho oltarze a v druhych dwau 15 oltarzuow na ftranach fu ftijeni wfudy takowym mramorem fwrchupfanym zdielani, a cziftie to kamenije ſpolu ſpogeno. A potom w poluhodinij po naffem tam wgitij do klaftera bofaczy, kteriz tam bydle, wefli z ſweho Ambitu ſ proczefy s koruhwemi a ſfli przed nami, A my za nimi. A tu w Ambitie [109^b] prziffli ſme ke dwerzom a ſfli ſme ſchodem doluow 20 XVI ſtupniuow. A tu gefť Sklep a ma gedine okno. A kdz fe tam doluow ſegde, od ſchodu tehoz na prawau ruku XVIII kroczeuw prziffli ſme k gednee Gefkyni w Skale wytefanee, yakoby Sklep byl. A tu na zad w tee Gefkyni we tmie w Skale gefť wytefano jako Sklep maly, A w tom gefť Swateho Jeronyma hrob czifty, z bijeleho mramoru vdielany, w kte- 25 remzto hrobie Swaty Jeronym po ſwe ſmrti pochovan gefť a mnoho leth w niem lezal. A take tyz Swaty Jeronym na tom mijefťie za ſwe ziwnoſti ſwe obydle tu miel mnoho leth. A tu na tom mijefťie w tee Gefkyni wkladal zakon Stary y nowy y teez take zaltarz z rzeczke rzeczy do latinſke. A hned blizko odtud od hrobu Swateho Jeronyma nietczo malo krocze- 30 guow na lewe rucze gefť opiet w Skale wytefanaa druha gefkynie mala, a w tee gefť hrob Swateho Euzebia, [110^a] kteryz byl vczednik Swateho Jeronyma. Ale giz zadnay z nich ani Swaty Jeronym ani Swaty Euzebius tu w tiech hrobijech nelezije, Nez oba dwa po ſwaych Smrtech mnoho let tu lezewſſe, do rzima przenefeni ſau. A tu gefť odpufťkuow *Sedm let a Sedm karen.*

35 *Odtud* dale ſfli ſme ſ proczefy do kostela a ſfli ſme nayprwe k tomu oltarzi, kteryz gefť na prawe rucze welikeho oltarze. A tu kniezij ſpijewali Salue regina. A tu nam kardian betlemſky oznamil, ze na tom mijefťie, kdez tyz oltarz gefť, ze gefť pan kryftus tu na tom mijefťie obrzezowan wedle obyczzege zakona Stareho. *A tu ſau odpufťky plnee.*

40 *Odtud* ſfli ſme zafe na druhau ftranu k tomu druhemu woltarzi, ktery gefť na lewe rucze welikeho oltarze. a tu nam opiet oznamili, kdez ten oltarz, ze na tom mijefťie [110^b] Swietij trzie kralowe ſtrogili ſe ſ obietij, kteruz panu kryftu obietowali prwe, nez tam ſfli. A tu gefť odpufťkuow *Sedm leth a Sedm karen.*

Od tehoz oltarze zafe zpatkem proti dwerzom kostelnim XII kroczejij gefť na lewe rucze ſchod okruhly doluow do zemie piet Stupniuow mramorowych. A tu potom ſau dwerze, ktereze ſe zawijeragij. a wegda tam tiemi dwerzmi, gefť gefťie defet Stupniuow ginych doluow giti do kaply, kteraz w zemi pod kuorem kostelnim gefť. A tu ſegda, hned na lewe rucze 5 gefť oltarz na tom mijefťie, kdez ſe gefť pan kryftus narodil, rownie pod tijera oltarzem. *A tu ſau odpufťky plne.*

A od toho oltarze a mijefťa, kdez ſe pan kryftus narodil, na cztymzi kroczege na prawau ruku gefť gefťie piet Stupniuow dolegije doluow giti do ginee Gefkynie w Skale wytefanee, w kterezo, doluow ſegda [111^a] tiech 10 piet Stupniuow, hned wedlee ſameho naydoleyffijeho Stupnie gefť mijefťo to, kdez fu ſtali Gefliczky, w kterychz pan kryftus lezal, kdz fe narodil mezy wolem a woflem. A gefť na tom mijefťie vdielano z bijeleho mramoru, pulerowaneho hladcze, yakoby truhlicze byla trzij loket afa na del a puol- 15 drugeho lokte z Sfirzij a puol lokte anebo malo wijecze z hlubij. A kdz 15 fe geden obratij proti Gefliczkam twarzij, na lewe rucze dwa kroczege rownie protiſwrchupfanym pieti ſtupniom, kudyz tam gdau, gefť mijefťo, kde panna maria ſ panem kryftem ſedawala gey ſwymy prfy kogeczy. A w tee ſwrchnije kaple, kdez ſe pan kryftus narodil, gda ſ huory do nije, na prawau ruku od toho mijefťa, kdez ſe narodil, na zad w kaple przy 20 famee zdi gefť to mijefťo, gefťto panna maria Sediela s panem kryftem, kdz ſau mu Swatij trzije krali obieti przinefli. A hned [111^b] na prawau ruku toho mijefťa gefť dijera w Skale, kterauz prawij bayti, ze, kdz Swietij trzije krali ſwe obieti obietowati chtieli panu kryftu, ze ta hwiezda, kteraz 25 gim z gich wlaſti czeftu vkaowala przed nimi gduczy A tu prziffedſſi nad 25 ten duom, ſtala, kdez ſe pan kryftus narodil, A tu ſe w przitomnoſti ſw-tych trzij kraluw wſtrzelila ſe do tee dijery wedlee matky bozije, iakoby gim rzekla: »ted gefť, gehoz hledate.« A tu w teez kaple na tiech mieſťtech Swatych *Gſau na kazdem zwlaſťnije plnee odpufťky.*

A to ohledawſſe, ſfli ſme z kostela do Ambitu. a tu ſme gedli, czo 30 ſme mieli. a v weczer ſamy Gardyan z klaftera tehoz, prwe ſe ſe mnu w Geruzalemie feznamiw, prziffed ke mnie powiediel mi, ze chce o puol- 35 noczy przigiti A mne zbuditi a mnie nietczo zwlaſťnjeho vkaowati; yakoz tak vczinil: zbudil mne A wedl mne ſama Cztwrteho [112^a] dobrze hlu- boko ſchodem yakymſ doluow A vkaowal mi pohrzeb tiech newinnych die- 35 tatek, ktereze herodes dal zmordowati pro pana kryfta. A to ohledawſſe ſfli ſme do kostela do kaply tee, kdez ſe pan kryftus narodil, Ano giz mſſe flauzije. A byli ſme tu v niekoľiko mſſij. A tak Slauzili afa dwie hodinie na den, wdy geden kniez po druhem. A gfu w tee kaple cztymz oltarze. *[Bethlem chtieli borsiti].* 40

W patek po Swatem Jakubu Apofftolu, prwe nez ſme wyfli z klaftera tehoz, prawil mi bofak geden z tehoz klaftera Betlemſkeho a giftil to za- 40 gifte, ze ſe ſtalo tak, ze niektery zoldan, przedek tohoto, trzikrat poſlal do Betlema dielniky, aby tyz klafster oborzili, chtie fobie tiemi flaupy, genz

fau tu, a tijn ginym czistym kamenim nietczo gineho wstawieti. A kdz tam dielnicy prziffedffe chtieli to borziti, ze ochrnuli wfficzni, ze zadnay zadnau rukau hnuti [112^b] nemohl, a ze od tee doby zadnay zoldan fe o to nepokufyl, by to chtiel borziti. Takee mi tyz bofak prawil, ze gednau
 5 take teez dielniky had weliky rozehnal wyffed z Czifterny, kteraz gefť mezy tijnem mieftem, kdez fau fe Swietij trzije kralowe s obietij ftrogili, A kaplau, kdez fe pan kryftus narodil. A w tom pohanee tlukli fau na dwerze koftelnije, Abychme fe zafe precz ftrogili. A tu wyffedffe, wfedali fme na ofly A Gardian z betlema f nami. A geli fme Inmontana Judee. a Gewffe
 10 chwili, vkazali nam to mijefťo, kdez fau Angelee pafťayrzom, genz pafli, zwiefťowali Narozenije pana kryfta, yakoz o tom pfano we cztenije. A dale malo geducze y sfedali fme f wofluow a ffli fme pieffky afa na cztwery neb na patery hony. A potom fme ffli k wrffku nahoru A prziffli fme k kaple, kteruz dala Swata helena vdielati. A na tom mijefťie, kdez ta
 15 kapla gefť, byl gefť prwe duom [113^a] Swateho zacharyaffe, otcze Swateho Jana krztitele bozijeho. a fau dwie kaple, gedna na druhe, a fau obie oborzenee a bez ftrzechy. a Swrchnije kapla gefť to mijefťo, kdez Swaty zacharyafs, kdz byl oniemiel z dopuffťienije bozijeho — A to proto, ze nechťiel Andielu wierziti, ktereoz pan buoh byl k niemu poflal, Aby gemu.
 20 zwiefťował, ze Swata Azbieta, zena gehó, Syna poroditi ma. take fe tu na tom mijefťie ftalo, kdz Swata Azbieta Syna porodila, ze Swaty zacharyafs kazal fobie przinefti prziprawu, aby mohl pfati, a napfal gefť rukau fwau, kterak temuz dijetieti rzekati magij, zegmena tato flowa: »Jan bude gmeno gehó«, iakoz o tom we cztenij pfano. A hned po tom pijfmu, yakz to napfal,
 25 Swaty zacharyafs zafe promluwil gefť A chwalil pana boha a flozil gefť tu na temz mijefťie Benedictus dominus deus Ifrael, tu canticu. [113^b] A tu gefť odpuffťkuow *Sedm leth a Sedm kareen.*

A z tee fwrchnije kaply ffli fme fchodem doluow we zdi doleyffije kaply a sffedffe doluow, na lewe rucze teez kaply gefť to mijefťo, kdez
 30 panna maria przeffedffi przef hory k Swatee Alzbietie, gije tu pozdrawila, iakoz o tom teez we cztenije pfano. A tu na temz mijefťie panna maria Slozila ten zalm »magnificat anima mea dominum oc.« A na druhe ftranie na prawe rucze rownie proti tomu fwrchupfanemu mijefťu gefť dijera we zdi. Ale na tom mijefťie nenije zed tlufta, nez hned za zdij Skala. to gefť
 35 to mijefťo w tee dijerze, gefťto Swaty Jan, krztitel bozij, gfa dietatkiem maliczky, tu w tom pokogi byl. A kdz Erodes w ty czafy, kdz fe pan kryftus narodil, wyflaw fwe Sluzebniky po tee wffije zemi Judee dal newinniatka mordowati, A kdz fu tijn [114^a] prziffli k temuz domu Swateho Zacharyaffe chtijecze w niem dietij hledati, aby ge zmordawali (*sic!*) wedlee
 40 rozkazanije herodefowa, *Tu fe gefť* na tom mijefťie zed otewrzela y ta Skala za nij, ze Swateho Jana gehó matie tam fchowala, Aby ho ti wyflanj od herodefa nemohli nalezti. A zafe fe zawrzela taaz zed bozim zpuofobem, ze ho nenalezli. A kdz fau odeffli, ze taaz zed zafe fe otewrzela ze ho Swateho Jana zafe wzala matie gehó. A znati w tee Skale, rownie

yakoby do wofku wtlaczeno bylo, rucziczka dijetieczy. *A tu fau odpuffťky plnee.*

A tu wfedawffe na ofly, geli fme odtud afa patery neb ffeftery hony. A przigeli fme k koftelu, kteryz Swata Elena we gmeno a ke' czti Swatemu Janu, krztiteli bozijemu, dala vdielati, neb tu byl prwe duom Swateho
 5 zacharyaffe. A tu gefť to mijefťo w temz koftele, kdez fe gefť Swaty [114^b] Jan narodil, ktereztó mijefťo widiel tem f ginymi pautniky. A mufy k niemu giti doluow, yakoby ffigij do piwnicze ffel dobrze tmawee. A przed czafy byl gefť welmi czifty koftel. Ale Sklepowee wietczij dijel fe gehó oborzili krom kuor, ten ftogij. A pohanee magij w niem obydle fwe A chowagij
 10 w niem wofluow, telat a kraw. bud panu bohu zel, nacz ge tomu bozijemu domu przifflo. *A tu fau odpuffťky plnee.*

Odtud dale geli fme wffe k wrchu a dobrze dlauho a naramnie zlau a kamenitau czeftau, gefťto horffije byti nemuoz. a przigeli fme k koftelu Swateho krzize. A tyz koftel lezij przy ftrani. A w temz koftele za welikym
 15 oltarzem, na zad pod tymz oltarzem, gefť w zemi cztwerohrana dijera afa trzij Cztwrtij lokte welika. A na tom mijefťie roftlo gefť to drzewo Swateho krzize, na kteremz pan kryftus vkrzizowan. A tyz koftel drzij gey Georgiani. *A tu fau odpuffťky plnee.*

[115^a] *A poczitagij* od tehoz koftela wlařku gednu mili do Geruza-
 20 lema. A tu ohledawffe geli fme k Gerufalemu. A przigeli fme tam o poledni. a nedali nam opiet geti do miefta. mufyli fme afa hony od miefta sfedati a pieffky giti. a tu prziffedffe do hořpody, nemieli fme czo gijefti nez polewku z aukropa s olegem a chleb a wino w hroznijech. [*ffli fme do Chramu.*]
 25

W tom opiet patron pofial po nas, abychme fe ftrogili giti do Chramu bozijeho hrobu. A tu prziffťogiwffe fe, afa hodinu przed wecerem ffli fme tam. a tu fme opiet f proczefy gducze wfficzni za kniezimi Swata mijefťa wffeczka tu w temz Chramie nawffťiewowali yako prwee. A tu przed Samau kapliczkau hrobu bozijeho zlij krzeftianee niekterzij, gimz rziekagij latinie
 30 Criftiani de Cintura, prodawali Sfamlaty, Taminy, paterze a perly a drahe kamenije. A tu afa o pulnoczy bratr geden zakona bofaczkeho — [115^b] Człowiek ofmdefati leth w ftarzij anebo ftarffij, neb fe fam prawil tam okolo padefati let w tom klařterze na huorze Syon bayti, A nenije kniez, nez Sycz bratr zakona — A ten pafował pautniky na rytijerzftwije, ktoz
 35 chtiel rytijerzem byti. Take fme tehđaz po profeczy tulali fe po Chramie a ohledawali fme ta mijefťa Swata, kterež drzije ty gine roty tiech zlych krzeftianuow. y po tiech wieczech gducze od kaply hrobu bozijeho do kuoru, gefť tu w kuoru kamen Cztwerohranaty, a w niem w prořtrzedku dijera. A to mijefťo, kdez ten kamen gefť, ma byti prořtrzedek fwieta.
 40 A lezal fem na tom kam nu a fpal fem afa dwie hodinie. A w tom poczali kniezije mffe fluziti hned f puolnoczy a flauzili afa dwie hodinie na den. [*puřťieni fme do Chramu.*]

W sobotu po Swatem yakubu dwie hodinie na den pustili nas z Chramu. y flli sme kazdy do swe hošpody. A potom w famy weczter Patron poslal k nam ke wfsem paut[116^a]nikom, abychme rano prziffli do klafftera na horu Syon A tu po mffi abychme v bofakuow gedli. [byli sme w kla-
5 *šterze v misse*].

W nedeli po Swatem Jakubie rano dobrze przed Slunczem flli sme do klafftera fwrchupfaneho, ano mffe Slauzije. A kdyz bylo po wfseh mffech, tehdy v welikeho oltarze bofak obratiw se k nam oznamowal nam ta fwataa mijesta, kteraz tu w koftele gfu: Napřed na tom mijestie,
10 kdez gest weliky oltarz, ze gest tu pan kryštus na tom mijestie s vczedlniky fwymi weczterzel w zeleny Cztwrtak a tu nowy zakon vftawil. A tu *fau odpustky plnee na tom Swatem mijestie*.

Za *tijem welikym* oltarzem za zdij proti dolu Syloe XIII aneb XV kroczejij od welikeho oltarze gest to mijesto, kdez *fau* toho Beranka
15 pekli, kterežoz pan kryštus f vczedlniky fwymi gedl na fwe poslednije weczterzi. A na prawe rucze od welikeho Oltarze trzi [116^b] kroczege od tehoz oltarze gest giny oltarz. na tom mijestie pan kryštus po fwe weczterzi vczedlnikom fwym nohy vmywal. a pod *tijem* oltarzem na zemi vkazali nam kamen, na kteremz pan kryštus kleczal, kdyz fwatemu Petru nohy
20 myl. A *fau tu odpustky plnee*.

Wodtud *flli sme* *profeczy* zafe zpatkem afa XVI kroczeuow od welikeho oltarze. a wyffli sme na ftranie dwerzmi wen, kterež gdu fwrchu na Ambijt tehoz klafftera. y flli sme po tiech Sklepijech fwrchu po
25 Ambitie wuokol, az sme prziffli ke zdi zafe proti welikemu oltarzi. A tu za *tijem welikym* oltarzem a za *tijem* druhym oltarzem, kdez pan kryštus nohy myl vczedlnikom, flli sme po Schodie kamennem niekolik Stupniuow nahoru. A tu gest kapla, ale zborzena. To gest to mijesto, kdez pan kryštus po fwem na nebe wfstupenje na tom mijestie Apofftolom ducha Swateho feflal. A tu *fau odpustky plnee*.

[117^a] Odtud zafe *šfedšfe* tiemi stupni flli sme do malych dwerzcz A tu dale po fchodie doluow az do Ambitu. A tu w Ambitie dole w kautie wedle fame koftelnije zdi gest kapliczka, A w nije oltarz. A tu gest to mijesto, kdez se pan kryštus po fwem z mrtwych wfstanij Apofftolom
30 zawrzenymi dwerzmi vkazal y teez podruhe w tyden, gestto Swaty Thomafš tu byl f nimi. A prwe nechtel wierziti Apofftolom, czo mu prawili, ze pana kryšta widieli. A na tom mijestie pan kryštus take kazal Swatemu Thomafš, aby geho drahe rany omakal a nebyl wijeczze newierziczi, yakoz o tom we czenije pfano. A tu *fau odpustky plnee*.

A *ty wfšeczka mijesta* fwrchupfana, totiz, kdez pan kryštus weczterzel, kdez nohy myl Apofftolom, A teez, kdez gim ducha Swateho feflal, zda
40 mi se wedle rozomu meho, ze gest se to wfšeczko ftalo w gednom pokogi, neb *fau ta wfšeczka Swata mijesta* pošpolu [117^b] na ffriz y na del afa we XII kroczejijch. A ohledawffe ta mijesta Swataa, flli sme do Conuentu, kdez bofaczy obydele fwe magij. A tu nas wfšeczky pofadili za

dluhym ftolem. A bofaczy nam flauzili gijedlem a pitim nofecz nam. [ohledowali Swataa mijesta].

A po tom obiedie *profyl* fem Gardiana z betlema, ze gest f nami poslal gednoho bratra z zakona, aby nam vkazal mijesta Swata, na kterychz
5 sme prwe nebyli. y wedl nas nayprwe, kdez byl duom kayffaffuow. A gest to mijesto afa na puol druhych honuow od klafftera hory Syon. a Sfli sme do toho domu malymi dwerzczy. A tu wegda do tehoz domu, gest mijesto, kdez Swaty petr pana boha zaprzel, gestto mu diewka wratna rzekla: »wieu zagiftee ty geden z uczedlnikuow tohoto czlowieka gfy«. A od tiech wratecz, kudy sme tam weffli, X kroczeuow gest to mijesto,
10 kdez fu wohen mieli, gestto se hrzieli ti, kterzij pana kryšta [118^a] yali. A tu podruhe opiet Swaty Petr chtie se hrzieti v tehoz ohnie zaprzel gest kryšta, gfa opiet od tiech narzczen, kterzij tu v ohnie ftali. A toteez mijesto, kdez ohen byl, gest obdielano zdij afa kolena zwayffij. A wod tehoz mijesta piet kroczejij na prawau ruku we zdi gest dijera zwayffije,
15 ze prziftupie k nije, do nije rukau fahnauti muoz. A gest cztwerohrana, Afa puol lokte zffirzij a zdelij a nevplnie puol lokte zhlaubij A w tee dijerce fediel gest ten kohaut, yakoz zazpijewal, kdyz Swaty petr pana kryšta zaprzel. Potom malo dale na prawu ruku flli sme do maleho koftelika, w kteremzto gest oltarz. A na tom oltarzi lezij ten weliky kamen, kterymz
20 byl hrob pana kryšta zawrzen, Yakoz trzi maryge, hledagicze pana kryšta po geho wzkrzieffenije, o tom kamenu mezy febu mluwili rzkucze: »kto nam odlozij kamen ode dwerzij hrobowych?« Neb byl weliky [118^b] welmi. Jakoz o tom we czenij pfano. A tentyz kamen gest delšij nez meho fahu a afa dwau loket z Sfirzij a w proffzedku gest fkuoro dwau loket z tlaufstij.
25 A na kragijch wfšudy wuokol gest wod nieho vrazowano mnoho, ze gest fotwa lokte ztlaufstij. Wod tehoz oltarze, kdez ten kamen gest, na prawe rucze *fau* we zdi malee dwerzcze, ze, ktoz tam chce gim giti, mufy se fehnauti. A tu gest ten zalarz, do kterežoz pan kryštus wfazen byl tehdaaz, kdyz ho k kayffaffowi prziwedli. A tu w niem fediel, az den byl. A gest 30
vzky, ze fem fwym fahem wfšudy wuokol wyfahl. A to mijesto Swatee A tyz koftelik drzij a magij w fwe moczy Armeni. A tu *fau odpustky plnee*.

Odtud afa*) zafe *wyffedšfe* flli sme afy puol druhych honuow proti miestu Geruzalemu. A tu sme prziffli k tomu mijestu, kdez byl duom Annaffe biskupa. A tu gest opiet maly koftelik na tom [119^a] mijestie, 35 kdez pan kryštus gfa tu prziweden, pošmijewan. A tu take na tom mijestie mu policzek dan od toho, kteryz mu rzekl: »tak-li odpowijedafš Biskupu?« iakoz o tom pfano w paffigi. A przed *tijem* famym koštelem flogij oliwa. A tak nam ten bofak, kteryz f nami byl za gifte prawil, ze taaz oliwa byla gest tehdaaz, kdy fu, yawffe pana kryšta, do tehoz domu wedli, A prawil, 40 ze nema zahynauti az do fkonanije fwieta ta oliwa. A to mijesto Swatee

*) afa v rukopise přeškrtnuto.

a tyz kostelik drzije a magij w swe mocy Suriani. A gest tu odpustkuow
Sedm leth a Sedm karen.

Tyz den asa dwie hodinie przed wecerem z nas niekterzij putnikuow
febrawffe se, flli sme spolu, abychme ohledali duom pilatuow. A prziffedffe
5 tam, kdz fine do domu wefli, nedaleko od wrat tehoz domu na prawe rucze
gest pokoy cztwero[119^b]hrany, zborzeny fwrchu, nez na ftranach fu zdi.
A na tom mijestie gest pan kryftus przed pilatem obzalowan a take gest tu
na tom mijestie biczowan, trnowu korunu korunowan, posmijewan y take
tu na Smrt odfaufen. a kazdy z nas mufel dati Benatfky penijez, marketu
10 rzeczeny, ze nas hospodarz toho domu puftil. *A tu sau odpustky plnee.*

Tehdaas sme take ohledali ten kostel, gestto se panna maria tu na
tom mijestie rodila. tu byl duom otcze gegijeho. A gest przed tym kostelem
placz jako kerchow. A hledieli sme do tehoz kostela dierami Skrze
dwerze, Neb pohanee zadneho krzeftiana tam do nieho nepuftije, nez fami
15 swe modlitby rziekagij w niem. A nenije w niem zadneho oltarze. Gducze
odtud do hospody, profyli sme patrona, aby nam zgednal ofly, aby nas
rano czekali na horze Syon klafftera.

W pondielij po Swatem Jakubu, kdz byl [120^a] den, flli sme ke
mffi na horu Syon. A tu po mffi wfedawffe na ofly, geli sme a f nami dwa
20 bofaczy. nayprwe geli sme blisko a mimo famee to mijesto, A bylo nam
po prawee rucze, kdez zidee chtieli pannu marigi przewrczy f marami,
kdz gi Apofstolee nefli po Smrti gegije. A odtud nedaleko gest mijesto
v fame czefty. A gest na niem niekolik welikych kamenuov. A tu gest to
mijesto, kdez Swaty petr, zaprzew pana kryfta, plakal a zelel toho. Odtud
25 geli sme czeftau doluow po Miesto Geruzalem, nechawffe miasta na lewe
rucze. a nad famau tau czeftau gest zed welika z tefanego kamene, dobrze
wyfoka, za kteruzto zdij widieti Chram geden. Ale nenije tak welikay
yako Chram Sfalomunuow. A gest wolowem przikryt. A tu nam powie-
dieli, ze panna maria, matka bozije, w fwem dietinstwu byla do tehoz
30 Chramu od [120^b] fwych rodiczuow obietowana A ze tam obydle swe
miela XIII leth. dale geducz czeftau doluow, za tauz zdij byl Sfalomu-
nuow Chram. Ale nemuoz ho odtud widieti, nez s huory oliwetfke wzrze
obadwa taaz Chramy. A [do] tychz Chramu obudwu zadny zid ani krzeftian
nefmije; pak-li by kto wfetecznie wffel tam, tehdy neb hrdlo swe ztratij,
35 Aneb wijery zaprzieti musy. Take tyz Chram, acz flowe Chram Sfalo-
maunuow, Ale nenije ten od Sfalomauna zdielany, nez toliko na tom
mijestie ze gest, kdez Sfalomun fwoy Chram byl wftawiel. A po wonom
Chramu Sfalomaunowu to gmeno ma. Neb tento nynieyffij gest trzetij nebo
Cztwrtly po Sfalomaunowu. A tu dale przigeli fine do dolu Jozaffat, kteryz
40 duol gest mezy miestem Geruzalemem A horau Oliwetfkau. A gest vzky
duol. a tu przegewffe prgef tyz duol, Nechali sme hrobu Abfolonowa na
[121^a] prawe rucze a geli sme welmi zlau czeftau a kamenitau v wrch
nahoru. A tu nedaleko po prawe rucze vkazowali nam ftarau zed, kdez byl
duom Gidaffuow ffkaryotfkeho. Malo waf (sic) czeftau geducz vkazowali

nam drzewo to z toho korzena wyofstlee, yako fe na niem Gidafs obiefyl.
A gest nad tym drzewem Skalka. opiet dale a ways v wrch geducze
ukazali nam mijesto, a lezij na niem kamen welikay tu, kdez ten ffijk ftal,
gestto gey pan kryftus tudy gda zlorzeczil, ze vfechl, protoze owotcze ne-
nefl. Take fem widiel tehdez v fameho toho kamene, kdez ten zlorzeczeny 5
ffijk stal, ginay ffijk ruofti A fycz onde y onde okolo gina drzewa ffkowa.
Ale ten byl mezy nimi bledy, yakoby wvadl. a dale geducze przigeli sme
na wrch. A geli sme czeftau rownie niekolikery hony proti poledni a przigeli
sme do betany. A lezij betanya dwie mili wlawke od Geruzalema.
[121^b] A taaz Betanya bylo Syedlo Sfimona malomoczneho, a fu gestto 10
zdi zborzenee. A tu na tom mijestie, kdz pan kryftus byl v tehoz Sfimona
malomoczneho, Swata marzije magdalena prziffedffi k niemu s drahou
maftij, gehu mazala. A tu gije wfeczky hrziechy na tom mijestie od pana
kryfta odpufftieni gfu. *A tu sau odpustky plnee.*

Tu sfedaruffe s ofluow flli sme pieffky ftezkau doluow pod ten duom 15
fwrchupfany do wfy, kteraz pod nim gest, afa hony. A flli sme do gednoho
pohana Sedlaka dworu malymi dwerzczy a prziffili sme k kaple, kterazto
kapla gest pod wrffkem tym, na kteremz duom fwrchupfaneho Sfimona
malomoczneho byl. A ta kapla gest naprzed Sfiroka, kdz do nije gdau,
A ma dwoge dwerze, ktereze fe zamykagij. Awffak wnitrz nenije niczimz 20
[122^a] przedielana. od gedniech dwerzij magij ti Sedlaczy pohanee klicz
a od druhaych dwerzij Bofaczy s hory Syon. A pohanee fe wedle fwego
obyczege w teez kaple modlee. A bofaczy take czafem na gednom oltarzi
w nije mffe flauzije, yakoz o tom dolegije powijem. A tu, kdz nam Bo-
faczy otwartzeli swe dwerze, wfedffe do kaply, hned v famych dwerzij, kdz 25
tam waydefs, na lewau ruku gest hrob Swateho lazara z bijeleho mramoru
pulerowaneho vdielany fwrchu, yakoz hrobu obyczey gest dielati. A pod
tym hrobem w zemi gest ten prawy hrob Swateho lazara, w kteremz lezal
Cztyrzy dni tyz Swaty lazar. A pan kryftus ho z toho hrobu wzkrziefyl
z mrtwych. a od tehoz hrobu pietmezczytna kroczej giti rownie vprzije- 30
mo proti tiem dwerzom, kudy sme do kaply wefli, gest fchod po Sedmi
Stupnijech [122^b] kamennych nahoru wgiti ke dwerzom. A kdz tiemi
dwerzmi tam waydefs, hned wedle famych tiech dwerzij na lewe rucze
gest oltarz na tom mijestie, kdez pan kryftus ftal a na lazara wolal, aby
wyffel wen z hrobu, A gehu tu pan kryftus na tom miestie ftoge z mrtwych 35
wzkrziefyl. od tychz dwerzij dwa kroczege rownie proti dwerzom gest
dijera Cztwerohrana pod fe do zemie. A tu lezl fem tau dierau tam.
A wleza tam, na prawe rucze gest lezti pod zemij afa cztyrzy neb piet
kroczegeow. a tu gest gefkynka mala a tmawa w Skale wytefana, w kte-
rezto Swata marzije magdalena Sedm leth po wftaupenije pana kryfta na 40
nebefa fe tu wftawnie fwych hrziechuow kala A tu we dne y w noczy
byla. A tu gest odpustkuow *Sedm leth a Sedm karen.*

To ohledawffe geli sme dale proti poledni [123^a] afa patery neb ffe-
ftery hony. A tu sme przigeli k zborzenee zdi, ana na kopczy ftogij. A tu

na tom mijestie bylo gest Syedlo Swate marzie magdaleny, na kteremz oby-
wala za swych let prwe, nez se hrziechuow kala, fwiet opuŝtiwŝi. a tu
gest odpuŝtkuow *Sedm leth a Sedm karen.*

Odtud dale na lewu ruku geli sme proti waychodu Sluncze afa hony
5 neb puol druhych. a tu opiet gest zborzeny duom a zdij malo ŝogije. A to
gest byl duom Swatee marty, hoŝpodynie pana kryŝta, kdezto pan kryŝtus
czaŝtokrat s vczedlniky bywal. A tu gest odpuŝtkuow *Sedm leth a Sedm
karen.*

Odtud dale saŝe proti Geruzalemu geducz, wod Swate marthy toho
10 domu afa dobraych puol honuow gest Skala a kamen okruhly iako peczen,
naprziecz afa puol drugeho fahu z ŝfirzij. A to [123^b] gest to mijesto, kterež,
pan kryŝtus s vczedlniky ŝwymi prziffed, na tom kameni odpocziwal, a Swata
martha gey vzzewŝi, z domu ŝweho przibiehla k niemu mluwieczy: »pane,
15 o tom we czenije pfano. A tu gest odpuŝtkuow *Sedm leth a Sedm karen.*

Odtud dale Geli sme blize k Geruzalemu przedcze afa wlaŝku mili.
A tu sme opiet przigeli k zborzenym zdem. A to ŝlowe betffage. A to gest
to mijesto, geŝto pan kryŝtus w kwietnu nedielu odtud poŝlal dwa vczedlniky
ŝwa do Geruzalema po ofliczy, na kterež gest tam gel, yakoz o tom pfano
20 we czenije. A tu gest odpuŝtkuow *Sedm leth a Sedm karen.*

Od Bethffage geli sme k horze oliwetŝke do toho koŝtela, kdez gest
mijesto to, ŝ kterež pan kryŝtus na nebe wŝtupil, iakoz [124^a] o tom
prwe pfano. A tu sme opiet muŝeli dati pohanom po marketie, ze nas tam
puŝtili. [*koŝtelik Swate pelagie*].

25 *Wedle ŝameho* toho koŝtela, wyŝfedŝe z nieho proti zapadu Sluncze,
gest koŝtelik Swateho*) pelagie, yakoz naprzed o niem pfano, Aczkoli poprwe
tam z nas zadny pautnikuow nebyl. Ale podruhe ten czas, wzawŝe od nas
po penijezy, puŝtili nas tam. a gest koŝtelik neweliky. A gest do nieho giti
doluow XI Stupniuow. A potom gest rownem giti proti Schodu temuz.
30 A tu ŝau male dwerzcze, A gest gimi tma tam giti do Geŝkynie w Skale
wytefanee. A tu hned, wegda tam, na prawe rucze gest hrob Swatee
pelagie. Ale neleziye w niem; niekam gest ginam przeneŝena — toho ŝem ŝe
wyptati nemohl. A dale proti tiem dwerzczom, kdez hrob gest, ŝau opiet
gine [124^b] dwerzcze do ginee Geŝkynie w tee Skale wytefanee. A tu gest
35 mijesto to, w kteremz S. pelagie obydle ŝwe miela we dne y w noczy
a hrziechuow ŝwych ŝe tu kala XII leth. A pohane ŝami w ŝwe moczy ten
koŝtelik magij a gey drziye. A gest w niem odpuŝtkuow *Sedm leth a Sedm
karen.*

Odtud geli sme czeŝtau kamenitau proti mieŝtu Geruzalemu doluow
40 a nawŝŝiewowali sme ta Swataa mijesta, v kterychz sme take prwe byli,
iakoz o tom naprzed pfano, totizto tato mijesta: kde pan kryŝtus plakal
nad Geruzalemem, kde panna maria, Matka boziye, wŝtupugiczny do nebe

*) Slabika *ho* přeŝkrtnuta.

Swatemu Thomaffi paŝek ŝwuoy vpuŝtila, kde Swaty Jan, Swatay petr,
Swaty Jakub ŝpali, kde pan kryŝtus yat, A gina mijesta Swata, iakoz o nich
naprzed pfano. A potom geli sme nahoru dolem Jozaffat pro[125^a]ti zapadu
Sluncze pod mieŝto. A tu na dole mezy Geruzalemem a oliwetŝku horu
gfu zdi zborzenee. A tu gest byla weŝka Geŝfemany, kdez gest pan kryŝtus 5
nechal vczedlnikuow ŝwych ginych, kdyz ŝe ŝfel modlit bohu otczy ŝwemu,
wzaw ŝ ŝebu Swateho Jana a S. petra a S. Jakuba, iakoz o tom we czenij
pfano. a byla nam taaz Geŝfemany na prawe rucze, kudy sme geli. A gest
ŝotwa puol druhych honuow od toho mijesta, kdez ŝe pan kryŝtus modlil
bohu otczy ŝwemu. a przedcze geducze przigeli sme k klaŝteru hory Syonŝke. 10
A tu ŝedawŝe ŝ woŝluow, ŝŝli sme do hoŝpody ŝwe. [*Swata mijesta ohle-
dawali.*]

W utery, den Swateho abdona, byli sme v mŝŝe na huorze Syon. A po
mŝŝi ohledawali sme ta Swata mijesta, kterež tu blizko okolo ŝau. A dale
potom gducze k hoŝpodie naŝŝije Czeŝtau, afa dwuoge hony [125^b] hony od 15
klaŝtera anebo malo wijecz na prawe rucze ŝŝli sme dwerczy malymi do
koŝtela Swateho Jakuba Apoŝtoła. A kdyz tam weydeŝ do tehoz koŝtela,
na lewe rucze v zdi gest mala kapliczka A w nije Oltarz. A na tom mijestie,
kdez tyz Oltarz gest, S. Jakub ŝtiat gest. a drziye ten koŝtelik Georgiani.
A gest tu odpuŝtkuow *Sedm leth a Sedm karen.* 20

A wyŝfedŝe z toho koŝtelika, ŝŝli sme aŝy hony. A tu rownie na czeŝtie
leziy kamen weliky, teŝany. A tu gest to mijesto, kdez ŝe pan kryŝtus na
weliku nocz po ŝwem wzkrzieŝfenije zgewil trzem marygem. A tu gest
odpuŝtkuow *Sedm leth a Sedm karen.*

Ten den o neŝporziech poŝlal patron, Abychme ŝe ŝrogili giti do 25
Chramu boziyeho hrobu. y prziffli sme afa hodinu przed wecerem. A tu
sme puŝtieni do Chramu. A tu sme opiet chodili [126^a] ŝ proczeŝy nawŝŝie-
wugicz ta Swata mijesta tu w Chramu. A mŝŝe kniezije ŝlauzili teež, yakoz
o tom naprzed pfano. [*Czo drziy kral zoldan*].

A to mieŝto Geruzalem y tu zemi okolnij wŝfeczku drziy kral zoldan, 30
kral Egipŝky. a bylo niekdy welikee mieŝto, Ale nynije gest ho mnoho
zborzeno a puŝto. Ale proto geŝtie wedlee zdanije meho ze gest geŝtie
tak welike yako dwie zatczy w ohradie kromie przedmieŝtije. A leziy na
ŝtrani a w welikych horach a w kamenitych. a nenije nicz k pewnoŝti vdie-
lano a bylo by lehke dobyti krzeŝtianom, by chtieli, Ale dobudaucze 35
tiezcze obdrzeti proti krali zoldanowi, lecz ŝ welikym nakladem a pracy.
Ale muoy rozom tomu neŝtaacij, by ho dobudaucze krzeŝtiane, mohli
ge zachowati, neb podal a niekoliko mil od morze leziy. A tiezke ŝŝpiho-
wati by bylo y teež retowati krzeŝtianom, neb tyz kral [126^b] zoldan, pan
gich, gest mocny pan a mnozŝtwije lidij ma pod ŝebau, yakoz o tom 40
napoŝledy ŝe powije. Okolo tehoz mieŝta w tychz horach gest drahnje
drzewije oliwoweho, geŝto na niem drzewienny oley roŝte. A teež gest tu
drahnje winicz okolo tehoz mieŝta, A wybornee ŝladke wino w hrozniyech
ŝem tu gedl, tu gfa. [*Yakeho maŝŝa wŝiwagij*].

W temz mieście magij dofti maffa woloweho, fkopoweho; welbludy take tepau a gedije, a Slepicz a kurzenecz dofti. A neniye w niem laczyno a zwłafftie Chleb, neb wffeczko obilee k Chlebu z okolnijch dobrych kraguow yakozto od Ramu a odginud na welbludijech, na oflech do tehoz 5 miefta Geruzalema od niekoľiko mil nefti mufye, wozuow nemagicz, a take by pro zle czefty wezti gich nemohli.

[127^a] Take *fluffije wiedieti*, ze w temz Chramu hrobu bozijeho oby- wagij ofmerzi krzeftianee, gefito fe gmenugij bayti krzeftianee, Ale wffak negfau prawij krzeftianee zadnij krom bofaczy; Neb ti ginij wfficzki, 10 aczkoli fe krzeftianee gmenugij a to gmeno mijeti chtije, wffak kazda ta rota niektere bludne kufy drzije proti obecnee wijerze krzeftianfke, yakoz o tom dolegije powijem. A ti ofmerzi krzeftianee gfu tito: Naprzed prwnij magij wijeru naffi obecniy, totizto bofaczy, druzy fu rzekowe, trzetij Georgi- nowe, Cztwrtij Jakobite, pati Surianowee, Sfettij yndianowee, Sedmij Armeni 15 A wofmij maronyte. [*Naprzed wijera RZimfskaa*].

Teez wijery fu w Chramie teemz bofaczy. [127^b] A fu wzdycky we dne y w noczy dwa tam. A magij fwe obydle, kdez gedije a lehagij, hned wedle kaply matky bozije, kteraz w temz Chramie gefit. A gefit takowa 20 zrzizenofit o nich, ze Gardyan klafftera hory Syon ge opatr[z]uge gijedlem a pitim a z fweho klafftera bratry tam pofyla. A gefit zrzizeny, ze ty, ktere z poffle, kolik dnij vrzczenych tam magij byti w Chramie, a kdez ten czas przigde, ze by ti bratrze zafe wen wygiti z Chramu mieli, Tehdy tyz Gardyan poffle dwa gina bratry k vrzedniku krale zoldana tu, A ten ma klicze od Chramu fwrchupfaneho. ten ty tam puftij A ony zafe wpuftij 25 wen. A hned zafe Chram zamkne. A yakoz zprawen fem od Gardyana y ginych bofakuow z klafftera hory Syon, ze kral zoldan na Bofaky lafkaw gefit A ze gim zadne krziwdy cziniti nedopuftij A ze ge poruczil gednomu panu, [128^a] kteryz po krali jako zprawcze gehy nayznamenitiefij gefit. A tu, kdez fe gim yaka krziwda ftane, k tomu panu fe vtekau, a ten, 30 yakoz mie zprawili, nad nimi welmi tuze drzije a krziwdy zadne na nie nedopuftij. A powiedieli mi, ze fe niekdy treffilo bylo nedawno przed tijem, ze pan Geruzalemfky, ktery haytmanem tu byl od krale zoldana, ze prziffed do klafftera, pobral gim gijedlo, czoz byli fobie nawarzili. A kdez ten pan, kteremuz fau poruczeni, przigel do Geruzalema, a oni mu tee wieczy zalo- 35 wali, ze gefit gey naprzed vpral kygem a gey hned f toho haytmanftwije sfadil. Take mi prawili, ze kral zoldan zadnych ginych zakonuow mnichuow w fwe zemi nema nez toliko bofaky, a ti magij niekoľik klaffteruow w te zemi, totizto w Geruzalemie, w Betlemie A pod horau Synay, kdez pan buoh moyzjeflowi defatero bozije [128^b] przikazanje moyzjeflowi dal. 40 Take Bofaczy zadne dani temuz krali nedawagij ani od fwych klaffteruow ani od tiech mijeft fwatych, ktere z w Chramie hrobu bozijeho drzije. Ale gine roty wffech tiech oftatnich Sedmi od fwych mijeft danie dawati mufye, pokud fe fmluwije s vrzedniky kralowfkymi. [*A tijz Bofaczy drzije tato Swata mijefta w Chramie*].

Naprzed drzie kapliczku, kdez gefit bozij hrob. A tu zamykagij y teez hrob bozij. Take drzije kaplu matky bozije, take drzije gedem oltarz na huorze Caluarie w kautie wedle toho mijefta, kdez ten zly lotr vkrzizowan. A na oltarzi bozijeho hrobu a na oltarzich w Swrchupfane kaple matky bozije tu zadny z tiech Sedmi rot fwrchupfanych bez wuole a powolenije 5 bofakuow nefmiegiy na nich mffe fluziti. take [129^a] tiz bofaczy w kaple, kdez Swaty krziz nalezen gefit, drzie oltarz na lewe rucze toho mijefta, kdez Swaty krziz nalezen gefit. [*A pale na tiechto mijeftech dolepfanych tolik lamp*].

Naprzed w kaple bozijeho hrobu trzi lampy, v matky bozije w kaple 10 trzi lampy, na horze kaluarie przed tau dierau w Skale, kdez krziz ftal, trzi lampy A w kaple, kdez Swaty krziz nalezen, gednu. A na tom mijefcie, kdez pan kryftus f krzize fniat fa mazan, gefit take gedna. [*Rzeczka wijera*].

Tijz rzekowe magij wijeru, ze fe w mnohych kufech s obecniy wierau krzeftianfkau nefrownawagij, iakoz mie tehdaaz take toho bofaczy zprawili. 15 Naprzed drzie, ze duch Swaty pochazy toliko od boha otcze [129^b] a ne od Syna, druhee drzie, ze zadnay kniez nemuoz tiela bozijeho powietiti w oplatku nez toliko w Chlebie kwaffenem, a prawijecze, ze pan kryftus tee z czinil a w kwaffenem Chlebie powieczowal tielo fwe fwatee na po- flednije weczery rozdawage vczednikom fwym. Take drzije a newierze, 20 by kto vmra przed Saudnaym dnem, aby do nebe aneb do pekla gehy duffe ffla, nez ze gefit w gednom mijefcie, ze zadnee radofti ani zalofiti nema, ze gij ani dobrze ani zle gefit, ze zadnee mauky netrpije; nez tepruwa po Saudnem dni, ktoz dobrze czinil, ze bude przifuzen do nebe, A kto zle, ten do pekla. Nez Sycz przed faudnaym dnem, czin zle nebo dobrze, 25 ze wffe gedno, ze ani do pekla ani do nebe duffe gehy nepuoyde. Takee gijedagij w Sobotu maffo wedle obyczege fweho. Take, kteremu fe z nich zena nelibij, muoz fobie ginaw pogijeti. Gich kniezij magij [130^a] zeny, A kteremu z nich zena vmrze, tehdy ginee pogijeti nemuoz. mffe gich kniezij flauzije w uornatiech jako naffi kniezije. Tielo bozije powieczugij 30 w kwaffenem chlebie a na mffech fwych nepozdwihugij jako naffi kniezije. Take gich kniezij nemagij pleffij jako naffi kniezije, nez brady dluhee. dieti fwe krztije tee z jako my we gmie otcze y Syna y Ducha Swateho. Take na fwych oltarzich wffudy obecnie Matku bozije s Dietatkem A take Sycz ginee fwatee magij malowanee. Otczy Swatemu, papezi, nechtuje pod- 35 dani a pofluffni byti prawijecze, ze on a my wfficzki, genz gehy poflu- chame, ze fme w kletbie proto, ze nederzime tee z jako oni, A ze oni prawu wijeru magij, kteruz pan kryftus vftanowil, w kwaffenem Chlebie tielo fwe fwatee powieczuge. A poniewadz w kletbie papez tak gefit, ze ho powinni negfu pof[130^b]luchati. Take magij mezy febu patryarchy, arczybifkupy 40 a bifkupy. A ti tee z take mohau zeny mijeti tymz obyczegem jako y gich kniezij. Take neradi dopaufstiegiy, lecz mufye, kniezim naffim fluziti mffe w fwych koftelech anebo na fwych oltarzich proto, prawijecze, ze fu w kletbie y f nami naffi kniezije. [*Tyto fwata mijefta drzije w Chramie*].

Naprzęd drzije kuor w Chramie a weliky oltarz. Take drzije kaplu tu, w ktereż ten zalarz, w kteremz pan kryftus Sediel, dokudz ftrogili A lamali dijeru w Skale, kdez miel krziz ftati. [*A palee na tiechto mijestech dolepfanych tolik lamp*].

5 *Nayprwe w kuoru* przed welikym oltarzem [131^a] gednu A na huorze kaluarie dwie, w kaple bozijeho hrobu trzi, w zalarzi fwrchupfanem gednu, w Swate Eleny kaple, kdez krziz Swaty nalezla, gednu; Na tom mijestie, kdez fu zidee lofowali a hrali o Sukni pana kryfta, gednu. [*Georgianska wijera*].

Ti magij wijeru a frownawagij fe wietczij dijel v wijerze s rzeky 10 a Slauzije mffe w rzecznych koftelech a na gich oltarzich flauzije mffe, A teez rzekowe kniezij w gich koftelech a na gich oltarzich mffe flauzije. A fycz gefctie gedna rota byla tu a miela take niektera mijesta tu w Chramie, gimz rziekagij nestoriani. Ale tiech giz nenije tu obyczeynie. A ti fe take frownawali s fwrchupfanymi v wijerze, neb fu zdali [131^b] fwa mijesta; 15 Nez czafem przichazegij tu a mufye za to, kdz ge do tehoz Chramu puftije, pohanom penijeze dawati teez yako krzeftianee. A tu przigducze do Chramu, kniezije gich Slauzije mffe na oltarzich rzecznych a Georgianfkych. [*A tijz Georgian drzije tato Swataa mijesta*].

Naprzęd drzie horu kaluarie, druhe drzije mijesto, kdez Swatay krziz 20 nalezen, Trzetije drzie kaplu, kteraz gefť pod horu kaluarie. A w tee kaple fu hroweew, w nichz fu pochowani niekterzij kralowe a kniezzata krzeftianska, Gefťto tu w Geruzalemie zemrzeli, dokudz krzeftianee bozij hrob a Swatau zemi w fwe moczy drzeli. [*A palee na tiechto mijestech dolepfanych tolik lamp*].

25 [132^a] *Naprzęd na huorze* kaluarie magij trzi lampy przed tauz dierau, kdez krziz panie kryftuow ftaal; W kaple bozijeho hrobu trzi lampy; W kaple, gefťto Swaty krziz nalezen, trzi lampy A w kaple, kteraz gefť pod horau kaluarie, take trzi lampy A na tom mijestie, kdez pan kryftus fkrzize fniat a mazan, gednu lampu. [*Jakobitska wijera*].

30 *Ti magij wijeru* zmatecznau, ze dijel drzij yako krzeftianee a dijel yako zidee, totizto, ze fe krztije teez yako krzeftianee v wodie we gmeno otcze y Syna y ducha Swateho A po krztu obrzezugij fe yako zidee a Swietije nedieli y Sobotu. A negedije zadneho maffa Swinfkeho teez yako zidee. A magij na fwych oltarzich obrazy [132^b] matky bozije s dietatkem. 35 Take magij mezy febau bifkupy, gefťto gim gegich kniezije fwietije. A flauzije mffe gich kniezije w uornatijech. A powieczugij tielo bozije w kwaffenem Chlebie teez yako rzekowe a Gerorgiani. (sic!) [*A drzije tato Swataa mijesta*].

Naprzęd drzie to mijesto, kdez pan kryftus fkrzize fniat a mazan. A take magij kaplu przizdienau k kapliczcze, kdez hrob bozije gefť, A w tee 40 kaple wedlee obyczege fweho zpijewagij a panu bohu flauzije a fwee obydee tu magij. [*A pale tyto lampy*].

W kaple bozijeho hrobu palee trzi lampy, Na horze kaluarie gednu A na tom mije[133^a]ftie, kdez pan kryftus s krzize fniat a mazan gefť, gednu. [*Surianska wijera*].

Ti fe frownawagij fwau wierau f yakobity we wftech kufech a magij mezy febau Bifkupy, gefťto gim kniezije gich fwietij. [*A drzie tato Swata mijesta*].

Naprzęd drzije Swate Eleny kaplu a magij Sycz zwlafťtie w temz 5 Chramie na lewe rucze, gduczy do Chramu, mezy Slaupy mramorowymi rownie proti yakobitom kaplu, w nizez obywigij a mffe Slauzije tu wedle obyczege fweho y tu ginee modlitby fwe rziekagij. [133^b] [*A pale tyto lampy*].

Naprzęd w kaple hrobu bozijeho trzi lampy, na horze kaluarie gednu A na tom mijestie, kdez pan kryftus fkrzize fniat a mazan, gednu. 10 [*Yndyanska wijera*].

Ti fe frownawagij wietczij dijel f yakobity a s Suryany krom toho, ze fe po krztu dadije paliti horkym zelezem na twarzi, na lijcze. A ti nemagij mezy febau zadnych kniezij ani Bifkupuow, Nez bifkupi yakobituow a Suryanuow ti gim gich kniezije fwietije. [*A drzije tato Swata mijesta*].

Naprzęd drzije tu kaplu, w ktereż pod oltarzem gefť ten kamen, na 15 kteremz pan kryftus [134^a] Sediel gefť a trnowu korunu korunowan. Take magij zwlafťnij kaplu, Gducze do Chramu na lewe rucze, fkuoro rownie proti tomu mijestu, kdez pan kryftus fkrzize fniat a mazan. [*A palee tyto lampy*].

Naprzęd w kaple bozijeho hrobu dwie lampie, Na horze kaluarie 20 gednu a na mijestie, kdez pan kryftus fkrzize fniat a mazan, gednu. [*Armenska Wijera*].

Ti fe w niekterych kufech frownawagij f naffij wierau krzeftianskiau, totizto we krztu, ze fe teez krztije yako my A ze [134^b] teez na fwaych mffech gich kniezije tielo bozije powieczugij w uoplatku iako naffi. a prawij 25 a wyznawagij, ze rzymfky koftel a wijera gehu gefť Czyrkew fwata. A take klekagij przy mffech naffich kniezij, kdz tielo bozije zdwihagij, a welmi poczeftnie a naboznie przy mffech naffich kniezij fe magij. Ale wfak proto niektere bludnee kufy w fwe wijerze magij, gefťto mne ten bofak, kteryż mne tiech wftech wieczy zprawowal, toho neumiel do koncze zprawiti, 30 iake fau to kufy bludne, ktereż drzije. A magij mezy febau bifkupy a kniezije. [*A nedrzije zadneho Swateho mijesta*].

Nez magij kaplu, gducze do Chramu na lewe rucze blisko ode dwerzij, XVIII [135^a] Stupniuow nahoru do nije giti, a tu magij fwe obydee A tu wedle obyczege fweho mffe y ginee Swe Sluzby panu bohu czinije. A tijz 35 Armeni fwrchupfanij przed czafy, kdz fe gefť pfalo, yakoz toho zprawen fem, leta narozenije bozijeho Tifyczyho Cztyrzifteho Sedmdefateho pateho, ze ten rok kral zoldan odyal gim mijesto to Swate, horu kaluarie, Skrze profbu a dary krale Georgianfkeho. A to mijesto Swatee dal Georgianom, ktereż oni Armeni przed tijem od mnoha leth drzeli fau. A od toho czafu 40 zadneho mijesta Swateho w Chramie nemagij. [*A palee tyto lampy*].

Naprzęd w kaple hrobu bozijeho palee dwie lampie, na huorze kaluarie [135^b] gednu A na tom mijestie, kdez pan Kryftus fniat f krzize a mazan, gednu. [*Maronyfska Wijera*].

Ti se teez snaffij wierau frownawagij yakozto Armeni w tychz kufech Awffak teez niektere kufy bludnee magij w fwe wijerze, kterychz take nemohl fem fe do koncze zepati. nez teez wfeczku poczestnost czinije a naboynie fe magij przy mftech naffich kniezij klekagicz, kdyz tielo bozije 5 zdwihagij. A nemagij mezy febau zadnych bifkupuow ani kniezij, nez fau wfeczko laykowe. [*A nedrze zadneho Swateho mijesta*].

Nez toliko magij kaplu na prawee [136^a] rucze kaply matky bozije, iako gi bofaczy drzije, a tu magij fwe obydele a fwee modlitby tu w nije rziekagij. [*A palee tyto lampy*].

10 *Naprzed w kaple* hrobu bozijeho palee dwie lampie a na huorze kaluarie gednu, kdez krziz panie kryftuow stal, przed tau dierau gednu A na tom mijestie, kdez pan kryftus f krzize fniat a mazan, gednu. Take mie zprawili bofaczy z klaftera hory Syon, ze zadna z tiech ze wfecch 15 rot bludnych neynelafkawieyffij fu na nas rzekowe a Georgiani A ze neradi widije, ze kniezij naffi a mniffije na gich oltarzijch a w gich koftelech mffe flauzije, Ale ze Skrze rozkazanje krale zoldana to vcziniti mufye [136^b] a ze by z dobree wuole toho neuczini. Take tijz rzekowe a Georgiani neflauzij mffij na zadnych tiech Swatych mijestech w Chramie, ktere bo- 20 faczy drzije a w fwe moczy magij, prawijecze, ze wfeczka naffe strana, ze fine w kletbie proto, ze to drzime, ze duch Swaty pochazye tak dobrze pochazye (sic!) od boha Syna yako od boha Otcze, a ze gest w koncylium N. o tom zuoftano, ze duch Swaty toliko od boha otcze pochazye, A ze przy tom take znamenitie zuoftano. kto by koli ginak to zmienil A toho czo 25 wijecze przidal anebo vgal, aby ten kazdy w kletbie byl. A ze naffe rzimfka strana w Concylium fferarfkem prziczinili, gestto na tom bylo prwe zuoftano: »genz od boha otcze pochodije«, a naffi przidali: »y Syna« gedine to Slowo. A proto, ze to naffi Slowo prziczinili, »boha Syna« przicziniwffe, proti [137^a] prwnijemu zuoftanij, ze fine wficzni f naffim kniez- 30 ftwem w kletbie. [*roty*].

30 *Take ty* dwie rotie, totizto Armeni a Maronyte, yakoz zprawen fem, ze fu na Bofaky a na naffi stranu naylafkawiegije A ze by radi widieli a radowali by fe tomu, aby krzeftianee hrobu bozijeho dobyli, A ze pana boha za to profye, aby fe to tijem fpiffe ftalo. [*Z Chramu wypuffieni*].

35 *W Strzedu* na Swateho Abdona I $\frac{1}{2}$ hodiny na den wypuffili nas z Chramu. A tu przed Chramem fau dwa kameny mezi ginym dlazenim. druzy prawije, ze pan kryftus na tom mijestie padl pod krzizem nefa gey na fobie, kdyz gey wedli na poprawu. druhy kamen, genz gest bliz 40 v Chramu, znati w niem yako dwie sflepiegi wedle febe. Tu niekterzij ti zlij krzeftianee nam vkazowali a nas [137^b] k tomu kamenu przywedli do nebe rukami vkazugicz. a nemieli fme s febu tu zadneho tlumacze, by nas toho zprawil, czo mijenij. nez tak fme fe wficzni domnijewali toho, ze gest to mijesto, ze gest tu na tom mijestie panna maria, matka bozije, ftala, kdyz fu pana kryfta zidee vkrzizowali, ze fe gest tu ftogeczy odtud diwala. Neb hora kaluarie nenije daleko od toho mijesta, nezda mi fe, by bylo

XXV kroczeuow, ze gest f toho mijesta wfeczko, czoz fe dalo, mohla widieti. Tyz den o poledni ffli fme do klaftera hory Syon a ohledawali fme ta Swataa mijesta, ktere z Sau blisko klaftera. A wedle tehoz klaftera 5 proti miestu Geruzalemu ze*) gest zyedka newelmi wyfoka, ze muoz przef ni hledieti, dwiema konczy przezdiena k klafteru fwrchupfanemu. A gest 5 wnitrz w tee zdi Placzek maly yako kerchow. A [138^a] gdu dwerze zelezne pod klafter hory Syon. A przed tymiz dwerzmi horzij wzdyczky lampa we dne y w noczy. A tu zadny krzeftian do toho krchowcze nefmije ani k tiem dwerzom, neb by byl, yakoz mie toho zprawili, hned bit. Nez pohane fe tu modle przelezucze tam przef zed. A praweno mi, ze gest tu 10 pohrzeb kraluow zidowskych, A ze dawid a Sfalomaun take tu lezij. A tu fme byli afa na dwie hodinie w klafterze. A bofaczy nam dali wfem dofti Chleba a wina. A potom afa hodinu przed nefporem wfedali fme na ofly a geli fme k ramu miestu a przigeli fme tam afa o puol noczy k miestu. a dwoge hony afa od miasta kazali nam pohanee f ofluow sfedati a pieffky 15 giti Skrze miesto az k ffpitalu. [*zase byli w ramie*].

We czwtortek przed Swatym Syxtem a w patek [138^b] nazaytrzije oftali fme tu w ramie. a fau wfeczky wieczy od gijedla, totizto Chleb, kaury, waycze y wfelika owotcze, gest wfeczko laczyniegije nez w Geru- 20 zalemie. nez woda gest tu horffije nez w Geruzalemie. [*o haytmanu w ramie*].

A haytman w Ramie kralowsky, Gmenem Abraham kraffo, mage nam wedle Aurzadu gehu, gemu poruczenego, wofly zGednati az do Jaffy k morzi, nechtiel toho vcziniti, nez aby nas pautnikuow take nietczo pozil. A po- 25 fylal mezy nas pautniky Sluzebniky fwe, kterzij nam hrozili, ze nas niektere vyberucz ze nas chtije precz nefi k krali zoldanowi do Alkayru. A chtiel-li 25 gest patron nafs precz y f nami, mufyl temuz Abrahamowi dati LX zlattaych. A przifahal mi patron, ze przefe wczeczky (sic!) Smluwy, ktere gest vczinil fe panem z Gazaru, od ktereho fme [139^a] Gleyt mieli na mijestie krale zoldana, ze gest mufyl dati przef to przefe wfefe Tifycz zlattaych, A ze gesttie 30 wijecze chtieli mijeti. Tyz Abraham kraffo poslal naffemu patronowi kozich 30 Stary cztij a darem po fwyh tiech Sluzebniczych. Sfamlat czerwenay na temz kozichu byl dofti dobry, mohl ftati tam za Cztyrzy zlattee, Ale kozich byl kunij, beranij, lifczij y Tchorzowe kuoze niektere. Ale byli wfeczko zlee koze, ze bich fobie nedal mijeti za tyz kozich X Groffuow. A ti Sluzebniczy Abrahyma fwrchupfaneho, genz ten kozich przinelli, ne- 35 chtieli na kratcze nikam od patrona; mufyl gim dati na propitije, bud mu libo neb zel, XXVI zlattaych, acz chtiel gich prazden byti.

W Sobotu przed Swatym Syxtem afa hodinu przed nefpory tepruw nam ofly przywedli, na ktere wfedawffe, Geli fme k Jaffie. A przigeli fme tam afa hodinu [139^b] przed wecerem. A tu naffi Galeoti s Galege na 40 Barkach k nam przigeli na brzeh. a tu, kdyz fme chtieli na Barky wfedagicz na Galegi pluti, nedali nam pohanee, A niekteree brz z nas, kteryz

*) ze v rukopise přeškrtnuto.

bezdieky chtiel na barku wfyesti, y kygi bili A druhee Strkagicz odtud trhali. az po dobree Chwili tyz Abraham fwrchupfany poslal gednoho fweho, aby nas na pokogi nechali. Awffak proto, kdyz sme na Barku wfe-dati chtieli, niekterymi z naffich trhali y kygmi hrozyecze biti, chtijecze 5 mijeti od nas kurtaczy, togiz (*sic!*) yako by rzekl na propitije. A niekterzij z naffich proto gim dati mufyli po marketie Benatfke. A tak wfficzni pospiechajicze na Barky, druzy az do zadku a druzy az do pafu brziefi sme mufeli. A tak f milym bohem wfedawffe, pluli sme na Galegi, S radoftij [140^a] panu bohu diekugicze, ze nam raczil pomoczy od takowych naffle-10 chetnikuow, gefsto w nich zadne czti ani wijery nenije Ani fobie czti a wijery czo wazije A zadnemu nicz nezdrzie, czo Slibije. A przipluli sme na Galegi rownie, ano Sluncze za horu gde. A ktoz fobie na tee czestie kterau kygowau ranu vhoneil, ten fobie miel. [*Czekali patrona*].

W nedielu, w pondielij przed Swatym Syxtem ftali sme tu na Galeji 15 na morzi afa wlatku mili od brzehu; Neb nafflechetniczy pohanfij Nechtieli patrona pufiti A gey tam moczy drzali, ze od nich bezdieky Bawlnu a przyzy bawlnowu, yako z nije Barchan dielagij, A gine wiczcy leczyakes kupowati mufyl.

W utery, den Swateho Syxta, o poledni teprow patron k nam na 20 Galegi prziplul. [140^b] a tu ftrogili az do weczera A tu czelu nocz oprawowali na Galegi, czoz bylo potrebyje.

W Strzedu, den Swateho donata, kdyz Switalo, rozpuftiwffe welum, magicze dobry wijetr, pluli sme ten den a tu czelu nocz.

We czwartek, w patek pluli sme we dne y w noci magijecze dobry 25 a wyborny wijetr k naffije czestie.

W Sobotu dwie godzinie afa przed polednem, den Swateho wawrzincze, przipluli sme k Infuli Czyprfkeho kralowftwije. A mufyli sme magijecze wijetr proti fobie oftati na morzi a kotwe vwrczy afa wlatku mili od miefta miffo rzeczeneho.

30 *W nedielu* po Swatem wawrzincy rano hodinu na den przipluli sme k mieftu zborzenemu, miffo rzeczenemu, a truoge [141^a] hony afa od miefta tehoz wvrhli sme ankori. A tu sme wfedawffe na barky pluli do miefta ke mffi a potom fobie kupowali potreby k gijedlu: chleb, wacze, Slep-35 picze. A tu Girzik Gffelerz s Janem mladietem tu nocz lezeli w temz mieftie v iakehos knieze, gehoz duom byl prkny przikryt. a byli fkuliny mezy tymiz prkny, Skrze kterezto prffela na nie rofa horka, ze, kdez kteraa kruopie vpadla, ze spalila ge, yakoby ge warem zlil, ze bylo znati na kozi.

W pondielij potom oftali sme tu ten den czely.

40 *W utery* trzi hodiny przed Swietem pluli sme precz odtud, magicze dobry wijetr az do poledne, a potom byl wijetr proti nam.

W Strzedu a *We czwartek*, den matky bozije na nebe wzetij, plowucze podle hor [141^b] Tureczkych, genz nam byli po prawe rucze, mieli sme nedobry wijetr.

W patek, w *Sobotu*, w *nedielu* a w *pondielij* bylo welmi ticho, ze sme pluti nikam nemohli.

W utery teprow mieli sme wijetr od polu dobry. [*Rodyz miefto*].

W Strzedu potom afa dwie godzinie przed polednem przipluli sme k rodyzu do portu a tu wfedawffe na Barky, pluli sme do miefta. a ffli 5 sme do hofpod kazdy z nas. A potom na weczer ffli sme niekterzij z nas na noczleh do toho domu, genz flowe infirmaria, gmenowaneho, kteryz miftr rodyzfky dal wdielati pro nemoczne pautniki, yakoz o niem napred pfano, neb hofpody zle fau, a nemieli sme na czem lezeti. Nez tuto w temz Infirmary mnie a memu Thowaryffi dany dwie komo[142^a]rze a w kazde 10 dwie loze. A tu nam dali bijeleho Chleba a wina. A tu sme lezeli.

We czwartek przed Swatym Bartholomiegem rano f patronem naffim ffli sme na hrad przed miftra rodyzfkeho. A tyz miftr geft ffranczauz a ma gmeno petrus daubofon. A geft czifty czlowiek, ftaray k Sedmdefati letom ftarzij, a dlauhau ma bradu a ffeidiawu. A miel przy fobie, kdyz sme 15 k niemu do gehu pokoge weffli, rady fwe afa na XII^a a kanczlerze fweho; a wffeczko cziftij muzije a w cziftych ffatech a welike rzetiezy zlattee na hrdlech magicze, po drahnje Stech zlattych w kazdem rzetiezu. A przed gehu pokogem take mnoho gehu dworzan bylo a wffe krzizowniczy zakona gehu. A tu, kdyz sme weffli do pokoge k niemu, przywital patrona 20 naffeho a nas niektere ruky nam [142^b] podaw. A tu dobrze na hodinu mluvil sam f patronem naffim ftoge. A my take ftali wfficzni. A potom ffli sme precz do fwych hofpod.

W patek v wigilije Swateho Bartolomiege rano byli sme v mffe w koftele Swateho Jana krzтитеle przed Samym hradem miftrwym a po 25 mffi Sfli sme na hrad. A tu w kaple vkazali nam Swatoft dolepfanau totizto Trn z koruny trnowe, gijz pan kryftus korunowan. A tyz trn wify w krziffalu okruhlem, ze gey dobrze widieti. A tu niekterzij z rad tehoz miftra rodyzfkeho rytijerzi, gefsto vmieli druzy latinie a druzy take niemeczky, prawili mi to za gifto, ze tak w prawdie geft, ze ten trn wzdycky 30 kazdy weliky patek, kdyz wedlee puol orloge Orlog trzi hodiny tepe, ze ktwe a nefe czifty bijely kwijetek a ze ktwe az do ffeftee hodiny tehoz orloge. A ze to oczitie widagij [143^a] na tyz den wfficzni, kdoz tam gfu na ten czas. Take nam vkazali tu tehdez ramie Swatee panny Kathe-35 rziny A fycz mnoho gine Swatofti. A ohledawffe to, ffli sme geft kazdy 35 z nas do fwe hofpody.

W sobotu, den Swateho bartholomiege, a na zaytrzie w nedielu byli sme tu w rodyzu a kupowali fobie, ktoz chtiel, Sfamaty, kobercze a drahee kamenije, neb toho tu dofti nagde, a k weczeru zednawffe fwe wiczcy, pluli sme na Barkach na Galej. A tu afa dwie godzinie na nocz zdwihffe 40 welum, pluli sme przedcze f panem bohem, magijecze dobry wijetr k naffije czestie.

W pondielij potom a teez w utery na den Swateho ruffa pluli sme magijecze wyborny wietr.

W Strzedu przed Swatym Gilgijm afa na trzi hodiny przed wecerem przipluli sme [143^b] do portu k miestu Candij a tu sme Ankory wvrhli w portu. A tu z nas niekterzij pluli na Barkach do miefta, a niekterzij tu nocz oftali na Galegi.

5 *We czwtwrtek*, w patek a w Sobotu potom oftali sme tu w Candij. A tu kazdy kupowal, czoz mu bylo trzeba. A bylo tehdaaz gefftie dofti wina w hroznijech a melaunuow, geffto prodawali. Takee bylo tu w portu tehdaaz mnoho lodij: Naw, Gryff a ffuft, kterzij malwazye kupowali a na teez lodij ladowali do ginych zemij, totizto do hyspanij, do ffrankraychu,
10 do Englantu a do Benatek.

W nedielu, den Swateho Gilgije, dwie hodinie afy przed swietem wpluli sme z portu od Candij a pluli sme naffij czestau.

W pondielij a w utery pluli sme dnem y noczy, Ale nebyl nam dobry wijetr.

15 [144^a] *W ffrzedu po Swatem Gilgij* mieli sme wyborny wijetr k naffije czestie ten czely den a tu czelu nocz. a afa dwie hodinie przed swietem przipluli sme k tureczkym horam afa XLti wlawfkych mil od miefta modonu. A tiem horam tureczkym na tom mijestie, geffto sme gefftie byli modonu miefta nedogeli, rziekagij wlawfky »porta dequagia«, yakoby rzekl
20 »krzepeliczij port«, a na tom krzepelicze, ktere z tiechto zemij naffich precz letije, tu fe v morze w tom mijestie shromazdiegij a v welikych hauffijech prycz przef morze letije. A patron nafs mi to za gifto prawil, ze gefft to w prawdie tak, a ze fe gefft tomu diwal, ze v welikych hauffijech fberucze fe tuze odtud letije przef morze. A kteraz wftane letieti,
25 dal nemohuczy, ze vpadne na wodu do morze a tu ze plowe zdwihnuoczy [144^b] kazda krzidlo gedno nahoru, aby gi wijetr hnal, yako wietrniej plachtau lodij fe zene. A prawil, ze ge fe tomu diwal, ze tak plauli gich na trzi anebo na cztyrzi tifycze. Ale ze gich proto mnoho ztopij fe. A prawil mi take tyz patron nafs, ze tu w tom miestie fwrchupfanem,
30 genz flowe krzepeliczij port, mnozftwij krzepelicz lapagij turczy z wefnicz tu przilezicznych blizko a to tijemto zpuofobem: ze magij wazenee Syetky na tyczy nedluhe, okruhle yako rzeffeto, w prawe rucze, a w lewe rucze ze maa zeleznu mrziezku yako klobuka puol. A tu ze do tee mrziezky naklade drzewieczka fuchehe, ze Swietle horzij. A tak, kdyz tmawa nocz, afa
35 dwie neb trzi hodiny na nocz ti myfliwoczy gdau na pole ftau fwau pripravou. A chodije po polach tak fwijetijecze a gdau rownie [145^a] yako Sekaczi na lukach — geden wedlee druheho — f tijem ohniem. A tu ze krzepelicze bieziye k tomu swietlu, ze gi vhlada a tau Syetkau gi przykryge a lapij; a tak ge lapagij czelau nocz az do swieta. a lapij gich we-
40 likee mnozftwije, neb gich druhay przef nocz lapij, yakoz mie zprawili, na ofmdefat na Sedmdefat a druhay take menie. A ta myfliwoft poczina fe o Swatem Bartholomegi A trwa za dwie nedielu potom. A widiel fem to oczitie fam s Galege, a bylo od nas afy na Cztwrt mile nad morzem, ze gich dobrze na ofmdefat anebo wijecze tak f tiemi swietly chodili lapa-

gicze ge. A nazaytrze, kdy sme byli przipluli do madonu, tu ziwee ty krzepelky, ktere z byli tu nocz zlapali, Turczy nofyli na trh do miefta a ge nam prodawali ziwee.

[145^b] *We czwtwrtek po Swatem Gilgij* mieli sme wijetr zly a proti nam. a w neffpory poczel prffeti weliky defft a prffel afa hodinu bez przef-
5 ftanije. a tu sme ftali na kotwach, wvrhffe ge, czely den. A tepruw w noczy ftrh fe wijetr nam od polu dobry, a tu sme przedcze pluli naffij czestau.

W Sobotu v wigilgije narozenje panny marie afa trzi hodiny na den przipluli sme do portu k miestu madonu. A tu wvrhffe kotwe, na barkach pluli sme do tehoz miefta. A byli sme v mffe w klaffterze Swateho
10 ffrantiffka.

W nedielu a w pondielij zuoftali sme tu w modonie nemagicze dobreho wietru, neb byl rownie wijetr proti nam.

W utery potom pluli sme z portu od miefta modonu. A bylo ticho, ze sme dofti malo wpluli ten den.
15

[146^a] *W ffrzedu*, we czwtwrtek a w patek potom teez bylo ticho, ze sme nikam geti nemohli, nez tak yako na gednom mijestie fe na Galegi kolebali.

W Sobotu, den Swateho krzize, tepruw w famy wecer ftrh fe wietrzik nam od polu dobry.
20

W nedielu po Swatem krzizi czely den a czelu nocz mieli sme k naffije czestie wyborny wijetr.

W pondielij potom afy cztyrzi hodiny na nocz przipluli sme do portu k miestu korffonu. A tu wvrhffe kotwe, oftali sme tu nocz na Galegi.

W utery rano pluli sme na Barkach do miefta a byli sme v mffe
25 w przedmiejstij w klaffterze v Swatee wffily. a fu w niem mniffije yako Swatoyakubfftij w praze. A tu po obiedie, wfedawffe na barky nas wietczij dijl, pluli sme [146^b] zafe na Galegi. A niekterzij ginij niemczy a Jan mladie, neboztik, ti tu woftali a fobie gednali lodije a pluli k miestu otrentu rzeczenemu, vmyflem tijem, chtijecze Skrze napulfke kralowftwije
30 na rzim domuow geti. A tyz den wpluli sme z portu od korffonu o poledni a ftrh fe welmi weliky wijetr a nam wyborny. A tak sme prudcze ten den pluli, ze nam fe wffem zdalo, ze kazdau hodinu ze sme na cztyrzi mile naffe wpluli a fpijefs wijecze. a k famemu weceru wiffil fe wijetr a bylo welmi ticho, ze sme tu czelau nocz malo a temierz nicz neupluli
35

W Strzedu potom bylo welmi ten czelau den y tu czelau nocz ne-
wftawicznee powietrze: Chwili wijetr, Chwili defft, Chwili ticho.

[147^a] *We czwtwrtek* potom mieli sme wybornie dobry wijetr. A pluli sme fndad o neffporziech rownie proti miestu raguzu, gemuz Slowanfky dubrawnik rziekagij. A byli sme od nieho afy piet nebo ffeft wlawfkych
40 mil. A tak sme pluli tu czelu nocz magicze wyborny wijetr, nechawffe po lewe rucze Infule rzeczenee melida a ginych niekterych.

W patek v wigilgije Swateho mathiege mieli sme wyborny wijetr. przipluli sme afa dwie hodinie przed polednem mezy Infuli fwrchupfanau

melida a Infuli kurczula, iakoz o tom napřed pfano. a tu afa dwie hodinie przed wecerem przipluli fme magicze dobry wijetr k miesteczku lezynye do portu a tu vvrhše kotwy afa troge hony od miesteczka, oftali fme tu. A tu tehdaaz przipluli [147^b] Cztyrzi Galege Gale*) welikee z Benatek
5 k nam do portu, magijecze na kazdee tee Galegi Trubacze a bubenniky a piffcze. A ty fwrchupfanee Galege pluli do pohani do miasta Alexandrie po kupecztwije a po korzenije, neb odtud wezau fem do naffich zemij peperz, zazwor, fkorziczky, hrzebiczky, muffkat, muffkatowy kwiet, kadidlo, mirru y ginee wieczy.

10 *W Sobotu, den Swateho* mathauffe Euwangelifty, rano, kdyz Sluncze wychazelo, pluli fme z portu od lezyny magicze wyborny wijetr, ale proto neweliky. A v wecer fe vtiffilo, ze mufeli wesly Galeoti Galej wezti. a przipluli fme k Infuli rzeczenee Solta do portu a tu fme vvrhše kotwy przed nocz oftali.

15 *W nedielu po Swatem* mathauffi przed Slunczem wypluli fme z portu zafe na [148^a] morze magijecze dobray wijetr, Ale mdlay. a afa o poledni tyz den przipluli fme proti kaple Swateho Jana malwazye, o ktere napřed pfano, procz taaz kapla to takowee gmeno maa.

20 *A od teez kaply* afa piet mil wlasnych kdyz fme vpluli, fu hory ka-
menitee, ale newelikee. a magij ty hory gmeno kauczeyfta.

A tu w temz muestie proti tymz horam poczina fe a gefť prawo a obyczey tento dolepfany, a od Staradawna fe tak wzdyczky zachowawa na wftech Benatczkych Galegijch, na nawach a teez na Gryppach y na ginych lodech, kdyz f kupecztwim zafe domuow k benatkam plowu od-
25 kudzkoli, budto z Swatee zemie f pautniky a nebolito f kupecztwim z pohan, z turek.

Tehdy, kdyz proti tomu miestu tychz hor przeplowu, Tehdy kazdy patron mufy wfaditi trzi Saudcze. A ti trzie mufye [148^b] temuz patronowi przifahu vcziniti, aby kazdemu fprawedliwee vczinili. A tu, ktozkoli na tee
30 wfifje czefťie geden druhemu czo poyczil anebo czo geden od druheho kaupil a wywierzil a gemu toho dluzu by zaplatiti nechťiel, tehdy ten takowy, komuz dluzno gefť, kazdy, yakz k tomu miestu gmenowanemu kauczeyfta prziplowu, muoze toho dluznika fweho, ktoz mu dluzen, pohnati przed ty trzi fwrchu dotczenee wfawenee Saudcze. a to takto zpou-
35 sobeno gefť: ze fu mezy tiemi trzmi dwa, kazdy z tiech dwu ma w rucze lopatku zeleznu**) drzewiennu. A kdyz kto zaluge, ze mu tento a tento dluzen tolik groffuow benatczkych a ze gemu nechcze zaplatiti, Tehdy ten geden s tau lopatkau gde k tomu dluzniku, na koho zalowano, a dotkne geho tauz lopatkau a [149^a] rzka takto: »Tento Jan aneb Petr« — gmenuge ho
40 gmenem geho — »zaluge na tie, zes n.u. toliko Groffuow dluzen. protoz, fy-li mu dluzen, zaplat gemu! pak-li gemu dnes nezaplatifs, tehdy ftuoy

*) Gale v rukopise přeškrtuto.

**) zeleznu v rukopise přeškrtuto.

zaytra bohda tento czas a tuto hodinu przed nami, wfazenymi Saudczemi!« Tu przed takowy pohon fmluwi-li fe tyz dluznik s fwym wierzitelem a gemu zaplatij, czoz mu dluzen, dobrze. Pak-li fe nefmluwij a gemu neda, czoz mu dluzen, tehdy nazaytrzie ftati mufy przed tymiz Saudczemi A tu tomu wierziteli fwemu praw byti. A tu przeflyffijecze obie ftranie, vczinij way-
5 powied mezy nimi wedlee fprawednofti a zdanije fweho. A czozkoli ti trzie Saudczy wypowiedije, na tom przefťano, a zadna ftrana o to fe k wyffijemu prawu przed takowau waypowied od[149^b]wolati nemuoz. A tijz trzie Saudcze nemagij wyffe Suditi a prawa rzekati nez toliko o dluz, genz gefť do Sfefťi marcelluow, groffuow benatczkych, gichz puol trzinaczta platij vherfky 10 zlaty anebo gich dukat. [*Saud o wyffij dluz*].

Pak-li gefť dluz wyffij nez X marcelluo, tehdy, ktoz nechcze zaplatiti, muoz fe odwolati na wyffije prawo do Benatek.

A od toho miasta Swrchupfaneho kauczeyfta az za puol druheho Sta mil wlasnych, az do Infule rzeczenee polumotorie, to prawo a ten Saud 15 tiech takowych trzij Saudczy trwa. A dale potom, kdyz Infuli polumotorie minau s Galegij anebo f nawau, tehdy wijecze zadny nemuoz zadneho k tomu temuz Saudu pohnati, az tepruw w Benatkach przed vrzedniky na to wfazene. Ale wfak na prze[150^a]defflee puohony, gefťlize by kto koho pohnal przed tijem czafem, nez fau minuli plowucz s Galegij Infuli 20 fwrchupfanau polumotorie, Ti trzie mohu prawo mezy ftranami rzeczy a wyrzekati, az prawie mezy ty dwa hrady v benatek, kdez do portu k Benatkam wgijezdiegij. A tentyz den w famy wecer przipluli fme k Infuli newelikee. a tu fme vvrhli kotwe v teez Infule, neb bylo welmi ticho. a o puolnoczy ftrh fe dobry wijetr. A tu fme opiet przedcze pluli naffij 25 czefťu. [*Plauli od yadra miasta*].

W pondielij po Swatem mathauffi, kdyz fme pluli a mieli gefťtie afa XXⁱⁱ wlasnych mil do miasta yadra, gemuz wlasny zara rziekagij, tu fe welmi vtiffilo. a potom afa dwie hodinie przed polednem ftrh fe nam dobry wijetr, a przipluli [150^b] fme o neffporziech k miestu temuz yadru. 30 A tu fme kotwe vvrhli dwoge hony od Miestu. A tu wfedffe na barky, pluli fme do tehoz miasta yadra. a tu nam praweny zlee nowiny, kterak nefflechetni zhaubcze krzeftianftwa Turczy porazyli Charwaty na hlauw a zbili a zgimali. A to patnaczy den przed naffim przigezdem na den Swateho Gorgonia to fe ftalo. [*o porazcze Charwatuow*]. 35

A tijemto fpuofobem fe ftalo: ze geden haytman Czyfarze Tureczkeho, gmenem hadrembaffan, febraw fe f naylepffimi turky, czoz mohl wybrati, niekolik Tifycz konij mage — afa okolo dewijeti aneb XI tifycz — tahl gefť przed hory Charwatfke do Charwat a tudy dale do zemie krále rzimfkeho k miestu rzeczenemu labach w koryntijech. a tu w tee wfifje kraginie po-
40 brali lidi a precz [151^a] s febu hnali muze, zeny, panny y pacholata. A hrabie a pani a rytijerzftwo Charwatfke febrawffe fe tahl gim w przedftihy na ty hory, kudy Turczy tam do zemie tahl. A tu fe szczekawali. A w tom, kdyz fe tak sgeli, yakoz toho zprawen fem, ze mieli na trzi

Tifycze konij a pieffijch afa na VIII Tifycz, Mezy kterymizto byli hrabie niekterzij a pani znamenitij Charwatftij, Totizto Ban Charwatfky, Ban z yaycze z Bofenfke zemie. A tu, yakoz zprawen fem, ze krale rzymfkeho haytman w Sftyrfftie, Czaki Jakub gmenem, poflal k nim, aby szczekali 5 a nicz nepoczinali az do gehu przizezdu, ze take tahne gim na pomocz f niekolikonaczi fty konmi a S niekteraym tifyczem pieffimi. Ale oni Charwati toho vcziniti nechcieli, nez magijcze nadziegi, poniewadz fau ge Turky przed tijem niekolik leth nedluho na tychz horach f nad dwakrat porazyli, [151^b] Chtijecze radiegi tu czest fami rajeti a nadiegiecze fe temuz, ze ge 10 porazye yako prwe, fobie ge turky lehczе wazili. A kdyz turczy o nich zwiedieli, tehdy naprzęd wieznie ty wfeczky, kterezy byli zgimali w tee gijezdie, fehnowffe ge do gednoho dolu, czoz bylo zmuzilych, k brani gefto by fe hodili, wfem hlawy ftinali bogijecze fe toho, kdyby fe s Charwaty bili, aby gim nepomahali gich take biti. A tak to turczy vcziniwffe, 15 fwee hauffy fobie zrziedili a puftili hauff gedem w honcze k horam, kdez gich charwati czekali. A na tri Tifycze konij turkuow ti fe okolo luhuow prfef nieyakau rzeku newelikau przeplawili, A tiem bylo poruczeno, kdyz by Charwati gich honcze honili, aby s zadu, kdyz ge pominau, w nie wfkoczili. a Charwati o takowe zaloze nicz newiedieli, neb gich widieti nemohli 20 w tychz luzyech; [152^a] nez wzrzewffe honcze Turky, hned s hor tahli proti nim do polij a do rownin. A tu zaczwaffe fpolu harc, fmifywffe fe y bili fe. A drahnie Turkuow niekteree Sto zbili. A tu Turczy prchli a wtekali na fwau zalohu. A Charwati po nich tahli, magijcze dobru nadziegi po dobrem poczatku, ze fe gim poczalo dobrze wefti. A w tom obie 25 zaloze Tureczke, gedni s przedu a druzys zadu, w nie wfkocziwffe, ge bili a ge na hlauw porazyli. A prawil mi o tom gedem dobray vrozenay Czlowiek Charwat, kteryz tu byl przigel do Jadrá miefta, kdyz fem tu tehda byl, welmi zaloftiwie o tom. ze w tee bitwie ztratil wlaftnijeho bratra a Sfest Stryczuow przyrozenych, rorzprawiel (*sic!*), A ze geft byl na 30 bogiffi a ze widiel ta zbitaa tiela — [152^b] nebozotka, a ze fkuora (*sic!*) za mili z delij lezeli a dobrze ffirocze, yako fno powee huftie, ze by s gednoho tiela na druhee kraczel, A ze gim temierz wfem hlawy ftinali A nofy gim wrzezali a ty ze s febu nefli precz pro lehkoft, neb gim gich Czyefarz od kazde hlawy dawa zlattay, kterauz przinefau. y protoz nofy wrzezawffe, na znamenije 35 ge s febau nefli, kolik kazday gich zabil. a prawil mi, ze zbito afa na X tifycz lidij. a tito zbiti: hrabie Gwan z Czitina, Bana Charwatfkeho Syn, czifty mladenecz, a mnoho dobrych, vrozenych rytijerzuow a dobrych, Vrozenych lidij zbito a na Sedmefat kniezije a mnichuow takee. a wiezniowe tito ze zgimani, Totizto: Ban Charwatfky, Ban Boffentky z yaycze, hrabie mikulaf 40 z ffrankrhaynu, hrabie wylem z n. A fycz ofstatek [153^a] dobrzij Vrozenij lidee. czoz nezbili, wfeczko zGimali a precz s febau hnali — na patnaczte Set lidij. A prawil take, ze malo lidij w tee czelee zemi zuoftalo, ze wficzkni zbiti a zgimani. Neb wficzkni lidee werzegnie na nie tahli, ktoz yako rzkucz pro Staroft a pro mladoft mohl, domniewagijcze fe giftie ge

porazyti teez, yako fe prwe niekolikrat gim ftalo w teemz mijeftie, ze gfu ge porazeli. A prawil mi dale, ze takowa neflychana zaloft a placz, ze by fe mohlo nayzkamenileyffijemu Srdczy zzeleti gich nebozatek; ze mnohy otecz a mnoha matie ztracili fwe wfeczky Syny y dczery: Synowe zbiti, a dczery precz wedeny. mnoha zena muze fweho ztratila, ze zabit anebo 5 yat. A teez muzije druzys ze zeny fwe ztracili, ze ge zgimawffe s febu [153^b] vedli a hnali; a ze w druhe wfy naydefs piet ffeft wdow f malymi dijetkami, a muzije wfeczko zbiti a zgimani. Take prawil, ze fu nikda za lidfke pamieti od zbroge tak pripravnych Turkuow newidali, yako fu ti byli, rownie yako krzeftianee Panczyerze, obogeczky, zadnije y przednije 10 kufy y lebky na fobie magicze. a takowa bitwa a porazka ftala fe a poczala na den Swateho Gorgonia tri hodiny afa przed polednem w kraginie gedne Charwatfke, gijerz (*sic!*) rziekagij Charbawa, v zamku, gemuz rziekagij wdwinecz, Sfedefate wlafkych mil od zamku fwrchupfaneho yadra a naffich mil Czefkych gedno dwanaczte. — Pan buoh wfemohuczy racz 15 tiem nebozatkem zbitym hrziechy gich odpuftiti a ziwot wieczny dati A wiezniom v wijerze krzeftianfke setrwanije a z wiezenij wyfwobozenie!

[154^a] *W uteryj potom rano* byli sme v mffe w koftele Swateho Symeona. a po mffi obiedwali sme w hofpodie a pluli zafe potom na Galey. A tu w noczy afa Cztyrzy hodiny na nocz ftrh fe welmi naramnie velikay 20 wijetr s defftiem a s velikym blyfkanim. A trwalo to takowe powietrze fkuoro czelau nocz, ze sme wficzkni milemu panu bohu diekowali, ze sme byli w portu. Neb, by nas takowee powietrze bylo na velikem morzi krom portu zaftihlo, bylo by zle o nas. A mne pak milay pan buoh zrzetednie raczil od toho oftrzieczy, neb fem ten weczер fobie byl vmyslil na malee 25 lodij pluti do miefta Ankona rzeczeneho A odtud dale k matcze bozije do loretu, gefto geft tu kapliczka ta, totizto ten pokogik, bozfky zpuofobem z Nazaretu tu przenefen, w kteremz panna [154^b] maria byla, kdyz gije Andiel Gabriel pozdrawil a gije zwieftowal, ze ma pana kryfta poroditi. a byl fem fobie zgednal giz tu lodij, na kterezy fem pluti miel. a mieli 30 sme rownie v weczер wfedati, neb ten patron chtiel f nami w noczy przedcze pluti, neb tehdaaz temierz czelu nocz miesyecz fwijetil. Ale na me welikee fftieftij, ze zadny z thowaryfftwá meho ani kto giny fe mnau plauti chtiel tam, a ya fam take oftal fem. [*pluli od Jadrá*].

W Strzedu potom, kdyz den byl, wypluli sme z portu od miefta yadra. 35 a bylo welmi ticho, a potom fe ftrhl wietrzik, ale nedobry k naffije czestie. awffak proto vpluli sme afa na piet mil wlafkych od Jadrá. a tu w famy weczер byl veliky wijetr a rownie proti nam a s czernymi oblaky, ze sme fe obawali welikee baurze. A pluli sme zafe zpatkem [155^a] do portu k mieftu Jadrá. a afa hodinu na nocz przipluli sme zafe do portu a wvrhli 40 sme kotwe afa dwoge hony od miefta. *We czwartek* potom rano pluli sme magijcze малы a mdly wijetr. a tu vpluwffe Sfest anebo Sedm wlafkych mil, A tu potom ftrh fe wietrzik nam od polu dobry tak, ze sme ten czely

den gedno XV wlaſkych mil vpluli a kotwy vvrhli w famy wecz. a potom f puolnoczy ſtrh fe weliky wijetr f deſtciem welikym.

W patek przed Swatym michalem ſtrh fe rano weliky wijetr a k naſſije czeſtie wyborny, Ale przielifs weliky, ze ſme weliky Wel, totizto 5 wietrnau plachtu, ſpuſtili doluow' a malym welem ſme pluti muſyli. awſſak ſme tak prudcze pluli, ze wſſeczko ſſiczelo. A hodinu aſa f poedne ſtrh fe naramnie przielifs we[155^b]liky wijetr f welikymi wlnami, ze hrozno bylo. tak fe Galege fem y tam kolebala, ze ſme wſſiczni v welikem ſtrachu byli a nadali ſme fe wſſiczni, ze baurzka welikaa bude, gijez marynarzi rzie- 10 kagij ſfortuna. A tak f bozij pomoczy vpluli ſme k brzehu a vvrhli ſme kotwy aſa wlaſkau mili od brzehu. a tu ſme przeſ nocz oſtali. [*XV mi do parenzu mieſta*].

W Sobotu, den Swateho waczlawa, mieli ſme geſtie na XV wlaſkych mil do parenzu. A rano pluli ſme, kdyz Sluncze vychazelo, a ten czely 15 den plowucze nemieli ſme dobrego wietru A nemohli ſme dopluti parenzu mieſta. a wrhli ſme kotwe IIII mile wlaſke anebo piet od parenzu. *W nedielu*, den Swateho michala, rano przed Slunczem patron wzaw k ſobie mne, pana Getrzicha z Guthſſtayna a ginee z naſſeho towarystwa na barku, pluli ſme k parenzu vprzie[156^a]mo. a s Galegij muſeli wijecz nezli mili 20 zageti, nez kudy ſme my s Barkau plauli, wietru holdugicze. A tu przypluwſſe k parenzu przed mieſto, kterezto mieſto parenza lezij od benatek Sto wlaſkych mil, A tu nedali nam ſſeſti s barky pra[wicze], ze gedem z moru z kralowſtwije Syczylſkeho, ze gim poruczeno od poteſtata, totizto haytmana gich, aby zadneho nepauſſtieli, ktoz by odtud pluli. A tu potom ten 25 haytman, gemuz oni rziekagij poteſtat, f niekterymi mieſſtiany z mieſta wyſſli k nam k brzehu a mluwili f patronem naſſim omluwagijecze fe a profyecze, aby gim w tom za zle nemieli, ze magij o tom tak od knizezete a panuow benatczan przifne przikazanje, aby odtud zadneho do mieſta nepauſſtieli, ktoz odkud z moru plowau. A tu patron muſyl gim 30 przifahu vcziniti poloziw dwa prſty na [156^b] Swatee cztenije, ze w moru ſme nikdijez nebyli, a ze zadny na Galegi na tu pſotu neumrzal geſt ani nemoczen byl ani geſt. a tu potom pluli ſme ke mſſi do klaſſtera Swateho mikulaſſe na wrſſku blizko od mieſta. A tu bywſſe v mſſe, tepruw ſme zaſe pluli k mieſtu a ſſli do Mieſta do hoſpody a tu obiedwali. po obiedie 35 naſs patron na naſſi zadoſt zgednal nam barku, aby nas dowezli do benatek tijem ſpijeſſe, neb s Galegij a f welikymi lodijmi ne tak poſpieſſnie fe pluti muoze. A tu fmluwili ſme, ze nas ma z ſſeſti dukatuow dowezti az do benatek. A tu prowadziſſe patrona naſſeho na Galegi a pozehnawſſe geho, wſedli ſme na tu Barku, kteruz ſme byli ſobie zgednali, a pluli ſme 40 przedcze. a przypluli ſme od parenzu X mil wlaſkych k mieſteczku panuow benatczkych, gemuz gmeno nowa Ciuitas, yakoby rzekl [157^a] nowe mieſto. A potom dale plowucze od tehoz mieſteczka aſa Sed[m] anebo ofm wlaſkych mil, tu fe ſtrhl wijetr welmi weliky rownie proti nam, ze tyz patron tee barky netrwal ſobie pro nebezpecznoſt welikeho wietru f nami geti. nez

muſeli ſme zaſe zpatkem plauti k twrchupfanemu mieſteczku nowa Ciuitas, a tu prziftawſſe y ſſedli ſme a ſſli do hoſpody. A geſt male, ſſpatnee mieſteczko a malo potrzeb fe w niem nayde, nez pani benatczanee ge tepruw znova poczeli wyſtawowati zdmi a wiedzmi, A malo geſtie ofaze- 5 neho lidu w niem. A tu weczerezeli ſme w hoſpodie. a potom aſa trzi 5 hodiny na nocz, kdyz mieſycz byl wyſſel, wſedſſe na Barku zaſe y pluli ſme przedcze f panem bohem naſſij czeſtau. a zdalo fe nam wſſem byti maly a powlowny wijetr. A wypluwſſe wedle zemie na [157^b] yakays woklik mluwili ſme k patronowi — neb vmiel dobrze flowaſſky, ze nam rozomiel — aby plul wedlee brzehu nedaleko od zemie. A on przirzekl 10 nam tak vcziniti, a my na geho przipowied fe vbezpecziwſſe lehli ſme a ſpali. A on opiw fe zanedbal toho, ze wijetr weliky nas od zemie zahnal, nez ſme yako rzkucz zwiedieli, na welikee morze. A tu welike wlny yako domowe wietrem fucze hybany barku tak znaſſeli, ze yakoby po rzebrzecznych nahoru a doluow chodila. A tak fe nam nalewalo do 15 barky, ze wdy dwa muſeli wen wodu ſſkopky wylewati. A tu ze ſme wſſiczni byli tak w ſtrachu, ze newierzim, by ktery z nas, yak ge ziw, kdy v wietczijem ſtrachu byl; neb nebylo k ginemu podobne, nez ze fe wſſiczni ztopime; neb mieſycz ſwijetil a yaſno bylo, a proto zadnych [158^a] hor, zadne zemie ſme widieti nemohli, Nez giz hrdel ſwych wſſiczni ſme 20 fe byli odwazili, a ze ztonauti muſyme. netuſſim, by kto z nas, yak ge ziw, naboznieyſſij byl nez tu tehdaaz. A to tak trwalo nam na ſſeſt anebo na Sedm hodin. Tu potom Slibili ſme fe wſſiczni z nas, czoz nas tu bylo, na paut k matcze bozije do loretu, aneb kazdy obiet ſwau tam aby poſlal. A hned, yak ſme to vczinili, poczalo fe to powietrze tiſſiti, a dobry wijetr 25 bez takowych wln welikych k naſſije czeſtie byti.

W pondielij, den Swateho Jeronima, f pana boha wſſemohucznyho pomoczy przigeli ſme yako hodinu na de[n] k benatkam do portu mezy ty dwa hrady k klaſſteru Swateho mikulaſſe. A tu byli ſme v mſſe. a po mſſi pluli ſme do mieſta do naſſije hoſpody. [158^b] a neradim zadnemu na male 30 barcze pluti tady, kto by fe tam zahodil; neb geſt tu Golſt, przeſ kteryz mnoho mil pluti, ze newidieti ani hor ani zemie, A radi bywagij na niem, yakoz mi prawili, ſfortuny, totizto baurze morſke. a poczitagij od tee Noua ciuitas do benatek dewadefat wlaſkych mil. zda mi fe, ze ſme ge w ofmi 35 hodinach vpluli az do benatek. A hadam, naſſich Czefſkych mil ze geſt XXII 35 a puol, kterez ſme w ofmi hodinach vpluli.

W utery, w Strzedu, we czwtwrtek tu ſem byl w Benatkach ſobie ledayakes wieczy ſkupuge.

W patek, den Swateho ſſrantiſſka, rano poſnijedawſſe, pluli ſme na Barcze az do maſtris mieſteczka. a tu nas czekali f konmi. A tu wſedawſſe, 40 geli ſme na [159^a] konijch az do terwiju.

W sobotu ſme potom tu zuoſtali w terwizu.

W nedielu potom geli ſme po obiedie z Terwizu do Kunczſlanu a odtud wzdy przedcze tauz czeſtau temierz, kudy ſme tam gedaucz geli,

tymiz noczlehy zafe gel fem. A przigel fem zafe do Cadanie afa dwie
 godzinie na nocz w tu Strzedu po Swatych Sfmioniffi a Judowi, Apofftolech,
 bozijch radd.

[159^b] Item z Cadanie tu czeftu fwrchupfanau poczitage, kudy fem
 5 tam geda gel, gefť naffich mil X^cVI do benatek. [*Czo gefť mil po morzi
 z benatek az k bozijemu hrobu*].

Item po morzi plowa z Benatek k boziemmu hrobu gefť mil wlaſkych:

10   *Nayprw z benatek do parenzu C mil;*
               Z parenzu do yadra CL mil;
               Z yadra do lezyny CXX mil;
               Z lezyny do kurczule L mil;
               Z kurczule do dubrawnika LXXX mil;
               Z dubrawnika do korfonu III^c mil;
               Z korffonu do modonu III^c mil;
 15   *Z modonu do Candi III^c mil;*
               Z Candij do rodyzu III^c mil;
               Z rodyzu do Czypru IIII^c mil;
               Z Czypru do Jaffy III^c mil.

[160^a] *A taas yaffa, yakoz naprzed pfano, lezij v morze na brzehu,*
 20 *a odtud po zemi a po fuffe geti az do Geruzalema: z yaffy do ramy*
XII mil, z ramy do Geruzalema XL mil.

A z tiech XL^{ti} mil, geda od ramy, gefť afa XV mil dobra czefta,
a ofiatek pak az do Geruzalema gefť wffe zla czefta a kamenita, gefťto
nelze horffije.

25 *A tak Summa tiech wffech mil wlaſkych z benatek az do Geruzalema*
k bozijemu hrobu gefť dwa Tifycze a puolpata Sta a dwie mili.

A tak, cztyrzy wlaſke mile za gednu naffi poczitagicz, bylo by naffich
mil z Benatek do Geruzalema Sfeft Seth a XIII mil. Ale druzy poczitagij
trzi mile wlaſke za naffi gednu, A mnie fe famemu [160^b] zdalo, pokud
 30 *fem to fhledl, ze gich trzi mile tam na morzi mohau f naffij gednau milij*
fe frownati. A tak by bylo VIII^c mil a XIII mil naffich.

Item Galege, na ktere fme plauli, byla z delij XXXIII mych fahuow
a z ffirzij afy VI neb VI a puol fahu.

A bylo nas wffech y s Galeoty, kdyz fme w Benatkach nayprwe
 35 *na Galey wSedli, puolpata Sta a VII ofob. A bylo na nije prowazuow*
malych y welikych, ze newierzim, krom prahu a horu wymijenie, by
w gednom mieſcie kterem w Czechach wffeczky prowazy male y welikee
zberucze w hromadu, aby wahau ony prowazy, kterez na Galegi byli,
przewazili.

[161^a] *A z tiechto zemij pani hrabie a dobrzi lidee pluli na teez*
naffije Galegi f nami:

<i>Czechowe</i>	{	Pan Jan hafyfteynfky,		
		Pan Getrzych z Gutffteyna,		
		Girzik Gffelerz z akffo ^a ,		5
		Jan laytolt z Eybrnicz,		
		Nickl Gryfz od Tachowa,		
<i>Baworzi</i>	{	Jan mladie z wylemowa,		
		Blazek, kucharz panie hafyfteynſkeho,		
		Girzik, pacholek mladietu.		10
		Hrabi wolff z ortmberku,		
		ffrydrych mautnar z koczenffteynu,		
<i>Heffowee:</i>	{	Caffpar z kaply,		
		henrych truchtlingar,		
		Pawel z Altmburku.		15

[161^b]

Heffowee:

Filip, hrabie z waldeku,		
hendrych z Imickhauzu,		
Nycklas ofchfnar, kaplan hrabie ffilipa,		
Wylem Greften,		
herzman z zijederdiffen,		20
Petr, kucharz hrabiete.		

Dwynczy:

Hrabie bot z Sftolbergku, bratr wlaſtnij knieze henrycha toho, kteryz
f kniezem ffrydrychem ſakym na druhee lodij gel.

Ffrankowee:

<i>[162^a]</i>	{	Pan ffrydrych Sfenk z limperku,		
		Pan wolff z Gutembergka,		
		Pan Girg z Sfelberku,		} rytijerzi,
		Pan wylem z Awerbachu,		
		Sigmund z Tinigen,		
<i>[162^a]</i>	{	Johan z helmſtatu,		
		Girg Trukfas,		
		hans Girg z Abſſperku,		
		Sigmund fuchs,		
		raff z Tolhaynu,		
		kniez petr, kaplan panie fſenkuow,		35
		henrych Ernſt, kucharz panie fſenkuow,		
Anthonus lorber,				
Cylian Ekl,				
Colin waltffoyt.				

Sfwabi:

Pan Johan z Stadia, rytierz a doctor,
 ludwik z wirtmberku, doctor,
 Johan Jklinger,
 Johan reger,
 Johan ryfz,
 Nyclas Bot.

[162^b] *Rakuffanee:*

Pan krytoff, } bratrze z hornfffeldu,
 Pan rudolff, }
 Rudolff, pacholek,
 kolman, kucharz gich.

Pruffanee:

Ticz z Sparneku,
 Getrzych z N.

Slezaczy:

hyncz z Czedlicz,
 krytoff life, geho pacholek.

Markowee:

Pan krytoff z polencz, rytierz,
 Thomas Sfwan,
 D'izlaw manaw,
 kniez Nyclas, kaplan,
 Claufz warmer,
 Petr wolpmar.

[163^a] *Vhrzi:*

kniez michal z Epriaffe,
 kniez Thomafs ffechkoczgi,
 kniez rzehorz z budina,
 kniez hawel z Czygetu,
 Sfwimon Captas z ygob.

Sfwayczarzy:

Brawn lancz z libenfelfu, doctor,
 ffelix Grebl.

Z pamberfskych hor:

miftr Niclas z Anthdorffu,
 ffridrych z raczeofteynu,
 heymcz z rebicz,

Z flandrij:

Jofft balaw,
 Niclas z Anthdorffu,
 kornelius, kramarz z Anthdorffu.

Holanti:

[163^b] Gerbarth z layden,
 Claufz z Dortu,
 florian z Canfften,
 Petr Adrian z dortu,
 Claufz z dufen a z harlam.

Zelanti:

Johan z mittelburgku,
 Cornelius,
 kniez Adrian,
 kniez Ebrharth z defzberku,
 kniez bernandin z herbachu,
 kniez Jan, } Bofaczy.

Englanti:

Pan Johan z putler, } pani,
 Pan Johan z Gayftan, }
 Johan ffpenser, }
 Wawrzinecz dobiller, } dobrzi lidee,
 [164^a] Thomafs litteneg,
 kniez wylem ffelb,
 kniez Johannes Stewfen,
 kniez Jan Corth.

Z Britanij:

Panij Johanna, hrabijenka z perier,
 Panna magdalena, gegije panna,
 kniez petr, kaplan gegij,
 Petr dinkonborth, kucharz gegij.

Z yspanij:

Johan z Garfye,
 Petr z Sanoy,
 kniez przewor z mora,
 Petr z mittanda,
 kniez Jan kumptor z Spadi,
 kniez negnyra,
 kniez Auguftyn,
 kniez ffrantiffek od Swateho krzize, } bofaczy.

[164^b] *Z frankraychu:*

Pan wylem z hangeftu, pan w Agilerfu,
 Pan Juo z Infule, pan w Andrefy,
 miftr hugo Cadi,
 miftr Johannes,
 5 kniez Albin,
 Bartholomieg Canuo z lugdona,
 Petr, kucharz fwrchupfanych panuow,
 Petr Pryto,
 Johan ronfeam,
 10 kniez olmer z willers,
 loys z ffortu,
 Gerharth wellen z Gefnem,
 Claude toren,
 Johan z Sanommennee,
 15 Johan Baranger, } z ochtaxelen,
 Symon Barremie, }
 hugo Conget,
 petr birotten,
 kniez Granyan z Synai,
 20 Piro z ryffertu.

[165^a] *Z henegarw:*

miftr Thomafs z manffwolt,
 kniez Thomafs z monlin,
 kniez Julian z Gewer,
 Johan blandion.

Z polsky:

25 Jakub z rynffij,
 mikulafs Gerffi,
 Waczlaw,
 kniez mikulafs, kanownik krakowfsky.

Z Slowan:

30 Mathyafs kuda,
 lukafs z piafo,
 kniez petr.

Z lombardi:

Pan dominik, }
 Pan babtifta, } Rytijerzi,
 Pan Cfop, }

35 [165^b] kniez Petr,
 kniez Andiel,
 Philip z Sena,
 Marek z parmy.

A na tee naffije lodije, gijez Galege rziekagij, kdyz fme wygeli z be-
 natek, bylo nas wffech CCCCL a VI ofob. A potom, nez fme do Swate
 zemie prziplauli, az druzy sfedali od nas, ze nas, kdyz fme k Swatee
 zemi prziplauli, nebylo nez CLXXXV pautnikuow, a Galeotuow, Genz lodij
 zprawugij, tiech bylo dwie Stie a Cztyrzije. 5

[166^a] A ten rok a toho czaftu na druhee lodij, na Subtil Galegi, kniez
 ffrydrych, knieze Safke a korfferfft etc, geho miloft, pluli take k bozijemu
 hrobu a f geho miloftij tito dolepfanij pani a hrabie a dobrzij lidee:

knijezata, gich miloft:

Kniez ffrydrych, knieze Safke a korfferfft etc,
 kniez kryfftoff, knieze Baworfke a mnichowfske. 10

Tito hrabie a pani:

Pan filip knieze z Anhaltu,
 Pan baltazar hrabie z Sfwarczpurku,
 Pan hendrych hrabie z Sftolbergku,
 Pan Adam hrabie z pachlingku,
 Pan hendrych z Gerowa, 15
 Pan hanufs z Sfwarczenbergku,
 Pan Margk z wildenfelfzn.

[166^b] *Tito rytijerzi a dobrzij lidee:*

Pan hendrych z Sfwamberka,
 Pan zygmond fflug, doctor,
 Pan hendrych z bunaw, 20
 Opat z kameniczkeho klafftera,
 N. Stolcz, doctor a rada kniezezeczye,
 Pan Sfteffan z Guttenbergku,
 hendrych minych, marffalek kniezeczy,
 Cezar fflug, 25
 hangolt fflug,
 Anfhelm z tetowa,
 Rudolff z plaunicz,
 kuncz metfs,
 hanufs hundert, 30
 kuncz z rozmbergka,
 Jakub z ffrawenhoffu,
 Gotcz z haynfhaymu,
 hanufs Sak,
 mikulafs z widerffpergku, 35
 Wolff z weyfenbachu,

[167^a] Girzik, } z Czedwicz, Stracyzy,
 Caffpar, }
 hanufs z ffaylcze,
 5 Vcz z Endu,
 markwarth z Amenstorffu,
 Anthon z rozenowa,
 hanufs z Gremfzgu,
 Wylem z Enzydle,
 10 Girzik z hoffgarthu,
 Wylem z harafu,
 Jofft z ffaylcze,
 lipolt z hermanfgrunu,
 Sygmund z N.,
 15 kuncz z malticz,
 Sebestian z misflbachu,
 kaffpar z Sfpetu,
 Albrecht z wolffftaynu,
 Getrzych z Sfiben,
 20 markus Edlmon z Edlmanffeldu,
 [167^b] Erafymus z laymingku,
 Degenhart z pheyfynku,
 maurycz marffalek,
 Wylem z Grayzhamu,
 25 hanufs z mayzbachu,
 magnus z haynu,
 lorencz z krorzikrozñ,
 hanufs z Ebrffftaynu,
 hanufs z roftembergku,
 30 Bartholomieg z drothu,
 kuncz z koffwicz,
 hanufs Grofz z Grofzu,
 Degnhart ze dwora,
 Erharth z Gerfftenbergku,
 35 hanufs Stang,
 Wijt kro.

[168^a] [O Swate zemi]. Take fluffije wiedieti, ze, poczna hned na brzehu v Jaffy a wffudy okolo Geruzalema az do yordanu, to wffe flowe fwataa zemie. [O Fordanu].

40 A gefť z Geruzalema k Jordanu afa X mil naffich anebo malo wijeczce. A tu na tee czestie gefť ten wrch, gefťto diabel pana kryfta na niem pokauffel vkazuge gemu f nięho panftwije, ta ze mu dati wffe chce, aby klegekna*) przed nim, gemu fe modlil, yako o tom pfano we cztenije.

*) Slabika ge jest přeřkrtnuta.

a gefť wrch welmi wyfoky. A tu gefť nedaleko od Jordana mijefťo nynywe zborzenee, ale malo lidij giz w niem. A nedaleko odtud gefť to morze mrtwe, w kteremz fe propadli Sodoma a Gomora. A gefť ge dobrze widieti. [Swate mieřto].

A mieřto Geruzalem, acz w niem pohanee gfau a obywgij, Proto 5 my ge [168^b] Swataym gmenugem a za Swatee mame. A teez ge take magij a gmenugij Swatee pohanee, Turczy y zidee. A tak wzdyczky fe w nowem y w Starem zakonie, kdez o niem ktera zmijenka, za Swatee mieřto fe gmenuge, A w ftarem zakonie o zadnem Mieřtie tak mnoho zmijenky nenije yako o Geruzalemie, y teez take w nowem zakonie. [O moczy 10 krale zoldana].

Kral zoldan, ktereoz gefť teez mieřto Geruzalem, gefť moczny pan a ma welika a Sfiroka panftwije. A gehu panftwije fe poczna na brzehu 5 morfkem v Jaffy, Mieřta niekdy welikeho, yakoz o niem napřed pfano. Ale nynije malee toho znamenije, kdez bylo, nez onde y onde zakopy 15 a prikopy znati, v ktereozto mieřta pautniczy f morze na zemi sfedagij, kterzij k bozijemu hro[169^a]bu na paut plowau a putugij. A tu odtud az do Geruzalema a okolo Betlema ta zemie flowe Judea. A od Geruzalema gefť afa XV dnij pauti do Mieřta Alkayru, w kteremzto mieřtie gefť kral zoldan A hrad tu ma. A teez mieřto Alkyro gefť welike welmi wedle 20 zprawy, yakoz fem zprawen od gednoho, gefťto tam byl. A teez takee ten wpraze byl gefť, ze gefť yako cztyrzi prahy anebo piet zwijeczy a gefť w niem mnozřtwij lidij. A praweno mi za giftee, kdyz w praze nayfynieyřij fniem anebo yarmark bywa, ze tam kazdy den teez wffudy we wffech vliczech 25 plno lidij a hufto. A tak mi za gifto praweno, ze przed niekoliko lety przed 25 tijem, nez fem byl na teez pauti, ze w temz mieřtie Alkayru byl welmi weliky mor, ze na kazdy den gich [169^b] vmijeralo po patnaczi, po Sfeyftnafti y take po Sedmnaczi Tifyczich a druhy take wijecz a menie patnaczi Tifycz, A ten mor ze trwal trzi mieřtce; A ze gich zemrzelu na Cztrmezczymakrat Sto tifycz lidij za ten czas trzij mieřtcezuow. 30 [O hofpodarziech w mieřtie A o gich ztrawie].

A praweno mi dale o temz mieřtie, ze nemagij obyczege lidee, aby fobie kazdy hofpodarz a obywatel w fwem domu czo k gijedlu warzil anebo pekl, nez ze gefť mnozřtwije oęecznych kuchynij, a ze wffem oby- 35 watelom w nich dofti nawarzie a napekau maffa woloweho, welbludoweho, 35 teleczyeho, Skopoweho, Gehenczijeho, Slepicz, kapaunuow a czafem kurzenecz a to wffe warzenee, peczenee, yakz kto chce a rad gije, a toho wffeho hotoweho dofti a hoynoft nagde kazdy fobie kupiti. A w temz mieřtie pro [170^a] welike horko a fucho bywa naramnie weliky prach. A magij k tomu na trzi tifyce welblauduow, aby na nich do tehoz mieřta 40 wodu nofyli, na prach lili a gey fmoczowali, aby fe nepraffilo. [mieřto Alkyro lezij w Egipcie].

A teez mieřto Alkyro lezij w Egipcie. A to wffe okolo flowe zemie Egipřka. A nedaleko od tehoz mieřta Alkyro fnađ trzi mile naffe ma tyz

kral zahradu, w kterež roste balfam. A ma rewij teez yako wino, a z toho rewij Balfam tecze rownie yako pryfkyrzicze z drzewa aneb z wiffnie. a prawy balfam geft barwy zlutte, czifftee yako Akfftayn. Take tyz kral zoldan drzij zemi Arabfku, kteraz, yakoz toho zprawen fem, welmi welika 5 geft. A na tree fe dielij taaz Arabia A truoge gmeno [170^b] ma; Neb gedne rziekagij Arabia pufta, kteraz geft welmi pijeffczitaa, czoz fem zprawen, A druha flowe Arabia fkalnata — w nije fu hory Skalnate a welikee — Trzetije flowe Arabia ftfiafftna. A taaz zemie geft hoyna a wyborna ode wffeho, a roste w nije kadidlo, mirra, zazwor, Skorzicze, reubarbarum 10 A mnoho ginych wieczy, z kterychzto kral zoldan ma weliky vzitek od kupczuow krzeftianskych na kazdy rok, Geffto ty fwrchupfanee wieczy kupugij w miefftech tehoz krale przy brzehu morfkem leziczycch, yakozto w Alexandrij, w baruchu, A nam to dale fem do naffich zemij krzeftianskych dodawagij. A praweno mi za gifto, ze w tee zemi w Arabij ze ti lidee 15 a tiela gich czifftau wuoni magij A pieknie woniegij nad lidij ginych zemi Tyz kral zoldan drzij take to czerwenee [171^a] morze, przef ktere fflif Synowe yzrahelftij zducze (*sic!*) z Egiptu, kdyz ge pan buoh wywedl z Sluzby krale ffaraona. a w temz morzi fe nalezagij czifftij, weliczyc rubini. A w tehoz krale panffwij geft mieffto, gemuz rziekagij Meka. A tu w tom miefftie lezij 20 a pohrzeben geft machomet, kteryz gim pohanom a Turkom gich wijeru, kterak wierziti magij, zamyffil. [*O drahem kamenij*].

A praweno mi, ze w temz miefftie meka ze geft kamenije drahee welmi laczyno. A lezij od Alkayru mieffta, czoz mi praweno, pietmezczytma dnij pauti. A turczy a pohanee tam gezdije a Chodije na pauth k macho- 25 metowi a gehu hrobu, teez yako my krzeftianee putugem do Geruzalema k bozijemu hrobu.

*Tyz kral, kdyz fem byl w Geruzalemie, [171^b] yakoz mi praweno, ze tehdaz miel fwyh dworzan na fwem dworze, gimz oni mamelikowe rziekagij, przefe dwadzeci tiffycz. A proto praweno mi, ze gich dawno 30 menie na fwem dworze niemiel yako tehdaz, nez ze gich prwe mijewal na XXV anebo na XXXⁱⁱ tiffycz a wijecze czafem. [*O mameliczych*].*

O tijz mameliczy a dworzane tehoz krale gfu wffe, ze byli prwe krzeftianee A potom wijery zaprzewffe, Wijeru gich pohanskau macho- 35 metowu na fe wzali. A to przichazyje tijemto zpuofobem, ze Turczy czafem czinijecze gijezdy do krzeftian, totizto do Charwat, do Sftyrfka a ginych zemij krale pana naffeho A krale rziwfkeho, A tu, czoz lidij, poberau, pacholat a mladeze przeberucze, czo fe gim zdaa, to fchowagij A wofstatek prodadije do pohan. A tu fe [172^a] Chowagij wedaucze ge na fwau wijeru. A kdyz budau w XVI a w XVII letech, tu fe potom vczije raytarfftwu, 40 a kuon mu dan, a tu gezdije f kopiczy druzyc yako raczy a turczy a druzyc s lucziffi yako taterzi a s tegezy, w nichz fwe ffipky magij. Teez take druzyc krzeftianee z zemij okolnijch gim przifedijczych, kdyz czo w fwe zemi nefflechetho vczinij, ze proto vteczy mufye, tam vtekau do pohan,

a tu zaprzyc wijery, y bude u krale dworzeninem a mamelikem. [*Sluzba fe darwa*].

*A tu potom ma Sluzbu v krale na ten fwuoy kuon, ze mu fe na kazdy den doftane niekolik Strziebrnych peniez mincze kralowfke, gimz 5 oni rziekagij maydyny. a dukat anebo zlatty tehoz krale gich razu plati 5 tiech piet a dwadzeci maydynuow. a gfu dobrzij peniezy [172^b] Strziebrnij. A tu potom, bude-li fobie w tom pieknie a Czerfftwie cziniti a ze fe w puotcze, f neprzately mage cziniti, Statecznie okaze a nietczo ze nad gine vczinij, tehdy mu fe zoldu gehu powayffij nad to, czoz mu prwe dawano. A tak potom, flauze krali, zachowawa-li fe fluffnie A ze geft Sta- 10 tecznay, tehdy mu kral da vrzad haytmanffwije w miefftie leczyakems aneb na zamku. A tu ma Sluzbu a vrzczeniee penijeze od krale. A take mufy za to vrzczeny a gmenowity poczet lidij a konij na to chowati, pokudz nan vlozeno, a f tijem pocztem lidij a konij krali hotow byti, kdyz roz- kaze. *Mezy tymiz* pohany neyfu pani ani hrabie ani zemanee, nez, komuz 15 z tiech mamelikuow kral haytmanffwije da w kterem miefftie, ten [173^a] vrzadem pan toho mieffta flowe, totizto pan z Gazaru, pan Geruzalemfky etc. Ale to gich takowe panffwije nenije trwawe, nez, nezachowawa-li fe fluffnie w fwem vrzadie a haytmanffwije, hned mu kral to wezme A da to ginemu. A zadny nema nicz fweho wlaftnieho z nich, Ani hradu ani mieffta ani 20 mieffteczka ani wfy ani diedin, nez wffeczko geft krale fameho, a haytmance a mamelikowee, totizto dworzenee, wffeczko fwymi zoldy ziwi gfu, kterež magij od krale. [*o zpuofobu lidij*].*

A gfu mezi nimi czifftij druzyc a podobnij a zmuzilij pacholczy a wffe brady magij. A tijz mamelikowe chodije wfficzki obecnie w hazukach 25 bijelych z cziffteho platna A po nich fe opafugij ruchau yako obruczem A na [173^b] hlawach magij klobauky welikee, cziffwym czerwenym czerwczem nawlaczowanee. A druzyc z nich fobie ty klobauky tluffie obwinugij cziffwym tenkym platnem, gemuz my zde rziekame Synalboff Anebo pohansfke platno.

*A fycz ginij zadnij nefmiegiej czerwenych takowych klobaukuow, nez 30 toliko oni mamelikowee. [*o chodu mamelikuow*].*

*A druzyc z nich chodije bofy a druzyc w Strzewiczycch a wffrczij toliko do ftrzewicze prffty a nohu po Nartije, A na zad ho newtahne na patu, nez tak chodije na zapatku. [*O zenach pohanskych*].*

*Zeny gich pohanske w plafftijech chodije, hlawy fobie gimmi przy- 35 krygicze, a magij przed twarzij huftu, wazenu wazbu z czerneho hedwabij, ze gim pro huftoſt wazby tee nelze twarzi widieti, [174^a] piekna-li geft czy-li ffkareda. nez ony Skrze to dobrze hledije. Nez Sycz zdadije fe byti wfflechtilee a zziwotilee, y noh y rukau wfflechtilych. a czoz znamenitief- ffijch, ti chodije w botkach bijelych, nemazanych, teez yako ge zde die- 40 lagij. A druhee fobie dadije rucze zmalowati afa na poly k loktu a teez nehty v rukau dadije fobie czerwenau barwau zbarwiti. A ta barwa nefayde, a zadne mytije gije neffkodij. [*branie pohane krzeftianom nafledowati pohaneke*].*

A *kterehoskoli* krzeftiana pohanee zaftihli by s kteru pohankau, by pak y obeczna kurwa byla, A ze by f nij ten skutek czynil, tehdy nebo wijery fwe krzeftianfke wftup a zaprzy, Anebo hrdlo ztrat beze wfije milofti!

5 [174^b] Gijezdnij a raytarzi gich, mamelikowee, ti, yakz fem ya widiel, a czo mi praweno, ze tak gednoftaynie gezdije wficzkni, w czemz Chodije, toliko kazdy ffawli k fobie przipaffe; a druzy z nich mijewagij kopiczka yako turczy anebo raczy A pawezku na hrzbetie, a druzy lucziffie a tegezy, yako taterzi mijewagi. A oftrohy fwe tak na holu patu fobie 10 vpinagij. a Sedla magij hluboka za Sedaczye a obdluzna, Strzmeny Sfiroke a proftrannee a konie magij dobre, dofti welike a rychlee. [*o Arabijech*].

Gfu *fyecz* w tee zemi gefftie ginij raytarzi — Arabowe. A ti z prawa gfu diediczy tee zemie Arabfke. Ale tito gich fe zmocniwffe pohanee Y tu zemi gim odyali, A kral gich, zoldan, gi [175^a] drzij wfeczku. A oni 15 nemagicze nicz, lezij po zemi wfudy wojfkiem s zenami a s dietmi fwymi polem, nemagicze zadneho zamku ani miefta, nez na puftinach a tu fobie fegij obilee k fwe ziwnofti. A nelezij na gednom mijeffie, nez onde Tifycz, onde dwa, wonde trzi a druhde take menie po niekolika Stech A kdyz gich kral zoldan potrzebuge k czemu a ge obeffle, tehdy gfu mu hotowi 20 podobnie, yako czarnee wojfko bylo krali mathyaffowi Vherfkemu. [*Sluzebnij*].

A *teez*, yakoz fem toho zprawen, yakoz z Czerneho wojfka brali na zaprzenije, kdyz fe gim czeho nedoftalo od gijedla a od pitije y pijcze, ze 25 tijz Arabowe tam teez czinij a berau. [175^b] Sedlfky lid mezy nimi welmi vbohy a mamelikom podroben yako gina howada. A czoz ktery ten pohan Sedlak na trh przinefe chtie to prodati a zwlaffie od gijedla, to gemu mameliczy berau yako fwe. A geftlize tomu czo bude odmluwati, tehdy gey k tomu kygem ztepe. A po zbitij ant mu k noham padne A nohy gemu bude libati profe ho, aby mu to odpuffil. A tijz Sedlaczy pohanee 30 magij fe zhowadile w fwem gijedle, neb fem to oczitie widiel, ze nalamagiejecze fobie Chleba a melaunuow kufy na kozi welbludowu y nalili fobie na to mleka a to mijechali rukama w hromadu. A tak zimijechawffe fpolu tu matlaninu, gedli f we [176^a] likau chutij podobnie k woharzom, kdyz gim po honu zwierzni na kozi wnadu dawagij. [*pohanska wijera*].

35 *Wijera gich* pohanfka, kterauz gim machomet zamylil a wftawil, geft tato: Naprzed wierzij w boha, kteryz ftworzil nebe a zemi.

machometa magij za proroka gim od boha poflaneho k nauczenije wijery prawe. [*Czo drzie o panu kryftu*].

40 *O panu kryftu nedorzie*, by buoh byl, nez ze geft byl prorok weliky a ze fe z cziftee panny narodil, A ze gey zidee bez winy a pro zawift vkrizowali. [*o pannie marygi*].

O pannie marygi drzije, ze byla przed porodem pannau A pannau cziftau ze y po porodu zuoftala. [*modlitby*].

Na fwych modlitbach fe naboznie magij [176^b] na zemi fe kladucze a tepucze fe w prfy a klekagijcze. [*machometuow zakon*].

Tyz machomet gim zakon zamylilw A wftanowiw gim, dopuffil gim w tom, aby kazdy mohl mijeti zen, kolik mu fe zda a libij a chce. A tudy, aby ge tijem kufem tijem fpiffe a fnaze k fwemu zamylflenemu bludu 5 przywedl, yakoz fe tak y ftalo, ze z nich kazdy ma zen, czo chce. [*branj piti wina*].

Wino piti gim zapowiediel w zakonie gim od nieho wydanem, gemuz rziekagij Alkoran. Nez proto druzy kradmo ge pigij, Ale zgewnie nefmiegieje gehu piti; Neb na ktereho zwiedije ti Starfij gich, ge proto kygi 10 tepau. [*wina dofti magij*].

Nez wina dofti rofte a gehu magij w fwe zemi, A to v nich f winicz w hroz [177^a] nijch kupugij zidee a ty rotly ginee, geffto take chtije byti krzeftianee, Ale negfu, yakoz o nich naprzed pfano. A ti fobie to dawije a prefugij k pitij fwemu. A oftatek fobie oni z nieho pohanee Suffije 15 [n]a rozynky A ge gedije. a gfu, zda mi fe, lepffije nezli nafte, kteryz z turek do benatek a z benatek dale nam fem do nafsich zemij fe podawagij. [*Pohan rodily nemuoz byti zoldanem*].

Zadny z pohanuow rodily nemuoz byti zoldanem, Nez toliko z mamelikuow; neb, kdy kral zoldan vmrze, Synowe gehu z prawa nediedije 20 zadny, Aby po niem kralom a zoldanem byl, nez, ktoz fe tiem mamelikom dwoznanom kralowfkym zachowa A hradu toho Alkayru fe w mieftie zmocnij A wijecz mamelikuow na fwe ftranie mijeti [177^b] bude, geffto fe gehu przidrze pro gehu dary, ten pan a kral gich. a tak wdyczky bylo od Staradawna, ze nikda po zadnem krali zoldanu Synowe 25 gehu zadny nediedil, Az ted nynie za tohoto poflednijeho zoldana, kdyz fem ya tam byl, tepruw po gehu Smrti to fe zmienilo, ze Syn gehu toho fe panftwije zmocnil a kralom a panem gich byl geft. A byl, czoz o niem prawili, welmi netreffny a naprofto blazen, mnohee blazniwee wieczy czinie A teez krziwdy fwym poddanym y krzeftianom, kupczom, genz do gehu 30 zemie po kupecztwije gezdili z krzeftian. A to fe ftalo tijemto zpuofobem, ze byl kralom vczynien, ze Stary kral zoldan, otec gehu, chtie, Aby fyn gehu po niem pa [178^a] nowal, ze zgednal, ze Czyfarz Tureczky fwu dczeru dal gehu Synu. A tak fe fmluwili fpolu, kdyz by Stary kral zoldan vmrzal, Aby Czyfarz Tureczky Synu fwemu*) gehu a zeti gehu*) fwemu pomohl, 35 aby po niem kralom a zoldanem byl, A jehu dczera kralowu a panij gich; yakoz fe pak tak ftalo, ze panem a kralom gich tyz geft vczynien, Aczkoli to geft proti obyczegi gich a ftarodawnijemu prawu bylo. neb, yakoz toho take zprawen fem, ze z prawa zadny rozeny pohan nemuoz byti kralom a zoldanem, nez toliko z mamelikuow. A ten ze by z prawa proto zadnay niemiel 40 byti zoldanem, lecz by prwe Sedmkrat prodan byl. A to ze by tak bylo ftaro [178^b] dawnije gich prawo. [*moczy kralom vczynien*].

*) Prvni fwemu a druhe gehu je pteskrtnuto.

Ale tentyz kral proti tomu prawu a obyczegi gich Starodawnijemu moczy fe zmocznil a gefť panem gich, neb gefť byl rozeny pohan a nebyl nikdijez prodan, yakoz by z prawa byti miel. [tomu fe *sprotiwili*].

Ale, czoz fem flyffel, niekterzij fe ginij proto proti niemu zaSadili,
5 A walka o to mezy nimi gefť byla.

Nez potom, leta Narozenje pana kryfta patnacztiftego Cztwrtego kdyz fe pfalo, prawil mi za gifto bratr zygmand, bofak, gefťto ten rok byl z Swatee zemie przigel, ze tehoz fwrchupfaneho zoldana zabili geho geden haytman A ze po niem fam byl zoldanem a panem; ale wffak nedluho,
10 A ze gich w kratkem czafu bylo niekolik [179^a] zoldanuow, A ze niekteree zbili, a niekterzij dani v wiezenij, ze z niego nikda newagdau, ze gich proto poczeftnie Chowagij, Ale ftraz magicz nad nimi, ze febe moczni negfau.

ffinis. feria IIII. post martini

Anno 1515.

15

[179^b] *Leta Narozenje* pana kryfta XV^cVIII^o mezy dnem Swatego Girzije a mezy Swatym petrem a pawlem kral maximilianus, Czysarz rzymfsky, karolus a kral ffrankfsky, kral hyſpanfsky odgali Benatczanom temierz wffeczka gich panſtwije, czoz na zemi mieli w wlaſkee zemi a v morze,
20 gefťto k koryntom a k Sftyrfku przilezij.

A tehdas toho czafu pani Benatczanee dali popfati, czo ge lidij w Benatkach wffech a wffech. A feczten gefť gich tento poczet dolepfany:

Muozuow*) w Sayle, mezy XX^{ti} a LX^{ti} lety, tiech bylo Sto tifycz a Sfedefate Tifycz;

25 *muzuow, gefťto* fe hodije k brani, okolo *Oſmdefati**)* tifycz;

[180^a] *Zen, dietij* a Starych lidij, gefťto fe nehodije k brani, trzikrat Sto tifycz a XX^{ti} tifycz;

kurew zgewnych, fecztenych, kromie taynych, gefťto o nich newiedije, XI Tifycz VI^cLIII kurwy.

30 *Summa tiech* wffech pietkrat Sto Tifycz Sedmdefat a geden tifycz VI^cLIII lidij.

Amen.

*) První o přeškrtnuto.

**) Původně napsáno Sedmdefati, pak opraveno.

UKAZATEL MÍST A SLOVNÍK.

[Do slovníku pojaty jsou jen méně obvyklé významy původu cizího. Pravopis zjednodušen hlavně tím, že *c* nebo *č* položeno za spřežku *cz*, *š* za *ſſ*, *j* na náležitých místech za *g* a *y*.]

abluce f. (z lat. abluere) = umytí, mytí (rukou) 8₃₁.

Adalia (viz Golfosantalie).

Acharia (patrně Achaia) 43₁₃.

Achrania (patrně Acarnania) 43₁₃.

aksamit m. (z řeckého ἑξάμιτρος = šestinitní) 9₁₇, 10₁₇.

akštajn m. (z něm. agestein, agetstein, agatstein dle řeckého ἀγάθης) = jantar i achat, které se za sebe zaměňovaly 106₃.

Albania (též Arbania) 26₇, 26₃₂, 27₈, 29₁₈, 29₂₂.

Albanozorové (Albanci) 27₈, 30₃₃, 30₃₈.

Alexandrie, město v Egyptě 92₆, 106₁₃.

Alkajro (= Kairo), hl. město Egypta 87₂₅, 105₂₀, 105₄₃, 106₂₃, 109₂₂.

alkéř m. (z něm. Aerker, Erker) = pavláčka na domě, podstřeší 42₂₂.

Alkyro (viz Alkajro).

ambít m. = ohoz vůkol domu, zvláště v klášteřích, síň, chodba na sloupích 38₁₉, 38₂₀, 72₁₈, 73₃₀, 76₂₃, 76₃₁.

angor n. **ankor** m. (z lat. ancora) = kotva 51₄₂, 88₃₂.

Ankona (Ancona), město na vých. pobřeží stř. Itálie 95₂₆.

Antikythera (viz Cacerigo).

Antipaxos (viz Pakasu).

Antivari (viz Antyberi).

Antyberi (= Antivari), černohorské město při Jaderském moři 26₉.

Arabia 106₄, 106₅, 108₁₃.

Arbania (viz Albania).

Astropalia (viz Štampalia).

Ateny (= Atheny) 68₅, 68₁₁.

Babylon 71₂₇.

Baffa (= Bapho), město na záp. břehu ostr. Cypru 48₁₁, 48₃₁.

balsám m 106₃.

barchan m. = tkanina, jejíž osnova jest lněná, vetkání bavlněné 88₁₆.

Baruch (?), město v Arabii při moři (arabské slovo bahr znamená vůbec značné vodstvo, zejména moře, veliké jezero, záliv, řeku, průplav a pod.) 106₁₃.

Belvidere, hrad na Morei 30₂.

Benátky 4₄₁, 5₃ a násl., 15₃₄, 17₃, 21₁₅, 26₂₅, 35₆, 47₄₂, 48₃, 48₇, 53₄₂, 72₂, 90₁₀, 93₁₈, 96₃₅, 96₃₈, 97₂₈, 97₃₇, 98₇, 98₂₅, 109₁₇, 110₂₁.

Betanie (Bethanie = místo datí), sídlo Lazarovo na úpatí hory Olivetstské vých. od Jerusalema 79₆.

- Bethage** (Bethlage = dům, místo fiků), malé místo na východním svahu hory Olivetské mezi Bethanií a Jerusalemem 80₁₇, 80₂₁.
- Betlem** (Bethlehem, vlastně Beth Lechem = dům chleba) 19₂₅, 58₂₇, 71₁₂, 71₁₄, 71₁₉, 71₃₉, 73₄₀, 82₃₈, 105₁₈.
- biret** m. (ze středolat. birretum, barretum) = aksamitový nebo soukenný klobouk 7₉.
- biscolt** m. (z ital. biscotto) = dvakrát pečený a cukrem zadělaný chléb 40₃₄.
- Biskopia** (= Episkopi, Telos či Tilos), ostrov v Egejském moři (jeden ze Sporad) 35₅.
- Bitinia** (= Bithynia) 43₂.
- Bosenské hory** 20₃₉, 23₉, 23₁₂.
- Bosenská země** (království) 20₄₉, 23₁₉, 94₉.
- Bracedemagine** (?), zbořený hrad benátský při moři u města Koroni na Morei 31₂₆.
- Brána sv. Štěpána** v Jerusalemě 63₃₂.
- Brána Zlatá či Svatá** v Jerusalemě 62₃₉.
- Budna** (= Budva, Budua), město v jižní Dalmacii 26₉.
- Bulgaria**, království 43₁₃.
- Butniro** (= Butrinto), město východně od ostrova Korfu 28₂₇.
- Caceryno** (= Cerigotto, Antikythera, u Jansona [Atlas contractus] Cacerigo), ostrov 32₁.
- Caesarea** (viz Cezarea).
- Calnymo** (= Calymnos), ostrov v Egejském moři, záp. od pobřeží Malé Asie 36₂₆, 35₂₈, 90₂.
- Candia**, ostrov 21₁₃, 31₃, 32₃, 32₆, 32₂₀, 34₁₇, 35₂₀, 37₂₆, 98₁₅.
- cantica** f. (z lat.) = píseň 74₂₆.
- Capiana** (?), ostrov, některý ze Sporad 35₄₃.
- Cap Mallia** (viz Gaumalio).
- Cap Matapan** (viz Gaumatepan).
- Caria**, království 37₂₀, 43₁₃.
- Casso** (= Kaso), ostrov severových. od Candie 36₂₉.
- Castello Turnezo**, hrad na Morei 29₄₄.
- Cattaro** (viz Kathero).
- Cedron** (= Kidron), potok vlévající se do Mrtvého moře 63₂₄.
- Ceffronia** (= Cephalonia), ostrov v moři Jonském 29₃₂.
- centulán** m. = rada knížete benátského 9₂₅, 13₂₈, 14₂₃, 24₅, 34₈, 34₃₉, 34₄₃, 35₁.
- centurio** m. (z lat.) = setník 68₁₄.
- Cephalonia** (viz Ceffronia).
- Cerigo**, ostrov jižně od Moree 31₃₁, 31₄₀.
- Cerigotto** (viz Caceryno).
- Cernus** (= Cerines), město na severním pobřeží Cypru, starodávná Keraunia 48₃₁.
- Cezarea** (= Caesarea), město v Galilei 51₁₆.
- Cilicia**, království 43₁₂.
- Cimero** (viz Čimero).
- cisterna** (z lat.) = vodní nádržka 55₂₅, 74₅.
- Civitas Nova** (Nové Město) v panství benátském 96₄₁, 97₁, 97₃₃.
- Coloses**, starý název města Rhodu 39₃₈.
- comendorství** n. (z lat.) = užitek, výnos 40₁₀.
- Conegliano** (viz Kunigslan).
- Constancia**, město na Cypru. Jest to Salamis, přezvaná tak na počest císaře Konstantína. 48₃₉.
- Constantinopol** (= Cařihrad) 36₁.
- Constantinopolitánské císařství** 43₁₁.
- convent** m. (z lat.) 76₄₈.
- Cristiana** (?), ostrov, který klade Lobkovic k asijskému břehu mezi Sporady a ne do Kyklad, kde je známý ostrov Christiana 36₂₇.
- Curzola** (viz Kurčula).
- cvilink** m. (z něm. Zwillich) = tkanina lněná, dvojitá 25₉.
- Cvizl** (= Zwiesel), městečko v Bavořích 3₇.
- Cypr**, ostrov 47₃₀, 48₉, 48₁₅, 48₂₇, 50₂₉, 88₂₇, 98₁₇.
- Cyprské království** 47₂₉, 50₃₁, 5₄₄.
- Červené moře** 106₁₆.
- Čimero** (= Chimara), pohoří na poloostrově Balkánském proti ostrovu Korfu, které Harant z Polžic jmenuje Chimera 27₃, 27₂₂, 28₉, 28₂₆.
- čisterna** (viz cisterna).
- Daktyl** m. = datle (ovoce) 56₈.
- Dalmacia**, království 22₄₂, 25₄₂.
- Deggendorf** (viz Tekendorf).
- Demezo** (= Mezzo), ostrov v moři Jaderském 23₇.
- Dia** (viz Standia).
- Dubravnik** (= Zara) 23₂₅, 91₄₀, 98₁₃.
- Dulcingo** (= Dulcigno, Ulciň), město v Albanii 26₁₀.
- Dům Annáše biskupa** 77₃₄; boháčův (boháč a Lazar) 65₈; Friedricha, knížete saského, v Benátkách 12₁₁; Herodův 64₆; patri-

- archy Jakuba 71₃₉; Jidášův 78₄₄; Kaifášův 77₅; knížete z Candie 34₂; Panny Marie (jeho místo) 58₃₈, 58₄₀; Maří Magdaleny 65₇, 79₄₄; sv. Marty 80₅, 80₉; Pilátův 63₄₈, 64₃, 78₄; Šimona malomocného 79₁₀, 79₁₈; sv. Veroniky 64₃₆.
- Duračo** (= Durazzo, Drač, staré Dyrhachion), přístaviště střední Albanie 26₁₀.
- Dvůr knížecí** v Benátkách 16₇, 16₁₄.
- Dvůr knížecí** v Raguzu 25₁₉, 25₂₄.
- Ecká země** (= Ötztal) v Tyrolsku 4₁₅.
- Eggenfelden** (viz Ekenfeld).
- Egypt** 105₄₂, 106₁₇.
- Ekenfeld** (= Eggenfelden), město v Bavořích 3₁₁.
- Epirus**, království 43₁₄.
- Episkopi** (viz Biskopia).
- Ethink Nový a Starý** (Neu- a Alt-Ötting), města na Innu v Bavořích 3₁₃, 3₁₅, 3₂₁.
- Falkonera**, ostrůvek (skalka) sev. od Candie 35₂₉, 35₃₁.
- Famagusta**, město a přístaviště na Cypru 48₃₀.
- Fanno** (= Fano), ostrov v průlivu Otrantském sev. od ostrova Korfu 27₃₃.
- Fara u Matky Boží** v Rodýzu 38₄.
- Finika** (= Phineka), zbořené město v Lycii záp. od Capu Chelidonie 46₃₇.
- Frygia** (= Phrygia) 43₁₃.
- fusta** f. (ze středolat. fustes) = druh lodí 26₃₇, 40₁₇, 90₈.
- galej** f. (z lat. galea) = velká loď 5₇, 6₆, 8₄₈.
- galeot** m. = lodník na galeji 9₃₇, 14₃₉, 103₄.
- Galilea**, dům 61₄₂, 62₇.
- Galilea**, krajina 62₄.
- gardján** m. (= guardian, kvardián) = představený františkánského (bosáckého) kláštera 73₃₁, 74₉, 77₅.
- Gaudepont** (?), ves v panství benátském 4₃₂.
- Gaumalio** (= Cap Mallia), pohoří na jižním cípu východní Moree 31₃₅.
- Gaumatepan** (= Cap Matapan, staré Taenaron), jižní cíp Moree 31₂₉, 31₃₆.
- Gazar** (= Gaza), jedno ze tří hlavních měst filištínských na jižních hranicích Palaestiny 52₁₆, 52₁₈, 52₄₂, 53₈.
- Gelliongia** (snad Kos, který Janson nazývá Lango), ostrov v Egejském moři, některý ze Sporad 35₃₀.
- gemzík** m. (z něm. Gemse) = kamzík 32₃₆, 48₃₈.
- Getsemany** (= Getsemane), zahrada olivová 81₅.
- glejtovati** = glejtem opatřiti 52₁₄, 52₁₈.
- Golf sv. Heleny** (viz násl.) 46₁₂.
- Golfosantalie**, záliv Adalijský na jihu Malé Asie. Janson má Golfa di Satalia. Turecky nazývá se přístaviště Sataljeh, řecky Attaleia a je zároveň hlavním městem Pamfylie, založeno byvší králem Attalem II. na místě staršího Korykos 47₂.
- Gomora** (= Gomorrha) 105₃.
- Greta** (= Creta), starší název ostrova Candie 32₁₈.
- gryffa n. gryppa** f. (ze středolat. grippa) = druh lodí 31₃₀, 90₈, 92₂₃, 97₃₁.
- haro** m. = počátek bitvy, první útok 94₂₁.
- helmík** m. (z něm. Helm) = přilba 5₄₁.
- heroltovati** (z něm. Herold = hlasatel) = chlubně hlásati 13₃₀.
- holdovati** (z něm. huldigen) větru = míti příznivý vítr 96₂₀.
- Hora Kutná** 98₃₆.
- Hrad sv. Petra** náležející mistru rodýzskému 36₄₉, 37₃.
- Hrad a kostelík** mistra rodýzského na ostr. Karky 36₃₁.
- Hrad mistra rodýzského** v městě Rodýzu 38₅, 39₄₀, 89₁₃, 89₂₆.
- Hrady** (dva) u přístavu benátského 11₂₈, 11₃₄, 17₇, 97₂₈.
- Hrob Absolonův** 60₁₇, 78₄₁; sv. Anny 63₁₀; Boží 3₉, 17₄, 19₂₂, 40₄₁, 47₇, 65₃₉, 67₃₄, 69₄₁, 98₂₅, 103₇, 105₁₇; sv. Eusebia 72₃₁; sv. Jeronyma v klášteře Betlemském 72₂₄, 72₂₉; sv. Joachyma 63₁₁; králů a knížat křesťanských v Jerusalemě 84₃₁; králů židovských 87₁₁; sv. Lazara 79₃₆; Matky Boží 63₁₇; nevinných děťátek 73₃₅; sv. Pelagie 80₃₁; Rachele, manželky Jakubovy 71₃₄, 71₃₆.
- Charbava** (= Krbava), horská krajina Charvatska na pomezí Dalmacie 95₁₃.
- Charkí** (viz Karky).
- Charvatsko** 11₃₃, 20₁₀, 54₉, 93₃₉, 106₃₅.
- Charvatské hory** 20₉, 93₃₉.
- Chelidonia** (viz Kaptchylidonie).
- Cherso** (viz Osero).
- Chimara** (viz Čimero).

- Chrám** sv. Antonína v Rodýzu 41₁₇, 42₉, 43₂₆, 45₂₄;
 — sv. archanděla 21₃₁;
 — sv. Bernardina u Modonu 31₃, 31₈;
 — sv. Blažeje v Benátkách 7₃₆;
 — hrobu Božího 57₄₄, 65₁₆, 65₂₇, —71₁₀, 75₂₅, —75₄₃, 76₁, 81₂₅, 81₂₆, 82_—86₂₅;
 — sv. Jakuba apoštola v Jerusalemě 81₁₇;
 — sv. Jana Křtitele v Judei 75₄;
 — sv. Jana Křtitele v Rodýzu 38₅, 41₁, 41₆, 46₃, 89₂₅;
 — sv. Jana Malvazí 21₁₀, 92₁₇;
 — sv. Jiří v Lidii 56₄₀;
 — sv. Kateřiny na ostrově Korfon 28₂;
 — sv. Klimenta na pevnině 10 mil vl. jižně od Jadra 20₂₄, 20₂₇;
 — sv. Kříže v Judei 75₁₄;
 — (zbořený) Panny Marie v Jerusalemě 64₁₉;
 — Panny Marie de Falerno na Rodýzu 37₃₈;
 — sv. Marka v Benátkách 11₁₆, 11₂₂, 16₁₈;
 — sv. Marka v městě Candii 33₂₅, 34₂;
 — sv. Marka u Jerusalema 60₃₈;
 — Matky Boží na ostrově Sapiencia 31₁₁;
 — Matky Boží (narození) v Jerusalemě 63₃₆, 78₁₁;
 — Mikuláše při horách Arbania 29₂₄;
 — sv. Mikuláše na ostrově Karky 36₃₁;
 — sv. Mikuláše na Morei 30₁₅;
 — sv. Mikuláše na Rodýzu 41₄₂, 42₉, 43₂₉, 43₃₂, 43₄₀, 45₁₇;
 — Nanebevstoupení Páně 61₁₀, 80₂₂;
 — sv. Ondřeje u Bosenských hor 23₁₅;
 — sv. Pavla na ostrově Candii 32₁₂, 32₁₅;
 — sv. Pelagie ve Svaté Zemi 60₄₃, 61₅, 80₂₅;
 — sv. Remigia na ostrově Standii 35₂₆;
 — sv. Salvatora v Benátkách 13₃₉;
 — sv. Simeona v Jadr 18₃₇, 95₁₈;
 — Šalamounův 62₃₄, 78₂₈, 78₃₁;
 — sv. Tita v městě Candii 34₁₁;
 — hlavní v Týru (Treviru) 47₂₈;
 — sv. Uršily v městě Korfonu 28₃₇, 91₂₆.
- Chyšé**, město v Čechách v okrese Žlutickém, r. 1493 sídlo pánů z Gutšteina 3₁,
- Infirmaria**, asyl pro poutníky vůbec a pro nemocné z nich zvlášť na Rhodu 38₉, 38₁₇, 89₁, 89₁₀.
- Ingryzu** (?), krajina na Morei asi míli od města Modonu 31₁₃.
- Inmontana Judea** (Hory Judské) 74₆.
- Inské údolí** 3₂₀, 4₂ (viz též Intal).
- insule** f. (z lat.) = ostrov 7₃₄, 20₁₄ a j. č.
- Inšpurk** (= Innsbruck) 4₁₂.
- Intal** (Innské údolí), země krále římského 3₃₀.
- Istria**, země 17₃₁.
- Jadro** (= Zadar), město 18₂₆, 18₂₈, 19₁₇, 93₂₆, 93₃₀, 94₂₇, 95₁₄, 95₃₅, 98₁₀.
- Jadro Staré** (Zara Vecchia, Stari Zadar) 20₂₅.
- Jaffa** (= Joppe), město pobřeží Judského 51₃₇, 51₄₈, 52₅, 52₃₂, 53₁₁, 53₁₈, 54₂₈, 54₃₇, 87₃₉, 98₁₈, 104₃₈, 105₁₄.
- Jajce**, hlavní město bosenské 20₄₀, 94₃, 94₃₉.
- Jerusalem** 19₂₅, 40₄₁, 47₆, 47₈, 51₄₁, 51₄₄, 53₅, 54₂₆, 54₂₈, 56₂₉, 57₁₈, 57₂₃, 57₄₀, 58₁₉, 62₁₁, 62₁₈, 71₁₄, 75₂₀, 78₂₅, 80₉, 80₁₆, 80₃₉, 81₃₀, 98₂₀, 98₂₅, 104₃₈, 105₅, 105₁₈, 106₂₅, 106₂₇.
- Jeskyně** sv. Heleny ve Svaté Zemi 63₁.
- Jeskyně** sv. Maří Magdaleny ve Svaté Zemi 79₃₉.
- Jordan** 104₁₀, 105₁.
- Josaffat**, údolí u Jerusalema, nazvané po pohřbeném tu králi judském Josaffatovi 60₃₃, 62₃₁, 62₃₇, 78₃₉, 81₃.
- Judea**, království 74₃₇, 105₁₈.
- Judské hory** (viz Inmontana Judea).
- Kabrera** (viz Kaverero).
- Kadaň** 3₃, 98₁, 98₄.
- Kakabus**, město, jest Kekoba nebo Kakava u Lycie, leží však na ostrůvku stejného jména a nikoli na poloostrově, jak se Lobkovicovi zdálo. (U Jansona [Atlas contractus r. 1666] leží město Cacavo rovněž na pevnině.) 46₃₂.
- Kalymnos** (viz Calnymo).
- Kalvarie** (viz Kaple hory Kalvarie).
- Kanál Velký** (ulice) v Benátkách 10₁₃, 11₂₇, 14₂₁.
- Kania** (= Kanea), město na Candii 32₂₈.
- Kapadocia** (= Cappadocia) 43₂.
- kápě** n. (z lat. capitium) = kukla, přikrytí hlavy z něhož jen hava vyhlédá 13₄.

- Kaple** sv. Alžběty a sv. Zachariáše v Judei 74₁₅, 74₂₈;
 — Arménů v chrámě Božího hrobu 85₃₈;
 — Božího hrobu 66₃₈, 69₁₇, 70₄₁, 75₃₀, 75₃₈; 83₁.
 — sv. Heleny v chrámě Božího hrobu 66₃₈, 85₄;
 — Indiánů v chrámě Božího hrobu 85₁₇;
 — Jakobitů v chrámě Božího hrobu 84₃₉;
 — sv. Jana Malvazí 21₁₀, 92₁₇;
 — hory Kalvarie v chrámě Božího hrobu 67₁₇; 68₃₁, 69₇, 70₂₈, 84₁₉, 85₃₈;
 — sv. Lazara 79₁₇;
 — Panny Marie v chrámě hrobu Božího 65₃₄, 66₁₉, 83₂;
 — Matky Boží před klášterem v Starém Etinku 3₁₆;
 — Matky boží u městečka Kurčuly 22₃₅;
 — Matky Boží, vystavěná sv. Helenou ve Svaté Zemi 63₃;
 — Maronitů v chrámě Božího hrobu 86₇;
 — sv. Mikuláše na ostrově Lesině 21₄₄;
 — Narození Páně 73₄, 73₁₀, 73₃₆;
 — sv. Peregrina 21₃₃;
 — Suriánů v chrámě Božího hrobu 85₄;
 — sv. Zachariáše a sv. Alžběty v Judei 74₁₅, 74₂₈;
- kapleř** m. = škapulíř 13₆;
- Kaptchylidonie** (= Cap Chelidonia), pohoří 46₁₀;
- karena** f. (ze středolat. carena) = čtyřicetidenní půst nebo újma, ustanovovaná buď biskupem věřícím nebo opatem mnichům 58₄₂, 58₄₄, 59₇, 59₁₁, 59₁₈, 59₂₄ a j. č.
- Karky** (= Charki), ostrov sevzáp. od Rhodu 36₂₉, 36₃₀, 36₃₄.
- Karlštajn** v Čechách 47₂₄, 64₄₃, 65₄.
- Kaso** (viz Casso).
- Kastelloruzo** (= Kastelloryzo, Meis), hrad krále neapolského v Lycii 46₂₆.
- Kastello Turnezo** (viz toto).
- kaštel** m. (z lat. castellum) = tvrz, městečko opevněné 15₃₉, 27₄₃, 32₃₀.
- Kathero** (= Cattaro, Kotor), krajské město v jižní Dalmacii 28₉.
- Kaucejsta** (= Capocesto), pohoří v Dalmacii, jižně od Sebenika 92₂₀, 92₃₅, 93₄.
- Kaverero** (= Kabrera), ostrov u jihozápadní Moree 31₁₅.
- Kazopo** (= Kasopo), městečko na ostrově Korfu na sv. břehu 28₄.
- Kekoba** (viz Kakabus).
- Kláster** sv. Antonína v Benátkách 6₂₇;
 — v Betlemě 58₂₇, 71₄₀, 72₇;
 — Božího Těla v Benátkách 10₃₃, 11₃;
 — sv. Františka »u vinici« v Benátkách 13₉;
 — sv. Františka (jiný) v Benátkách 13₂;
 — sv. Františka (bosácký) v městě Candii 33₂₈, 35₁₄;
 — sv. Františka v Modonu 30₉, 91₁₀;
 — sv. Františka (bosácký) v Raguzu 23₂₈;
 — sv. Heleny v Benátkách 7₂₆;
 — sv. Jiří v Benátkách 6₂₀;
 — sv. Joba a Bernardina v Benátkách 12₃₆;
 — sv. Klimenta u Benátek 14₂₉, 15₃;
 — sv. Kosmy a Damiana na ostrově sv. Michaela (Pazmanu?) 20₃₁;
 — sv. Křištofora v Benátkách 13₅;
 — sv. Lucie v Benátkách 12₃₈;
 — Panny Marie karmelitský 51₇;
 — Matky Boží v Benátkách 13₃₆;
 — Matky Boží na ostrově Korfu 28₁₄;
 — Matky Boží na ostrově Kurčole 2₃₄;
 — Matky Boží (bosácký) na ostrově Lesině 22₃, 22₁₆;
 — Matky Boží v Raguzu 24₄₈;
 — sv. Michaela na ostrově téhož jména 20₁₆;
 — sv. Mikuláše v Benátkách 12₅, 15₆, 17₁, 97₂₉;
 — sv. Mikuláše (jiný) u Benátek 17₆, 17₁₃, 96₃₃;
 — sv. Mikuláše na ostrově Kurčole 22₂₃;
 — sv. Mikuláše na ostrůvku u města Parenza 17₂₆;
 — sv. Mikuláše v Parenzu 96₃₂;
 — sv. Ondřeje v Benátkách 14₄;
 — sv. Pantaleona v městě Rhodu 45₄₀;
 — na ostrově Patmu 35₃₇, 35₃₉, 36₃, 36₆;
 — hory Sionské 55₃₂, 58₁₀, 58₁₆, 59₈, 59₂₅, 71₁₂, 76₃, 76₆—77₂, 77₆, 78₁₇, 78₁₉, 81₁₀, 87₂;
 — sv. Uršily v městě Korfonu 28₃₇, 91₂₆;
 — sv. Zachariáše v Benátkách 14₁.

klausa f. (ze středolat. clausa) = úžina 27₁₁.
Kočka (?), ostrov »u samého Raguzu«. [Jméno upomíná na ostrov Cazza (Sušac), ten je však u Korčuly, tedy od Dubrovníku hodně daleko.] 25₄₀.
kolace f. (z lat. collatio) = snídaně, svačina 25₂₈.
koltra f. (z lat. culcitra) = opona, záclona 39₅, 53₂₁.
konfekt m. (z lat. confectum) = cukrové pečivo, lahůdka 25₈₀, 25₉₅.
Konstantinopol (viz Constantinopol).
Korffon (= Korfu), město na ostrově téhož jména 28₃₃, 28₃₇, 28₃₈, 91₃₄.
Korffon, též Kraffon (= Korfu), ostrov 27₃₇, 27₃₉, 29₄, 29₂₀, 91₃₁, 98₄.
Korona (= Koroni), město na jihozápadu Moree 31₂₁.
korporal m. (z lat.) = mešní rouška, na niž kněz staví kalich 8₅.
Korynty (= Korutany, avšak zde míněno Kraňsko, které spisovatel patrně omylem pokládal za část Korutan) 93₄₀, 110₂₀.
korytanský kozel = (asi) kamzík 32₃₆, 37₃₀.
Kostel (viz Chrám).
Kraffon (viz Korffon).
krakštajn m. (ze středohornoněm. kragstein) = ze zdi vyčnívající kámen 42₃₀.
Kreta, starší název ostrova Candie 33₁₈.
křtalt (z něm. Gestalt) = tvar, podoba 10₂₄.
Kuchyně obecné v Jerusalemě 65₁₁.
Kunigslan, Kunclan (Conegliano na řece Livenza), město v panství benátském 4₃₅, 97₄₈.
kuor m. (z řeckého χορός) = u Lobkovic presbyter 13₁₆, 56₄₁, 72₁₄, 73₆, 75₁₀, 75₃₉.
Kurčula (= Curzola), ostrov v moři Jaderském 22₁₄, 22₂₀, 92₁, 98₁₂.
Kurčula (= Curzola), městečko na ostrově téhož jména 22₂₅, 22₃₃, 92₁.
kurtace f. (souvisí snad s franc. courtage) = dohodné, odměna dohazovači 88₅.
kvadrát n. (collectivum) = čtverečné kamení 38₁₄.
Labach (= Laibach, Lublaň) v Koryntích 93₄₀.
látro n. (z něm. Lachter) = veliký sáh zdělí 4 malých loket v hornictví a uhlířství 51₃₉.
Lero (= Leros), ostrov v Egejském moři záp. od pobřeží Malé Asie 36₂₆.

Lezyna (= Lesina), ostrov v moři Jaderském naproti Dalmacii 21₃₅, 22₉, 23₂₆, 98₁₁.
Lezyna (Lesina), městečko na ostrově téhož jména 21₃₀, 92₃.
Licia (= Lycia) 43₁₃.
Lidia (= Lydia) 43₁₃.
Lidie (= Lydda, Diospolis), ves u Jerusalema 56₃₈, 57₅.
limoun m. = citron 30₃₉, 33₂.
Limisso (viz Misso).
Loreto, poutnické místo jižně od Ancony 95₂₇, 97₂₄.
Lydda (viz Lidie).
Macedonie, království 43₁₄.
Madon (viz Modon).
majdyn m. = druh peněz 107₆.
Malamoko (= Malamocco), městečko u Benátek 14₂₇, 14₄₄.
malvazí n. = druh sladkého vína zlaté barvy 21₁₉, 25₃₁, 32₄₀, 32₄₂.
mamelik (z arab. mamlúk = otrok) = mameluk 53₃₁, 54₂₅, 61₁₄, 106₃₃, 106₃₃, 108₅.
mandl m. = mandle 20₇.
marcel m. = druh peněz 93₁₀.
Maria Sancta (= Sancta Maura, Leukas), ostrov, původně poloostrov v moři Jonském 29₃₁.
marketa f. = druh peněz (benátských) 61₈, 78₉, 80₂₃, 88₆.
Marsyonal, arsenál v Benátkách 5₃₃.
marynář m. námořník, námořní lodník 96₆.
Mastris (= Mestre), město v panství benátském 4₄₂, 97₄₀.
Matron v Ecké zemi (= Matrei v Ötztalu), město jižně od Innsbrucku v Tyrolsku 4₁₄.
Maura Sancta (viz Maria S.)
maydyn (viz majdyn).
Medyolan (= Milán) 47₁₀.
Meka (= Mekka), město v Arabii 106₁₉, 106₂₂.
Melada, ostrov v moři Jaderském proti městu Jadru 18₂₅.
Meleda (viz Melida).
Melera (viz Merlera).
Melida (= Meleda, Mljet), ostrov v moři Jaderském u jižního cípu Dalmacie mezi Kurčolou a Dubrovníkem 23₁, 91₄₂, 92₁.
Merlera (= Melera) Větší a Menší, ostrovy v průlivu Otrantském sev. od ostrova Korfu 27₃₂, 27₃₅.
Meron (= Murano), městečko u Benátek 5₁₅, 48₆.

Mestre (viz Mastris).
Mezzo (viz Demezo).
Sv. Michaela ostrov (Pazman?) proti městu Jadru 20₁₄, 20₂₁.
mina svatá = Johannes amor (láska sv. Jana) 8₃₀.
Mirra (= Myrra), zbožené město v Lycii, kde sv. Mikuláš byl biskupem 46₃₆.
Misso (= Limisso), zbožené město na Cypru 49₁₅, 49₂₁, 50₁₇, 50₄₄, 51₃, 88₂₉, 88₃₁.
Modon n. Madon (staré Methone), město na Morei 30₄, 30₁₇, 30₁₉, 31₆, 90₁₇, 91₁, 91₉, 98₁₄.
Monet (?), ves v panství benátském 4₃₁.
mordhák m. = druh zbraně 5₄₁.
Morea, poloostrov 30₉, 31₁₇, 31₁₉, 43₁₈.
Murano (viz Meron).
Myrra (viz Mirra).
Nápujské království 26₄₂, 27₁, 91₃₀.
Nassara (Nissyros?), ostrov v Egejském moři 36₂₉.
Natalla, hory turecké v Malé Asii 46₂₀.
Natatoria Sylloe (viz toto).
nava f. nebo nav m. (z lat. navis) = loď 6₆, 21₁₆, 21₂₄, 40₁₆, 40₁₉, 43₂₁.
Nazaret 95₂₈.
Nesseria (= Messaria), ostrov mezi jižními Sporadami 35₃₅.
Nicosia (viz Nykazia).
Niderdorf (= Niederndorf), město v Tyrolích u Toblachu 4₂₃.
Ninive (viz Nynyve).
Norimberk 47₂₅.
Nykazia (= Nicosia), hlavní město ostrova Cypru 47₄₁, 48₂₉, 49₂₈, 49₃₄, 49₄₀, 50₃₄.
Nynyve (= Ninive) 105₁.
Olivetská hora 60₁₁, 60₁₈, 60₄₁, 78₃₂, 80₂₁.
Osero (= Ossero, Cherso, Crês), ostrov v zálivu Quarnerském 18₁₁.
Ötting (viz Ethink).
Otrento (= Otranto), město na jihu Itálie, po něm průliv Otrantský 91₃₀.
Ötthal (viz Ecká země).
Ovo, ostrůvek u ostrova Cerigo 31₃₉.
Padev (= Padua, ital. Padova), město a provincie v panství benátském 13₃₂, 13₃₅.
Pakasu Velká a Malá (= Paxos a Antipaxos), ostrovy v moři Jonském 29₃₉.
Palác Alexandra Velikého v Pole 17₄₀, 17₄₃.

Pamfilia (= Pamphylia) 43₂.
Parenzo (slov. Poreč), město na Istrii 17₂₂, 17₄₃, 96₁₄, 96₂₁, 98₈.
parkán m. = zídka bez vápna 42₄.
Paslogonia (= Paphlagonia, viz Úvodu str. XXII.) 43₁₂.
patena f. = miska na hostii při kalichu 7₄₄.
páteř m. (z lat. Pater noster) 5₁₇, 58₃, 60₂₈, 66₃₂, 69₂₁, 75₃₁.
Patera, město v Lycii, rodiště sv. Mikuláše 46₂₁.
Patmos, ostrov v Egejském moři u Malé Asie mezi jižními Sporadami 35₃₆, 35₇₇, 35₄₄, 36₂.
Paxos (viz Pakasu).
pegáček m. = nenakynutý koláč 25₃₀.
Phineka (viz Finika).
Plac sv. Marka v Benátkách 11₁₁.
Plizeň 3₆.
Pola (slovinsky Pulje), přístav a město v Istrii 17₃₁, 17₃₈, 22₄₁.
Pole hrnčičské u kláštera hory Sionské 59₂₇.
Polska 16₃₁.
Polumotorie (vzniklo patrně stažením z Polaticum Promontorium, jakž se nazývala nynější Punta di Promontorio na Istrii) 93₁₅, 93₂₁.
poma granata = jablka jadrná 38₃₅, 41₂₅, 52₂₃, 55₃₉.
Pontus, království 43₁₉.
Porcilete, ostrůvky, jsou snad Porcelli u ostrova Stampalie 35₄₃.
Porta de Quagia (viz Quagia).
potestát m. (z lat. potestas) = moc mající, vyšší úředník 96₂₃, 96₂₅.
Praha 13₁₄, 15₄₀, 18₃₅, 20₄₂, 91₁₇, 98₃₆, 105₂₂.
Pravnek (= Bruneck na Rienzi), hrad a město biskupa brixenského 4₁₉.
Prodano (= Prodanon), ostrov na západ od Moree 30₇.
Prostředek světa 75₄₀.
pulerovaný adj. (z něm. polieren) = hlazený 79₂₇.
de Quagia Porta (= Quaglio Porto), »jako by řekl křepelčí port« u mysu Matapanu, kde křepelky naposled odpočívají, než se pustí přes moře na pobřeží Kreta a Cyreny (ital. quaglia = křepelka) 90₁₉.
Quernero (= Quarnero), golf mezi Istrií a Charvatskem 18₃.

- Raguz** (Dubravnik) v Dalmacii 22₃₆, 23₂₄, 23₄₀, 24₂₃, 91₃₉.
- Rakousy** 16₃₂.
- Rama n. Ramus** (= Ramleh), město ve Sváté Zemi jihových. od Jaffy 52₁₅, 52₄₉, 54₃₀, 55₁, 55₁₄, 56₄, 57₇, 57₁₆, 82₄, 87₁₄, 87₂₁, 98₂₁.
- Rathúz v Raguzu** 25₃₅.
- Retino** (= Rettimo, Rethymion), město na Candii 32₃₈.
- Rhodos** (viz Rodýz).
- Řím** 64₄₁, 65₂, 72₃₄, 91₃₁.
- Rodýz**, město na ostrově téhož jména 37₃₇, 37₄₁, 41₂₀, 42₂₆, 42₃₅, 43₂, 43₂₀, 43₂₄, 44₅.
- Rodýz** (= Rhodos), ostrov 37₁₇, 37₂₂, 37₃₆, 43₂₀, 46₂₀, 52₁₁, 89₅, 98₁₆.
- Romania** je středověký název Moree (proto naproti ostrovu Zante = Zakynthos) 29₄₃.
- Rosenheim** (viz násl.).
- Roznhajm** (= Rosenheim), městečko na horním Innu v Bavořích 3₃₃.
- Sabbioncelo** (viz Sambučela).
- Sambučela** (= Sabbioncelo), pohoří a kraj při břehu Dalmatském 22₄₀.
- Sansego** (viz Zansago).
- Santurin** (= Santorin, Thera), ostrov v Egejském moři mezi Kykladami 35₃₃.
- Sapiencia**, ostrov u jižní Moree 31₉.
- Saseno** (viz násl.).
- Sazemo** (= Saseno), ostrov v průlivu Otrantském 26₃₈.
- Sebenico** (viz Sybenigo).
- Septekajf** jest jihozápadní cíp Lycie, zvaný »Sedm mysů«. Turecké slovo »kaia« vy-skytuje se v mnohých jmenech a zna-mená »skála« 46₂₄.
- Seva** (= Selva), ostrov jižně od ostrova Cherso 18₁₈, 18₁₉.
- Schwaz** (viz Švac).
- Sibenik** (viz Sybenigo).
- Sicilské království** (viz Sycilské).
- Siloe**, kúpadlo (Natatoria Siloe) 59₄₂.
- Siloe**, údolí v Palestině 59₃₅, 59₄₀, 60₃, 60₁₂, 76₁₃.
- Sion**, hora (viz Syon a klášter hory Sionské).
- Sitia** (viz Sytya).
- Skalka sv. Petra** u města Jaffy 52₂₆, 52₃₀.
- Skarpanta** (viz Škarpata).
- Sklepy** (klenuté chodby) pro poutníky na břehu u města Jaffy 51₄₀, 52₃₀, 53₃₈, 54₃₀.
- Skutari** (viz Škuterá).
- Slovansko** 20₈, 20₂₂, 54₃.
- Slovenské země** 11₃₃, 18₁₆, 18₃₄.
- Sodoma** 105₃.
- Solta** (viz Zolta).
- Spalato** (viz Špalato).
- Stampalia** (viz Štampalia).
- Standia** (= Dia), ostrov sev. od města Candie 35₁₈, 35₂₁.
- Stein** (viz Štan).
- Sterzing** (viz Štercink).
- subtil galea** f. (z lat. subtilis galea) = druh lodí 14₂₄, 26₃₆, 103₂.
- Suppato** jest dle Lobkovice veliké město pod horami Čimero naproti ostrovu Korfu. Existují ostrovy Syvota (latinsky Sybotae insulae) proti jižnímu cípu ostrova Korfu na východ. Hlavní osadu (stejnomenou) mohli tehdy pokládati na lodi za místo na pevnině, poněvadž průlivu za ostrovem na východ neviděli. Také v atlase Jan-soniově (Atlas contractus z r. 1666) je město Sybata na pevnině 28₁₀.
- Svatá Země** 5₃, 19₂₂, 31₄₈, 51₆, 51₁₄, 51₂₂, 51₃₅, 103₃, 104₃₇, 110₈.
- Sybenigo** (= Sebenico, Sibenik), hrad a město v království Dalmatském 21₃.
- Sycilské království** 11₃₃, 96₃₃.
- Syloe** (Siloe) kúpadlo (Natatoria Syloe) = pramen Siloah 59₄₂.
- Syloe** (Siloe), údolí v Palestině 59₃₅, 59₄₀, 60₃, 60₁₂, 76₁₃.
- Symea** (= Syme, nyní i Symi), ostrov sev. od Rhodu 36₂₇.
- synalbof** m. (z nějakého významu tureckého) = druh plátna 107₂₀.
- Synay**, hora 82₃₈.
- Syon** (= Sion), hora s klášteřem 58₁₈.
- Sytya** (= Sitia), město na Candii 32₂₉.
- šamlat** m. (z ital. camellotto) = tkanina z velbloudí srsti 7₁₈, 75₃₁, 87₃₁, 89₃₈.
- šarlat** m. = tkanina, hedvábí šarlatové barvy 15₃₁.
- šaršoun** m. = dlouhý meč, kord 5₄₁.
- Škarpata** (= Karpathos, Skarpanto), ostrov mezi Candii a Rhodem 36₂₇.
- Škrofa** (?), ostrov, některý ze Sporad 35₁₃.
- Škuterá** (= Skutari, slov. Skadar, Skadra), město v Albanii u jezera téhož jména (u Lobkovice na ostrově!) 26₁₁, 26₂₃.
- šlojír** m. (ze středohornoněm. slōjir, slojer) = závoj, rouška 7₂₁.
- šnek** m. (z něm. Schnecke) = točité schody 13₂₄.

- Špalato** (= Spalato, chorv. Spljet), město v Dalmacii 21₆.
- šperloch** m. (ze středohornoněm. sper-lachen) = přikryvadlo 9₃.
- špihovati** = zásobovati, potravou opatřo-vati 81₃₂.
- Špitál** v Jerusalemě 58₃.
- Špitál** v Ramě 55₆, 55₁₀, 55₂₇, 55₃₂, 56₁₈, 56₃₇.
- Štampalia** (= Stampalia, Astropalia), ostrov v Egejském moři 35₃₅.
- Štan** (= Stein), hrad a osada na řece Traun v Bavořích 3₂₁.
- Štercink** (= Sterzing), městečko v Tyrolích jižně od Innsbrucku 4₁₇.
- štuk** m. (z něm. Stück) = stučka (plátna) 15₃₁.
- štukverk** m., **štukverkoví** n. collectivum (z ital. stucco a něm. Werk) = ozdobné dílo z malty nebo sádry 13₁₇, 13₁₈, 69₂₇.
- Štýrsko** 94₄, 106₃₅, 110₂₀.
- šumovati** (z něm. Schaum, abschäumen) = odstraňovati pěnu 48₂₄.
- Švac** (= Schwaz), městečko na Innu v Tyrolsku 4₈.
- šamin** m. = druh tkaniny 75₃₁.
- tegez** m. (ze středolat. teges od lat. tego = krýtí) = toulec 106₄₁, 108₉.
- Tekendorf** (= Deggendorf), městečko na Dunaji v Bavořích 3₉, 3₁₀.
- Terviz** (= Treviso), město v panství be-nátském 4₃₈, 4₄₄, 97₄₁.
- tlumač** m. (z tureckého) = tlumočník 52₁₀.
- Trapezunt**, císařství 43₁₀.
- Trau**, město v Dalmacii 21₆.
- turkus** m. (türkis) = drahokam barvy světle modré 52₃₈.
- Turecké hory** 29₃₈, 40₂₀, 46₂₀, 46₃₀, 88₄₃, 90₁₇.
- Turecká země** 20₁₀, 21₄₁, 24₂₇, 27₅, 37₅, 37₁₅, 109₁₆.
- Turnezo** (?) Castello, hrad na Morei 29₄₄.
- Týr** vzniklo z »Trýr« odsutím prvního r. Jest to Trier (Trevir) na Mosele, kde pobyl Hasišteinský bezpochyby na své cestě do Lucemburka (viz Úvodu str. X.) 47₂₃.
- Udvinec** (= Udbina), hlavní město Krbavy, krajiny charvatské. Porážka Charvatův u Udbiny, již se jim počíná veliká tiseň od Turků, stala se 11. září 1493. 95₁₄.
- Uherské království** 16₃₂, 19₁₇, 19₂₄, 20₄₃, 26₁.
- Valona** (= Avlona), hrad a pod ním město východně od ostrova Saseno v průlivu Otrantském 26₃₀, 26₃₅, 26₃₉.
- vel** m. nebo velum n. (z lat.) = plachta 6₁₂, 17₁₉, 88₂₂, 96₄.
- Velhartice**, městečko s pevným kdysi hradem v okrese Sušickém 3₆.
- Věž** (viz Chrást).
- Věže** na břehu Jaffském 51₃₈, 52₁, 52₅, 52₄₀.
- Virgl** (= Wörgl), městečko na Innu v Bavořích 3₂₅.
- Vlašská země** 15₃₇.
- Vltava** 18₃₅.
- Vršek sv. Eliáše** 71₂₁.
- Wörgl** (viz Virgl).
- Yspanie** 40₆.
- zakříšta** f. = sakristie 13₇.
- Zakynthos** (viz Zanco).
- Zanco** (= Zakynthos, Zante), ostrov v moři Jonském proti Morei 29₃₈, 29₄₀.
- Zansago** (= Sansego, Šusak), ostrov jv. od Istrie v zálivu Quarnerském 18₁₀.
- Zara** (= Jadro, slov. Zadar) 18₃₆, 19₃₁, 19₄₂, 20₅, 20₁₉, 93₂₈, (viz též Jadro).
- Zolta** (= Solta), ostrov v Jaderském moři proti Dalmacii 21₂₈, 92₁₃.
- Zumiko** (= Samikon), pevný zámek Benátčanů na Morei 30₁₀.
- Zwiesel** (viz Cvizl).
- Žalář** Kristův v chrámě Božího hrobu 66₃₄, 84₂.
- Žatec** 18₃₁, 81₃₃.

DOPLNĚNÍ A OPRAVY.

Nadpisy, psané v rukopise červeně a vytiskné v tomto vydání kursivou v závorkách (viz Úvodu str. XXII), byly patrně doplněny opisovačem teprve naposled, neboť jen ze zběžného a povrchního nahlížení jeho do textu dají se vysvětliti značnější nedopatření na těchto místech :

- Na str. 20 řád. 29 : [o miestu Jadru] místo : [o miestu Starem Jadru];
 » » 28 » 25 : [o miestu Czimera] místo : [o miestu pod horami Czimera];
 » » 29 » 18 : [O zemi, gijez rziekagij Arabia] místo : [O zemi, gijez rziekagij Arbania];
 » » 37 » 16 : [O Infulech] místo [?];
 » » 75 » 43 : [pufftieni fme do Chramu] místo : [pufftieni fme z Chramu];
 » » 93 » 26 : [Plauli od yadra miefta] místo : [Plauli do yadra miefta].

Na str. 3 ř. 16 čti : gefť klaffter.

- » » 5 » 17 » paterze,
 » » 5 » 37 » dluhych,
 » » 6 » 37 » obraz pana Kryfta,
 yako f krzize fniat, an lezi, yako by miel . .

Na str. 16 ř. 3 čti : do roka.

- » » 19 » 3 » gemu
 » » 20 » 6 » wffudy
 » » 24 » 29 » panftwij
 » » 38 » 35 » pomoranczije,

Na str. 43 ř. 13 čti : Cariam,

- » » 43 » 18 » przedfewzetij
 » » 45 » 3 » omamenij
 » » 71 » 18 » geli,
 » » 74 » 43 » otewrzela,
 » » 77 » 17 » zhlaubij.
 » » 77 » 23 » welmi,
 » » 86 » 1 » kufech,
 » » 95 » 11 » mil

Mimo Rozpravy III. třídou vydaná díla :

- Dr. *V. Mourek*. Kronika Dalimilova. . . . . Cena 2 K 80 h.
 Dr. *V. Vondrák*. Glagolita Clozův. . . . . Cena 6 » — »
Josef Truhlář. Listář Bohuslava Hasišteinského z Lobkovic. Sbíрка pramenův ku poznání literárního života v Čechách, na Moravě a v Slezsku. (Skupina II. Číslo 1.) . . . . Cena 4 » 40 »
Jan Urban Jarník. Dvě verše starofrancouzské legendy o sv. Kateřině Alexandrinské. . . . . Cena 10 » — »
 Dr. *Justin V. Prášek*. Martina Kabátníka cesta z Čech do Jerusalema a Kaira r. 1491 – 92. Sbíрка pramenův etc. (Skupina I. Řada 2. Číslo 1.) . . . . . Cena — » 80 »
Adolf Patera. Vzájemné dopisy Josefa Dobrovského a Fortunata Duricha z let 1778—1800. Díl I. Sbíрка pramenův etc. (Skupina II. Číslo 2.) . . . . . Cena 5 » 80 »
 Dr. *Jan V. Novák*. Staročeská gesta Romanorum. Sbíрка pramenův etc. (Skupina I. Řada 2. Číslo 2.) . . . . . Cena 4 » 60 »
Čeněk Zibrt. Bibliografický přehled českých národních písní. Sbíрка pramenův etc. (Skupina III. Číslo 1.) . . . . . Cena 5 » 80 »
 Dr. *Václav Vondrák*. Frisinské památky . . . . . Cena 3 » 60 »
František Št. Kott. Příspěvky k česko-německému slovníku zvláště grammaticko-fraseologickému. Archiv pro lexikografii a dialektografii. Číslo 1. . . . . Cena 11 » 60 »
 Dr. *J. Hanuš*. Život a spisy Václava Bolemlra Nebeského. Cena 1 » 20 »
Josef Truhlář. Dva listáře humanistické. I. Dra. Racka Doubravského. II. M. Václava Píseckého. S doplňkem listáře Jana Šlechty ze Všehrd, Sbíрка pramenův etc. (Skup. II. Čís. 3.) Cena 2 » — »
Martin Hattala. Besední řeči Tomáše ze Štítného. Sbíрка pramenův etc. (Skupina I. Řada 1. Číslo 1.) . . . . . Cena 2 » 40 »
 Dr. *V. Flajšhans*. Podrobný seznam slov rukopisu Královodorského. (Archiv pro lexikografii a dialektologii. — Číslo 2.) Cena 1 » 80 »
 Dr. *Jan Kvačala*. Korrespondence Jana Amosa Komenského. (Listy Komenského a vrstevníků jeho.) Nová sbírka. — [Spisy Jana Amosa Komenského. Číslo 1.] . . . . . Cena 3 » — »
Adolf Petr Záturecký. Slovenská přísloví, pořekadla a úsloví. Cena 6 » 80 »
 Dr. *Jan V. Novák* a *Adolf Patera*. Jana Amosa Komenského Theatrum universitatis rerum. [Spisy J. A. Komenského. Číslo 2.] . . . . . Cena 1 » 20 »
 Dr. *V. Flajšhans*. Knihy české v knihovnách švédských a ruských. Sbíрка pramenův etc. — (Skupina III. Číslo 2.) . . . . . Cena 1 » 20 »
 Dr. *Jos. Müller*. J. A. Komenského na spis proti Jednotě Bratrské od Sam. Martinia z Dražova sepsaný Ohlášení. Připojen spis Samuele Martinia z Dražova Tricet pět důvodův. [Spisy J. A. Komenského. Číslo 3] . . . . . Cena 3 » — »
 Dr. *V. J. Nováček*. Františka Palackého korrespondence a zápisky. I. Autobiografie a zápisky do r. 1863. (Sbíрка pramenův. Skupina II. Čís. 4.) . . . . . Cena 2 » 80 »
 Dr. *Jan Kvačala*. Korrespondence Jana Amosa Komenského. — Svazek II. (Spisy J. A. Komenského. Číslo 1.) . . . . . Cena 3 » 60 »

<i>Adolf Patera. Žaltář Poděbradský. (Sbírka pramenův etc. Skupina I. Řada 1. Číslo 2.)</i>	Cena	4 K 60 h
<i>František Bartoš. Národní písně moravské nově nasbírané. (Díl I.)</i>	Cena	7 » 30 »
<i>Dr. V. Flajšhans. Literární činnost M. Jana Husi. (Sbírka pramenův. Skupina III. čís. 3.)</i>	Cena	2 » 50 »
<i>Ant. Truhlář. Jana Albína Ezopovy fabule a Biantovy rozprávky. (Sbírka pramenův. Skupina I. Řada 2. Číslo 3.)</i>	Cena	5 » 50 »
<i>Fan V. Novák, Jana Amosa Komenského: Moudrost starých Čechů, za zrcadlo vystavená potomkům. (Spisy J. A. Komenského. Číslo 4.)</i>	Cena	1 » 70 »
<i>František Bartoš. Národní písně moravské nově nasbírané. Díl II.</i>	Cena	14 » 80 »
<i>František Št. Kott. Druhý příspěvek k česko-německému slovníku. (Archiv pro lexikografii a dialektologii. — Číslo 3.)</i>	Cena	6 » 20 »
<i>Dr. Justin V. Prášek. Marka Pavlova z Benátek Million. (Sbírka pramenův. Skupina I. Řada I. Čís. 3.)</i>	Cena	4 » 20 »
<i>Dr. Jan Kvačala. Korrespondence Jana Amosa Komenského. Listy Komenského a vrstevníků jeho. II. — Svazek 3. — (Spisy J. A. Komenského. Číslo 5.)</i>		

